

รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
 ทำหน้าที่รัฐสภา ครั้งที่ ๒๖
 วันศุกร์ที่ ๑๐ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๑๘
 ณ ตึกรัฐสภา

เริ่มประชุมเวลา ๙.๕๐ นาฬิกา

จำนวนสมาชิกมาประชุมทั้งหมด ๑๘๖ คน

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : วันนี้เป็นการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ครั้งที่ ๒๖ มีท่านสมาชิกมาประชุมครบองค์ประชุมแล้ว ผมขอเปิดการประชุม

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุมเรื่องแรกคือ การตั้งซ่อม กรมการธิการการเศรษฐกิจ ๑ ตำแหน่ง โดยได้รับหนังสือจากท่านประธานคณะกรรมการการเศรษฐกิจแจ้งว่า คุณเกษม จาติกวณิช ได้พ้นจากตำแหน่งกรมการธิการตามข้อบังคับการประชุม ฉะนั้นกรมการธิการคณะนี้จึงว่างลง ๑ ตำแหน่ง ขอให้ที่ประชุมได้โปรดพิจารณาตั้งซ่อมกรมการธิการการเศรษฐกิจ ๑ ตำแหน่งแทน ขอเชิญท่านสมาชิกเสนอได้ ขอเชิญคุณสมพร เทพสิทธา ครับ

นายสมพร เทพสิทธา : ท่านประธานที่เคารพ กระผมขอเสนอ คุณบุญยง ว่องวานิช เป็นกรมการธิการการเศรษฐกิจแทนครับ ขอบคุณครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ขอผู้รับรองครับ

(มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ผู้รับรองครบถ้วนตามข้อบังคับแล้ว ขอเชิญคุณชนะครับ

LIRT

นายชนะ รุ่งแสง : ท่านประธานที่เคารพ กระผมขอเสนอปิดการเสนอข้อคร่ำ
ท่านผู้ใดเห็นด้วยกรุณารับรอง ขอขอบคุณครับ

(มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : จะมีท่านผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่น
(ไม่มีสมาชิกมีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เมื่อไม่มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่น ถือว่าที่
ประชุมนี้เห็นชอบด้วยตามที่คุณสมพร เทพสิทธา ได้เสนอให้คุณบุญยง ว่องวานิช เป็น
กรรมาธิการการเศรษฐกิจ แทนคุณเกษม จาติกวณิช

เรื่องที่ ๒ ที่ผมจะกราบเรียนต่อที่ประชุม ก็คือเรื่องที่ผมได้ขอความกรุณาจาก
ท่านสมาชิกเกี่ยวกับพี่น้องชาวไทยในภาคใต้ที่ต้องประสบอุทกภัย ต้องล้มหายตายจากและ
ต้องเสียหายเรื่องทรัพย์สินต่างๆ อันเกิดจากน้ำท่วม ได้มีท่านสมาชิกที่มาประชุมเมื่อวานนี้
ได้ร่วมกันบริจาคเงินให้แก่ผู้ประสบอุทกภัยในภาคใต้เป็นจำนวนเงิน ๓๔,๕๕๐ บาท ซึ่งเวลา
นี้ก็ยังมีท่านสมาชิกกรรมาธิการร่วมกันอยู่ เพราะฉะนั้นท่านสมาชิกที่ยังไม่ได้บริจาคก็ขอ
ความกรุณาด้วย ขอขอบคุณครับ เงินจำนวนนี้จะได้มอบให้แก่ท่านรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงมหาดไทยรับไปดำเนินการอีกทีหนึ่ง

(ที่ประชุมรับทราบ)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ต่อไปตามระเบียบวาระการประชุมซึ่งจะเป็น
การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. กระผม
ได้รับญัตติด่วนจาก คุณพนัส สิมะเสถียร ซึ่งมีท่านสมาชิกรับรองครบถ้วนตามข้อบังคับ ขอ
ให้นำร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งคณะ
กรรมาธิการวิสามัญได้พิจารณาเสร็จแล้ว ขึ้นมาพิจารณาเป็นเรื่องด่วน ขอเชิญคุณพนัสครับ

นายพนัส สิมะเสถียร : ท่านประธานที่เคารพ เนื่องจากกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติม
ประมวลรัษฎากรนั้น เป็นกฎหมายที่จะให้ประโยชน์แก่ประชาชนผู้ที่จะเสียภาษีในปี ๒๕๑๘ นี้

LIRT

แล้วก็เป็นกฎหมายที่คณะกรรมการได้พิจารณาเสร็จแล้ว มีมาตราสั้น ๆ เพียง ๕ มาตรา
 กระผมเห็นว่าสมควรจะได้รับการพิจารณาโดยเร็วเพื่อสภาจะได้ลงมติประกาศใช้ให้เป็น
 ประจักษ์ชัดแจ้งแก่ประชาชนผู้ที่จะต้องยื่นแบบประเมินเพื่อเสียภาษี ในเรื่องนี้กระผมได้
 ขอขอบคุณ คุณชนะ รุ่งแสง เจ้าของยุติร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพ
 มหานคร พ.ศ. ที่ได้กรุณาให้ความลอมขอมให้กระผมเสนอญัตติดังกล่าวด้วย ขอขอบคุณครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ผมขอประทานมติครับ ท่านสมาชิกที่เห็น
 ด้วยตามญัตติของคุณพนัส ที่ขอให้ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร
 (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มาพิจารณาเป็นเรื่องด่วน ขอให้โปรดยกมือขึ้นครับ ก่อนพิจารณา
 ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ.

(มีสมาชิกยกมือ ๘๖ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ท่านผู้ใดไม่เห็นด้วยขอให้โปรดยกมือขึ้นครับ

(มีสมาชิกยกมือ ๒ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เป็นอันว่าที่ประชุมนี้ลงมติให้ร่างพระราช
 บัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญ
 พิจารณาเสร็จแล้วขึ้นมาพิจารณาก่อน

คํานวณ
ที่ ๖๑

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๘ มกราคม ๒๕๑๘

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ...) พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น พร้อมรายงานของคณะกรรมการวิสามัญ

๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ได้ลงมติรับหลักการ
แห่งร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ...) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี
เป็นผู้เสนอ) และตั้งกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเสร็จแล้ว จึง
กราบเรียนมาเพื่อได้โปรดนำเสนอที่ประชุมสภาฯ พิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) สมหมาย ฮุนตระกูล

(นายสมหมาย ฮุนตระกูล)

ประธานคณะกรรมการวิสามัญ

กองกรรมการ

โทร. ๘๒๐๘๔๐

รายงานของคณะกรรมการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ...)

พ.ศ.

ตามที่ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ได้ลงมติรับหลักการ
แห่งร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ...) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี
เป็นผู้เสนอ) และตั้งกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณานั้น บัดนี้ได้ดำเนินการ
แล้ว ปรากฏผลดังนี้

๑. ที่ประชุมคณะกรรมการได้เลือก นายสมหมาย สุนทรกุล เป็นประธาน
คณะกรรมการ และเลือกข้าพเจ้าเป็นเลขานุการคณะกรรมการ

๒. ผู้ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้ชี้แจงแสดงความคิดเห็น คือ นายอาภากร
นารถดิลก นิตกรเอก กองนิตกร กรมสรรพากร กระทรวงการคลัง

๓. ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีผู้แปรญัตติ ๒ คน คือ ๑. นายกระจำจ ธรรมโชติ
และ ๒. นายถาวร ชนะภัย

๔. ผลของการพิจารณา

<u>ชื่อร่างพระราชบัญญัติ</u>	<u>ไม่มีผู้แปรญัตติ</u>	<u>ไม่มีการแก้ไข</u>
<u>คำปรารภ</u>	"	"
<u>มาตรา ๑</u>	"	"
<u>มาตรา ๒</u>	"	"
<u>มาตรา ๓</u>	มีผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๔</u>	ไม่มีผู้แปรญัตติ	"
<u>มาตรา ๕</u>	"	ไม่มีการแก้ไข

LIRT

๕. รายละเอียดการพิจารณาคำแปรญัตติ

มาตรา ๓ นายกระจำจ ธรรมโชติ ขอแปรญัตติไว้คณะกรรมการธิการ
เห็นด้วยกับผู้แปรญัตติ

นายถาวร ชะนะภัย ... ขอแปรญัตติแก้
ความในมาตรา ๔๒ ทวิ วรรคท้าย เป็นดังนี้

“เงินได้พึงประเมินตามวรรคสาม ถ้าได้รับในระหว่าง
วันที่ ๑ มกราคม ถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ของปีภาษีใดให้
ถือเป็นเงินได้พึงประเมินที่ได้รับในปีภาษีนั้น แต่ถ้าได้รับใน
ระหว่างวันที่ ๑ กรกฎาคม ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ของปี
ภาษีใด ให้ผู้มีเงินได้พึงประเมินเลือกถือเป็นเงินได้พึงประเมิน
ที่ได้รับของปีภาษีนั้นหรือปีถัดไป”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย ผู้แปรญัตติขอสงวน

๖. ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติตามที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมมาพร้อมกับรายงาน
นี้ด้วยแล้ว.

(ลงชื่อ) วิทย์ ตันตยกุล

(นายวิทย์ ตันตยกุล)

เลขาธิการคณะกรรมการธิการ

ร่าง
พระราชบัญญัติ
แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ...)
พ.ศ.

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล
รัษฎากร (ฉบับที่ ...) พ.ศ."

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราช
กิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๒ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไข
เพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๐๖ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๔๒ ทวิ เงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑) และ (๒) วันแต่ที่
กำหนดในวรรคสาม ยอมให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาได้ร้อยละ ๒๐ แต่รวมกันต้องไม่เกิน
๒๐,๐๐๐ บาท

LIRT

ในการณีสามีทรัพย์สินกรียาต่างฝ่ายต่างมีเงินได้ตามวรรคหนึ่ง และความเป็นสามี ทรัพย์สินกรียาได้มีอยู่ตลอดปีภาษี ให้ต่างฝ่ายต่างหักค่าใช้จ่ายได้ตามเกณฑ์ในวรรคหนึ่ง

ในการณีนเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑) และ (๒) เป็นเงินส่วนชน ฝนชน ซึ่งนายจ้างจ่ายให้ผู้สมัครเดี่ยวเพราะเหตุออกจากงาน โดยคำนวณจ่ายจากรยะเวลา ที่ทำงานตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด ทั้งนี้ ไม่ว่าเงินที่จ่ายนั้นจะจ่ายจากเงินกองทุนสำรอง เลี้ยงชีพหรือกองทุนบำเหน็จบำนาญหรือไม่ ถ้าได้รับในคราวเดียว ให้หักค่าใช้จ่ายเป็นจำนวน เท่ากับ ๒,๐๐๐ บาท คูณด้วยจำนวนปีที่ทำงาน แต่ไม่เกินเงินได้พึงประเมิน เหลือเท่าใดให้ หักค่าใช้จ่ายได้อีกร้อยละ ๕๐ ของเงินที่เหลือนั้น

ในการณีนเงินได้พึงประเมินตามที่ระบุในวรรคสาม ถ้าได้รับในหลายปีภาษีให้หัก ค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนเท่ากับ ๒,๐๐๐ บาท คูณด้วยจำนวนปีที่ทำงาน และคูณด้วยจำนวนเงิน ที่ได้รับแต่ละปีภาษี หารด้วยจำนวนเงินทั้งสิ้นที่จะได้รับ เหลือเท่าใดให้หักค่าใช้จ่ายได้อีก เป็นส่วนชนเท่ากับร้อยละ ๕๐ ของเงินได้ที่เหลือนั้น หารด้วยจำนวนปีภาษีทั้งสิ้นที่ได้รับเงิน ได้พึงประเมิน จำนวนปีที่ทำงานตามวรรคสาม ในการณีนเงินบำเหน็จหรือเงินอื่นในลักษณะ เดียวกันที่ทางราชการจ่ายให้อีกจำนวนปีที่ใช้เป็นเกณฑ์คำนวณเงินบำเหน็จหรือเงินอื่นใน ลักษณะเดียวกันนั้นตามกฎหมาย ระเบียบหรือข้อบังคับของทางราชการ

ในการคำนวณตามวรรคสามและจำนวนปีที่ทำงาน นอกจากกรณีตามวรรคสี่ เศษของปีถ้าถึงหนึ่งร้อยแปดสิบสามวันให้ถือเป็นหนึ่งปี ถ้าไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบสามวันให้ บัดทิ้ง

เงินได้พึงประเมินตามวรรคสาม ถ้าได้รับในระหว่างวันที่ ๑ มกราคม ถึงวันที่ ๓๑ มิถุนายน ของปีภาษีใด ให้ถือเป็นเงินได้พึงประเมินที่ได้รับในปีภาษีนั้น แต่ถ้าได้รับใน ระหว่างวันที่ ๑ กรกฎาคม ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ของปีภาษีใด ให้ถือเป็นเงินได้พึงประเมิน ที่ได้รับของปีภาษีถัดไป"

มาตรา ๔ บทบัญญัติมาตรา ๔๒ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้บังคับสำหรับเงินได้พึงประเมินของบุคคลธรรมดาประจำปี พ.ศ. ๒๕๑๗ ที่จะต้องยื่นรายการใน พ.ศ. ๒๕๑๘ เป็นต้นไป

LIRT

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ขอเชิญคณะกรรมการการวิสามัญเข้านั่งประจำที่

(คณะกรรมการการเข้านั่งประจำที่)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล
รัษฎากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เป็นเรื่องที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ และสภานี้ได้ลงมติ
รับหลักการ และได้ตั้งกรรมการวิสามัญขึ้นพิจารณา ซึ่งบัดนี้คณะกรรมการได้พิจารณา
ร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวเสร็จสิ้นแล้ว จึงเป็นการพิจารณาในวาระที่ ๒ ท่านกรรมการมี
อะไรที่จะแถลงเพิ่มเติม ขอเชิญ

นายสมหมาย สุนทรกุล (ประธานคณะกรรมการ) : ท่านประธานที่เคารพ
ในชั้นนี้คณะกรรมการยังไม่มีอะไรที่จะแถลงเพิ่มเติมครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ขอเชิญท่านเลขาธิการรัฐสภาอ่านร่างพระ
ราชบัญญัตินี้ในวาระที่ ๒

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม
ประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ ไม่มีการแก้ไข คำปรารภ
ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๑ และมาตรา ๒ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๓ มีการแก้ไข

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : มาตรา ๓ นี้ คุณถาวร ชนะภัย ขอแปรญัตติ
แก้ข้อความในมาตรา ๔๒ ทวิ วรรคท้ายเป็นดังนี้ "เงินได้ที่พึงประเมินตามวรรคสาม ถ้าได้
รับในระหว่างวันที่ ๑ มกราคมถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายนของปีภาษีใดให้ถือเป็นเงินได้พึงประเมิน
ที่ได้รับในปีภาษีนั้น แต่ถ้าได้รับในวันระหว่างวันที่ ๑ กรกฎาคมถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคมของ
ปีภาษีใดให้ผู้มีเงินได้พึงประเมินเลือกถือเป็นเงินได้พึงประเมินที่ได้รับของปีภาษีนั้นหรือ
ปีถัดไป" คณะกรรมการไม่เห็นด้วย ผู้แปรญัตติขอสงวน ขอเชิญคุณถาวรครับ

(นายถาวร ชนะภัย ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ท่านที่แปรญัตติได้สงวนคำแปรญัตติไม่อยู่
ในที่ประชุม

LIRT

นายชนะ รุ่งแสง : ขณะนี้คุณถาวรในนามของตัวแทนของบริษัทน้ำมันเอสโซ่ กำลังไปมอบน้ำมันให้แก่ทางราชการ คุณถาวรจึงไม่อยู่ในที่ประชุม ขอเรียนเพียงเท่านี้ครับ ขอบพระคุณ

นายสถาปน ศิริจันทร์ : ท่านประธานที่เคารพ กระผม สถาปน ศิริจันทร์ ท่านผู้แปรรูปคือคุณถาวร ขณะนี้ ไม่ได้อยู่ในที่ประชุม และไม่ได้มอบหมายไว้ กระผมคิดว่าตามข้อบังคับฯ ก็ควรจะเป็นอันตกไป ขอบพระคุณ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ครับ เป็นไปตามข้อบังคับฯ ครับ ขอเชิญท่านเลขาธิการรัฐสภาอ่านต่อไป

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : มาตรา ๔ มีการแก้ไข

นายประสิทธิ์ ชูพินิจ : ท่านประธานที่เคารพครับ กระผมมีความสงสัย สงสัยที่คณะกรรมการการแก้วรรคหลังนี้ครับ ในกรณีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑) และ (๒) เป็นเงิน และที่ "จำนวนแน่นอน" นี้ขีดออก "ซึ่งนายจ้างจ่ายให้เมื่อ ฯลฯ" และคณะกรรมการเดิมว่า เหลือ "ครั้งเดียวเพราะเหตุออกจากงาน" กระผมไม่ทราบความมุ่งหมายเหตุใดคณะกรรมการจึงได้เปลี่ยนแปลงเติมข้อความว่า "ครั้งเดียวเพราะ ฯลฯ" มันจะไม่เป็นการเพิ่มภาระกับผู้เสียภาษีเขาหรือ กระผมขอประทานกราบเรียนเจตนาให้ทราบเจตนาของกรรมการ

นายวิทย์ ตันตยกุล (กรรมการ) : คือว่าที่คณะกรรมการได้ตัดออกไปนี้ก็เพราะเหตุว่า เพื่อให้ตรงกับวิธีทางปฏิบัติโดยทั่วไป กล่าวคือว่าในการจ่ายบำเหน็จนั้นปกติก็จ่ายกันเพียงครั้งเดียว แล้วก็จึงได้แก้ไขให้ตรงกับวิธีการในทางปฏิบัติ และก็ขณะเดียวกันก็ได้ตัดวรรคสองได้แก้ไขวรรคอื่นต่อไปเพื่อไม่ให้มีการจ่ายกันหลายครั้ง ซึ่งไม่ตรงกับวิธีปฏิบัติอย่างหนึ่ง และก็ก่อความสับสนยุ่งยากในการปฏิบัติโดยทั่วไปด้วย ที่เขียนขึ้นก็โดยการเจตนาดีเพียงแค่นั้นครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ถ้าไม่มีท่านผู้ใดสงสัยต่อไป ขอเชิญท่านเลขาธิการรัฐสภาอ่านต่อไป

LIRT

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : มาตรา ๔ มีการแก้ไข มาตรา ๕
ไม่มีการแก้ไข

(ไม่มีสมาชิกขออภิปราย)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เป็นอันว่าจบการพิจารณาในวาระที่ ๒ แล้ว
ต่อไปเป็นการพิจารณาในวาระที่ ๓ ผมขอประธานมติว่าสมควรจะให้ประกาศใช้ร่างพระราช-
บัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. นี้เป็นกฎหมายได้หรือไม่
ท่านผู้ใดเห็นว่าสมควรจะให้ประกาศใช้เป็นกฎหมายได้ ขอได้โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๙๙ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ท่านผู้ใดไม่เห็นด้วย ขอได้โปรดยกมือขึ้น

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เป็นอันว่าที่ประชุมนี้ลงมติให้นำร่างพระราช-
บัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งคณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ
ประกาศใช้เป็นกฎหมายได้

ต่อไปตามระเบียบวาระที่จะต้องพิจารณาร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหาร
ราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ซึ่งคุณชนะ รุ่งแสง เป็นผู้เสนอ ผมได้รับญัตติด่วนอีก
ญัตติหนึ่งจากอาจารย์พงศ์ศักดิ์ วรสุนทรโรสด ซึ่งมีสมาชิกรับรองครบถ้วนตามข้อบังคับ ได้
เห็นว่าร่างพระราชบัญญัติวิทยาลัยเทคโนโลยีอาชีวศึกษา พ.ศ. ที่รัฐบาลเสนอนั้นเป็น
เรื่องด่วน ซึ่งอยู่ในลำดับวาระที่ ๔ ขอให้นำมาพิจารณาต่อจากร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม
ประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ขอเชิญอาจารย์พงศ์ศักดิ์ ครับ

นายพงศ์ศักดิ์ วรสุนทรโรสด : ท่านประธานที่เคารพ ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ
เรื่องนี้ผมขอเสนอหลังจากเรื่องของคุณชนะ รุ่งแสง ในเรื่องพระราชบัญญัติระเบียบบริหาร
ราชการกรุงเทพมหานคร....ครับ

LIRT

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : แต่หนังสือของท่านบอกไว้ชัดเจนว่าขอให้พิจารณาต่อจากร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ...) พ.ศ.

นายพงศ์ศักดิ์ วรสุนทรโรสด : คือในขณะนั้นเข้าใจว่าตามที่ท่านประธานพูดเมื่อวานนี้ว่าจะเอาที่ค้างยุติขึ้นมาพิจารณาก่อนก็เลย....

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : คือท่านยังไม่ขอให้พิจารณาในตอนนี้อย่างไรครับ

นายพงศ์ศักดิ์ วรสุนทรโรสด : ครับ ในขณะนี้ผมขอถอนก่อนครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ขอบคุณมากครับ ที่นี้ผมได้รับยุติอีกฉบับหนึ่งจาก คุณชิต นิลพานิช ว่าในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. นั้น ขอให้ให้นำร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ซึ่งคุณทองตอ กล้วยไม้ ณ อยุธยา เป็นผู้เสนอ และระเบียบวาระที่ ๔๔ ซึ่งคุณทองหยด จิตตวิระ เป็นผู้เสนอ เพราะเป็นเรื่องเดียวกัน ขึ้นมาพิจารณา ขอเชิญคุณชิตครับ

คุณชิต นิลพานิช : ท่านประธานสภาที่เคารพ กระผมพิจารณาเห็นว่าในวันนี้ที่มีการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดระเบียบการปกครองกรุงเทพมหานคร พ.ศ. นั้น มีผู้เสนออยู่หลายฉบับด้วยกัน จึงใคร่จะขอปรึกษาว่าน่าจะนำมารวมกันพิจารณาราวเดียวกันเพื่อที่จะได้พิจารณาโดยถี่ถ้วนครับ อันนี้กระผมขอประทานกราบเรียนแก่นี้ครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : คือที่คุณชิต นิลพานิช เสนอนะครับ ขอให้ นำระเบียบวาระที่ ๔๒ ร่างพระราชบัญญัติจัดระเบียบการปกครองกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ซึ่งคุณทองตอ กล้วยไม้ ณ อยุธยา และคุณแจก ธนะสิริ เป็นผู้เสนอ กับระเบียบวาระที่ ๔๔ ร่างพระราชบัญญัติยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๕ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ พ.ศ. ซึ่งคุณทองหยด จิตตวิระ เป็นผู้เสนอ มาพิจารณาร่วมกับร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ซึ่งคุณชนะ รุ่งแสง เป็นผู้เสนอ ท่านผู้ใดเห็นด้วยกับญัตติของคุณชิต นิลพานิช ขอได้โปรดยกมือขึ้น ที่ให้นำมาพิจารณาร่วมกัน

(มีสมาชิกยกมือ ๗๖ คน)

LIRT

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ท่านผู้ใดไม่เห็นด้วย ขอให้ไปรตยกมือขึ้น
(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เป็นอันว่าที่ประชุมนี้ลงมติให้นำร่างพระราชบัญญัติจัดระเบียบการปกครองกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ซึ่งคุณทองต่อ กล้ายไม้ ณ อุทยาน และคุณแจก ชนะสิริ เป็นผู้เสนอ ตามระเบียบวาระที่ ๔๒ นี้ และให้นำร่างพระราชบัญญัติยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๕ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ พ.ศ. ตามระเบียบวาระที่ ๔๙ ซึ่งคุณทองหยด จิตตวีระ เป็นผู้เสนอ มาพิจารณาพร้อมกับร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ซึ่งคุณชนะ รุ่งแสง เป็นผู้เสนอ

(สำเนา)

รับที่ ๒๐๖๗/๒๕๑๗ วันที่ ๑๑ ก.ค. ๒๕๑๗

สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๑๑ กรกฎาคม ๒๕๑๗

เรื่อง เสนอร่างพระราชบัญญัติจัดระเบียบการปกครองกรุงเทพมหานคร พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัตินี้

ข้าพเจ้าขอเสนอร่างพระราชบัญญัติจัดระเบียบการปกครองกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ดังปรากฏตามบันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัตินี้ ที่แนบมาท้ายหนังสือนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอได้โปรดส่งบรรจุเข้าระเบียบวาระประชุมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง
(ลงชื่อ) ท. กล้วยไม้ ณ อยุธยา
(นายทองต่อ กล้วยไม้ ณ อยุธยา)
สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำเนาถูกต้อง
สุพงศ์ ศิริพูนเกียรติ
(นายสุพงศ์ ศิริพูนเกียรติ)
หัวหน้าแผนกระเบียบวาระ
กองการประชุม

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติจัดระเบียบการปกครองกรุงเทพมหานคร
พ.ศ.

หลักการ

เพื่อให้มีพระราชบัญญัติใช้บังคับแก่การบริหารราชการกรุงเทพมหานครที่เหมาะสม

เหตุผล

๑. ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๕ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ มีข้อความสับสน ขาดสาระสำคัญ ต้องแก้ไขเพิ่มเติมมาก จึงควรเปลี่ยนให้เป็นพระราชบัญญัติ ฉบับใหม่ทั้งฉบับ

๒. เป็นการยอมรับและส่งเสริมลักษณะพิเศษของการปกครองนครหลวงให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๓. ให้มีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร จากประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครโดยตรง

ร่าง

พระราชบัญญัติจัดระเบียบการปกครองกรุงเทพมหานคร

พ.ศ.

โดยที่เห็นเป็นการสมควรให้มีกฎหมายบังคับใช้ในการบริหารราชการกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจัดระเบียบการ ปกครอง กรุงเทพมหานคร พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๕ ประกาศ ณ วันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ บรรดากฎหมายระเบียบข้อบังคับอื่น ๆ ในส่วนที่ได้บัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ บทบัญญัติแห่งกฎหมายคำสั่ง ระเบียบ หรือข้อบังคับใดอ้างถึงจังหวัด องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล ให้ถือว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมาย คำสั่ง ระเบียบ หรือข้อบังคับนั้นอ้างถึงกรุงเทพมหานครเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

LIRT

มาตรา ๕ รัฐมนตรีหมายถึง รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ส่วนที่ ๑

การจัดระเบียบการปกครองกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๖ ให้กรุงเทพมหานครเป็นนิติบุคคล มีฐานะเป็นองค์การปกครองส่วนกรุงเทพมหานคร อยู่ในความควบคุมของรัฐบาล มีอาณาเขตท้องที่เท่าที่กรุงเทพมหานครมีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๗ การจัดระเบียบการบริหารราชการกรุงเทพมหานคร ให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘ ให้มีศาลว่าการกรุงเทพมหานคร เป็นทำเนียบของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นศูนย์กลางการปกครองกรุงเทพมหานครและเป็นที่ตั้งสภากรุงเทพมหานคร

หมวดที่ ๑

การจัดระเบียบราชการในกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๙ ให้จัดระเบียบราชการกรุงเทพมหานคร ดังนี้

- (๑) สำนักเลขาธิการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
- (๒) สำนักงานปลัดบัญชาการกรุงเทพมหานคร
- (๓) สำนักนโยบายและแผน
- (๔) สำนักหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น

การจัดตั้งเปลี่ยนแปลงหรือยุบส่วนราชการตามมาตราี้ ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๑๐ ให้กรุงเทพมหานครมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครคนหนึ่ง เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการกรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ

LIRT

ของกรุงเทพมหานคร และให้มีรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครสองคน เป็นผู้ช่วยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในการบริหารงานของกรุงเทพมหานคร

การดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้

มาตรา ๑๑ ให้มีปลัดบัญชาการกรุงเทพมหานครคนหนึ่ง มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบควบคุมราชการประจำของกรุงเทพมหานคร และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้างกรุงเทพมหานครทั้งปวง รองจากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และจะให้มีรองปลัดบัญชาการกรุงเทพมหานครเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้าง และมีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติราชการรองจากปลัดบัญชาการกรุงเทพมหานครด้วยก็ได้

มาตรา ๑๒ สำนักงานเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีหน้าที่เกี่ยวกับราชการทางการเมืองของกรุงเทพมหานคร มีเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครคนหนึ่ง แต่งตั้งและถอดถอนโดยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้าง มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครขึ้นตรงต่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และให้มีผู้ช่วยเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครไม่เกินสองคน เป็นผู้ช่วยสั่งหรือปฏิบัติราชการแทนเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๑๓ สำนักงานปลัดบัญชาการกรุงเทพมหานคร มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปของกรุงเทพมหานคร และราชการในส่วนที่มีได้แยกให้เป็นหน้าที่ของสำนักใดสำนักหนึ่งโดยเฉพาะ มีปลัดบัญชาการกรุงเทพมหานครเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้าง มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานปลัดบัญชาการกรุงเทพมหานคร และให้รองปลัดบัญชาการกรุงเทพมหานครเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้าง มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานปลัดบัญชาการกรุงเทพมหานคร รองจากปลัดบัญชาการกรุงเทพมหานคร

LIRT

หมวดที่ ๒

เขต

มาตรา ๑๔ ให้แบ่งพื้นที่กรุงเทพมหานครออกเป็นเขต มีผู้อำนวยการเขตคนหนึ่งเป็นข้าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้างในเขต มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบการปฏิบัติราชการภายในเขต และมีผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้าง และช่วยผู้อำนวยการเขตปฏิบัติราชการของเขตก็ได้

การตั้ง ยุบ และเปลี่ยนแปลงพื้นที่ เขต ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๑๕ ในเขตหนึ่ง อาจแบ่งออกเป็นแขวง มีหัวหน้าแขวงคนหนึ่ง ซึ่งเป็นข้าราชการกรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบการปฏิบัติราชการในแขวงและเป็นหัวหน้าปกครองบังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้างภายในแขวง ขึ้นตรงต่อผู้อำนวยการเขต และมีผู้ช่วยหัวหน้าแขวงเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้าง และช่วยหัวหน้าแขวงปฏิบัติราชการของแขวงก็ได้

การตั้ง ยุบ และเปลี่ยนแปลงพื้นที่แขวง ให้กระทำเป็นประกาศของกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๑๖ ให้ผู้อำนวยการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อกรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่รับผิดชอบของนายอำเภอ ประธานกรรมการสุขาภิบาล คณะกรรมการสุขาภิบาล และอำนาจหน้าที่รับผิดชอบการอื่นๆ ตามที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมอบหมาย

ให้กรุงเทพมหานครออกระเบียบกำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของเขต แขวง ตลอดจนความสัมพันธ์การติดต่อระหว่างแขวง เขต กับกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่เหมาะสมควรเพื่อประสิทธิภาพในการบริหารราชการกรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครอาจสั่งให้รวมอำนาจหน้าที่ใดของเขตใดเข้าด้วยกันก็ได้

LIRT

หมวดที่ ๓

การรักษาราชการแทนและการปฏิบัติราชการแทน

มาตรา ๑๘ ในกรณีที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครไม่อยู่ หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าทั้งผู้ว่าราชการและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ปลัดบัญชาการกรุงเทพมหานครรักษาราชการแทน ถ้าปลัดบัญชาการกรุงเทพมหานครไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญชั้นพิเศษคนหนึ่งรักษาราชการแทน

มาตรา ๑๙ ในกรณีที่ผู้ว่าราชการและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ต้องออกไปตามวาระและยังเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครไม่แล้วเสร็จ ให้ปลัดบัญชาการกรุงเทพมหานครหรือผู้รักษาราชการแทน เป็นผู้รักษาราชการแทนไปจนกว่าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่ได้รับเลือกตั้งใหม่ปฏิญาณตนเข้ารับตำแหน่ง

มาตรา ๒๐ อำนาจในการสั่งหรืออนุญาต อนุมัติหรือการปฏิบัติราชการที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมายใด ถ้ากฎหมายว่าด้วยกรนั้นมิได้บัญญัติในเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจะมอบอำนาจโดยทำเป็นหนังสือให้รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปลัดบัญชาการกรุงเทพมหานคร รองปลัดบัญชาการกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสำนัก หรือผู้อำนวยการเขตปฏิบัติราชการแทนในนามผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครก็ได้

การมอบอำนาจตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศในกิจจานุเบกษาของกรุงเทพมหานคร แต่สำหรับการมอบอำนาจให้ผู้ว่าการเขต ให้ตราเป็นข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครเสียก่อน

ส่วนที่ ๒

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๒๑ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในฐานะหัวหน้าฝ่ายบริหารของกรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารราชการของกรุงเทพมหานคร ตามเจตนารมณ์ของประชาชนภายในเขตกรุงเทพมหานคร และคำสั่งของรัฐมนตรี กับให้อำนาจหน้าที่รับผิดชอบการอื่น ๆ ตามที่บทกฎหมายบัญญัติให้อำนาจหน้าที่รับผิดชอบของผู้ว่าราชการจังหวัดนายกเทศมนตรี หรือคณะเทศมนตรี

มาตรา ๒๒ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ได้รับเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร และถือเป็นผู้แทนของปวงชนภายในเขตกรุงเทพมหานคร

การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครอยู่ในตำแหน่งคราวละ ๕ ปี และอาจได้รับการเลือกตั้งซ้ำได้

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่ตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครว่างลง โดยเหตุอื่นนอกจากถึงคราวออกตามวาระ ให้รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครคนหนึ่งปฏิบัติตนเข้ารับตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และแต่งตั้งบุคคลที่เหมาะสมคนหนึ่งเป็นรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร แทนตำแหน่งรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่ว่างลง

ให้รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่ปฏิบัติตนเข้ารับตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครตามวรรคหนึ่ง และบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครอยู่ในตำแหน่งเพียงเท่ากำหนดเวลาของผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา ๒๔ ก่อนเข้ารับตำแหน่ง ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร จะต้องปฏิญาณตนในที่ประชุมสภากรุงเทพมหานครว่า จะรักษาไว้

LIRT

และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทั้งจะซื่อสัตย์สุจริตและปฏิบัติหน้าที่เพื่อรักษาผลประโยชน์ของกรุงเทพมหานครและประเทศชาติ

มาตรา ๒๕ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก โดยยื่นใบลาออกต่อรัฐมนตรี ในกรณีนี้ให้มีผลตั้งแต่วันที่รัฐมนตรีรับใบลา
- (๓) ถึงคราวออกตามวาระ
- (๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม สำหรับผู้สมัครรับเลือกตั้งตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย ว่าด้วยการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร การวินิจฉัยตาม (๔) ให้ศาลวินิจฉัยตามวิธีพิจารณาสำหรับศาลนั้น ๆ แต่การชี้ขาดของศาลดังกล่าวย่อมไม่เป็นการกระทบกระเทือนถึงการใด ที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครนั้นได้ปฏิบัติหน้าที่โดยสุจริตก่อนที่จะมีการชี้ขาด

ส่วนที่ ๗

สภากรุงเทพมหานคร

มาตรา ๒๖ สภากรุงเทพมหานครประกอบไปด้วยสมาชิกสภาซึ่งได้รับเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนในเขตต่าง ๆ ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร

ให้แบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครออกเป็น ๑๐ เขต แต่ละเขตให้มีสมาชิกสภากรุงเทพมหานครซึ่งได้รับเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน จำนวน ๖ คน

มาตรา ๒๗ สมาชิกสภากรุงเทพมหานครอยู่ในตำแหน่งคราวละ ๔ ปี ถ้าตำแหน่งสมาชิกสภาว่างลงเพราะเหตุอื่นนอกจากถึงคราวออกตามวาระ ให้เลือกตั้งสมาชิก

LIRT

สภากรุงเทพมหานครให้เต็มตำแหน่งที่ว่างภายในกำหนดเก้าสิบวัน แต่สมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่เข้ามาแทนนั้น ให้อยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่ากำหนดเวลาของผู้ซึ่งตนแทน

ถ้าตำแหน่งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครว่างลงก่อนถึงกำหนดออกตามวาระไม่เกินหกเดือน จะไม่เลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่างนั้นก็ได้

มาตรา ๒๘ สมาชิกสภากรุงเทพมหานครถือเป็นผู้แทนประชาชนภายในเขตกรุงเทพมหานครทั้งหมด

มาตรา ๒๙ สมาชิกสภากรุงเทพมหานครย่อมสิ้นสุดลงเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ถึงคราวออกตามวาระ

(๓) ลาออก โดยยื่นใบลาต่อประธานสภากรุงเทพมหานคร ในกรณีนี้ให้มีผลตั้งแต่วันที่ประธานสภาได้รับใบลา

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามสำหรับผู้สมัครรับเลือกตั้งตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร

การวินิจฉัยตาม (๔) ให้ศาลวินิจฉัยตามวิธีพิจารณาสำหรับศาลนั้น ๆ แต่การชี้ขาดของศาลดังกล่าวย่อมไม่เป็นการกระทบกระเทือนถึงการใดที่สมาชิกนั้นได้ปฏิบัติในสภาตามอำนาจและหน้าที่โดยสุจริตก่อนที่มีการชี้ขาด

มาตรา ๓๐ สภากรุงเทพมหานครมีประธานสภาคนหนึ่งและรองประธานสภาอีกสองคน

ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้ลงนามในคำสั่งแต่งตั้งประธานสภาและรองประธานสภาตามมติของสภากรุงเทพมหานคร

มาตรา ๓๑ ประธานสภากรุงเทพมหานครมีหน้าที่ดำเนินการของสภากรุงเทพมหานคร ให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับการประชุมสภากรุงเทพมหานคร

รองประธานสภากรุงเทพมหานครมีหน้าที่กระทำการแทนประธานสภา ในเมื่อประธานสภาไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ในกรณีประธานสภากรุงเทพมหานคร

LIRT

และรองประธานสภาทั้งสองไม่อยู่ หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้สมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่มาประชุมเลือกสมาชิกด้วยกันหนึ่งคน เป็นประธานในที่ประชุมแทน

มาตรา ๓๒ ให้รัฐมนตรีวางระเบียบข้อบังคับการประชุมสภากรุงเทพมหานครไว้

มาตรา ๓๓ ในปีหนึ่งให้มีสมัยประชุมสามัญอย่างน้อย ๒ สมัย แล้วแต่สภากรุงเทพมหานครกำหนด วันเริ่มสมัยประชุมสามัญประจำปีให้สภากรุงเทพมหานครกำหนด

ในการประชุมสภากรุงเทพมหานครครั้งแรกต้องกำหนดให้สมาชิกได้มาประชุมภายใน ๕๐ วัน นับแต่วันเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครแล้วเสร็จ

สมัยประชุมสามัญสมัยหนึ่ง ๆ ให้มีกำหนดไม่เกิน ๓๐ วัน แต่ถ้าจะขยายเวลาออกไปอีก ต้องได้รับอนุญาตจากประธานสภากรุงเทพมหานคร

มาตรา ๓๔ โดยปกติให้ประธานสภากรุงเทพมหานครเป็นผู้เรียกประชุมสภากรุงเทพมหานคร ตามสมัยประชุมและผู้เปิดหรือปิดประชุม

ในกรณีที่ยังไม่มีประธานสภากรุงเทพมหานครหรือประธานสภาไม่เรียกประชุมตามกฎหมาย ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้เรียกประชุมและเป็นผู้เปิดหรือปิดประชุม

มาตรา ๓๕ นอกจากสมัยประชุมสามัญแล้ว เมื่อเห็นว่าเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์อย่างยิ่งของกรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร มีจำนวนไม่ต่ำกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกที่อยู่ในตำแหน่งอาจทำคำร้องยื่นต่อประธานสภากรุงเทพมหานคร ขอให้เปิดประชุมวิสามัญได้ ในกรณีนี้ให้ประธานสภาพิจารณา หากเห็นสมควรก็ให้เรียกประชุมวิสามัญได้

สมัยประชุมวิสามัญ ให้มีกำหนดไม่เกินสิบห้าวัน แต่ถ้าจะขยายเวลาออกไปอีกจะต้องได้รับอนุญาตจากประธานสภา

มาตรา ๓๖ การประชุมสภากรุงเทพมหานครทุกคราว ต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่ต่ำกว่ากึ่งจำนวนของสมาชิกที่อยู่ในตำแหน่ง จึงจะเป็นองค์ประชุม

LIRT

มาตรา ๓๗ การลงมติวินิจฉัยข้อปรีกษานั้น ให้ถือเอาเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ เว้นแต่จะมีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ในพระราชบัญญัตินี้

สมาชิกสภากรุงเทพมหานครคนหนึ่ง ย่อมมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้ามีจำนวนเสียงลงคะแนนเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นได้อีกหนึ่งเสียงเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๓๘ ห้ามมิให้สภากรุงเทพมหานครประชุมปรึกษาหารือในเรื่องนอกเหนืออำนาจหน้าที่หรือเรื่องที่ฝ่าฝืนกฎหมาย

มาตรา ๓๙ การประชุมของสภากรุงเทพมหานครย่อมเป็นการเปิดเผยตามลักษณะที่จะได้กำหนดไว้ในระเบียบข้อบังคับการประชุมสภากรุงเทพมหานคร

เมื่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือสมาชิกสภากรุงเทพมหานครรวมกันไม่ต่ำกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกที่มาประชุมร้องขอให้ประชุมลับ ก็ให้ประธานสภาดำเนินการประชุมลับได้ โดยไม่ต้องขอมติที่ประชุม

มาตรา ๔๐ ในที่ประชุมสภากรุงเทพมหานคร สมาชิกย่อมมีสิทธิตั้งกระทู้ถามผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในข้อความใด ๆ อันเกี่ยวกับงานในหน้าที่กรุงเทพมหานคร แต่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครย่อมทรงไว้ซึ่งสิทธิที่จะไม่ตอบ เมื่อเห็นว่าข้อความนั้น ๆ ยังไม่ควรเปิดเผย เพราะเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๔๑ ให้มีคณะกรรมการวิสามัญประจำสภา เพื่อกระทำกิจการหรือพิจารณาค้นหาข้อเท็จจริงเรื่องใด ๆ อันอยู่ในวงงานของกรุงเทพมหานคร เสนอต่อสภากรุงเทพมหานคร เพื่อแนะนำหรือเสนอแนะให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครนำไปปฏิบัติเพื่อสนองความต้องการของสภากรุงเทพมหานครได้

คณะกรรมการวิสามัญคณะหนึ่ง ให้มีจำนวนไม่เกิน ๕ คน โดยให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครคัดเลือกบุคคลใด ๆ เข้ามาเป็นกรรมการ ๕ คน และให้สภากรุงเทพมหานครคัดเลือกสภากรุงเทพมหานครเข้ามาเป็นกรรมการ จำนวน ๔ คน

LIRT

มาตรา ๔๒ หากเห็นเป็นการสมควร ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครรับข้อเสนอ และหรือข้อแนะนำของสภากรุงเทพมหานครตามมาตรา ๔๖ มาปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลดีแก่ กรุงเทพมหานคร

มาตรา ๔๓ ให้มีคณะกรรมการวิสามัญประจำสภากรุงเทพมหานครในเรื่อง ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย คือ

- (๑) คณะกรรมการการศึกษา
- (๒) คณะกรรมการการโยธา
- (๓) คณะกรรมการสาธารณสุข
- (๔) คณะกรรมการการรักษาความสะอาดสิ่งแวดล้อมและศิลปกรรม
- (๕) คณะกรรมการผังเมือง
- (๖) คณะกรรมการเศรษฐกิจการค้า
- (๗) คณะกรรมการกฎหมาย

มาตรา ๔๔ การประชุมคณะกรรมการตามมาตรา ๔๑ ต้องมีกรรมการประชุม ไม่ต่ำกว่ากึ่งจำนวนของกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

มาตรา ๔๕ ในกรณีที่เห็นสมควร คณะกรรมการวิสามัญประจำสภากรุงเทพมหานครอาจแต่งตั้งสมาชิกสภา ข้าราชการหรือบุคคลอื่นเป็นคณะอนุกรรมการ เพื่อปฏิบัติงานแทนคณะกรรมการวิสามัญได้

ให้คณะอนุกรรมการมีจำนวนไม่เกิน ๗ คน

ให้คณะกรรมการวิสามัญและคณะอนุกรรมการใช้ระเบียบข้อบังคับการประชุม สภากรุงเทพมหานคร เป็นระเบียบการประชุมคณะกรรมการวิสามัญและคณะอนุกรรมการ โดยอนุโลม

มาตรา ๔๖ นอกจากคณะกรรมการวิสามัญประจำสภา ในกรณีที่เห็นสมควร สภากรุงเทพมหานครอาจแต่งตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เป็นคณะกรรมการวิสามัญของ สภาเพื่อปฏิบัติการเรื่องใดเรื่องหนึ่งแทนสภาโดยเฉพาะเพื่อการนั้นก็ได

LIRT

ให้คณะกรรมการสามัญสิ้นสุดสภาพไปหลังจากที่ได้ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย และเสนอรายงานผลงานที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติต่อประธานสภากรุงเทพมหานครเรียบร้อยแล้ว

ส่วนที่ ๔

อำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๔๗ กรุงเทพมหานครเป็นองค์กรการปกครองท้องถิ่นแบบพิเศษ มีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของจังหวัด องค์กรการบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลและสุขาภิบาล นอกจากนี้ยังให้มีอำนาจหน้าที่

- (๑) ควบคุมและอนุรักษ์ศิลปกรรมสิ่งแวดล้อมภายในเขตกรุงเทพมหานคร
- (๒) จัดที่อยู่อาศัยในแก่ประชาชนภายในเขตกรุงเทพมหานคร ตามที่เห็นสมควร
- (๓) จัดดำเนินการสาธารณสุขโรคตามที่เห็นสมควร
- (๔) จัดดำเนินการวางผังเมืองกรุงเทพมหานครตามหลักวิชาการที่ดี
- (๕) ส่งเสริมเศรษฐกิจของประชาชนภายในเขตกรุงเทพมหานคร
- (๖) จัดให้มีการสวัสดิการชุมชนภายในเขตกรุงเทพมหานคร
- (๗) จัดระเบียบการจราจรและการขนส่ง ทั้งทางบกและทางน้ำ ภายในเขต

กรุงเทพมหานคร

(๘) จัดให้มีตำรวจกรุงเทพมหานคร เพื่อตรวจตราดูแลบังคับการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติของกรุงเทพมหานคร

(๙) จัดดำเนินการกรุงเทพมหานครวิสาหกิจ

(๑๐) หน้าที่อื่น ๆ ตามที่รัฐบาลมอบหมายให้ดำเนินการหรือตามที่จะมีกฎหมาย

กำหนด

มาตรา ๔๘ ในการปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ กรุงเทพมหานครจะตราเป็นข้อบัญญัติของกรุงเทพมหานครโดยความเห็นชอบของสภากรุงเทพมหานครก็ได้ ให้ข้อบัญญัติของกรุงเทพมหานครมีผลใช้บังคับเมื่อได้ประกาศในกิจจานุเบกษาของกรุงเทพมหานครแล้ว

มาตรา ๔๙ กรุงเทพมหานครหรือตัวแทนอาจเรียกเก็บค่าบริการจากประชาชนจากการปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ได้ แต่ทั้งนี้ให้นำรายได้อันเกิดจากการปฏิบัติการตามหน้าที่ของกรุงเทพมหานครส่งเป็นรายได้ของกรุงเทพมหานคร

ส่วนที่ ๕

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๕๐ กรุงเทพมหานครโดยสภากรุงเทพมหานครมีอำนาจตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ใช้บังคับแก่ประชาชนภายในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๑ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครจะกำหนดโทษผู้ละเมิดข้อบัญญัติไว้ด้วยก็ได้ บทกำหนดโทษมิให้กำหนดโทษจำคุกเกินกว่า ๑ เดือน หรือปรับเกินกว่าหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับเกินกว่านี้

มาตรา ๕๒ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้เสนอร่างข้อบัญญัติ

ร่างข้อบัญญัติที่ได้รับความเห็นชอบของสภากรุงเทพมหานครแล้ว ให้ประธานสภากรุงเทพมหานครเสนอผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเพื่อลงนาม และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และกิจจานุเบกษาของกรุงเทพมหานครแล้ว ให้ใช้บังคับได้

ร่างข้อบัญญัติใด ๆ ยกเว้นร่างข้อบัญญัติว่าด้วยงบประมาณประจำปี ถ้าสภากรุงเทพมหานครไม่เห็นชอบด้วย ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเสนอร่างข้อบัญญัตินั้นให้สภากรุงเทพมหานครพิจารณาใหม่ภายในกำหนดหกสิบวัน นับแต่วันที่สภากรุงเทพมหานครไม่เห็นชอบด้วย ถ้าสภากรุงเทพมหานครยืนยันตามเดิม ให้ร่างข้อบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป

LIRT

ร่างข้อบัญญัติว่าด้วยงบประมาณประจำปี ถ้าสภากรุงเทพมหานครไม่เห็นชอบด้วยให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเสนอร่างข้อบัญญัตินั้นให้สภากรุงเทพมหานครพิจารณาใหม่ภายในกำหนด ๗ วัน นับแต่วันที่สภากรุงเทพมหานครไม่เห็นชอบด้วย ถ้าสภากรุงเทพมหานครไม่เห็นชอบด้วย ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครลงนามและเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและกิจจานุเบกษาของกรุงเทพมหานครแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๕๓ ในกรณีฉุกเฉิน ซึ่งเรียกประชุมสภากรุงเทพมหานครให้ทันห้วงที่มีได้ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครอาจออกข้อบัญญัติชั่วคราวได้ และเมื่อได้ประกาศไว้โดยเปิดเผยที่ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร และที่ว่าการเขตของกรุงเทพมหานครแล้วก็ให้ใช้บังคับได้

ในการประชุมสภากรุงเทพมหานครคราวต่อไป ให้นำข้อบัญญัติชั่วคราวนั้นเสนอต่อสภากรุงเทพมหานครเพื่ออนุมัติ ถ้าสภากรุงเทพมหานครอนุมัติแล้ว ข้อบัญญัติชั่วคราวนั้นก็จะเป็นข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครต่อไป

ถ้าสภากรุงเทพมหานครไม่อนุมัติ ข้อบัญญัติชั่วคราวนั้นก็เป็นอันตกไป แต่ทั้งนี้ไม่เป็นการกระทบกระเทือนถึงกิจการที่ได้ทำไปในระหว่างที่ใช้ข้อบัญญัติชั่วคราวนั้น

คำอนุมัติหรือไม่อนุมัติของสภากรุงเทพมหานครที่กล่าวนี้ ให้ตราเป็นข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร

ส่วนที่ ๖

การคลังและทรัพย์สินของกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๕๔ งบประมาณประจำปีของกรุงเทพมหานครต้องตราขึ้นเป็นข้อบัญญัติ ถ้าข้อบัญญัติงบประมาณออกไม่ทันปีใหม่ ให้ใช้ข้อบัญญัติงบประมาณปีก่อนนั้นไปพลาง

การตราข้อบัญญัติงบประมาณเพิ่มเติมในระหว่างปี ให้กระทำได้ ถ้าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครพิจารณาเห็นสมควรและได้รับอนุมัติจากสภากรุงเทพมหานคร

LIRT

มาตรา ๕๕ กรุงเทพมหานครอาจมีรายได้ดังต่อไปนี้

- (๑) ภาษีอากรตามแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้
- (๒) ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต ค่าปรับ ตามแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้
- (๓) รายได้จากทรัพย์สิน ของกรุงเทพมหานคร
- (๔) รายได้จากกรปฏิบัติกิจการตามหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร
- (๕) พันธบัตรหรือเงินกู้ ตามที่พิจารณาเห็นสมควร แต่จะต้องได้รับอนุมัติจาก

คณะรัฐมนตรีเสียก่อน

(๖) เงินกู้จากกระทรวง ทบวง กรม องค์การ หรือนิติบุคคลต่าง ๆ ทั้งนี้จะกระทำ
ได้ต่อเมื่อได้รับอนุมัติจากสภากรุงเทพมหานครแล้ว

- (๗) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล
- (๘) เงินและทรัพย์สินอย่างอื่นที่มีผู้อุทิศให้

เงินช่วยเหลือจากองค์การระหว่างประเทศหรือต่างประเทศ โดยได้รับความเห็น

ชอบจากรัฐบาล

- (๙) รายได้อื่นใดก็ตามแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้

มาตรา ๕๖ กรุงเทพมหานครอาจมีรายจ่ายดังต่อไปนี้

- (๑) เงินเดือน
- (๒) ค่าจ้าง
- (๓) เงินตอบแทนอื่น
- (๔) ค่าใช้สอย
- (๕) ค่าวัสดุ
- (๖) ค่าครุภัณฑ์
- (๗) ค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้าง ทรัพย์สินอื่น ๆ
- (๘) เงินอุดหนุน
- (๙) รายจ่ายอื่นใดตามข้อผูกพัน หรือตามที่มีกฎหมายหรือระเบียบของกรุงเทพ-

มหานครกำหนดไว้

LIRT

มาตรา ๕๗ ให้รัฐมนตรีตราระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการคลัง การงบประมาณ การรักษาทรัพย์สิน การจัดหาประโยชน์จากทรัพย์สิน การจัดหาพัสดุ และการจ้างของกรุงเทพมหานครขึ้นไว้

มาตรา ๕๘ ให้บรรดากิจการ ทรัพย์สิน หนี้ สิทธิ งบประมาณของกรุงเทพมหานคร ที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นกิจการ ทรัพย์สิน หนี้ สิทธิ งบประมาณของกรุงเทพมหานครด้วย

ส่วนที่ ๗

ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกับกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๕๙ การติดต่อเพื่อประโยชน์ในการประสานงานระหว่างกระทรวงต่าง ๆ ในส่วนกลางกับกรุงเทพมหานคร ให้กระทำได้และให้ถือเสมือนว่าเป็นการติดต่อระหว่างกระทรวงในส่วนกลาง

มาตรา ๖๐ ในการปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร หากกิจการนั้นเกี่ยวข้องกับกระทรวง ทบวง กรม หรือรัฐวิสาหกิจใด ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายอาจเชิญผู้แทนของกระทรวง ทบวง กรม หรือรัฐวิสาหกิจนั้นมาร่วมประชุมปรึกษาหารือได้

มาตรา ๖๑ ในการดำเนินกิจการใดๆ ของรัฐบาล หากกิจการนั้นเกี่ยวข้องกับงานที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครให้คณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีปรึกษาหารือกรุงเทพมหานครด้วย

มาตรา ๖๒ การตั้งงบประมาณเป็นเงินอุดหนุนให้แก่กรุงเทพมหานคร ให้รัฐบาลตั้งให้แก่กรุงเทพมหานครโดยตรง

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๖๓ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และสมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่ได้รับแต่งตั้งไว้แล้วในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ พ้นจากตำแหน่งแต่ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ที่พ้นจากตำแหน่งดำเนินกิจการในหน้าที่ต่อไป จนกว่าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่ได้รับการเลือกตั้งใหม่จะเข้ารับหน้าที่

การรักษาพระราชบัญญัติ

มาตรา ๖๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

(ลงชื่อ) ท. กล้วยไม้ ณ ออยุธยา เจก ธนะสิริ ผู้เสนอ

(ลงชื่อ) พิศาล มุลค่าสตรสาทร ประภิต อุตตะโมต สายสิทธิ พรแก้ว ฉลอง กัลยาณมิตร
 ร.ต.ท. บุศย์ จินตนา ไพฑูรย์ ไทตระไวศยะ ไสว ศิริมงคล ร.อ. ชะโลม รัตนเสถียร
 ประมวล กุลมาตย์ วิเชียร จะวะสิต บุญช่วย ศรีสารคาม จำลอง นวลมณี
 จรัส เทือกสุบรรณ บรรจบ คัลลังจันทร์ ภัคศุก ก่าภู จักรชัย จริยเวชช์วัฒนา
 สำราญ วังศพาท์ สืบสาย สุวรรณจินดา นิรันดร ชัยนาม เจริญ คันธวงศ์
 ชำนาญ พงนา ผู้รับรอง

แผนกระเบียบวาระ

๒๕๖๖

มณี พิมพ์

๒๕๖๖ ทาน

LIRT

(สำเนา)

รับที่ ๒๓๙๗/๒๕๑๗ วันที่ ๘ ส.ค. ๒๕๑๗

สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๘ สิงหาคม ๒๕๑๗

เรื่อง เสนอร่างพระราชบัญญัติยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๕ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕ พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๕ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕ พ.ศ.

กระผมขอเสนอร่างพระราชบัญญัติยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๕ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕ พ.ศ. ฉบับนี้มาเพื่อให้โปรดนำเสนอที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา ได้แนบบันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติมาพร้อมกับหนังสือนี้ด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) ทองหยด จิตตวีระ

(นายทองหยด จิตตวีระ)

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำเนาถูกต้อง

สุพงศ์ ศิริพูนเกียรติ

(นายสุพงศ์ ศิริพูนเกียรติ)

หัวหน้าแผนกระเบียบวาระ

กองการประชุม

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๕
ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕
พ.ศ.

หลักการ

ยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๕ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕

เหตุผล

เนื่องจากประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๕ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕ ได้จัดระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครเป็นไปในทางรวมอำนาจในการบริหารท้องถิ่นไว้ โดยรัฐกระทำเสียเอง ผิดหลักประชาธิปไตย ซึ่งสมควรจะได้กระจายอำนาจไปให้ประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ได้มาบริหารงานของท้องถิ่นเอง ซึ่งหลักประชาธิปไตยถือว่างานของท้องถิ่นนั้นควรจะมีอำนาจให้ท้องถิ่นกระทำและงานเทศบาลถือว่าเป็นงานก้าวแรกในการที่จะฝึกประชาชนให้รู้จักระบบประชาธิปไตยอันแท้จริง

ฉะนั้น เพื่อให้ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ได้มีโอกาสใช้สิทธิใช้เสียงในการปกครองท้องถิ่นของตนเอง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติฉบับนี้ขึ้น

ร่าง

พระราชบัญญัติยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๕

ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕

พ.ศ.

.....
.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๕ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๕ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕ พ.ศ."

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๕ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕

มาตรา ๔ ให้นำบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยเทศบาล กฎหมายเลือกตั้งสมาชิกเทศบาลกฎกระทรวง ระเบียบข้อบังคับ หรือคำสั่งเกี่ยวกับเทศบาล มาใช้บังคับแก่จังหวัดพระนครและธนบุรี

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

(ลงชื่อ) ทองหยด จิตตวีระ ผู้เสนอ

(ลงชื่อ) ประมวล กุลมาตย์ สมพร กลิ่นพงษา บรรจบ คลังจันทร์ บรรหาร ศิลปอาชา
 ชำนาญ พจนา ประจวบ ศิริวรราช อุทธรณ์ พลกุล ตันย บุนนาค
 จำเนียร ทองรักษ์ สืบสาย สุวรรณจินดา ไพฑูรย์ ไทตระไวศยะ กระจำง ชรรณโชติ
 ณัฐวุฒิ สุทธิสงคราม มะเนาะ ยูเต็น ร.อ.ชะโลม รัตน์เสถียร ใหญ่ ศวิตชาติ
 สุรินทร์ มาศดิตถ์ สง่า วงศ์บางซวด จำลอง เทวารุท จำลอง นวลมณี
 ประคอง เทวารุท สุธน ชื่นสมจิตต์ ผู้รับรอง

แผนกระเบียบวาระ

Hilera

กาญจนา พิมพ์

Hilera ทาน

(สำเนา)

วันที่ ๒๐๘๔/๒๕๑๗ วันที่ ๑๒ ก.ค. ๒๕๑๗

สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๓ กรกฎาคม ๒๕๑๗

เรื่อง เสนอร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล

ข้าพเจ้าขอเสนอร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ฉบับนี้มาเพื่อให้โปรดนำเสนอที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา ได้แนบบันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัตินี้มาพร้อมกับหนังสือนี้ด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) **ชนะ รุ่งแสง**

(นายชนะ รุ่งแสง)

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำเนาถูกต้อง

สุพงศ์ ศิริพูนเกียรติ

(นายสุพงศ์ ศิริพูนเกียรติ)

หัวหน้าแผนกระเบียบวาระ

กองการประชุม

ลาวัณย์ พิมพ์

Handwritten signature: *Handwritten signature* ทาน

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร

พ.ศ.

หลักการ

เพื่อให้มีพระราชบัญญัติใช้บังคับแก่การบริหารราชการกรุงเทพมหานคร

เหตุผล

เนื่องจากประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๕ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕ มีข้ออันควรแก้ไข

๑. เพื่อให้ประชาชนของกรุงเทพมหานครได้มีส่วนเข้ามารับผิดชอบในการบริหารกรุงเทพมหานครโดยตรง

๒. เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการให้บริการแก่ประชาชนของกรุงเทพมหานครให้ได้ดียิ่งขึ้น

๓. เพื่อเป็นตัวอย่างของการปกครองท้องถิ่นโดยประชาชนของท้องถิ่นโดยตรง เพื่อให้สอดคล้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยของประเทศต่อไป

ร่าง

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร

พ.ศ.

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๕ ประกาศ ณ วันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕ หรือบรรดา กฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นในส่วนที่บัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือขัด หรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ และให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ บรรดากฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือ ประกาศที่อ้างถึงจังหวัดพระนคร หรือจังหวัดธนบุรี หรือนครหลวงกรุงเทพธนบุรี องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนคร หรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดธนบุรี หรือองค์การบริหารนครหลวงกรุงเทพธนบุรี เทศบาลนครกรุงเทพ หรือเทศบาลนครธนบุรี หรือเทศบาลนครหลวง สภาภิบาลที่อยู่ในเขตจังหวัด

LIART

พระนคร จังหวัดธนบุรี หรือนครหลวงกรุงเทพธนบุรีและกรุงเทพมหานคร ตามประกาศ
ของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๕ ประกาศ ณ วันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕ ให้
หมายความถึงกรุงเทพมหานครตามพระราชบัญญัตินี้

ส่วนที่ ๑

องค์กรกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๕ ให้กรุงเทพมหานครเป็นนิติบุคคล มีฐานะเป็นองค์กรการปกครอง
ส่วนกรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานครมีเขตท้องที่ตามที่กรุงเทพมหานครมีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้
ใช้บังคับ

มาตรา ๖ กรุงเทพมหานครประกอบด้วย

- (๑) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
- (๒) สภากรุงเทพมหานคร

บทที่ ๑

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๗ ให้มีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครคนหนึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในการ
บริหารกรุงเทพมหานครซึ่งมีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

(๑) กฎหมายใดที่บัญญัติให้รัฐมนตรีหรือปลัดกระทรวงเป็นผู้มีอำนาจในการ
สั่งการอนุญาต การอนุมัติ ให้เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในการบริหารราชการ
กรุงเทพมหานคร

(๒) กฎหมายที่บัญญัติให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารราชการ
ให้มีอำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ ให้เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
ในการบริหารราชการกรุงเทพมหานคร

LIRT

(๓) ปฏิบัติตามมติของสภากรุงเทพมหานคร

(๔) กำกับการบริหารราชการกรุงเทพมหานคร ในการนี้จะสั่งให้ข้าราชการกรุงเทพมหานครและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องชี้แจงแสดงความคิดเห็น ทำรายงาน เกี่ยวกับปฏิบัติราชการในกรณีจำเป็นให้ยับยั้งการปฏิบัติที่ขัดต่อนโยบายและมติคณะรัฐมนตรี

(๕) มอบหมายให้รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครกำกับการบริหารราชการกรุงเทพมหานครในส่วนราชการใดหรือในเรื่องใดก็ได้

(๖) แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นประธานที่ปรึกษาหรือคณะที่ปรึกษาเกี่ยวกับนโยบายและแผนกรุงเทพมหานคร

(๗) อำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา ๘ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเข้าร่วมประชุมคณะรัฐมนตรีได้ตามที่นายกรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๙ ให้ราษฎรในกรุงเทพมหานครเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรง และโดยวิธีรวมเขต

ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจะเป็นสมาชิกกรุงเทพมหานครหรือสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกกรุงเทพมหานครในคราวเดียวกันมิได้

หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๑๐ ให้มีรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครอีกสี่คน เป็นผู้ช่วยปฏิบัติราชการแทนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และมีอำนาจหน้าที่ตามที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครกำหนด

ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจากสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร

สมาชิกผู้ได้รับแต่งตั้งให้เป็นรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครไม่ขาดจากสมาชิกสภาของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร

มาตรา ๑๑ ผู้ว่าราชการและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครสิ้นสุดลงเมื่อ

- (๑) ขาดคุณสมบัติหรือเข้าลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งผู้ว่าราชการและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
- (๒) ถึงคราวออกตามวาระหรือยุบสภา
- (๓) ตาย
- (๔) ลาออก โดยยื่นใบลาออกต่อนายกรัฐมนตรี
- (๕) ต้องคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุก เว้นแต่ได้กระทำความผิดฐานประมาทหรือความผิดลหุโทษหรือความผิดที่มีกำหนดโทษชั้นลหุโทษ
- (๖) ต้องคำพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย

การออกตาม (๒) ให้ผู้ว่าราชการและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะได้ทำการเลือกตั้งผู้เข้ามารับตำแหน่งใหม่

การวินิจฉัยชี้ขาดตาม (๑) ให้ศาลแพ่งวินิจฉัยตามวิธีพิจารณา แต่การชี้ขาดของศาลดังกล่าวย่อมไม่เป็นการกระทบกระเทือนถึงการใดที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้ปฏิบัติหน้าที่ก่อนที่มีการชี้ขาด

การออกตาม (๕) และ (๖) ให้นายกรัฐมนตรีสั่งให้ออก

มาตรา ๑๒ ในกรณีตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครว่างลงเพราะเหตุอื่นนอกจากการออกตามมาตรา ๑๑ (๒) ให้เลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครภายในเก้าสิบวัน ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่เข้ามาแทนให้อยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่ากำหนดเวลาของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่เหลืออยู่ ถ้าตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครว่างลงก่อนถึงกำหนดออกตามวาระไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันไม่ต้องเลือกตั้ง ในกรณีนี้ให้ประธานสภากรุงเทพมหานครเลือกสมาชิกสภากรุงเทพมหานครคนใดคนหนึ่งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแทนโดยมติของสภากรุงเทพมหานคร

LIRT

มาตรา ๑๓ การสั่งหรือการปฏิบัติราชการของรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ให้เป็นไปตามที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมอบหมาย

มาตรา ๑๔ ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครคนหนึ่งซึ่งมีอาวุโสโดยอายุ เป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้ปลัดกรุงเทพมหานครเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีปลัดกรุงเทพมหานครหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้ข้าราชการกรุงเทพมหานครซึ่งมีอาวุโสตามระเบียบแบบแผนของทางราชการเป็นผู้รักษาราชการแทน

มาตรา ๑๕ อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติหน้าที่ราชการที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งใดหรือตามมติคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งนั้น หรือมติคณะรัฐมนตรี ในเรื่องนั้นมิได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจะมอบอำนาจให้รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปลัดกรุงเทพมหานครหรือหัวหน้าส่วนราชการ ปฏิบัติราชการแทนได้

การมอบอำนาจตามความในวรรคก่อนให้ทำเป็นคำสั่งและประกาศในกรุงเทพมหานครกิจจานุเบกษาของกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๑๖ ให้กรุงเทพมหานครมีข้าราชการกรุงเทพมหานคร และแบ่งการบริหารออกเป็นส่วนราชการต่าง ๆ ตามปริมาณของคุณภาพของงาน โดยมีปลัดกรุงเทพมหานครคนหนึ่งซึ่งเป็นข้าราชการกรุงเทพมหานคร รับผิดชอบควบคุมราชการประจำ กำกับ เร่งรัด ติดตามผลการปฏิบัติราชการและให้เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชาข้าราชการกรุงเทพมหานคร รองจากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ให้มีรองปลัดกรุงเทพมหานคร เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชาและรับผิดชอบการปฏิบัติราชการรองจากปลัดกรุงเทพมหานคร

ให้คณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานครตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้กำหนดจำนวนรองปลัดกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๑๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ให้ถือว่าผู้ว่าราชการกับรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และข้าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๑๘ สภากรุงเทพมหานครประกอบด้วยสมาชิกที่ราษฎรในกรุงเทพมหานครเป็นผู้เลือกตั้ง

การเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและโดยวิธีรวมเขต

จำนวนสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร หลักเกณฑ์ และวิธีการเลือกตั้งให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร

มาตรา ๑๙ สมาชิกสภากรุงเทพมหานครอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี ถ้าตำแหน่งว่างลงนอกจากถึงคราวออกตามวาระให้ทำการเลือกตั้งขึ้นมาแทนในตำแหน่งที่ว่างภายในเก้าสิบวัน ให้ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งมาแทนอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าที่กำหนดเวลาของผู้ที่ตนแทน ถ้าตำแหน่งสมาชิกว่างลงก่อนถึงกำหนดออกตามวาระไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันไม่ต้องทำการเลือกตั้ง

มาตรา ๒๐ ก่อนเข้ารับหน้าที่ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ต้องปฏิญาณตนต่อพระมหากษัตริย์ด้วยถ้อยคำดังต่อไปนี้

"ข้าพระพุทธเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอถวายสัตย์ปฏิญาณว่า ข้าพระพุทธเจ้าจะจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ และจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ของประเทศและประชาชน ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ"

LIRT

มาตรา ๒๑ สมาชิกสภากรุงเทพมหานครย่อมเป็นผู้แทนของราษฎรในกรุงเทพมหานคร และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความบริสุทธิ์ใจ ไม่อยู่ในอาณัติมอบหมายใด ๆ

มาตรา ๒๒ สมาชิกภาพแห่งสภากรุงเทพมหานครสิ้นสุดลงเมื่อ

(๑) ขาดคุณสมบัติหรือเข้าลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร

(๒) ถึงคราวออกตามวาระหรือมีการยุบสภา

(๓) ตาย

(๔) ลาออก โดยยื่นใบลาออกต่อประธานสภากรุงเทพมหานคร

(๕) สภากรุงเทพมหานครวินิจฉัยให้ออก เพราะประพฤติเสื่อมเสียต่อกรุงเทพมหานครหรือแก่ตำแหน่ง หรือแก่ราชการ ผ่าฝืนกฎหมายหรือความสงบเรียบร้อยหรือปฏิบัติการอันไม่ชอบด้วยตำแหน่งหน้าที่และบังเกิดผลเสียหายแก่กรุงเทพมหานครหรือแก่ราชการ หรือเป็นผู้มีส่วนได้เสียในการปฏิบัติหน้าที่

มติของสภากรุงเทพมหานครต้องมีคะแนนเสียงไม่ต่ำกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดและมีผลตั้งแต่นั้นได้ลงมติ

(๖) ไม่มาประชุมสภากรุงเทพมหานครสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

(๗) ต้องคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ได้กระทำผิดฐานประมาทหรือความผิดฐานลหุโทษ หรือความผิดที่มีกำหนดโทษชั้นลหุโทษ

(๘) ต้องคำพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย

การวินิจฉัยชี้ขาดตาม (๑) ให้ศาลแพ่งวินิจฉัยตามวิธีพิจารณา แต่การชี้ขาดของศาลดังกล่าว ย่อมไม่เป็นการกระทบกระเทือนถึงการใดที่สมาชิกผู้นั้นได้ปฏิบัติหน้าที่ในสภาก่อนที่มีการชี้ขาด

การออกตาม (๕) (๖) (๗) และ (๘) ให้ประธานสภากรุงเทพมหานครสั่งให้ออก

LIRT

สมาชิกสภากรุงเทพมหานครได้รับเงินค่าตอบแทนประจำตำแหน่งตามระเบียบ
ของสำนักนายกรัฐมนตรี

มาตรา ๒๓ ให้สมาชิกสภากรุงเทพมหานครเลือกตั้งประธานสภาคนหนึ่งและ
รองประธานสภาสองคน

มาตรา ๒๔ ประธานสภากรุงเทพมหานครมีหน้าที่ดำเนินกิจการของสภาให้
เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของการประชุมสภากรุงเทพมหานคร

รองประธานสภากรุงเทพมหานครมีหน้าที่ดำเนินกิจการของสภาในเมื่อประธานสภา
ไม่อยู่ หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

มาตรา ๒๕ ในเมื่อประธานสภาและรองประธานสภากรุงเทพมหานครไม่อยู่
ในที่ประชุม ให้สมาชิกสภากรุงเทพมหานครเลือกตั้งกันเองเป็นประธานเฉพาะในคราว
ประชุมนั้น

มาตรา ๒๖ ให้สภากรุงเทพมหานครวางระเบียบข้อบังคับการประชุมของกรุง
เทพมหานคร

ในระหว่างที่ยังไม่มีข้อบังคับในวรรคก่อน ให้ใช้ข้อบังคับการประชุมสภาจังหวัด
ของกระทรวงมหาดไทยมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๗ ในปีหนึ่งให้มีการประชุมสภากรุงเทพมหานครสองสมัยหรือหลาย
สมัยแล้วแต่สภาจะกำหนด แต่ต้องไม่เกินสี่สมัย วันเริ่มประชุมสมัยสามัญประจำปีให้สภา
กรุงเทพมหานครกำหนด

การประชุมสภากรุงเทพมหานครครั้งแรกต้องกำหนดให้สมาชิกได้มาประชุม
ภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันเลือกตั้งสภากรุงเทพมหานครเสร็จแล้ว

สมัยประชุมสามัญสมัยหนึ่ง ๆ ให้มีกำหนดไม่เกินสามสิบวัน แต่ถ้าจะขยายเวลา
ออกไปอีกต้องได้รับอนุมัติจากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

LIRT

มาตรา ๒๘ ให้ประธานสภากรุงเทพมหานครเป็นผู้เรียกประชุมสภากรุงเทพมหานครและเป็นผู้เปิดและปิดการประชุม

ในกรณีที่ยังไม่มีประธานสภากรุงเทพมหานคร หรือประธานสภากรุงเทพมหานครไม่เรียกประชุมตามกฎหมาย ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้เรียกประชุม และเป็นผู้เปิดและปิดการประชุม

มาตรา ๒๙ นอกจากสมัยประชุมสามัญแล้ว เมื่อเห็นว่าเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์ของกรุงเทพมหานคร ประธานสภากรุงเทพมหานครหรือสมาชิกสภากรุงเทพมหานครไม่ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดได้ทำคำร้องยื่นต่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ให้เปิดประชุม ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเรียกประชุมวิสามัญได้

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีสิทธิเรียกประชุมวิสามัญได้ในเมื่อมีเหตุจำเป็นเพื่อประโยชน์ของกรุงเทพมหานคร โดยไม่ต้องร้องขอตามวรรคหนึ่ง

สมัยประชุมวิสามัญให้มีกำหนดไม่เกินสามสิบวัน แต่ถ้าจะขยายเวลาออกไปอีก ให้ได้รับอนุมัติจากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๓๐ การประชุมสภากรุงเทพมหานครต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่ต่ำกว่ากึ่งจำนวนสมาชิกที่อยู่ในตำแหน่งจึงจะเป็นองค์ประชุม

มาตรา ๓๑ การลงมติของสภากรุงเทพมหานคร ให้ถือเอาเสียงข้างมากเป็นประมาณ เว้นแต่จะมีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในพระราชบัญญัตินี้

สมาชิกสภากรุงเทพมหานครคนหนึ่งย่อมมีเสียงในการลงคะแนนถ้ามีจำนวนเสียงคะแนนเท่ากัน ให้ประธานออกเสียงเพิ่มได้อีกหนึ่งเสียงเป็นการชี้ขาด

มาตรา ๓๒ ให้สภากรุงเทพมหานครประชุมปรึกษาหารือในกิจการเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครโดยเฉพาะ จะปรึกษาหารือในเรื่องนอกเหนืออำนาจหน้าที่เรื่องที่ไม่ฝืนกฎหมาย หรือเรื่องการเมืองของรัฐไม่ได้

มาตรา ๓๓ การประชุมสภากรุงเทพมหานครย่อมเป็นไปโดยเปิดเผย แต่การประชุมลับย่อมมีได้ในเมื่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือสมาชิกไม่ต่ำกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกที่มาประชุมร้องขอ

มาตรา ๓๔ สมาชิกย่อมมีสิทธิตั้งกระทู้ถาม ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในข้อความใด ๆ อันเกี่ยวกับการงานในอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครได้ แต่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครย่อมทรงไว้ซึ่งสิทธิที่จะไม่ตอบเมื่อเห็นว่าข้อความนั้น ๆ ยังไม่ควรเปิดเผย เพราะเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของกรุงเทพมหานคร หรือเห็นว่ากระทู้ถามนั้นนอกเหนืออำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๓๕ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือผู้ที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเห็นสมควรมีหน้าที่ไปประชุมสภากรุงเทพมหานคร มีสิทธิแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการงานในหน้าที่ต่อสภา แต่ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน เว้นแต่รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครผู้ที่สภากรุงเทพมหานครเลือกให้ดำรงตำแหน่งตาม มาตรา ๑๖

มาตรา ๓๖ สภากรุงเทพมหานครมีอำนาจเลือกสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เป็นคณะกรรมการสามัญประจำสภา และมีอำนาจเลือกบุคคลผู้เป็นสมาชิกสภาหรือมิได้เป็นสมาชิกสภาเป็นคณะกรรมการวิสามัญเพื่อมอบหมายให้คณะกรรมการดังกล่าวกระทำกิจการ หรือพิจารณาสอบสวนข้อความใด ๆ อันอยู่ในวงงานของสภาหรืออันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของการบริหารราชการกรุงเทพมหานครแล้วรายงานต่อสภาหรือผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ดำเนินการต่อไป

ในการประชุมสภากรุงเทพมหานครครั้งแรกให้สภากรุงเทพมหานครเลือกสมาชิก เป็นคณะกรรมการสามัญประจำสภาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบในการออกข้อบัญญัติ กรุงเทพมหานครชั่วคราวตามความในมาตรา ๔๔

มาตรา ๓๗ การประชุมคณะกรรมการตามความในมาตรา ๔๐ ต้องมีกรรมการ มาประชุมไม่ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

LIRT

ระเบียบการประชุมคณะกรรมการสภากรุงเทพมหานครให้ใช้ระเบียบข้อบังคับ
การประชุมสภากรุงเทพมหานครโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๒

อำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๓๘ กรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่บริหารราชการในเขตพื้นที่กรุงเทพ-
มหานครดังต่อไปนี้

(๑) มีอำนาจในการปกครองตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะการปกครองท้องที่เท่า
ที่ไม่ขัดกับบทบัญญัติของพระราชบัญญัตินี้

(๒) มีอำนาจหน้าที่บริหารตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ในการ
ดำเนินกิจการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และสุขาภิบาล เท่าที่ไม่ขัดกับบท
บัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

(๓) ควบคุมและอนุรักษ์ศิลปกรรมและสิ่งแวดล้อม

(๔) ให้ความสงเคราะห์และสวัสดิการแก่ประชาชนยากจน รวมตลอดถึงการ
จัดที่อยู่อาศัยให้

(๕) ควบคุมปรับปรุงและดำเนินกิจการสาธารณูปโภคแก่ประชาชนในกรุงเทพ-
มหานคร

(๖) อำนาจหน้าที่อื่นตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมายหรือตามที่กฎหมายกำหนด
มาตรา ๓๙ กรุงเทพมหานครจะดำเนินกิจการนอกเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร
ได้ต่อเมื่อ

(๑) กิจการนั้นเป็นประโยชน์แก่ประชาชนในกรุงเทพมหานคร

(๒) ได้รับความเห็นชอบจากสภากรุงเทพมหานครแล้ว

(๓) ได้รับความเห็นชอบจากองค์การปกครองท้องถิ่นในท้องที่ที่จะเข้าไปดำเนินการ
แล้วและ

LIRT

(๔) คณะรัฐมนตรีอนุมัติแล้ว

มาตรา ๔๐ การบริหารราชการของกรุงเทพมหานครซึ่งมีลักษณะเป็นการพาณิชย์ กรุงเทพมหานครจะดำเนินการได้โดยการตราเป็นข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร

การพาณิชย์ของกรุงเทพมหานครให้เรียกว่า “กรุงเทพวิสาหกิจ”

มาตรา ๔๑ บรรดาการบริหารราชการส่วนภูมิภาคในเขตกรุงเทพมหานครของ กระทรวงทบวงกรมต่างๆ ให้กระทรวง ทบวง กรมนั้นๆ เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการโดยตรง และเป็นผู้บังคับบัญชาบรรดาข้าราชการฝ่ายบริหารส่วนภูมิภาคในสังกัดที่ปฏิบัติราชการใน เขตกรุงเทพมหานคร

ส่วนที่ ๓

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๔๒ กรุงเทพมหานครมีอำนาจตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครโดยไม่ ชัดหรือแย้งต่อกฎหมายในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) เพื่อบริหารราชการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร

(๒) ในกรณีที่มีกฎหมายให้องค์กรส่วนท้องถิ่นอื่นมีอำนาจตราข้อบัญญัติหรือ เทศบัญญัติ หรือข้อบังคับ ให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครในกรณี นั้นๆ ได้

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครจะต้องได้รับความเห็นชอบจากสภากรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครอนุมัติและประกาศในกรุงเทพกิจจานุเบกษาของกรุงเทพมหานคร แล้วจึงจะใช้บังคับได้

มาตรา ๔๓ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครที่สมควรกำหนดโทษผู้ละเมิดข้อ บัญญัติไว้ให้กำหนดโทษผู้ละเมิดไว้ด้วย

บทกำหนดโทษผู้ละเมิดมิให้กำหนดโทษจำคุกเกินกว่าหนึ่งเดือน หรือปรับไม่ เกินหนึ่งพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

LIRT

มาตรา ๔๔ ร่างข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครจะเสนอได้โดยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร

ในกรณีที่สมาชิกสภากรุงเทพมหานครเป็นผู้เสนอต้องมีสมาชิกสภากรุงเทพมหานครรับรองไม่น้อยกว่าห้าคน แต่ร่างข้อบัญญัติเกี่ยวกับการเงินสมาชิกสภากรุงเทพมหานครจะเสนอได้ โดยมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้รับรอง

เมื่อสภากรุงเทพมหานครเห็นชอบในร่างข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครแล้ว ให้ประธานสภากรุงเทพมหานครนำเสนอผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเพื่ออนุมัติภายในเจ็ดวัน

มาตรา ๔๕ ในกรณีฉุกเฉินและไม่สามารถจะเรียกประชุมสภากรุงเทพมหานครให้ทันท่วงทีได้ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจะออกข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครชั่วคราวได้ เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสามัญประจำสภากรุงเทพมหานคร และเมื่อได้ประกาศโดยเปิดเผยแล้วก็ให้ใช้บังคับได้

ในการประชุมสภากรุงเทพมหานครคราวต่อไปให้นำข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครชั่วคราวเสนอต่อสภาพิจารณา ถ้าสภากรุงเทพมหานครมีมติอนุมัติให้ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครชั่วคราวนั้นใช้ได้ต่อไป ถ้าไม่อนุมัติให้ตกไป ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการบริหารราชการที่ได้ดำเนินการไปในระหว่างใช้ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครชั่วคราวนั้น

ถ้าอนุมัติหรือไม่อนุมัติให้ตราเป็นข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๔๖ ร่างข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครที่สภากรุงเทพมหานครไม่ให้ความเห็นชอบหรือในเรื่องใดที่สภากรุงเทพมหานครมีมติไม่เห็นชอบด้วย ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจะออกข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครชั่วคราวตามวัตถุประสงค์แห่งร่างข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนั้น หรือในเรื่องนั้นไม่ได้

มาตรา ๔๗ ร่างข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้เสนอถ้าสภากรุงเทพมหานครไม่เห็นชอบด้วย ให้สภากรุงเทพมหานครเลือกคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครดังกล่าว แล้วเสนอผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครพิจารณาภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่สภาไม่เห็นชอบด้วย แล้วให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

พิจารณาเสนอสภากรุงเทพมหานครพิจารณาวินิจฉัยอีกครั้งหนึ่งภายในกำหนดสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากคณะกรรมการวิสามัญดังกล่าว

การพิจารณาวินิจฉัยของสภากรุงเทพมหานครในกรณีดังกล่าวนี้ถ้าสมาชิกสภา กรุงเทพมหานครไม่เห็นชอบด้วย โดยมีคะแนนเสียงสามในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดร่าง ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครก็เป็นอันตกไป

มาตรา ๔๘ ร่างข้อบัญญัติที่สมาชิกสภากรุงเทพมหานครเป็นผู้เสนอ ซึ่งสภา กรุงเทพมหานครเห็นชอบด้วย ถ้าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครไม่เห็นชอบด้วยให้ผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานครส่งร่างข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครให้สภาพิจารณาใหม่ภายในกำหนดสิบห้าวัน นับแต่วันที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้รับร่างข้อบัญญัตินั้นจากประธานสภา ถ้าสมาชิก สภากรุงเทพมหานครลงมติยืนยันในร่างเดิมด้วยคะแนนเสียงสามในสี่ของจำนวนสมาชิก สภากรุงเทพมหานครทั้งหมด ให้ถือว่าสภากรุงเทพมหานครอนุมัติร่างข้อบัญญัตินั้น และให้ ประธานสภาเสนอร่างข้อบัญญัติให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครลงนามประกาศใช้ต่อไป

มาตรา ๔๙ การพิจารณาร่างข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครว่าด้วยงบประมาณ ของกรุงเทพมหานครสมาชิกสภากรุงเทพมหานครจะเสนอเพิ่มรายจ่ายในกิจการที่ได้ตั้งงบ- ปรมาณไว้แล้ว หรือจะเสนอตั้งรายจ่ายในกิจการที่ยังมิได้ตั้งไว้ นั้นจะกระทำมิได้

มาตรา ๕๐ ถ้าสภากรุงเทพมหานครไม่เห็นชอบด้วยร่างข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยงบประมาณตามมาตรา ๔๘ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครร่างข้อบัญญัติกรุงเทพ- มหานครว่าด้วยงบประมาณขึ้นใหม่เสนอให้สภากรุงเทพมหานครพิจารณาภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่สภาไม่เห็นชอบด้วย

มาตรา ๕๑ ให้สำนักนายกรัฐมนตรีตราระเบียบว่าด้วยการคลังรวมตลอดถึง วิธีการงบประมาณการรักษาทรัพย์สินกรุงเทพมหานคร การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน กรุงเทพมหานคร การดำเนินกิจการพาณิชย์ การจัดหาพัสดุ การจ้างเหมาให้กรุงเทพมหานคร ปฏิบัติ และการจ่ายเงินค่าตอบแทนสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร

LIRT

ส่วนที่ ๔

การคลังและทรัพย์สินของกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๕๒ งบประมาณประจำปีของกรุงเทพมหานครต้องตราเป็นข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ถ้าข้อบัญญัติงบประมาณออกไม่ทันปีงบประมาณใหม่ให้ใช้ข้อบัญญัติงบประมาณปีก่อนไปพลาง

งบประมาณรายจ่ายจะมีได้เฉพาะในเรื่องที่เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๕๓ ถ้าในปีใดจำนวนเงินซึ่งได้รับอนุมัติไว้ตามงบประมาณไม่พอใช้จ่ายประจำปีก็ดี หรือมีความจำเป็นต้องตั้งรายรับเป็นรายจ่ายขึ้นใหม่ในระหว่างปีก็ดี ให้ตราขึ้นเป็นข้อบัญญัติงบประมาณเพิ่มเติม

มาตรา ๕๔ รายได้รายจ่ายของกรุงเทพมหานครมีดังนี้

(๑) รายได้รายจ่ายที่มีกฎหมายบัญญัติให้เป็นรายได้รายจ่ายของนครหลวงกรุงเทพมหานคร องค์การบริหารกรุงเทพธนบุรี เทศบาลนครหลวง และสุขาภิบาลต่างๆ ในเขตนครหลวงกรุงเทพธนบุรี นับเป็นรายได้รายจ่ายของกรุงเทพมหานครด้วย

(๒) มีรายได้รายจ่ายตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

ส่วนที่ ๕

การแบ่งส่วนราชการ

มาตรา ๕๕ ให้กรุงเทพมหานครแบ่งส่วนราชการออกเป็น

(๑) สำนักงานเลขานุการกรุงเทพมหานคร

(๒) สำนักงานปลัดกรุงเทพมหานคร

(๓) ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น การตั้งหรือยุบส่วนราชการให้ตราเป็นพระ-

ราชกฤษฎีกา

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

มาตรา ๕๖ กรุงเทพมหานครจะจัดตั้งส่วนราชการตามเขตพื้นที่ของกรุงเทพมหานคร ตามความจำเป็นเพื่อบริการประชาชนในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครโดยมีหัวหน้าส่วนราชการดังกล่าวเป็นผู้รับผิดชอบ

มาตรา ๕๗ การแบ่งส่วนราชการตามมาตรา ๕๕ และมาตรา ๕๖ ให้ทำเป็นประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีและประกาศในราชกิจจานุเบกษาและกรุงเทพมหานครกิจจานุเบกษาของกรุงเทพมหานคร

ส่วนที่ ๖

การควบคุมกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๕๘ ในกรณีมีปัญหาว่าข้อบัญญัติของกรุงเทพมหานครฝ่าฝืนกฎหมาย กฎหรือข้อบังคับของทางราชการ หรือนอกเหนืออำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร ใน ศาลฎีกาเป็นผู้วินิจฉัย

คำวินิจฉัยของศาลฎีกาให้ถือเป็นเด็ดขาด แต่ไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่ได้กระทำไปก่อนที่ศาลวินิจฉัย

มาตรา ๕๙ ให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินทำการตรวจสอบการคลังและทรัพย์สินของกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๖๐ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีอำนาจที่จะยุบสภากรุงเทพมหานคร เพื่อให้ราษฎรเลือกตั้งใหม่ และในกรณีเช่นว่านี้ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครต้องพ้นตำแหน่งพร้อมกันด้วย

ในคำสั่งยุบสภากรุงเทพมหานครต้องกำหนดให้เลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และสมาชิกกรุงเทพมหานครใหม่ภายในเก้าสิบวัน

ส่วนที่ ๗

การโอนทรัพย์สินและข้าราชการกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๖๑ ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สินหนี้ งบประมาณของกรุงเทพมหานคร ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๕ ประกาศ ณ วันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕ ไปเป็นของกรุงเทพมหานครตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖๒ ให้โอนข้าราชการและลูกจ้างของกรุงเทพมหานครตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๕ ประกาศ ณ วันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕ ไปเป็นข้าราชการและลูกจ้างของกรุงเทพมหานครตามพระราชบัญญัตินี้

ส่วนที่ ๘

ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกับกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๖๓ การติดต่อเพื่อประโยชน์ในการประสานงานระหว่างกระทรวงต่างๆ ในส่วนกลางกับกรุงเทพมหานคร ให้กระทำได้และให้ถือเสมือนว่าเป็นการติดต่อระหว่างกระทรวงในส่วนกลาง

มาตรา ๖๔ ในการปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร หากกิจการนั้นเกี่ยวข้องกับกระทรวง ทบวง กรม หรือรัฐวิสาหกิจใด ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายอาจเชิญผู้แทนของกระทรวง ทบวง กรม หรือรัฐวิสาหกิจนั้นมาร่วมประชุมปรึกษาหารือได้

มาตรา ๖๕ ในการดำเนินกิจการใดๆ ของรัฐบาล หากกิจการนั้นเกี่ยวข้องกับงานที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร ให้คณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีปรึกษาหารือกรุงเทพมหานครด้วย

มาตรา ๖๖ การตั้งงบประมาณเป็นเงินอุดหนุนให้แก่กรุงเทพมหานคร ให้รัฐบาลตั้งให้แก่กรุงเทพมหานครโดยตรง

LIRT

ส่วนที่ ๘
บทเฉพาะกาล

มาตรา ๖๗ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สภากรุงเทพมหานครที่มีอยู่ก่อนวันใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้พ้นจากตำแหน่ง

ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่พ้นจากตำแหน่ง ตามความในวรรคก่อนรักษาการในตำแหน่งดังกล่าวต่อไปจนกว่าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้รับเลือกตั้งใหม่จะเข้ารับมอบหน้าที่

มาตรา ๖๘ ให้บรรดาข้อบัญญัติ คำสั่ง ข้อบังคับ ระเบียบและประกาศของกรุงเทพมหานครตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๕ ประกาศ ณ วันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันที่ประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ให้ใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ ขัดแย้งกับพระราชบัญญัติฉบับนี้จนกว่าจะมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงใหม่

ส่วนที่ ๑๐
การรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖๙ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(ลงชื่อ) ชนฆะ รุ่งแสง ผู้เสนอ

(ลงชื่อ) เฌก ชนะสิริ บุญยิ่ง นันทากวีวัฒน์ พิสุทธิ์ อุตตะโมท ประกอบ ตูัจินดา

พ.ต.อ.ชูลิต ปรานีประชาชน นพพร บุญยฤทธิ์ สิงห์โต จ่างตระกูล สำราญ วัังค์พำห์

เจริญ คั่นวงค์ ร.อ. ชะโลม รัตนเสถียร สุวิทย์ ยิ่งวรพันธ์์ สมอง ตูัจินดา

วิชา เศรษฐบุตร สุภาพ วิเศษสุรการ ศิริ สิริโยธิน ประจวบ ทองอุไร ดนัย บุณนาค

วิรัช กมฺุทมาศ เลอศักดิ์ สมบัติสิริ บุญชู โรจนเสถียร จันทร อินลฺุเพท ผู้รับรอง

แผนกระเบียบวาระ

8/12/2562

ลาวัลย์ พิมพ์

//พิมพ์ ทาน

เชิญคุณชนะครับ

นายชนะ รุ่งแสง : ท่านประธานที่เคารพ หลักการในการเสนอร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. นั้นก็เพื่อให้มีพระราชบัญญัติใช้บังคับแก่การบริหารราชการกรุงเทพมหานคร เหตุผลก็ด้วย เนื่องจากขณะนี้กรุงเทพมหานครกำลังปกครองอยู่โดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๕ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕ ซึ่งมีส่วนอันควรแก่การแก้ไขก็คือ

๑. เพื่อให้ประชาชนของกรุงเทพมหานครได้เข้ามามีส่วนเข้ามารับผิดชอบในการบริหารราชการของกรุงเทพมหานครโดยตรง

๒. เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการบริหารแก่ประชาชนของกรุงเทพมหานครให้ดียิ่งขึ้น

๓. เพื่อเป็นตัวอย่างของการปกครองท้องถิ่นโดยประชาชนของท้องถิ่นโดยตรง เพื่อให้สอดคล้องกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในปัจจุบัน และโดยที่สภาพของกรุงเทพมหานครเท่าที่เป็นอยู่ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๕ นี้ กรุงเทพมหานครนั้น องค์การบริหารกรุงเทพมหานครประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดและสภากรุงเทพมหานคร ผู้ว่ากรุงเทพมหานครและสภากรุงเทพมหานคร ซึ่งทั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่า ฯ และสภาของกรุงเทพมหานครนั้นเป็นไปโดยการแต่งตั้ง ไม่มีการเลือกตั้ง ซึ่งไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในปัจจุบัน และโดยที่ขณะนี้การเลือกตั้งทั่วไปทั่วราชอาณาจักรจะมีในวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๑๘ นี้ ซึ่งก็เหลือเวลาอีกเพียง ๑๐ กว่าวันเท่านั้น และประกอบการปกครองท้องถิ่นทั่วราชอาณาจักรก็ได้ดำเนินการเลือกตั้งไปแล้ว ขณะนี้ยังเหลืออยู่แต่กรุงเทพมหานครเท่านั้น กระผมเห็นว่า เป็นความจำเป็นที่กรุงเทพมหานครควรจะเป็นแม่บทแห่งการบริหารส่วนท้องถิ่น จึงได้เสนอร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ตามที่กราบเรียนต่อสภาแห่งนี้ ขอขอบพระคุณครับ

LIRT

นายทองตอ กล้ายไม้ ณ ออยุธยา : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผมขอ
 รบกวนเวลาของที่ประชุมเพียงเล็กน้อย ร่างกฎหมายของกระผมนั้น ความจริงก็คือจัดรูป
 โครงต่าง ๆ เหมือนกับประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๕ ซึ่งใช้ในปัจจุบันนั่นเองเหตุ
 ที่กระผมได้ยังยึดรูปโครงของประกาศคณะปฏิวัตินั้น เพราะเห็นว่าประกาศของคณะปฏิวัติ
 ฉบับดังกล่าวได้มีวิวัฒนาการในทางปกครองนครหลวงก้าวหน้ามาพอสมควร คือก้าวหน้า
 มาจากระบบเทศบาลทั่วไป ซึ่งเป็นระบบเทศบาลโหล หมายความว่าระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ
 ที่ใช้บังคับกับเทศบาลนครกรุงเทพก็ใช้เหมือนกับเทศบาลตำบลปัจจุบันหรือตำบลอะไรต่าง ๆ
 เหล่านั้นใช้เหมือนกันหมด ซึ่งความจริงแล้วลักษณะการปกครองเทศบาลนครหลวงนั้นก็
 เป็นที่ทราบกันดีว่ามีลักษณะพิเศษไปจากเทศบาลอื่นเป็นอันมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็น
 ที่ว่าจะต้องรับใช้รัฐบาลและประชาชนทั่วประเทศ แต่เหตุที่มีความจำเป็นจะต้องแก้ไขจาก
 ประกาศของคณะปฏิวัติออกมาเป็นรูปพระราชบัญญัติใหม่นั้น เพราะว่าประกาศของคณะ
 ปฏิวัติดังกล่าว แม้ว่าจะก้าวหน้าในหลักการ แต่เนื่องจากคงจะได้ร่างขึ้นโดยกะทันหันจึงมี
 ข้อความสับสนและทำให้เกิดขัดข้องในทางด้านปฏิบัติหลายประการ เช่นประการแรกให้ถือว่า
 การปกครองของกรุงเทพมหานครนั้นคล้าย ๆ กับเป็นราชการบริหารส่วนกลาง คือมีผู้ว่าราชการ
 กรุงเทพมหานครซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งมา คล้าย ๆ กับเป็นเสนาบดีกระทรวงนครบาล
 ในสมัยก่อน ต่อไปในประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนั้นก็บอกว่าให้กรุงเทพมหานครมีฐานะ
 เป็นจังหวัดซึ่งเป็นราชการบริหารส่วนภูมิภาค และให้กรุงเทพมหานครมีสภาของตนเอง
 มีงบประมาณของตนเองซึ่งเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น จึงก่อให้เกิดความสับสนแก่ผู้
 ปฏิบัติงานเป็นอย่างยิ่ง ว่ากรุงเทพมหานครนั้นจะเป็นราชการบริหารอย่างไร เพราะที่ถือว่า
 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบันได้ยอมรับว่าการปกครองนครหลวงนั้นเป็น
 การปกครองท้องถิ่นเมื่อเป็นการปกครองท้องถิ่นแล้ว ในรัฐธรรมนูญฉบับนั้นก็บัญญัติให้มี
 การเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารมาจากประชาชนโดยตรง เพราะฉะนั้นจึงมีความจำเป็น
 ๑๐๐ เปอร์เซนต์เลยครับที่จะต้องมีการแก้ไขฉบับนี้ออกเพื่ออนวัตให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ ฯ
 ส่วนรายละเอียดนั้นกระผมเองก็ได้ร่างขึ้นมาก็ไม่ได้ใช้เวลามากนัก เพราะฉะนั้นอาจจะม
 ีอะไรซึ่งยังไม่เหมาะสม ก็ยินดีที่จะไปแก้ไขในชั้นกรรมาธิการได้ทุกประการ ขอขอบพระคุณครับ

LIRT

ใช้เฉพาะภายในห้องสมุด

๒๓๓

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ขอเชิญคุณทองหยด จิตตวีระ ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๕ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕ พ.ศ. ซึ่งที่ประชุมได้ลงมติให้มาพิจารณาร่วมกับร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการของกรุงเทพมหานคร พ.ศ. เชิญครับ

นายทองหยด จิตตวีระ : ท่านประธานที่เคารพ กระผม นายทองหยด จิตตวีระ ใครจะขอเสนอหลักการของร่างพระราชบัญญัติยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๕ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕ พ.ศ. ดังนี้ คือหลักการของกระผมนั้นมีจุดมุ่งหมายว่าต้องการให้เลิกคำสั่งของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๕ ทั้งนี้ก็มีความประสงค์ว่าการปกครองระบบของเทศบาลนั้นเป็นระบบการที่นานาประเทศนำเอามาใช้แทบทั่วโลกและก็เป็นระบบการที่เหมาะสม เพราะเหตุว่าเรามีจุดมุ่งหมายจะให้เลือกผู้บริหารโดยวิธีการเลือกตั้ง ไม่ใช่มาจากการแต่งตั้ง เมื่อเป็นอย่างนี้ กระผมจึงเห็นว่าควรที่จะเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๕ เสีย แล้วให้นำเอาพระราชบัญญัติเทศบาลฉบับเดิมกลับมาใช้เพื่อให้ปฏิบัติไปตามกฎหมายของเทศบาลฉบับนั้น เพราะฉะนั้นหลักการที่จะวางไว้กับกฎหมายทั้ง ๓ ฉบับที่เสนอเข้ามา และที่ที่ประชุมนี้ให้มีการพิจารณาร่วมกันนั้น จึงมีหลักการที่แตกต่างกันอยู่ก็คือว่า บางฉบับบัญญัติให้มีการแต่งตั้งไปจากกระทรวงมหาดไทยแต่โดยเฉพาะของกระผมนี้มีความประสงค์ว่าให้นำเอากฎหมายเทศบาลฉบับเดิมขึ้นมาใช้โดยเลิกประกาศของคณะปฏิวัติเสียและให้นำฉบับนั้นมาใช้ เพราะฉะนั้นหลักการทั้ง ๓ อันนี้รู้สึกว่าจะออกจะแตกต่างกันอยู่บ้าง กระผมจึงขอกราบเรียนต่อที่ประชุมดังนี้ ขอขอบคุณ

นายบรรหาร ศิลปอาชา : ท่านประธานสภาที่เคารพ กระผมบรรหาร ศิลปอาชา ครับ ตามที่ได้มีท่านสมาชิกผู้มึ่เกียรติทั้ง ๓ ท่านได้เสนอร่างพระราชบัญญัติจัดระเบียบบริหารราชการของกรุงเทพมหานคร โดยให้มีการยกเลิกประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ ๓๓๕ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕ เพื่อที่จะให้ได้มีการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินใหม่ โดยที่ว่าในขณะนี้การบริหารราชการของกรุงเทพมหานครนั้นได้มีการแต่งตั้งโดยทางกระทรวงมหาดไทย เพราะเหตุว่าถึงเวลาแล้วที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้มีการประกาศใช้ว่า การปกครองใด ๆ ทั้งสิ้น ให้มีการเลือกตั้งมาจากประชาชนซึ่งเวลานี้ถ้า

LIART

เราพิจารณากันดูแล้ว เทศบาลทั้งประมาณ ๗๐ กว่าแห่ง ก็ได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล โดยที่ให้มีการเลือกตั้งตัวนายกเทศมนตรีหรือเทศมนตรีเพื่อมาปกครองบริหารท้องถิ่น กระผมใคร่ขอกล่าวว่าร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๓ ฉบับนี้ ความแตกต่างกันมีอยู่ว่า ร่างพระราชบัญญัติของฉบับของคุณชนะ รุ่งแสง ให้มีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ส่วนรองผู้ว่าราชการจังหวัดนั้นให้มี ๔ คนโดยเลือกตั้งจากสมาชิกกรุงเทพมหานครซึ่งได้แบ่งเขต ออกทั้งหมดจัดเขตกันใหม่ให้มีเขตอยู่ประมาณ ๔ เขต โดยให้แต่ละเขตนั้นได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครเป็นจำนวน ๔ แล้วก็เลือกตั้งตัวรองผู้ว่าราชการจังหวัดมาจากสมาชิกของกรุงเทพมหานคร ส่วนของอีกฉบับหนึ่งของคุณทองต่อ กล้วยไม้ ณ อยุธยา นั้น ให้มีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รวมทั้งรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครซึ่งมี ๒ ท่านให้เลือกตั้งมาจากประชาชนโดยตรง ส่วนของอีกฉบับหนึ่งของคุณทองหยด จิตตวิระ นั้น ให้มีการยกเลิกคำสั่งคณะปฏิวัติเสีย โดยให้มีการเลือกตั้งสมาชิกกรุงเทพมหานครตามกฎหมายของเทศบาล ซึ่งแต่ละฉบับนั้นถ้าเราจะดูกันแล้วก็มีคุณค่าคือก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนโดยทั่วไป คือโดยให้มีการยกเลิกคำสั่งของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๓๓๕ ที่นี้กระผมใคร่ขอกล่าวอีกว่า ถ้าหากว่าถึงแม้ร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๓ ฉบับนี้ทางสภาเราได้รับหลักการไปแล้ว เราก็สามารถที่จะไปพิจารณาแก้ไขข้อขัดข้องต่าง ๆ หรือว่าสิ่งที่ยังบกพร่องอยู่ อาทิเช่น ตัวผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครซึ่งมีวิธีการถอดถอนนั้นยังไม่สมบูรณ์ ถ้าหากว่าเราไปมอบอำนาจหรือว่าเราไปไม่มีการถอดถอนโดยมติมหาชนแล้ว กระผมคิดว่าเป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้อง เพราะฉะนั้นกระผมจึงใคร่ขอสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติจัดระเบียบบริหารราชการของกรุงเทพมหานครทั้ง ๓ ฉบับนี้เพื่อที่จะได้ให้สิทธิประชาชนชาวไทยได้มีการเลือกตัวแทนของตนเข้าไปปกครองบริหารงานของท้องถิ่น ขอขอบคุณครับ

นายสุธน ชื่นสมจิตต์ : ท่านประธานที่เคารพ กระผมสุธน ชื่นสมจิตต์ กระผมขอพูดสั้น ๆ นะครับ สงสัยนิดเดียว กระผมสงสัยว่าโดยเฉพาะร่างพระราชบัญญัติที่คุณชนะ รุ่งแสง เสนอมาให้มีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครโดยตรงจากประชาชน คือให้ประชาชนในกรุงเทพมหานครเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร แล้วผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครไปเลือกตั้งสมาชิกเป็นรองผู้ว่าราชการอีก ๔ คน กระผมยังติดใจว่าร่างพระราช

LIART

บัญญัติเทศบาลที่กระผมเสนอนั้น เคยเสนอให้เลือกตั้งนายกเทศมนตรีโดยตรงในเขตเทศบาล แต่สภาแห่งนี้ก็ไม่รับหลักการ เพราะฉะนั้นกระผมก็อยากจะทราบเหตุผลของคุณชนะว่ามีเหตุผลอย่างไรที่จะให้ประชาชนในกรุงเทพเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครโดยตรง หรือจะมีเหตุผลนอกเหนือจากความแตกต่างระหว่างคนในเมืองที่อยู่ต่างจังหวัดกับคนในเมืองที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร ความฉลาดหรืออะไร กระผมอยากจะฟัง ขอฟังหน่อยครับ

นายชนะ รุ่งแสง : ท่านประธานที่เคารพ กระผมขอขอบพระคุณท่านสมาชิกผู้มีเกียรติคือคุณสุชน ชื่นสมจิตต์ ที่ให้แง่คิดในกรณีนี้ ความจริงแล้วกฎหมายฉบับนี้ได้ร่างในลักษณะเร่งรีบพอสมควร เพื่อให้มีการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบของกรุงเทพมหานครหลักเกณฑ์ที่ว่ามันจึงจะดูไม่ค่อยเหมาะสมเท่าที่ควร แต่ว่าขณะนี้ทางรัฐบาลเองและก็ทางราชการกระทรวงมหาดไทยและทางกรุงเทพมหานครก็ได้ร่วมกันและพร้อมกับสมาชิกที่เสนอกฎหมายฉบับนี้คือคุณทองต่อ กล้วยไม้ ณ อยุธยา คุณหม่อมเจก ธนะสิริ และกระผมเองด้วยก็ได้เข้าไปมีส่วนร่วมร่างกับทางรัฐบาลและร่างอันของรัฐบาลนั้นก็เป็ร่างที่สมบูรณ์ ซึ่งกรรมาธิการก็จะแก้ไข ถ้าสภาที่รับหลักการในหลักการนั้นแล้วกรรมาธิการก็น่าจะได้แก้ไขปรับปรุงวิวัฒนาการกฎหมายฉบับนั้นให้เป็นไปตามร่างของรัฐบาลให้มากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติถามว่า ทำไมถึงให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครนั้น เลือกจากประชาชนโดยตรงแล้วก็ให้รองผู้ว่าราชการอีก ๔ ท่านนั้นเลือกจากสมาชิกสภาเทศบาลสิ่งนั้นกระผมไม่เห็นด้วยแล้วครับในขณะนี้ คือเห็นด้วยตามร่างของรัฐบาลคือให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการอีก ๔ คนนั้นเป็นผู้ที่ประชาชนเลือกโดยตรง ไม่ใช่มาจากสภากรุงเทพมหานครและให้สภากรุงเทพมหานครเลือกจากประชาชนโดยตรงเหมือนกันโดยไม่เกี่ยวข้องกันระหว่างผู้ว่า ฯ และรองผู้ว่า ฯ กับสภากรุงเทพมหานคร กระผมจึงกราบเรียนท่านสมาชิก เพราะว่าสิ่งนี้จะทำให้การบริหารของผู้บริหารกรุงเทพมหานครได้ดำเนินไปได้ด้วยดี และสภากรุงเทพมหานครก็มีหน้าที่ควบคุมผู้บริหารกรุงเทพมหานครให้ได้ไปด้วยดีโดยไม่มีการแก่งแย่งยึดแย่งยุดจุดกระชากกันในตำแหน่ง เช่นที่เทศบาลนครกรุงเทพได้เป็นมาแล้วในอดีต ขอขอบพระคุณครับ

นายอดุล วิเชียรเจริญ : ท่านประธานที่เคารพ กระผมเห็นว่าการศึกษาที่เรามีความเป็นห่วงอยากจะให้การปกครองกรุงเทพมหานครได้เป็นไปตามวิถีทางประชาธิปไตยนั้นเป็น

LIRT

สิ่งที่ทุกท่านย่อมจะรู้สึกอยากจะให้เป็นเช่นนั้น แต่ในขณะนี้สภานี้ก็กำลังจะหมดอายุร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ ซึ่งผ่านวาระที่ ๑ มาแล้ว รับหลักการและผ่านกรรมวิธีการที่รออยู่ และเป็นเรื่องสำคัญก็มีอยู่หลายเรื่องด้วยกัน ถ้าหากว่าเราจะมาเสนอร่างกฎหมายสำคัญและ ก็เรื่องใหญ่หลายมาตราในชั้นนี้ขณะนี้ และก็พยายามเร่งที่จะให้ผ่านออกมาสู่วาระที่ ๓ ผ่านไป ก่อนที่สภานี้จะหมดอายุ กระผมมีความกลัวเหลือเกินว่าเราจะทำงานกันอย่างลวก ๆ การ ออกกฎหมายเป็นสิ่งสำคัญ และโดยเฉพาะกฎหมายสำคัญอย่างเรื่องการปกครองกรุงเทพมหานคร นั้นเราจะทำกันอย่างรีบด่วนอย่างนี้ กระผมรู้สึกเป็นห่วงเป็นอย่างมากแต่ถ้าหากว่าเราก็ เห็นว่าจะต้องจำเป็นเหลือเกินที่จะต้องออกมาให้ได้ก่อนสภานี้หมดอายุลงไป กระผมเห็นว่า ในบรรดาญัตติหลายข้อที่จะให้มีการแก้ไขในเรื่องนี้นั้น ญัตติของคุณทองหยดเป็นญัตติที่น่า จะสนับสนุนมากที่สุด เพราะเหตุว่าเป็นการให้ยกเลิกประกาศคณะปฏิวัติเท่านั้นแล้วก็ให้ นำกฎหมายเก่ามาใช้ นี่หมายความว่าเราต้องจัดการเป็นแต่เพียงว่าชั่วคราวเท่านั้นเองที่จะให้ มีการปกครองตนเอง และก็ไม่ต้องไปพิจารณาในรายละเอียดอีกมากมายนัก ในร่างกฎหมาย แต่ละร่างที่เสนอมานี้มันมีความยาวถึงตั้ง ๖๐ กว่ามาตราทั้งนั้นแล้วจะพิจารณาตั้งคณะ กรรมวิธีการบอกจะทำทั้งวันทั้งคืน การทำเช่นนั้นก็ได้ อาจจะครบมาเสร็จ แต่ก็ทำด้วยความรีบด่วนด้วยความกดดัน ข้อบกพร่องต่าง ๆ ก็จะมีเกิดในที่สุดลักษณะกฎหมายที่จะ ผ่านออกมาก็จะเป็นกฎหมายที่ออกมาชั่วคราว แล้วต้องแก้ไขกันใหม่อีก ถ้าหากว่าลักษณะ มันจะต้องเป็นชั่วคราวรีบด่วนเช่นนี้ กระผมเห็นว่าทางที่ดีที่สุดนั้นก็เอาตามอย่างที่คุณทองหยด ท่านเสนอไว้ ยกเลิกประกาศคณะปฏิวัติ แล้วเอากฎหมายเก่ามาใช้ชั่วคราว แล้วก็ให้โอกาส กับสภาใหม่ รัฐบาลใหม่ได้มีโอกาสใช้เวลาที่จะพิจารณาตามสมควร โดยละเอียดรอบคอบว่า อะไรควรจะเป็นอย่างไร ขออย่าให้ทำกันเป็นลักษณะชั่วคราวในความรีบด่วนอย่างที่จะ เสนอให้มาพิจารณากฎหมายตั้ง ๖๐ มาตรากันอย่างรีบเร่งในขณะนี้ กระผมเกรงว่าการ กระทำอย่างนั้นจะเป็นการกระทำอย่างสุกเอาเผากิน แล้วก็เป็นการไม่ดีสำหรับสภานี้ เป็นการ ไม่ดีโดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับประเทศชาติของเรา และการปกครองของกรุงเทพมหานครเอง กระผมจึงขอสนับสนุนญัตติของคุณทองหยด ถ้าหากว่าจะต้องมีแก้ไขเรื่องการปกครองกรุงเทพ-มหานครในขณะนี้ก่อนที่สภานี้จะหมดอายุ ขอพบพระคุณครับ

นางสุรีพันธุ์ มณีวัต : ท่านประธานสภาที่เคารพ ดิฉัน สุรีพันธุ์ มณีวัต นะคะ ดิฉันมีความเห็นด้วยกับท่านสมาชิกผู้มึเกียรติที่เพิ่งนั่งลงเมื่อสักครู่นี้ เพราะว่าความเป็นห่วงว่าเห็นกฎหมายเรามีอยู่มากมายหลายสิบฉบับซึ่งยังไม่ได้พิจารณา และถ้าเมื่อสภาของเราที่รีบร้อนออกพระราชบัญญัติอะไรอย่างรีบด่วนออกไปอาจจะเป็นการไม่เหมาะสมหรือเร่งรีบก็ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อสักครู่นี้ท่านเจ้าของพระราชบัญญัติ ๒ ท่านซึ่งขอประธานออกนาม คือ คุณทองต่อ กล้วยไม้ ณ อยุธยา และคุณชนะ รุ่งแสง ท่านก็รับกับเราอยู่เหมือนกันว่า ร่างพระราชบัญญัตินี้ท่านเสนอมาอย่างเร่งรีบเหมือนกัน เขียนมาอย่างเร่งรีบทั้งคู่ แล้วก็โดยเฉพาะคุณชนะท่านก็ยิ่งพูดอีกว่า ท่านเกิดไม่เห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติของท่านเสียแล้ว ท่านกลับไปชอบใจร่างพระราชบัญญัติของรัฐบาลซึ่งขณะนี้ยังอยู่บนตั้ง ยังไม่มีใครได้เห็นเลยในสภานี้ แล้วเราจะต้องใช้เงินตนาการวาทกันไปว่า ร่างพระราชบัญญัตินั้นสวยงามที่คุณชนะนั้นไม่พอใจของตัวเองแล้ว แต่ไปชอบของสภานั้น ยังอยู่ในสภาอย่างไรก็ยังไม่ทราบ และจะให้สภานี้ลงมติรับหลักการไปด้วยการหมายนำบ่อน้ำฝากความหวังไว้กับคณะกรรมการ ดิฉันว่าจะไม่เป็นการที่แสดงให้เห็นว่าเราไม่มีความแน่นอนหรือว่าสัก ๆ แต่ว่าจะออกพระราชบัญญัติอะไรไป เป็นที่น่าเป็นห่วงอยู่ ก็อยากจะขอประธานเรียนถามว่า ทำไมคุณชนะถึงท่านจะเร่งรีบให้เสนอมาในวาระนี้ เสร็จแล้วท่านก็บอกท่านยังไม่พอใจ คิดว่าจะไปรอของรัฐบาล ทำไมไม่รอจนของรัฐบาลเสร็จมาแล้วมาเสนอพิจารณาพร้อมกันในตอนนั้นจะดีกว่าหรือคะ ถ้าเผื่อว่าจะสามารถเสนอได้ในครั้งหน้า ขอขอบคุณค่ะ

นายแพทย์ อมาตยกุล : ท่านประธานที่เคารพ กระผมขอประธานกราบเรียนถึงร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับกรุงเทพมหานครทั้ง ๓ ฉบับนี้ กระผมมีความเข้าใจที่ประชุมนี้ น่าจะได้พิจารณาเลือกฉบับใดฉบับหนึ่งที่จะรับหลักการ ส่วนอีก ๒ ฉบับนั้นที่มีได้รับหลักการก็จะถือว่าเอาไปรวมกับฉบับที่รับหลักการก็จะเป็นการสะดวกต่อการพิจารณาเป็นอย่างยิ่ง นั่นเป็นประการที่หนึ่ง และประการที่สองก็คือว่า ผู้ที่เสนอร่างพระราชบัญญัติเข้ามาทุกท่านนี้ ล้วนแล้วแต่มีความประสงค์อยากจะทำให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาของกรุงเทพมหานคร อันนั้นเป็นหลักการอันเดียวกันหมด เหมือนกันหมดที่นี้ประเด็นในแตกต่างกันไป กระผมก็มีความเห็นว่าการที่จะเลือกโดยให้ประชาชนเลือกโดยตรง หรือจะเลือกจาก

LIRT

สภาของกรุงเทพมหานครนั้นก็เป็นการที่จะทำให้กระทำได้การที่จะให้สภาเลือกนั้นก็หมายความว่าในขณะที่ก็ทำแล้วทั่วราชอาณาจักร เว้นแต่กรุงเทพมหานคร คือผู้ที่สมัครรับเลือกตั้งทั่วทุกจังหวัดนั้นต่างก็จับกันเป็นกลุ่ม เมื่อกลุ่มใดได้รับการเลือกตั้งเข้ามาหัวหน้ากลุ่มนั้นก็จะได้เป็นนายกเทศมนตรี หรือถ้าเป็นในกรุงเทพมหานครก็จะเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เพราะฉะนั้นกระผมสนับสนุนในประเด็นที่จะได้มีการให้ได้มีการเลือก แต่อย่างไรก็ตามท่านประธานที่เคารพ งานของกรุงเทพมหานครนั้น กระผมมีความเห็นว่าจะได้ทำการปรับปรุงในหลักการใหญ่ ๆ นั้นน่าจะทำได้และน่าที่จะได้แก้ไข แต่ว่าทั้ง ๓ ร่างพระราชบัญญัตินี้ก็ไม่ได้กล่าวไว้แม้แต่ในฉบับใดฉบับหนึ่งยกตัวอย่างเช่นว่าเวลานี้เราจะทวนไปว่าเมื่อสัก ๖ เดือนกว่า ๆ มีหนังสือเวียนในสภานิติบัญญัตินี้ได้มีการสอบถามกับสมาชิกสภานิติบัญญัติว่าท่านมีความเห็นประการใดให้ตอบมาใน ... ขอประทานโทษ ท่านประธานที่เคารพ หนังสือเวียนต่าง ๆ ได้ถามบอกว่าท่านสมาชิกมีความเห็นด้วยไหมในการที่จะเลือกผู้ว่าราชการจังหวัด ท่านสมาชิกมีความเห็นด้วยไหมในการที่จะแยกกรุงเทพ ฯ กับแยกธนบุรีตามเดิม หรือว่าจะให้รวมไว้ตามเดิม ท่านสมาชิกเห็นด้วยบ้างไหมว่าจะขยายเขตของกรุงเทพมหานครนี้ออกไปให้กว้างขวาง ท่านสมาชิกเห็นด้วยไหมที่จะเอาการ์ไฟฟ้า ฯ การประปา ฯ การโทรศัพท์เข้ามาอยู่ในกรุงเทพมหานคร แต่กระผมก็ไม่ทราบว่ามีใครเป็นคนทำหนังสือเวียนฉบับนั้น และต่อมาก็ได้รับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ เพราะฉะนั้นกระผมมีความเห็นว่าการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงขยายพื้นที่ของกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้กระทำอยู่ในขณะนี้มีความกว้างขวางแผ่อาณาเขตออกไปจนกระทั่งถึงสมุทรปราการ เมืองนนทบุรี ปทุมธานี อะไรต่าง ๆ นั้น แต่เป็นการขยายเพื่อจะไปเก็บภาษีอากรของประชากรของรัฐเท่านั้น แต่ว่ามิได้ให้ผลประโยชน์หรือไม่ได้ทำนุบำรุงท้องถิ่นในเขตที่ได้ขยายออกไปด้วยเลย ในสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นสิ่งที่เราควรจะต้องพูดถึง แต่ว่าในร่างพระราชบัญญัติที่ได้เสนอนี้ก็ไม่ได้กล่าวถึงเลย นอกจากนั้นท่านประธานที่เคารพ ความเดือดร้อนของประชาชนบ้านช่องที่อยู่ในถนนใต้ ประปาขาดแล้วพอกลบเสร็จ ไฟฟ้ามาขาดอีก พอกลบเสร็จจมาฝั่งท่อน้ำของเทศบาลอีก อันนี้เป็นหลักการใหญ่ที่ประชาชนราษฎรเดือดร้อน แต่ว่าสมัยไหน ๆ ก็ไม่สามารถที่จะแก้ไขได้ กระผมก็อยากที่จะได้เห็นได้ปรากฏอยู่ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ นี่ก็เป็นหลักการใหญ่ ๆ ที่กระผมอยากจะขอกราบเรียน เพราะฉะนั้นกระผมใคร่ขอประทานกราบเรียนเสนอว่าควรที่สภานี้จะได้

พิจารณารับหลักการฉบับใดฉบับหนึ่งฉบับเดียวเท่านั้น ส่วนอีก ๒ ฉบับนั้นก็ขอให้ไปแปรญัตติเพื่อที่จะได้พิจารณาร่วมกันว่าอันใดจะไปสอดไว้ในฉบับใด กระผมขอประทานเสนอเพียงนี้เท่านี้ครับผม

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : คุณเพทาย เสนอเป็นญัตติขึ้นมานะครับ

นายเพทาย อมาตยกุล : กระผมขอเสนอเป็นญัตติด้วยครับผม ท่านผู้ใดเห็นด้วยกรุณารับรองด้วยครับผม ว่าให้เลือกรับฉบับใดฉบับหนึ่งเป็นหลักการครับผม

(มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

นายทองต่อ กล้ายไม้ ณ อยุธยา : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผมขอเรียนชี้แจงข้อข้องใจของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ มีประเด็นแรกคือว่ากฎหมายฉบับนี้มีความรีบร้อนอาจจะกระทำไปไม่ได้ไม่เต็มที่ควร ก็เป็นที่ทราบกันอยู่แล้วว่าสภานิติบัญญัติแห่งชาติของเราขณะนี้ได้ผลิตกฎหมายออกมาเป็นจำนวนมากในลักษณะเดียวกัน ถ้าคุณภาพเป็นอย่างไร กฎหมาย ๕๐, ๕๐ ฉบับที่เราผ่านไปเร็ว ๆ นี้เราจะผ่านไปก็คงจะเหมือนกัน เพราะฉะนั้นกระผมคิดว่ามาตรฐานเดียวกันครับผม ไม่ใช่เฉพาะฉบับนี้ฉบับเดียว ความละเอียด ความถี่ถ้วน เหมาะ ไม่เหมาะของกฎหมายแต่ละฉบับนั้น ความสำคัญอยู่ที่กรรมวิธีการซึ่งจะได้รับการมอบหมายความไว้วางใจจากสภาไปพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นโดยละเอียดทุกคำทุกประโยค และอย่างที่คุณชนะได้บอกแล้วว่าหลังจากที่มีร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้สองฉบับของสมาชิกได้เสนอต่อสภาไปแล้ว ก็เพียงแต่ว่าเป็นแรงกระตุ้นให้ทางราชการได้เกิดตื่นตัวที่จะมีการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการปกครองนครหลวงซึ่งวัตถุประสงค์อันแท้จริงของสมาชิกกระผมเข้าใจว่าเป็นเช่นนี้ และก็ให้เกิดผล คือรัฐบาลหรือทางราชการก็ได้ตั้งคณะกรรมการ ประกอบไปด้วยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ทำงานเกี่ยวข้องโดยตรง ได้พิจารณาอย่างละเอียดและยกกร่างไว้แล้วเพราะฉะนั้นถ้าหากว่าสภานี้ได้กรุณารับหลักการและเอาร่างซึ่งผู้ใดคิดว่าได้ศึกษามาแล้วอย่างดีได้มาผนวกพิจารณาร่วมกัน เรื่องคุณภาพของกฎหมายนั้นกระผมคิดว่าก็คงจะไม่ถึงกับเสียศักดิ์ศรีเสียชื่อของสภานี้แน่ ประเด็นที่สอง เหตุใดที่กระผมจึงได้พยายามที่จะคิดว่าสภานี้ควรจะได้ผ่านกฎหมายนี้ไป เหตุใดจึงไม่รอให้ผู้แทนราษฎรซึ่งจะเข้ามาในระยะอันใกล้เป็นผู้พิจารณา ก็ด้วยเหตุผลท่านเองเดียวกับที่กล่าวไปแล้ว และ

LIRT

ด้วยความคิดเป็นส่วนตัวว่าสภานี้สมาชิกส่วนใหญ่มาจากผู้ซึ่งมิได้เคยเกี่ยวข้องในวงการเมือง ส่วนใหญ่นั้นเป็นผู้ที่พิจารณากันด้วยเหตุด้วยผลด้วยทางหลักวิชาการมากกว่าจะหาคะแนนนิยมในทางการเมือง เพราะฉะนั้นคุณภาพของกฎหมายซึ่งสภานี้ผ่านไปเป็นอย่างไรกระผมไม่ต้องอธิบาย ประการที่สาม ซึ่งท่านสมาชิกบางท่านเสนอขอให้พิจารณาร่างกฎหมายของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ คือคุณทองหยด จิตตวีระ เป็นหลักในการพิจารณา กระผมขอกราบเรียนข้อเท็จจริงของกรุงเทพมหานครนี้ให้ฟังว่า กรุงเทพมหานครนั้นมีวิวัฒนาการมา ๒ ชั้นในระยะเวลาใกล้ ๆ เคียงกันซึ่งบุคคลภายนอกอาจจะสับสน กล่าวคือแต่เดิมมีเป็นจังหวัดพระนคร และจังหวัดธนบุรี ในจังหวัดพระนครนั้นมีเป็นองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นอยู่ถึง ๓ รูป คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนคร ทำงานปกครองท้องถิ่นในพื้นที่นอกเขตเทศบาลกรุงเทพ และนอกเขตสุขาภิบาลต่าง ๆ รอบ ๆ กรุงเทพฯ เช่น สุขาภิบาลบางเขน พระโขนงบางสวน บางกะปิ เมืองมีน หนองจอก และธนบุรีก็โดยท่านเองเดียวกัน และต่อมาก็ได้มีกฎหมายได้รวมจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรีเข้าด้วยกัน รวมเทศบาลนครธนบุรีเข้ากับเทศบาลนครกรุงเทพ ตกกลางก็ยังมีเทศบาล มีสุขาภิบาลมีองค์การบริหารส่วนจังหวัด และมีราชการบริหารส่วนภูมิภาคคือจังหวัดและอำเภอ ซึ่งเห็นได้ชัดว่าเป็นการปกครองที่ซ้ำซ้อนกันในพื้นที่เดียวกัน เพราะฉะนั้นกระผมถึงได้เรียนว่าประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๓๓๕ นั้น ได้เป็นวิวัฒนาการในทางปกครองอย่างดีมากอยู่แล้ว คือได้รวมพื้นที่ในจังหวัดพระนคร ธนบุรีนั้นเข้าเป็นองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นเพียงองค์การเดียว และได้ยกองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นเล็ก ๆ น้อย ๆ ตั้งแต่องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลและสุขาภิบาลอีกเป็นจำนวนมากสืบทอดว่าแห่งเข้าด้วยกัน และได้รวมคนและวิวัฒนาการที่สำคัญอีกประเด็นหนึ่งก็คือว่า ได้ยุบเลิกราชการบริหารส่วนภูมิภาคเข้าเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นคือยุบเลิกการปกครองแบบจังหวัดและอำเภอ อันนี้เป็นวิวัฒนาการที่สำคัญมากในการปกครองของประเทศไทยเรา คือให้ราชการบริหารส่วนกลางนั้นควรจะทำในเรื่องซึ่งเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของคนทั้งชาติ ส่วนราชการบริหารส่วนท้องถิ่นนั้นควรจะทำบริการเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน ตั้งแต่ลืมตามาจนหลับตาหรือตั้งแต่เกิดจนตายของประชาชนในท้องถิ่น ราชการบริหารส่วนภูมิภาคนั้นเป็นวิธีการแก้ไขในเมื่อประชาชนยังไม่พร้อมที่จะบริการตนเองรัฐบาลกลางก็ส่งตัวแทนส่งเอเย่นต์ออกไปบริการเป็นจังหวัดและอำเภอ เมื่อประชาชนนั้นมีความเจริญ

พอสมควรแล้วรัฐบาลกลางก็ทยอยตัวออกมาซึ่งอันนี้จะเป็นการนำราชการบริหารส่วนท้องถิ่นของประเทศไทยเราซึ่งเราได้พยายามหนักหนาที่จะสนับสนุน ถึงกับบัญญัติเอาไว้ในรัฐธรรมนูญเป็นเฉพาะว่า ประเทศไทยเรานั้นจะมีการปกครองท้องถิ่นซึ่งกระผมก็คิดว่าการปกครองท้องถิ่นนั้นเป็นรากฐานของประชาธิปไตย และกรุงเทพมหานครนี้ก็ได้อำนาจการได้นำมา แล้วโดยยุบจังหวัดและอำเภอและยุบองค์การปกครองท้องถิ่นต่าง ๆ เข้ารวบรวมกันเข้าเป็นปึกแผ่น มีการโอนข้าราชการ มีการโอนทรัพย์สินและเสนาบวงระเบียบแบบแผนในการปฏิบัติงานซึ่งจนจะเข้ารูปเข้ารอยเรียบร้อยแล้ว ซึ่งอาจจะทราบเรียนได้ว่าเรียบร้อยไปประมาณ ๙๐ เปอร์เซ็นต์แล้ว ถ้าหากว่าสมมติจะให้เลิกกรุงเทพมหานคร เลิกกฎหมายประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๕ ก็จะกลับเป็นองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครและธนบุรีกลับไปเป็นเทศบาลพระนครและธนบุรี และเป็นสุขาภิบาลเล็ก ๆ อีกมากมาย ความสับสน ความวุ่นวายต่าง ๆ นั้นจะเกิดขึ้นอย่างมหาศาล งานการต่าง ๆ ซึ่งเราพยายามที่จะตะล่อมให้เข้ารูปเข้ารอยให้มันไม่น้อยหน้าจากคนอื่นเขานั้น ก็กำลังเป็นไปด้วยดีอยู่แล้ว ในร่างกฎหมายของกระผมนั้นอย่างที่ทราบเรียนมาแต่ต้นแล้วว่า ได้ยึดโครงสร้างของประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๕ เป็นแกนเป็นหลัก และก็มีเพียงแต่ว่าชี้ให้ชัดไปว่าเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นเท่านั้นเอง มีประเด็นซึ่งอาจจะมีผู้ข้องใจก็คือว่าในเรื่องการเลือกตั้งประมุขของฝ่ายบริหาร คือเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ว่าทำไมจึงได้ผิดไปจากเทศบาลอื่น ๆ ซึ่งเขาเลือกนายกเทศมนตรีมาจากสมาชิกสภาเทศบาล ทั้งนี้มติของที่ประชุมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย ครั้งที่ ๑๕ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๗ ที่จังหวัดสงขลาเมื่อวันที่ ๒๐ สิงหาคม ปีที่แล้ว ก็มีมติเป็นเอกฉันท์ว่าอยากจะให้นายกเทศมนตรีทั่วประเทศได้แบ่งออกจากฝ่ายนิติบัญญัติ ต้องการให้ฝ่ายบริหารนั้นแข็งแรง เข้มแข็ง ไม่ถูกฝ่ายนิติบัญญัติหรือสภาเทศบาลสภาท้องถิ่นต่าง ๆ เข้าแทรกแซง ทั้งนี้เพราะการปกครองแบบเทศบาลของเราตั้งแต่พระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. ๒๔๗๖ เป็นต้นมา เทศบาลเราก็ได้ล้มลุกคลุกคลาน ประเด็นที่สำคัญที่สุดประเด็นหนึ่งก็คือฝ่ายบริหารขาดความเข้มแข็ง จะต้องเอาใจหาเสียงจากสมาชิกอยู่ตลอดเวลาอันนี้จึงได้พยายามที่จะแก้ไขให้ฝ่ายบริหารนั้นได้รับการเลือกตั้งมาจากประชาชนโดยตรง ซึ่งรายละเอียดของการเลือกตั้งนั้นก็จำเป็นจะต้องมีกฎหมายออกมาอีกฉบับหนึ่ง กฎหมายฉบับนี้คล้าย ๆ กับเป็นรัฐธรรมนูญของกรุงเทพมหานครเท่านั้นเอง จำเป็นจะต้อง

ออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องออกมาอีกหลายฉบับ เพราะฉะนั้นกระผมขอเรียนในหลักการไว้
เท่านี้ก่อนครับผม ขอขอบพระคุณ

นายชูวงศ์ ฉายะบุตร : ท่านประธานที่เคารพ กระผม ชูวงศ์ ฉายะบุตร กระผม
คิดว่าร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๓ ฉบับซึ่งท่านสมาชิกทั้ง ๓ ท่านเป็นผู้เสนอนั้น ทุกฉบับ
ต่างรับหลักการที่จะให้มีการเลือกตั้งสมาชิกกรุงเทพมหานคร ซึ่งกระผมมีความสนับสนุน
ในหลักการเช่นนี้ และกระผมคิดว่าท่านสมาชิกทุกท่านก็คงจะสนับสนุนเช่นเดียวกัน กระผม
มีประเด็นที่จะใคร่กราบเรียนต่อประธานสภาและสภาแห่งนี้หลายประการด้วยกัน โดยเฉพาะ
ดังที่ได้มีท่านสมาชิกได้พูดไว้เมื่อสักครู่นี้แล้ว กระผมขออนุญาตเอ่ยนามคือดอกเตอร์อดุล
และคุณสุรพันธ์ ที่ว่าร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๓ ฉบับนี้ถูกเสนอมาในระยะเวลา ๒ สัปดาห์
สุดท้ายของอายุของสภานิติบัญญัติแห่งนี้ แล้วท่านสมาชิกอีกท่านหนึ่งก็กล่าวว่าได้มีร่างของ
รัฐบาลเข้ามาในสภาแห่งนี้ด้วย กระผมก็พยายามค้นหาในร่าง ๗๒ ฉบับนี้ไม่เห็นร่างของ
รัฐบาล กระผมก็จะทราบเรื่องในร่างของรัฐบาลได้อย่างไร กระผมยังสงสัยอยู่เหมือนกันว่า
เหตุไฉนรัฐบาลจึงไม่เสนอในขณะนี้ ในช่วงระยะเวลาอันสั้นนี้ กระผมได้พยายามพิจารณา
เหตุผลนี้แล้วพบว่า รัฐบาลคงจะพิจารณาเรื่องนี้โดยรอบคอบ โดยเฉพาะในรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทยนั้นได้มีบทบัญญัติเฉพาะกาล ซึ่งกระผมคิดว่าท่านสมาชิกทั้งหลาย
คงจะได้ทราบแล้วว่า มีบทบัญญัติเฉพาะกาลในเรื่องนี้ไว้เป็นระยะเวลา ๒ ปีด้วยกัน ๆ ที่จะ
พิจารณาเรื่องนี้ ปัญหาเรื่องกรุงเทพมหานครนั้นเป็นปัญหาซึ่งมีการขัดแย้งระหว่างกระทรวง
ทบวงกรมของส่วนกลางกับกรุงเทพมหานครเป็นระยะตลอดมาในระหว่าง ๒ ปีนี้ นับตั้งแต่
ได้มีการจัดตั้งกรุงเทพมหานครตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๕ ฉบับใหม่ขึ้นมา
ได้มีการขัดแย้งปัญหาเรื่องการแก่งแย่งการปฏิบัติราชการระหว่างจากส่วนกลาง กระทรวง
ทบวงกรมต่าง ๆ กับกรุงเทพมหานคร เพราะในลักษณะปัจจุบันนั้น ท่านผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
มีอำนาจในฐานะที่เป็นรัฐมนตรี มีอำนาจในฐานะที่เป็นปลัดกระทรวง มีฐานะเป็นนายก
เทศมนตรีขณะเดียวกันก็เป็นประธานสภาภิบาลด้วย ท่านเลือกใช้อำนาจในเฉพาะในส่วน
บางส่วนที่คิดว่าจะเป็นประโยชน์ในตำแหน่งที่ท่านคิดว่าจะเป็นประโยชน์ต่อท่าน ใน
หลาย ๆ กรณีด้วยกัน เพราะฉะนั้นอันนี้ครับเป็นปัญหา เป็นปัญหาของประกาศของคณะ

ปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๕ ในปัจจุบันนี้ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๕ ได้ถูกประกาศใช้ เป็นกฎหมายในช่วงระยะเวลาสุดท้ายของปี ๒๕๑๕ ในสมัยคณะปฏิวัติซึ่งออกมาโดยรีบด่วน จึงก่อให้เกิดปัญหา เพราะฉะนั้นในลักษณะทำนองเดียวกันนี้ การที่พิจารณาร่างกฎหมาย ทั้ง ๓ ฉบับ โดยที่ท่านสมาชิกซึ่งบางท่านก็อาจจะมีความคิดเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นั้น ก็เป็นระยะเวลาที่กะทันหันที่รีบด่วนอย่างเหลือเกิน กระทบก็คิดว่าเรื่องนี้ถ้าโดยปกติ แล้ว ถ้าสภาแห่งนี้มีอายุแต่เริ่มต้น กระทบคิดว่าสิ่งที่รัฐบาลจะหลีกเลี่ยงไม่ได้เกี่ยวกับเรื่องนี้ ก็คือรัฐบาลน่าจะรับกฎหมายนี้ไปพิจารณาก่อนรับหลักการ หรือไม่เช่นนั้นแล้วสภาแห่งนี้ ก็น่าจะตั้งคณะกรรมการพิจารณา ก่อนรับหลักการ แต่ท่านประธานที่เคารพครับ เรื่องเหล่านี้ในวันนี้กระทบคิดว่าเป็นไปได้เพราะทุกคนก็อยากจะเลือกตั้ง รวมทั้งกระทบด้วย เพราะฉะนั้น โดยเหตุการณ์อย่างนี้แล้ว กระทบก็พิจารณาร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๓ ฉบับ กระทบพิจารณา แล้วเห็นว่า โดยเฉพาะร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๓ ฉบับนี้มีหลักการต่าง ๆ กัน แตกต่างกัน แล้วก็กระทบใคร่ทราบเรียนว่า ถ้าหากว่าท่านสมาชิกจะพิจารณาว่าหลักการเหล่านั้นจะเป็น อย่างไร สำหรับฉบับแรกที่กระทบจะขอยกขึ้นมาพิจารณาก็คือร่างของคุณชนะ รุ่งแสง สำหรับร่าง ของคุณชนะ รุ่งแสงนี้ กระทบคิดว่าเป็นร่างกฎหมายที่ขัดกับกฎหมายที่ใช้ในปัจจุบัน คือ กฎหมายระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งกำหนดให้กระทรวงต่าง ๆ นั้นมีอำนาจหน้าที่ โดยเฉพาะของตนเอง แต่ในร่างของคุณชนะ รุ่งแสงนั้นได้กำหนดให้กรุงเทพมหานครเป็น ราชการอะไรไม่ทราบ เพราะท่านกำหนดไว้ว่าให้เป็นนิติบุคคล ซึ่งในขณะนี้กฎหมายระเบียบ บริหารราชการแผ่นดินนั้นไม่มีบัญญัติในลักษณะเช่นนี้ เพราะฉะนั้นในฐานะที่ท่านเป็น นิติบุคคล ท่านก็กำหนดให้บุคคลที่จะเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครนั้น มีอำนาจใน ในฐานะเป็นรัฐมนตรี เป็นปลัดกระทรวง เข้าประชุมคณะรัฐมนตรี กระทบคิดว่านี่อาจจะ เป็น ท่านก็ได้ ขอสดุดีไว้ด้วยครับ ดังนั้นในลักษณะเช่นนี้ กระทบคิดว่ากฎหมายฉบับนี้ถ้าพิจารณา ดูหลักการโดยทั่ว ๆ ไปแล้วก็เป็น การขัดกับหลักการของกฎหมายในปัจจุบันและนอกจากนั้น แล้วอำนาจต่าง ๆ โดยเฉพาะอำนาจควบคุม กระทบมองในแง่ของเงินอุดหนุน ซึ่งส่วนกลาง นั้นรัฐบาลกลางจัดงบประมาณให้แก่กรุงเทพมหานครนั้นปีละจำนวนมหาศาล แต่ว่าในร่าง พระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องการควบคุมของส่วนกลางของรัฐบาลกลาง

LIRT

ต่อกรุงเทพมหานครไว้แต่ประการใดเลย ยกเว้นแต่เฉพาะในมาตรา ๕๘ ซึ่งได้บัญญัติให้ว่า "ให้ศาลฎีกาเป็นผู้วินิจฉัยว่าข้อบัญญัติของกรุงเทพมหานครฝ่าฝืนกฎหมายข้อบังคับของทางราชการหรือไม่" เท่านั้น มีประการเดียวเท่านั้นครับ ที่อำนาจการควบคุมของรัฐบาลกลาง จะควบคุมกรุงเทพมหานครได้ เพราะฉะนั้นกระผมได้ความเห็นใจในเรื่องอำนาจอิสระ หลักการในเรื่องที่ท้องถิ่นควรจะมีความอิสระเป็นของตนเองนั้น แต่ว่าหลักการเช่นนี้ไม่มีเมืองหลวง เมืองมหานครของประเทศใดในโลกนี้ที่จะมีบทบัญญัติเช่นนี้ กระผมก็ใคร่กราบเรียนเพื่อการพิจารณาของท่านสมาชิกที่เคารพทุกท่านร่างอีกร่างหนึ่งซึ่งกระผมคิดว่าสอดคล้องกับปัจจุบัน คือร่างของคุณทองตอ กล้วยไม้ ณ อยุธยา ในลักษณะเช่นนี้เป็นร่างซึ่งได้มีการเสนอโดยมีข้อความซึ่งรวบรัดและกะทันหันอันนี้ก็สุดแท้แต่ท่านสมาชิกจะพิจารณาว่าจะสมควรประการใด แต่ว่ามีหลักการที่สำคัญอีกอันหนึ่ง คือเรื่องหลักการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครโดยตรง ปัจจุบันนี้ท่านได้อ้างเรื่องมติสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่ว่าเราได้มีการพิจารณากฎหมายซึ่งท่านสมาชิกเคยเสนอแล้วว่า เรื่องการพิจารณาให้มีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครโดยตรงนั้น จะสอดคล้องกับเหตุการณ์และสถานการณ์ปัจจุบันเพียงไร กระผมก็คิดว่าในปัจจุบันนี้เรากำลังมีการเลือกตั้งในเดือนหน้า ก็มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัด และในเดือนนี้ก็จะมีมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้ว เพราะฉะนั้นในลักษณะโครงสร้าง ซึ่งผิดไปจากโครงสร้างของประเทศซึ่งมีการปกครองโดยระบอบรัฐสภา กับสภาผู้แทนราษฎร ระบบการปกครองของจังหวัดต่าง ๆ เทศบาลต่าง ๆ ในระบอบรัฐสภา เพราะฉะนั้นอันนี้เป็นหลักการใหม่ซึ่งท่านสมาชิกสภาโปรดขอความกรุณาได้โปรดกรุณาพิจารณาให้รอบคอบด้วย สำหรับร่างอีกร่างหนึ่ง คือร่างของคุณทองตอ จิตตวิระ นั้น กระผมคิดว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องหลักการเดิม ปัญหาได้อยู่แต่เพียงว่าสภาแห่งนี้จะตัดสินใจกลับไปใช้รูปเดิมหรือจะให้ใช้รูปปัจจุบันเท่านั้น เพราะฉะนั้นโดยเหตุผลทั้งหมดนี้ ที่กระผมกราบเรียนเสนอมานี้ กระผมก็คิดว่าเรื่องนี้ถ้าหากว่าเหตุการณ์ปกติแล้ว รัฐบาลจำเป็นจะต้องรับร่างนี้ไปพิจารณาก่อนรับหลักการไม่มีปัญหา แต่ว่าในโอกาสเช่นนี้ก็สุดแท้แต่ท่านสมาชิกจะกรุณาพิจารณาว่าสมควรจะพิจารณาแค่ไหนเพียงใดครับ

นายชนะ รุ่งแสง : ท่านประธานที่เคารพ โดยที่กระผมเองเป็นผู้เสนอกฎหมายฉบับนี้ การที่เสนอกฎหมายฉบับนี้ แล้วมีท่านสมาชิกซึ่งสังกัดอยู่ในกระทรวงมหาดไทยเป็น

LIRT

ข้าราชการในกระทรวงมหาดไทยพูดว่ากล่าวในลักษณะที่ว่าผู้เสนอกฎหมายฉบับนี้มีความต้องการอยากที่จะเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร กระผมขอกราบเรียนว่า คนอย่างกระผมนั้นไม่มีความอยากที่จะเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร แต่สิ่งหนึ่งที่คนไทยอย่างกระผมที่ควรจะทำได้ก็คือ ทำอย่างไรจะรับใช้แผ่นดินที่เกิดได้ ถ้าจะรับใช้แผ่นดินที่เกิดได้ดีที่สุดโดยเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครโดยการเลือกตั้งจากประชาชนแล้ว สิ่งนั้นเป็นสิทธิที่คนไทยทุกคนควรจะทำได้ ท่านที่เคารพท่านลองมองรูปแบบย้อนไปชีว่า เทศบาลกรุงเทพนั้นได้วิวัฒนาการมาเป็นนครหลวงกรุงเทพธนบุรี แล้วก็ได้วิวัฒนาการมาเป็นกรุงเทพมหานครในปัจจุบันนี้ ท่านลองเสลี่ยขึ้นไปดูท่านเจ้าหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยผู้ที่อยู่อภิปรายเมื่อคืนนี้ ท่านลองเสลี่ยขึ้นไปดูซิ เจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานครที่นั่งอยู่ที่นี้เดิมเขาเป็นพนักงานเทศบาลกรุงเทพธนบุรี เดียวนี้เขาเป็นข้าราชการกรุงเทพมหานครแล้วท่านไม่มีความคิดคำนึงถึงเพื่อนข้าราชการที่เป็นอยู่ขณะนี้บ้างไหม ท่านรู้หรือเปล่าว่าข้าราชการกรุงเทพมหานครขณะนี้ มีจำนวนเท่าไร และถ้าพูด ถ้าพูดถึงกันที่ท่านกำลังบอกว่ากฎหมายฉบับที่กระผมกำลังเสนอนี้ หรือคุณทองต่อ กล้วยไม้ ณ ออยุธยา หรือหมอแจก ธนะสิริ เสนอนั้นเป็นในลักษณะรีบด่วนแล้ว กระผมขอกราบเรียนว่ากฎหมายฉบับนี้กระผมได้เสนอต่อสภาแห่งนี้เมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๑๖ โดยที่สภาไม่ได้บรรจุเข้าในวาระ แต่ก็เป็นการตกลงกันเป็นการภายในระหว่างทางท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบและรัฐบาลด้วยในอันที่จะรับเอากฎหมายฉบับนี้ไปวิวัฒนาการแล้วกฎหมายฉบับนี้ก็วิวัฒนาการไปแล้วโดยคณะรัฐมนตรีให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการกระทรวงมหาดไทยก็ได้ดำเนินการไปโดยให้เจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร และสมาชิกผู้เสนอกฎหมายฉบับนี้เป็นผู้ร่วมในการร่างด้วย และการร่างนั้นก็ดำเนินการแล้วเสร็จผ่านผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครไปเมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ส่งไปยังท่านรัฐมนตรีชุดคุณหลวงอรรถสิทธิ์ สิทธิสุนทร ท่านก็ได้รับไป จากวันที่ ๙ ธันวาคมปีที่แล้ว เมื่อท่านรับไปแล้ว เหตุการณ์ที่ยะลา ความวุ่นวายของครุฑที่ยะลานั้นทำให้ท่านรัฐมนตรีไม่สามารถจะดำเนินการสิ่งนั้นได้ทันช่วงที่ กระผมจึงไปกราบเรียนท่านว่าอาจารย์ครับเรื่องนี้ท่านจะทำอย่างไร กฎหมายจะไม่ออกมา เพราะฉะนั้นกระผมเองไม่ได้ต้องการให้กฎหมายของกระผมจะออก แต่ว่ากระผมต้องการสิ่งที่เป็นของรัฐบาลออกมา กระผมเป็นเพียงแรงกระตุ้นเท่านั้น แต่ว่าหลังจากนั้นคุณหลวงอรรถสิทธิ์

ท่านก็ได้ดำเนินการอย่างเร่งด่วนเพื่อที่จะนำสู่คณะรัฐมนตรี เมื่อท่านนำสู่คณะรัฐมนตรีแล้ว กระผมก็เชื่อเหลือเกินว่าสิ่งนี้เป็นความจริงคือคุณหลวงท่านได้พิจารณาเห็นชอบในหลักการแล้ว แต่ว่าเมื่อท่านพิจารณาเห็นชอบในหลักการก่อนที่จะเสนอให้ความเห็นชอบต่อคณะรัฐมนตรีอีกครึ่งหนึ่งนั้น ท่านได้ส่งคณะกรรมการวิชาการของกระทรวงมหาดไทย ซึ่งประกอบด้วยด็อกเตอร์คิง ภาไชย ซึ่งคณะกรรมการชุดนั้นก็ให้เห็นด้วย และหลังจากนั้นก่อนที่จะกลับมาสู่ท่านรัฐมนตรีอีกทีหนึ่งท่านสมาชิกผู้อภิปรายเมื่อกี้คือด็อกเตอร์ชูวงศ์ ฉายะบุตร เป็นผู้หนึ่งที่จะเซิร์ฟ (serve) อารมณ์ท่านปลัดกระทรวงมหาดไทย จึงได้ตั้งกฎหมายฉบับนี้ไว้ ทำบันทึกขึ้นมาในลักษณะที่ไม่เห็นชอบด้วย และถ้าท่านคิดว่ากระทรวงมหาดไทยจะรับกฎหมายฉบับนี้คืนไปพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง เพื่อไม่ให้กฎหมายฉบับนี้ผ่านแล้วกระผมว่าท่านกำลังสั่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย พลตำรวจเอก ประจวบ สุนทรางกูร กำลังทำหน้าที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยอยู่อย่างนี้ กระผมว่าสิ่งที่กระผมพูดมานี้เป็นข้อเท็จจริง และคงจะไม่ต้องแถลงอะไรต่อสภาแห่งนี้ให้มากไปอีกแล้ว ขอขอบพระคุณ

(สมาชิกในที่ประชุมปรบมือ)

นายอดุล วิเชียรเจริญ : ท่านประธานที่เคารพ ซึ่งกระผมอภิปรายไปนั้น กระผมไม่ได้มีความเห็นว่าการที่จะแก้ไขให้มีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการนั้น ควรที่จะหรืออีกนัยหนึ่งการที่จะให้มีการปกครองกรุงเทพมหานครตามวิถีทางประชาธิปไตยนั้น กระผมไม่เห็นว่าการที่จะหันไปใช้กฎหมายเก่าตามบัญญัติของคุณทองหยดนั้นเป็นสิ่งที่ดี กระผมไม่เห็นด้วยแต่กระผมได้พูดว่าในบรรดาสิ่งที่ไม่ดีทั้งหลายสามประการ ทางสามแพร่งซึ่งเรากำลังจะถูกผลักดันให้เดินทางหนึ่งทางใดนั้น ซึ่งกระผมเห็นว่าไม่ควรจะไปทั้งสามทาง ทางที่เลวร้ายน้อยที่สุด คือไปตามอย่างที่คุณทองหยดเสนอมานี้ แต่กระผมไม่เห็นด้วยเลย กระผมเห็นว่าสภานี้ไม่ควรรับหลักการของญัตติทั้งสามข้อ ไม่ควรรับเลยทีเดียว เพราะฉะนั้นกระผมอยากจะขอประธานความกรุณาสภานี้ได้โปรดใช้มโนธรรมวินิจฉัยว่าควรที่รับหรือไม่ควรรับการที่พิจารณาว่าจะควรรับหรือไม่ควรรับ โดยการกดดันโดยพยายามที่จะก่อให้เกิดความขัดแย้ง หรือชี้ว่าบุคคลนั้นรับใช้ผู้นั้นผู้นี้ กระผมคิดว่าสภานี้ท่านสมาชิกสภาแต่ละท่านก็เป็นบุคคลที่กระผมมีความไว้วางใจเหลือเกินว่าจะไม่ถูกชักจูงไป โดยการต่าง ๆ โดยการ

LIART

กตตัน สภาที่ควรจะวินิจฉัยโดยมโนธรรมอันต้องแท้ซึ่งแต่ละท่านมีอยู่ กระผมเห็นว่าไม่ควร
รับหลักการ และขอเชิญชวนท่านทั้งหลายโปรดไม่รับหลักการทั้ง ๓ ประการ ขอบพระคุณครับ

นายสมัคร สุนทรเวช ท่านประธานที่เคารพครับ กระผมในฐานะประชาชน
ชาวกรุงเทพมหานครตั้งแต่เกิดมายังไม่เคยย้ายไปอยู่ที่อื่น กระผมขอเรียนว่าคนซึ่งเกิดมา
เป็นชาวกรุงเทพทุกคนนั้นมีความรู้สึกอย่างเดียวกัน คือไม่ยากให้อยู่วันทึคืนดี ฟังจะส่ง
ใครก็ได้มาปกครองเมืองกรุงเทพ ฯ แล้วจะทำอะไรกับกรุงเทพ ฯ ก็ได้ตามใจชอบ เราชอเวลานี้ครับ
ท่านประธานครับ นามเต็มทีหลายยุคหลายสมัย โอกาสนี้ไม่ใช่โอกาสแต่เพียงว่าโอกาส
สุดท้ายแล้วจะมาฉวยกันตั้งแต่มีสภานี้มา สมาชิกหลายคนได้ใช้ความพยายามที่จะให้รัฐบาล
ได้สนใจถึงกรณีนี้ถึงเรื่องนี้กรุงเทพมหานครเป็นปัญหาใหญ่ เป็นปัญหาซึ่งควรจะได้รับแก้ไข
หรือถ้ายังไม่แก้ไขก็ต้องทดลองโดยวิธีอื่น เมื่อสมัยที่รัฐบาลเผด็จการใช้อำนาจปกครอง
อยู่ที่ส่งคนเข้ามาครอบครอง ตั้งอาณาจักรท่ามาหากินอย่างหน้าไม่อาย พันอำนาจไปแล้ว มี
เลือกตั้งแล้ว ก็ปรากฏว่าอำนาจของกระทรวงมหาดไทยก็ยังซัดคอบลอยู่อย่างชนิดที่
เรียกว่าคนที่เข้าไปบริหาร ไม่สามารถจะดำเนินการได้ เห็นได้ชัดเจนว่า การบริการท้องถิ่นกับ
การบริหารรัฐบาลนั้นขัดแย้งกันโดยสิ้นเชิงในกรุงเทพมหานครนี้ ท่านประธานครับ เรื่องที่
รัฐบาลเก่าได้ทำเอาไว้ ฮอกประกาศ ๓๓๕ จัดการรวบรวมเอาไว้ก็เป็นเรื่องดีพอสมควรครับ
เป็นเรื่องพอใช้ได้ แต่ที่มันเลวที่สุดนั้นก็ถือว่า แทนที่จะให้ประชาชนเขามีสิทธิเลือกผู้บริหาร
ท้องถิ่นเขาเอง ก็ไปส่งก๊วยนายอะไรคนหนึ่งเข้ามาบริหารอยู่เสร็จแล้วก็เปลี่ยนกันไป
เปลี่ยนกันมา เสร็จแล้วก็เหมือนกับอัยยบ้านมีสิทธิเสรีภาพของประชาชนนั้นไม่ได้รับการ
สนใจเลย ใครมีอำนาจในบ้านเมืองก็จะส่งคนเข้ามาบริหารอยู่ เวลาอย่างนี้ครับ ท่านประธาน
กระผมอยากจะเรียนท่านสมาชิกทั้งหลายด้วยว่าไม่ใช่ช่วงเวลารีบร้อนหรอกครับ แต่เป็น
โอกาสที่ดีที่สุดซึ่งเราจะเลือกทำอะไรสักอย่างกับกรุงเทพ ฯ ที่แล้วมานั้นบทเรียนมันสอนว่า
ถ้าให้เขาไปด้วยกัน ก็ท่ามาหากินด้วยกันถ้าให้มันอยู่อิสระ รัฐบาลก็กตคอตตั้งข้อแม้ไว้ เวลา
อย่างนี้ครับ คนอิสระอย่างในสภาเวลานี้ครับ จะเป็นคนวินิจฉัยอนาคตของกรุงเทพมหานคร
ว่าควรจะทำอย่างไร จะเกี่ยวกับมหาดไทยไว้สักแค่ไหน หรือจะเกี่ยวกับสำนักนายก ฯ ไว้
สักแค่ไหน หรือถ้าเป็นไปได้ คนกระทรวงมหาดไทยบอกว่าไม่เคยมีที่ไหนในโลกที่รัฐบาล

LIRT

ท้องถิ่นในนครหลวงจะมีอิสระ ก็ถ้ามันไม่เคยมี ทำไมจะให้ลองมีในเมืองไทยเสียไม่ได้ละครับ
 ทั่วโลกมันจะได้เอาตัวอย่างวันข้างหน้า ถ้าเราทำสำเร็จ ท่านประธานครับ กระผมเคยมีโอกาส
 ถูกคนกรุงเทพฯ ฯ เลือกเข้าไปเป็นสมาชิกสภาเทศบาล เข้าไปอยู่ได้ ๕ เดือน ๕ เดือนเท่านั้นครับ
 แต่เข้าไปก็โชคดีหรือจะเรียกว่าโชคร้ายก็ได้ ถูกเลือกเป็นกรรมาธิการพิจารณางบประมาณ
 ของเทศบาลนครกรุงเทพ กระผมพิจารณางบประมาณเทศบาลอยู่เดือนครึ่งใครก็ตามแต่ถ้า
 หลุดเข้าไปอยู่ตงกระผมนั้นจะเห็นได้เห็นพุงของเทศบาลนครกรุงเทพทุกประการทุกคน
 เห็นได้ชัดเจนว่าเขาทำมาหากินกันอย่างไม่มีวิธีมีลูทางอย่างไร มีการปิดล้อมกันอย่างไร ให้
 กระทรวงมหาดไทยเป็นโลใหญ่ เป็นฝาชีครอบอย่างไรทำกันไว้ทั้งนั้น เรื่องนี้กระผมไม่อยาก
 มาพูดที่นี่ มันจะกระทบกระเทือนคนซึ่งเขายังนั่งทำงานอยู่มันจะกระทบกระเทือนคน
 กระทรวงมหาดไทยซึ่งยังรับผิดชอบเทศบาลอยู่ตามสมควรเวลานี้แต่ขอให้ท่านประธานเชื่อ
 เกิดครับว่า เทศบาลนครกรุงเทพตลอดเวลา ๑๕ ปีที่แล้วมานั้นเป็นแหล่งที่ทำมาหากินของ
 คนกลุ่มหนึ่งอยู่ตลอดมา ท่านประธานครับเมื่อมันเป็นอย่างนี้เราได้เคยทดสอบแล้วว่าใน
 ช่วง ๑๕ ปี เอาคนซึ่งไม่ทุจริตเข้าไปบริหาร งานบริหารเป็นไปไม่ได้เท่าที่ควรหรอกครับ เพราะว่า
 อำนาจถือกันบนมืออยู่ เขาจับแขนจับขามัดไว้ แต่อย่างหนึ่งซึ่งคนทุจริตเข้าไปทำได้นั้น คือไม่
 ให้มีการทุจริตกันอย่างเหลวแหลกในเทศบาลนครกรุงเทพ กระผมขอยกตัวอย่างนะครับ
 เพราะนี่เป็นข้อเท็จจริงซึ่งเกิดขึ้นในระยะ ๒ ปีซึ่งพรรคการเมืองพรรคหนึ่งเข้าไปบริหารอยู่
 เรบริหารไม่ได้ครับ ไม่ได้ประสบความสำเร็จแต่สิ่งหนึ่งที่เราทำได้คือว่าเราสามารถยับยั้งการทุจริต
 ในนั้นเอาไว้ได้ โดยตัวเลข กระผมขอเรียนสรุปให้ฟังอย่างนี้ครับ ว่างงบประมาณเทศบาล
 นครกรุงเทพสมมุติว่าปีหนึ่ง ๕๐๐ ล้านบาทเขาจะตั้งงบประมาณขึ้นไว้เป็น ๕๕๐ ล้านบาท
 ตั้งเพื่อไว้ ๑๐ เปอร์เซ็นต์ บอกว่ากว่าจะใช้งบประมาณ กว่าที่ประมูลซื้อของ ของจะแพง
 ขึ้น ๑๐ เปอร์เซ็นต์ แล้วเวลาซื้อของประมูลจริงหมด ๕๕๐ ล้านบาทจริง ๆ อย่างนั้นคือ
 ใช้หมด แสดงว่าตั้งไว้ถูกต้อง แต่ตอนซึ่งมีพรรคการเมืองอาสาเข้าไปบริหารนั้น เขาสามารถ
 จะประมูลได้ในราคาถูกดิธรม ประมูลได้ในราคาต่ำกว่าที่ประเมินไว้ โดยเวลานี้ช่วงเวลา ๒ ปีครึ่ง
 ที่เข้าไปอยู่นั้น มีเงินคงคลังต้องส่งย้อนกลับเข้าไป เทศบาลมีเงินสะสมถึง ๒๕๐ ล้านบาท
 ซึ่งแต่ก่อนไม่มี นี่เป็นข้อเท็จจริงซึ่งคนในเทศบาลที่เขาทำมาหากินโดยสุจริตก็ยอมรับข้อ
 เท็จจริงว่า ถ้าเอาความสุจริตเข้ามาไว้ที่นี้แล้ว ก็เป็นไปได้ แต่คนมีความสุจริตไม่มีโอกาส

LIRT

บริหารในนั้นได้ เพราะเหตุว่าอำนาจที่เขามีอยู่ ที่เขาหวังจะใช้เป็นแหล่งทำมหากินนั้น ยังไผ่ผืนกันอยู่ ยังหวังกันอยู่ รัฐบาลนี้ตลอดเวลาที่เข้ามานั้นก็ไม่ได้เอาใจใส่เรื่องนี้จริงจัง เพราะมีเรื่องอื่นมันใหญ่โตเสียจนกระทั่งลืมว่างานอย่างนี้ ตั้งตั้งไว้อย่างนี้ เอาคนซึ่งเป็นพวกพ้องบริหารเข้าไปเป็นสมาชิก ๔๖ คน ตั้งเอาคนที่คิดว่าไว้เนื้อเชื่อใจเข้าไปบริหารอย่างน้อยก็ ๓ คนแล้ว ช่วงระยะเวลา ๒ ปีกว่ามานี้ เสร็จแล้วเป็นยังไงครับ งานที่กรุงเทพฯ ฯ ควรจะได้ทำตั้งหลายสิ่งหลายอย่างไม่ได้ เสร็จแล้วกระทรวงมหาดไทยนั้นก็ยังมีแหล่งใหญ่อยู่แหล่งหนึ่งคือ กรุงเทพมหานคร ซึ่งจะเอาไว้ทำอะไรก็ได้ เวลานี้ความเจริญของกรุงเทพฯ ฯ มันไม่ถอยถ่วงเท่าที่ควร ถ้ากรุงเทพฯ ฯ เวลานี้ซึ่งมีงบประมาณของตัวเองพันกว่าล้านบาทแล้ว ถ้าปล่อยให้เขา ยืนบนขาของตัวเอง หากคนซึ่งคนกรุงเทพฯ ฯ ๔ ล้านคนเขาไว้วางใจให้เข้าไปบริหาร ร่างพระราชบัญญัติ ๓ อันนี้มีจุดที่อยู่จุดเดียวซึ่งกระผมอยากจะสนับสนุนเต็มที่ กระผมเชื่อว่าท่านสมาชิกก็อยากสนับสนุน คือให้มีการเลือกตั้ง การเลือกตั้งเท่านั้นครับท่านประธานครับเป็นหัวใจของการปกครองระบอบประชาธิปไตย ที่มันแย่มากทุกวันนี้ ที่มันไม่เจริญเท่าที่ควรทุกวันนี้ เพราะไม่เลือกตั้ง เพราะแต่งตั้ง ถ้าแต่งตั้งแล้วได้คนอย่างสภานี้เข้ามาเอาถ่านอย่างสภานี้ตลอดเวลาปีหนึ่ง กรุงเทพมหานครเจริญยิ่งกว่านี้ แต่ว่าแต่งตั้งเอาใครเข้ามา ๑๕ ปีที่แล้ว แต่งตั้งเข้ามาทำอะไรกันนั้น คนกรุงเทพฯ ฯ นั้นรู้อยู่ รู้กันชัดเขี้ยวครับถ้าอยากจะทำมหากินเรื่องหมูสั่งปิดเขตแดนหมู ถ้าจะพ้นจากตำแหน่ง สั่งเปิดโอกาสให้หมูเข้ามาขายได้ อย่างนี้ทำกันมาแล้วในอดีต ถ้าอยากเจ้าตัวเป็นฝ่ายบริหาร เช่นได้ที่ละ ๑ ล้านบาท คนอื่นเข้ามาปิดกั้นเอาไว้ให้มันเช่นได้ที่ละ ๒ หมื่น นี่ทำกันมาแล้ว เรื่องนี้ท่านปลัดกระทรวงมหาดไทยที่นั่งอยู่นี่ท่านก็รู้ดี แต่ท่านอาจจะไม่มีส่วนได้ส่วนเสียในการสั่งเสียวันนี้ เพราะคนที่ทำนั้นเขาอยู่ออกไปข้างนอกแล้ว คนที่สั่ง คนที่เป็นคนบริหารเขาก็ไม่มีอำนาจบริหารในบ้านเมืองนี้แล้ว แต่บทเรียนที่ได้มานี้เราจะลืมเสียละครับ เราจะทิ้งให้มันหายไปหรือครับ โอกาสนี้เป็นโอกาสเดียวครับ รายละเอียดของกฎหมายนั้นกระผมไม่พูดถึง ในหลักการ ๓ ข้อไปอ่านดูจะมีข้อหนึ่งตรงกันเสมอ คือให้มีการเลือกตั้ง สภานี้กระผมเชื่อครับว่าเราเชื่อในประชาธิปไตย เชื่อในระบอบที่ว่าเอาคนจากปวงชนเข้ามารวมกันแล้วบริหาร ใครจะไม่เชื่อว่าเป็นในอดีตแล้วแต่ ใครจะเคยใช้อำนาจยึดครองเมืองไทย ๒๕ ปีข้างหน้า เวลานี้ไม่มีอย่างนั้นแล้ว ถ้าไม่มีอย่างนั้นแล้ว เราจะใช้อำนาจให้เกิดอำนาจพรรคนี้ให้อยู่ในกรุงเทพฯ ฯ ทำไม่ครับ

LIRT

อีกสองปีข้างหน้า กระผมยังมองไม่เห็นครับ คนที่เขาหวังพึ่งนี้เขาต้องการอนาคตของเขาเหมือนกัน กิจกรรมบริหารกรุงเทพ ฯ ไม่ใช่เล็ก ๆ นะครับมันโตยิ่งกว่ากระทรวง ไปผูกไว้เป็นกระทรวง กระผมก็ยังไม่เห็นด้วย แต่ทว่ากิจกรรมของกรุงเทพมหานครนั้นมันลงหลักปักลงไปขนาดที่ว่า ให้เป็นองค์การอิสระอันหนึ่ง เป็นรัฐบาลซ้อนรัฐบาลอยู่ก็ยิ่งทำได้ แล้วถ้าหากว่ารัฐบาลใหญ่ซึ่งบริหารบ้านเมืองอยู่กับรัฐบาลเล็กซึ่งบริหารท้องถิ่นอยู่ได้แสดงความสามารถ ถ้าได้เป็นคนประเภทเดียวกันมา เขาก็จะได้เกื้อกูลกันถ้าคนแต่ละประเภทมา เขาจะได้แสดงผลมือกันให้เห็น ว่าถ้ารัฐบาลของชาติมันล้มเหลว รัฐบาลท้องถิ่นเขาทำอย่างไรได้บ้าง หรือถ้ารัฐบาลของชาติเขาทำไม่ได้รัฐบาลท้องถิ่นจะล้มเหลว จะได้ยุบสภามันเสียตามวิถีทาง ซึ่งอาจจะเขียนไว้ ให้คนเขาเลือกคนเข้ามาใหม่ อย่างนี้ซิครับท่านประธานที่เคารพ โอกาสสำหรับบ้านเมืองที่จะทดลองนั้นมันต้องทดลองจากสภาท้องถิ่นสภาอย่างนี้ ๒๕๙ คน ๒๕๙ ความคิด มีประธานสภา มีคณะรัฐมนตรี ถ้าย่อส่วนให้มันลงไป ๖๐ คน มี ๔๕ คน มีคณะสัก ๕ คน เป็นคณะรัฐมนตรี มันทำได้ครับ ถ้าเราทำอย่างนี้เสียเมื่อ ๑๐ กว่าปีก่อนมานี้ ป่านนี้ทางด่วนทางหลวงได้ดินตลอดบนดิน ทางรถ มันทำได้ไปนานแล้วเพราะว่าคนที่เข้ามาบริหารเขาจะได้ตัดสินใจ เพราะเขารับผิดชอบกับประชาชน ทั้งจังหวัดพระนคร ทั้ง ๔ ล้านคน เพราะถ้าเขาจะไม่ทำสิ่งที่ดีที่ควรแล้ว ถ้าครบเทอมแล้วจะไม่ได้รับการเลือกตั้งเข้ามาอีก นี่เป็นระบบบริหารตัวอย่างที่ดีที่สุด และที่น่าจะเลือกที่สุดแล้วที่น่าเลือกที่สุดนั้นก็คือการคนกรุงเทพ ฯ เป็นคนที่มีการศึกษา ประชาธิปไตยนั้นไปคู่กับการศึกษา หัวใจของประเทศ มีคนมีการศึกษาอยู่ ๔ ล้านคน แต่เราไม่ทดลองคนมีการศึกษานี้ให้เลือกระบบประชาธิปไตย กลับไปใช้วิธีแต่งตั้งมานั่งกดหัว มาใช้อำนาจทำมาหากิน ทำกันตลอดมาครับ เวลานี้เหลืออีก ๑๖ วัน จะเลือกตั้ง รัฐบาลจะอยู่ได้อีกถัดไปประมาณอีก ๑๕ วันกฎหมายฉบับนี้ดูแล้ว กระผมอยากจะเรียนให้ทราบฯ ไม่ได้ทำ รับผิดชอบเอาสัก ๆ ว่าจะฉวยโอกาส แต่เขาทำล่วงหน้ามาแล้ว เมื่อที่เจ้าของยุติติเขาอธิบายมาตลอดรอดฝั่ง ว่ากฎหมายมันไปถูกคัดถูกจ้าง ถูกจัดเอาไว้บนหิ้งลอยกันมา ไปขออ้อนวอนเอากลับกันมาอย่างไรบ้างอย่างนี้ครับ ท่านประธานครับ ถ้าหากว่ากฎหมายนี้ให้ผ่านไป ได้ตั้งคณะกรรมการเข้าไปแก้ไข เวลานั้นอย่าคิดกันได้ดีครับ คงจะไม่สัก ๆ ไม่ใช่อย่างนั้นครับ ไม่ใช่เหลือ ๑๕ วันแล้วใครเข้าไปจะนั่งหอบแฮก ๆ แล้วอ่านกฎหมายไม่รู้เรื่อง ไม่ใช่ ถ้าเขาจะพิจารณากันทั้งวันคนที่พิจารณา กรรมการ ๑๕ คน เขาก็

กินข้าวกินปลาจากบ้าน ๕ โมงเช้าเขาก็นั่งพิจารณากันไปครึ่งวัน กินข้าวกลางวันพิจารณาตอนบ่าย เวลาเขานั่งต่อหน้ากฎหมายนั้นทุกคนเขารู้ว่าจะทำอย่างไร จะแก้ไขอย่างไร กระผมก็เคยเป็นกรรมาธิการ ในสภาก็ประกอบด้วยกรรมาธิการมากมาย ใคร ๆ ก็รู้ครับว่า คณะกรรมาธิการ ถ้าเข้าห้องปิดประตูแล้วเขาไม่ได้ไปนั่งคุยกัน หรือว่าได้นั่งหอมแฮ็ก ๆ รีบร้อน ๆ แล้วก็พิจารณาอะไรไม่ได้ไม่ใช่ออย่างนั้น เพราะฉะนั้นไม่ต้องกลัวครับว่าถ้าตั้งกรรมาธิการขึ้นมาแล้วไปพิจารณาแล้วถ้าหากว่ามันจะรุ่งถึงขนาดเป็นไปไม่ได้ก็เอาเถอะ วาสนาของเมืองไทยมันจะไม่มี ไม่มีโอกาสจะได้เลือกตั้งในส่วนท้องถิ่นอย่างกรุงเทพมหานคร ช่างมัน เพราะคนกรุงเทพ ๆ นั้นมันโง่งมยิ่งกว่าคนต่างจังหวัดซึ่งเลือกตั้งกันได้แล้ว แต่คนกรุงเทพ ๆ เลือกไม่ได้ กระผมอยากจะเรียนท่านประธาน ว่ากฎหมายฉบับนี้ รายละเอียดนั้นไปว่ากันในกรรมาธิการ แต่หลักการนั้นที่ดีที่สุด คือให้มีการเลือกตั้ง การเลือกตั้งเท่านั้นครับ ท่านประธานครับ ที่จะแก้ไขปัญหามันไม่ได้แก้ไขได้ทั้งหมดครับ แต่มันแก้ไขปัญหาเบื้องต้น ให้คนกรุงเทพเขาลองเลือกคนของเขาเองมาบริหารเถอะครับ แล้วเราจะได้รู้กันว่าย้ายความหมักหมมของกรุงเทพ ๆ นั้นมันจะทำให้สะอาดขึ้นมาด้วยวิธีใด ขอขอบพระคุณครับ

นายอมร จันทรสมบูรณ์ : ขอขอบคุณครับ ท่านประธานที่เคารพ กระผม ออมร จันทรสมบูรณ์ กระผมไม่ได้เป็นคนที่อยู่ในกระทรวงมหาดไทย และก็ไม่มี ความตั้งใจที่จะสมัครรับเลือกตั้ง ไม่ว่าจะเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดหรือสมาชิกเทศบาล แต่กระผมยืนยันว่า กระผมเห็นด้วยกับดอกเตอร์ ชวงค์และเห็นด้วยกับดอกเตอร์ อุดล เพราะอะไร สิ่งต่างๆ ที่ท่านสมาชิกที่เพิ่งนั่งไปนั้น ท่านพูดระบบเลือกตั้งกับไม่เลือกตั้ง แต่ปัจจุบันนี้สภากำลังต้องพิจารณารูปแบบระหว่างเทศบาลซึ่งอาจจะไม่ใช่เทศบาลอย่างเก่ากับรูปแบบของการเลือกตั้งผู้ว่า ๆ ทั้งสองรูปแบบนี้เป็นการเลือกตั้งทั้งสิ้นไม่มีการแต่งตั้งเลย และทั้งสองรูปแบบนี้มีผลดีและผลเสีย การที่จะพิจารณาในระยะนั้นนั้น ประกอบกับความรับผิดชอบของสภาฯ ซึ่งกำลังจะหมดไปใน ๑๕ วันหรือ ๒๐ วันข้างหน้านี้ อะไรจะมาเป็นเครื่องรับผิดชอบ รัฐบาลนี้ได้รับร่างกฎหมายนี้ไปและได้เก็บไว้ รัฐบาลนี้ได้สำนึกในความรับผิดชอบเพราะว่ารัฐบาลใหม่มาข้างหน้ามันจะได้เลือกรูปแบบในการที่จะเลือกตั้งได้เหมาะสมพร้อมกับความรับผิดชอบ เราไม่ได้พูดถึงเรื่องการแต่งตั้ง เราไม่ได้พูดถึงเรื่องความสุจริต ท่านสมาชิกท่านหนึ่งได้กล่าว

LIART

ว่า ในระยะหนึ่งนั้นสภาเทศบาลนครกรุงเทพได้ปกครองหรือดำเนินการโดยบุคคลที่สุจริต ท่านลองนึกดูซิครับว่าในระยะนั้นเป็นอย่างไร ในระยะนั้นได้คืนที่ดิน ๒๐๗ ล้านบาทเขาไปพร้อมกับถนนอย่างใหญ่ที่ตัดโดยเงินของเทศบาล และในขณะที่คืนนั้นราคาเท่าไร ความสุจริตนั้นมันช่วยอะไรไม่ได้หรอกครับ กระผมอยากจะระลึกว่าประการแรกนั้นกฎหมายที่ผ่านสภานี้ไปนั้นจะมีคุณภาพมากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับความสำคัญของหลักการ หลักการใดที่มองเห็นผลกระทบกระเทือนได้ชัดและมองเห็นรายละเอียดได้พอสมควร สภานี้ย่อมสามารถที่จะเขียนกฎหมายและแก้ไขกฎหมายนั้นได้ แต่กฎหมายใดซึ่งเป็นกฎหมายขนาดใหญ่มีรายละเอียดเป็นจำนวนมาก พร้อมทั้งเงินงบประมาณอีกพันกว่าล้านบาทจะให้พิจารณาภายใน ๑๕ วัน ท่านกล่าวกันว่าสมาชิกสภานี้เป็นบุคคลที่เป็นกลาง เป็นกลางจริงหรือเปล่า หลายนๆ ท่านนั้นพร้อมที่จะออกไปเลือกตั้ง เรามองเลือกตั้งในรูปแบบมากเป็นเวลานานแล้วเรามองเลือกตั้งในสิทธิการเลือกตั้ง แต่เราไม่ได้มองรูปการเลือกตั้งในฐานะที่มันเป็นผลออกมาเป็นประสิทธิภาพ กระผมอยากจะยกตัวอย่างว่า การเลือกตั้งในพื้นที่ขนาดใหญ่ นั้น ผู้ที่มีเงินเท่านั้นเป็นผู้ที่ได้เปรียบ อันนี้ไม่มีทางปฏิเสธ และกระผมอยากจะยกตัวอย่างว่า ในมลรัฐนิวเจอร์ซีย์นั้น ร็อดกัฟเฟิลเลอร์ในปัจจุบันนี้นั้น มลรัฐนิวเจอร์ซีย์มีเรื่องเกี่ยวกับการใช้งบประมาณ ๗๐๐ ล้านดอลลาร์ครับมีพื้นที่พันล้านบาท กับธนาคารเชสแมนฮัตตัน ใครครับที่ไปควบคุม ก็เราใช้ระบบเลือกตั้งผู้ว่า ๆ เราตามสหรัฐอเมริกา อะไรครับที่จะมาเป็นระบบการควบคุมนี้ ในสหรัฐอเมริกานั้นเลือกตั้งทั้งผู้ว่า ๆ เลือกตั้งผู้ตรวจสอบบัญชีและเลือกตั้งสารพัดอย่าง แต่กลไกการเลือกตั้งในพื้นที่ขนาดใหญ่ทำให้ผู้ที่ได้เปรียบนั้นก็คือผู้ที่มีเงิน และใครครับจะไปควบคุมสิ่งเหล่านี้ กระผมไม่ได้บอกว่ากรุงเทพมหานครในขณะนี้สมบูรณ์ และไม่ได้บอกว่าเทศบาลในรูปแบบเท่านั้นจะไปอยู่ในรูปเก่า แต่กระผมกำลังบอกว่าเรากำลังจะไปหาสิ่งใหม่ที่ดีกว่าหรือเปล่า สิ่งเหล่านั้นนั้นต้องการความรับผิดชอบต้องการวิเคราะห์โดยละเอียด กระผมไม่ได้อยู่กระทรวงมหาดไทย ไม่ได้เคยแต่งเรื่องในประการใดแต่กระผมศึกษาเรื่องเหล่านี้ กระผมอยากจะให้ระลึกว่า ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้นั้นได้เสนอเข้ามา โดยที่รัฐบาลเองยังไม่ยอมเสนอเพราะว่ารัฐบาลคำนึงถึงความรับผิดชอบ และอย่าลืมว่าในรัฐธรรมนูญนะครับได้บอกไว้ว่าท้องถิ่นมีความเป็นอิสระ แต่ท้องถิ่นนั้นหมายถึงประชาชนแท้ ๆ ครับ ประชาชนในท้องถิ่นซึ่งเขาเรียกร้องขึ้นมา สิ่งที่เรียกร้องนั้นก็ตั้งเอามาจากพื้นฐานครับ ไม่ใช่

LIRT

สิ่งที่กำหนดขึ้นไปจากข้างบน สภาจะไปกำหนดและบังคับให้มีการเลือกตั้งผู้ว่า ฯ ท้องถิ่น เขาพร้อม ๆ หรือยัง และนักวิชาการหรือผู้ที่จะเป็นนักการเมืองในอนาคตที่เป็นกลางนั้นได้ วิเคราะห์สิ่งเหล่านี้ดีหรือยัง ใครครับกรุณาช่วยตอบกระผมด้วย พร้อมด้วยความรับผิดชอบ ด้วย กระผมยังไม่เห็นคนที่ไหนเลยที่จะรับผิดชอบ เพราะว่าสภาที่กำลังจะหมดระยะเวลา ไปแล้ว อันนี้กระผมก็อยากจะกราบเรียนว่ารัฐบาลนี้มีความเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะรับเรื่องนี้ ไปพิจารณาก่อนรับหลักการตามความเห็นของดอกเตอร์ ชูวงศ์ หรือมีจะนั้นก็ตั้งกรรมาธิการ ขึ้นพิจารณาก่อนรับหลักการกระผมอยากจะย้ำว่า กรณีนี้ไม่ใช่เป็นปัญหาระหว่างการเลือกตั้ง กับการแต่งตั้ง แต่เป็นปัญหาระหว่างการเลือกรูปแบบ การเลือกตั้งรูปแบบระหว่างเทศบาล ซึ่งไม่ใช่เทศบาลอย่างเก่าจะรับกับการเลือกรูปแบบ ระหว่างการเลือกตั้งผู้ว่า ฯ ซึ่งเป็นการ เลือกตั้งในพื้นที่ขนาดใหญ่ ระบบการควบคุมต่าง ๆ ของเรานั้นพอเพียงหรือยัง กระผม ให้ข้อสังเกตไว้เพียงเท่านี้ครับ ขอขอบคุณครับ

นายชิต นิลพานิช ท่านประธานสภาที่เคารพ กระผมสนับสนุนท่านสมาชิก ผู้มีเกียรติที่นั่งลงไปเมื่อกี้ ทั้งนี้ก็โดยมีเหตุผลหลายประการนะครับ ประการแรกก็คือว่า กฎหมายถึงอย่างไรก็ถ้ารับหลักการไปก็ไม่สามารถที่จะเลือกตั้งได้ เพราะจะต้องมีกฎหมาย เลือกตั้งออกไปอีก ซึ่งไม่รู้ว่าจะเป็นรูปแบบอย่างไร ประการที่ ๒ เป็นการเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง อย่างใหญ่โต ที่กระผมเรียนอย่างนี้ก็เพราะเหตุว่า นายก ฯ หรือผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครนั้น จะ ต้องมีการเลือกตั้งโดยตรง และเป็นแบบประธานาธิบดีที่กระผมพูดอย่างนี้ก็ท่านจะดูได้ตาม มาตรา ๔๗ หรือมาตรา ๔๘ หรือมาตรา ๖๐ ที่ร่างของคุณชนะ ซึ่งให้มีอำนาจไว้ได้ ให้มี อำนาจยุบสภาได้ ซึ่งกฎหมายเหล่านี้รู้สึกว่าจะเป็นเรื่องที่ลำบาก แล้วอาจจะรู้ขัดแย้งกันใน ระหว่างสภา สภาเองก็อาจจะไม่มีอำนาจอะไรมากนัก เมื่อเป็นอย่างนี้ก็ถือว่าเป็นเผด็จการโดย ประธานาธิบดีหรือผู้ว่าราชการนครกรุงเทพ อันนี้เป็นสิ่งที่น่าเป็นห่วงมาก ถ้าดูรูปแบบของ ต่างประเทศนั้น ในการเลือกตั้งโดยตรงของนายกเทศมนตรีนั้น เขามีหลักการ มีวิธีการ มีจักรกลภายในให้เหมาะสม ที่นายกเทศมนตรีที่เรียกว่า สตรองเมย์ (strong mayor) นั้น ไม่มี อำนาจจนล้นพ้น อันนี้กระผมกราบเรียนไว้ก่อน ประการที่ ๒ ถ้ารับรูปแบบอันนี้ไปจะ ก่อให้เกิดปัญหาระหว่างการปกครองภูมิภาคและท้องถิ่น เพราะตามประกาศของคณะปฏิวัติ

LIART

ฉบับที่ ๓๓๕ นั้นเป็นการปกครองแบบพิเศษ ซึ่งเอาราชการส่วนภูมิภาคและท้องถิ่นมารวมกันแล้วไปประชุมเป็นทรวงการเมือง ซึ่งสามารถประชุมอะไรต่ออะไรได้สิ่งเหล่านี้ทั้งหลายนี้ เพราะเป็นการปกครองรูปพิเศษ แต่ถ้าหากว่าเป็นการปกครองท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญที่บัญญัติไว้ ตามมาตรา ๑๐๗ แล้ว จะต้องแยกงานออกมาเป็น ๒ ส่วน ส่วนหนึ่งคือ งานส่วนภูมิภาค และส่วนหนึ่งเป็นงานท้องถิ่น เมื่อเป็นเช่นนี้ขึ้นมา การแบ่งงานทั้งหลายภายในนี้ จำเป็นจะต้องแยกแยกอีกครั้งหนึ่ง จากมาตราที่กำหนดไว้ในร่างที่กำหนดไว้ นี้ จะเห็นได้ชัดว่ามาตรา ๗ (๑), (๒) แล้วก็ยังมีหลายมาตราด้วยกันซึ่งเอางานภูมิภาคไปทำ ซึ่งอำนาจของรัฐมนตรีก็ดี อำนาจของใครก็ดีก็ไปอยู่ที่ผู้ว่า ๆ หมด สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่อาจจะข้อขัดข้องขึ้นมาได้ ประการต่อไปก็คือว่าการกำหนดให้มีหน่วยการปกครองท้องถิ่นในการปกครองตนเองนั้นเป็นสิ่งที่น่าสนับสนุน แต่จะต้องมีเงื่อนไขข้อกำหนดซึ่งมีความรอบคอบพอสมควร ไม่ใช่จะทำในเวลา ๒ วัน ๓ วัน แปรญัตติแล้วก็จะสำเร็จเรียบร้อยดี สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่น่าเป็นห่วงมาก กระผมใคร่ขอประทานครมว่า ถ้าจะกลับไปสู่รูปเดิมก็รู้สึกตะขิดตะขวงใจนิดหนึ่งแต่ก็ยังดีกว่าที่จะก้าวหน้าไปโดยไม่รู้ว่าเป้าหมายที่แน่นอน แล้วก็แก้ไขด้วยความยากลำบากในอนาคตอีกอันหนึ่งคือว่าถ้าหากว่ากฎหมายนี้ออกไปได้ กระผมเชื่อว่าเทศบาลทั้งหลาย ท้องถิ่นทั้งหลายต่อไปนี้จะกลายเป็นรัฐอิสระ แล้วก็จะเป็นรูปนี้ จะเกิดความยุ่งยากในการบริหารราชการแผ่นดินนี้เป็นอย่างมาก กระผมขอกราบเรียนเป็นข้อสังเกตไว้ในขั้นนี้เพียงแค่นี้ครับ ขอขอบคุณครับ

นายนิคม จันทรวิฑูร : ท่านประธานที่เคารพ กระผม นิคม จันทรวิฑูร กระผมอยากจะขอกราบเรียนแสดงความคิดเห็นสั้น ๆ ดังต่อไปนี้ และเป็นความคิดเห็นในฐานะที่เป็นประชาชนคนหนึ่งในกรุงเทพมหานคร กระผมเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติกำลังพิจารณาอยู่ในขณะนี้ประเด็นสำคัญที่สุดที่เราควรจะพิจารณาเพียงประเด็นเดียว คือรูปแบบของการปกครองกรุงเทพมหานครซึ่งกำลังอยู่ในปัจจุบันนี้ และได้มีการดำเนินงานมาในช่วง ๓ ปีที่แล้วนี้เป็นอย่างไร ข้อนี้กระผมขอเรียนว่าเป็นรูปแบบพิเศษให้กรุงเทพมหานครเป็นหน่วยจังหวัดพิเศษ ทั้งนี้ก็มีเหตุผลว่าเป็นเมืองใหญ่เป็นเมืองหลวง เป็นศูนย์การค้าอุตสาหกรรมอะไรต่าง ๆ ต้องการการบริหารที่คล่องตัว สามารถทำงานได้

คล้ายเต็มที่ ซึ่งกระผมเห็นว่าด้วยความเป็นธรรม รูปแบบอย่างนี้เท่าที่ท่ามา กระผมรู้สึกว่ามีจำนวนคนไม่น้อยเห็นว่าเป็นรูปแบบที่ค่อนข้างเหมาะสม จะให้กรุงเทพมหานครมีลักษณะเหมือนจังหวัดอื่น ๆ นั้น กระผมเห็นว่าทำไม่ได้ และก็ประสบการณ์ที่แล้วมานั้นล้มเหลว รูปแบบการปกครองการบริหารในปัจจุบันเป็นรูปแบบที่ค่อนข้างดีอยู่แล้ว ฉะนั้นร่างพระราชบัญญัติโดยเฉพาะอย่างยิ่งของ ๒ ท่าน คือ ขอกล่าวนาม ของคุณชนะและคุณทองต่อก็จะเสนอให้มีการเปลี่ยน ถ้ากระผมได้ศึกษาอย่างละเอียดก็เปลี่ยนในประเด็นเดียว คือมีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ซึ่งอันนี้กระผมเชื่อไม่มีใครที่จะปฏิเสธว่าเป็นเรื่องที่ดีจำเป็นและเป็นเรื่องที่เราจะต้องสนับสนุน เพราะเราเห็นว่าเป็นวิธีการที่เหมาะสมที่สุดในระบบประชาธิปไตย โดยเฉพาะในรัฐธรรมนูญปัจจุบันก็ได้เน้นในเรื่องนี้ว่าเป็นการปกครองซึ่งจะต้องมาจากประชาชน ฉะนั้นท่านประธานที่เคารพ กระผมเห็นว่าสภานิติบัญญัติแห่งชาติมีภาระผิดชอบสำคัญที่สุดที่จะต้องให้ความรู้สึกของประชาชนจำนวนมากในกรุงเทพมหานครนี้เป็นจริงเป็นจังขึ้น คือให้โอกาสเขา ทำไมจังหวัดอื่นเขามีสิทธิที่จะเลือกผู้บริหารของเขาได้ทำไมกรุงเทพมหานครนี้เราก็ถือว่าเป็นศูนย์กลางทุกอย่าง ทำไมเราจะไปปฏิเสธสิทธิและหน้าที่อันสำคัญที่รัฐธรรมนูญได้กำหนดไว้ และยิ่งกว่านั้นข้อห่วงใยของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติที่พูดถึงเรื่องว่า เกรงเวลาจะไม่ทันอะไรต่าง ๆ เหล่านั้น อันนี้ก็ข้อเท็จจริงก็ชัดเจนว่ากฎหมายโดยเฉพาะร่างของคุณทองต่อก็ดี คุณชนะก็ดี ก็ได้มีอยู่ในการพิจารณาของเรามาเป็นเวลาหลายเดือน ผู้สนใจจริง ๆ ก็ได้ศึกษาอยู่แล้ว ฉะนั้นกระผมเห็นว่าน่าจะสนับสนุนให้รับหลักการร่างพระราชบัญญัติที่จะให้โอกาสคนในกรุงเทพมหานครได้มีสิทธิเลือกบุคคลที่จะมาบริหารงานของเขาเองครับ ขอขอบคุณครับ

นายทองหยด จิตตวีระ : ท่านประธานที่เคารพ กระผม นายทองหยด จิตตวีระ กระผมได้กราบเรียนมาแล้วตั้งแต่ต้นว่าหลักการของกฎหมาย ๓ ฉบับนี้มีหลักการแตกต่างกันอยู่บ้าง โดยเฉพาะของกระผมนั้นขอได้เลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๕ แล้วก็ให้นำกฎหมายเทศบาลมาใช้ ซึ่งถ้าจะมองกันดูแล้วมันเป็นวิธีการที่ง่ายมาก แต่ที่นั่นมันก็มีอยู่ว่าคำสั่งหรือประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๕ นั้นมันมาในรูปแบบอย่างไร เราย่อมเห็นอยู่แล้วว่าในระยะนั้น อำนาจในการบริหารประเทศชาตินั้นเป็นไปในรูปเผด็จการ จึงได้

LIART

รวมอำนาจการบริหารในระบบของเทศบาลมาใช้เป็นของรัฐ แทนที่จะให้เป็นของประชาชน กลับเอามาเป็นของรัฐเสีย อันนี้เองที่ผมจึงคิดว่าการกระทำอย่างนั้นโดยไม่ให้มีประชาชนเข้าไปมีสิทธิมีส่วนในการปกครองบ้านเมืองของตนนั้น เป็นวิธีการที่ไม่ถูกต้อง แต่ที่นี้มาถึงรูปแบบ รูปแบบโดยทั่วๆ ไปของต่างประเทศเราก็มักจะใช้รูปแบบของเทศบาลเป็นหลักใหญ่ในการปกครองของประเทศ เพราะว่าเรถือว่าการปกครองระบบเทศบาลนั้นเป็นการปกครองที่มาจากประชาชนโดยการเลือกตั้งแต่ว่าวิธีการโดยกฎหมายเลือกตั้งของเทศบาลนั้น โดยเฉพาะในการเลือกตัวผู้บริหารประเทศนั้น มักจะมาจากสภาของเทศบาล อันนี้ก็เป็นการอย่างหนึ่งของวิธีการซึ่งเราจะเปลี่ยนได้ ส่วนพระราชบัญญัติเทศบาลที่เรียกว่าเราอยากจะทำแก้ไขมันง่าย ๆ ขึ้นไป ก็คือว่าระยะนี้ยอมรับกันอยู่แล้วว่า สภาของเราที่มีอายุอีกเพียง ๑๐ กว่าวันเท่านั้นก็จะหมดไปเพราะฉะนั้นการที่เราจะนำย้อนไปร่างกฎหมายกันใหม่ในระยะอันใกล้นี้ ถึงแม้ว่าเราจะเป็นการร่างไปจากนักวิชาการที่ดีแล้วก็จริง แต่ต้องนึกว่าสภาก็ต้องเป็นผู้รับผิดชอบเหมือนกัน ในการที่จะประชุมกันอีก ๑๐ กว่าวันนี้มีเวลาที่มากน้อย อันนี้เราจะต้องนึก ถ้าเราจะหันไปใช้กฎหมายเทศบาลเก่าโดยตามร่างของผมนี้แล้ว ผมคิดว่าเป็นการที่ง่ายและก็ใกล้อย่างมาก เมื่อเป็นอย่างนี้แล้ว ปัญหาอื่นก็ไม่มี มีอยู่ปัญหาละเอียดของการเลือกตั้ง ซึ่งอันนี้ผมก็คิดว่ามันจะแก้ไขได้ในโอกาสหลัง ๆ อีกประการหนึ่งก็คือว่ากฎหมายเทศบาลฉบับที่เป็นอยู่ในเวลานี้มัน ไม่ใช่ว่าผมจะรับรองว่ามันเป็นการดี แต่ว่าก็ดีกว่าที่เราใช้อยู่เวลานี้ อันนี้ผมยังคิดว่าถ้าหากว่าเราได้แบ่งไปในรูปเทศบาลแล้วจังหวัด ๒ จังหวัดนี้มันจะแยกกันออกในรูปการบริหารนั้นจะทำให้ง่ายขึ้น เพราะว่าความกว้างขวางในการบริหารนั้น ผู้บริหารไม่อาจจะรับผิดชอบได้ทั่วถึง ถ้าเราได้แบ่งออกไป ๒ จังหวัด อย่างกฎหมายเทศบาลก็จะต้องออกไป ๒ จังหวัด และก็จะเป็น ๒ เทศบาล การรับผิดชอบนั้นจะมีอยู่ในวงจำกัดและก็จะทำได้ดีอีกประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งมันเป็นการที่ว่าจะต้องลำบากอยู่หน่อย ก็คือว่าเกี่ยวกับข้าราชการ เวลานี้ข้าราชการของกรุงเทพมหานครนั้นกลายเป็นข้าราชการ แต่จะต้องกลับมาเป็นพนักงานเทศบาล อันนี้ผมก็คิดว่าถ้าในทางปฏิบัติแล้วไม่ยากนัก เพราะว่าเรามาใช้กฎหมายเทศบาล ข้าราชการก็กลับมาเป็นพนักงานเทศบาล เรื่องนี้ผมได้ฟังคุณชนะได้พูดมาแล้วว่าจะเป็นปัญหาใหญ่ เอาข้าราชการมาเป็นพนักงานเทศบาลนั้น เป็นการคล้าย ๆ กับว่าเป็นการเสียเกียรติท่านสมาชิกที่นั่งอยู่ในนี้คงจะได้รับ

บัตรสนเท่ห์ที่ดำกระผมตั้งแต่วันที่กระผมได้เสนอกฎหมายฉบับนี้เข้ามาในสภานี้แล้ว ว่ากระผมถูกประณามในทางส่วนตัวหลายอย่างในการเสนอกฎหมายฉบับนี้เข้ามา อันนี้สมาชิกทุกท่านได้รับ อันนี้จะเกิดขึ้นจากอันใดนั้น กระผมคิดว่าท่านสมาชิกคงจะทราบ ปัญหาเรื่องข้าราชการกับพนักงานเทศบาลนั้นมีมานานักหนา ในฐานะที่กระผมเป็นนายกสันนิบาตเทศบาลอยู่ เพราะเหตุว่าข้าราชการนั้นไม่ชอบจะเป็นพนักงานเทศบาลโดยรู้สึกว่าจะเป็นการเสียเกียรติ แต่ความจริงแล้วพนักงานเทศบาลหรือข้าราชการก็เหมือนกัน ไม่เห็นมีอันใดที่จะเสียเปรียบ ยิ่งกว่านั้นพนักงานยังมีสิทธิได้รับเงินบำเหน็จบำนาญสูงกว่าข้าราชการเสียอีกแต่ที่เกียรติในคำว่าข้าราชการกับพนักงานเทศบาลนั้นมักจะแตกต่างออกไป อันนี้เองกระผมได้ถูกประณามเป็นส่วนตัวเป็นอย่างมาก ซึ่งท่านสมาชิกคงจะทราบอยู่แล้ว แต่เจตนาารมณ์ของกระผมไม่ได้มีอยู่อย่างนั้น ต้องการให้ชาติบ้านเมืองของเราเท่านั้น ให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีความรับผิดชอบในการบริหารประเทศ เพราะเหตุว่าการรับผิดชอบในท้องถิ่นของประชาชนนั้นจะทำให้การปกครองของเราสะอาดกมลสบายขึ้น เพราะเขารู้จักการรับผิดชอบในท้องถิ่นของเขา ถ้าหากว่าในท้องถิ่นของเขาเขาไม่รับผิดชอบแล้ว คนอื่นไปรับผิดชอบนี้เขาจะไม่เอาใจใส่ในการปกครองหรือในการดูแลท้องถิ่นของเขา โดยเขาถือว่าท้องถิ่นนั้นไม่ใช่ความรับผิดชอบของเขา เขาไม่รับผิดชอบ กระผมต้องการเพียงเท่านี้ต้องการเพียงให้เขาได้รับผิดชอบและเขาจะช่วยทำงานของท้องถิ่นให้เจริญขึ้นไป เพราะฉะนั้นในระยะอันสั้นนี้ ถ้าหากว่าเราน่าจะเอากฎหมายมาร่างอีกตั้งหลายกฎหมายนั้น อีก ๑๐ กว่าวันนี้เราจะประชุมอีกสัก ๒ ครั้ง มันจะทันหรือ ถึงแม้ว่าจะทำกันอย่างหันก็เหมือนรัฐธรรมนูญที่ร่างออกไปแล้วแหละ เรากลับมาอีกมันขัดกันตั้งหลายมาตรา ต้องมาแก้ไขกันอีก อันนี้ก็เห็น ๆ อย่างชัดเจนอยู่แล้ว แล้วกฎหมายฉบับนี้อีก ๑๐ กว่าวันเรานั่งพิจารณาทั้ง ๑๐ วันหรือ มันก็จะหมดไป เราก็ทำออกได้ กฎหมายอย่างไรก็เขียนออกไปได้ แต่ความบกพร่องมันย่อมมีอยู่ กระผมก็คิดว่ากฎหมายที่มันเป็นหลักอยู่แล้ว ที่เราใช้อยู่แล้ว คือกฎหมายเทศบาลฉบับเก่าแก่นั้นเมื่อเรายกเลิกคำสั่งคณะปฏิวัติ ๓๓๕ นี้ออกไปแล้ว เราก็ใช้กฎหมายฉบับเก่ามาได้ ทุกอย่างใช้ได้หมดในเวลาอันรวดเร็ว กระผมขอกราบเรียนแค่นี้ ขอขอบพระคุณ

LIRT

นายวาทัญญู ณ ถลาง : ท่านประธานที่เคารพ กระผมได้ฟังท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ได้อภิปรายกันไปแล้วก็รู้สึกว่ประเด็นของเรื่องมันเกี่ยวโยงสลับซับซ้อนกันหลายประการด้วยกัน ซึ่งกระผมจะขอประธานเสนอเพื่อพิจารณา ประการที่ ๑ ตามความเห็นที่ว่า การปกครองกรุงเทพมหานครควรจะอนุโลมตามหลักการอันสำคัญที่มีในรัฐธรรมนูญ คือให้มีการเลือกตั้งนั้น กระผมเห็นด้วยในหลักการว่าเป็นการบริหารที่ชอบด้วยวิถีทางของประชาธิปไตย แต่การเลือกตั้งนั้นจะเป็นการเลือกตั้งโดยตรง คือเป็นการเลือกตั้งตัวผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือจะเป็นการเลือกตั้งโดยอ้อม โดยการเลือกคณะผู้บริหารเข้าไปเป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณากัน และกระผมคิดว่าเป็นประเด็นสำคัญที่จะต้องพิจารณากันให้ละเอียด ข้อที่ ๒ ที่กระผมคิดว่าเราควรพิจารณาตามข้อเสนอของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติซึ่งเพิ่งนั่งลงไปนั้น เป็นข้อเสนอที่จะปฏิบัติได้หรือไม่ อาจจะเป็นความจริงครบว่าเป็นวิธีที่ง่ายที่สุด แต่ในเวลาเดียวกัน ก็เป็นวิธีที่สร้างปัญหาทิ้งไว้ให้มากที่สุดเช่นเดียวกันขอประธานโทษ ที่กระผมพูดเช่นนั้นก็เพราะเหตุว่าการยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติก็คือการกลับคืนไปสู่สถานภาพเดิมของการบริหาร ดังที่ท่านสมาชิกขออนุญาตเอ่ยนามคือคุณทองต่อ ได้พูดไปแล้ว จะเป็นการกระทบกระเทือนสถานภาพขององค์กรบริหารที่เป็นอยู่ และในเวลาเดียวกันทำให้เกิดกระทบกระเทือนต่อสถานภาพของข้าราชการกรุงเทพมหานครทั้งหมดด้วย อันจะเป็นความอลเวงอีกครั้งหนึ่งที่สภานี้จะกระหัดขึ้นถ้าหากจะลงมติไปในรูปนั้น เพราะฉะนั้นกระผมจึงเห็นด้วยยากในข้อเสนอของท่านสมาชิกท่านนั้น สิ่งที่กระผมเป็นห่วงก็คือว่าข้อเท็จจริงที่ว่าสภานี้มีเวลาทำงานอยู่อีกเพียงไม่กี่วันถึงแม้ว่าเราจะเห็นด้วยในหลักการตามที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติซึ่งเป็นผู้เสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ทั้ง ๒ ท่านเสนอมาก็ตาม แต่การที่จะรีบไปกระทำงานในเวลาอันสั้นเพื่อหวังผลอันยั่งยืนและเพื่อหวังผลอันรอบคอบไม่ให้เป็นที่เสียชื่อได้นั้น กระผมยังสงสัยเพราะฉะนั้นถ้าหากจะเป็นไปได้ กระผมจึงใคร่ขอเสนออีกประเด็นหนึ่งว่า ถ้าเราจะแสดงสปิริตทางการเมืองทิ้งไว้ให้คณะรัฐบาล หรือว่าสมาชิกสภานิติบัญญัติชุดใหม่ซึ่งมาจากการเลือกตั้งทั่วไปเป็นผู้วินิจฉัยในเรื่องนี้ กระผมคิดว่าจะเป็นการถูกต้องกับกาลและเทศะ กล่าวคือในเมื่อเป็นเรื่องยุ่งยากสลับซับซ้อนและต้องการใช้เวลาที่จะคิดอย่างรอบคอบ โดยความจำกัดของเวลาเท่าที่มี เราทำไม่ได้อยู่แล้ว ประการที่สองในฐานะที่เรามีความเคารพต่อระบบประชาธิปไตย ในฐานะที่เราพยายามที่จะมีรัฐบาลหรือสภานิติบัญญัติที่มาจากการเลือกตั้ง

และในเมื่อเรามีความเห็นคล้อยตามผู้เสนอในการที่จะให้การบริหารของกรุงเทพมหานคร
นั้นอยู่ภายใต้การเลือกตั้ง ก็น่าที่จะยกให้เป็นเรื่องของผู้ที่เข้ามาในระบบประชาธิปไตย
ดังที่กล่าวมาแล้ว กระผมไม่อยากจะเห็นว่าพวกเราทำงานด้วยความรู้สึกขยันขันแข็ง หรือ
ความกระตือรือร้นที่อยากจะสร้างกฎหมายให้มาก แต่ในเวลาเดียวกันเราได้กระทำสิ่งซึ่งมี
ช่องโหว่อยู่มาก อันนั้นแล้วจะเป็นความไม่สบายใจอันหนึ่งของพวกเรา เท่าที่กระผมเสนอมานี้
ก็ไม่ได้อยากจะขัดเจตนาใดของท่านผู้เสนอ แต่กระผมพยายามมองจากความเป็นจริง
และความสามารถที่ว่าพวกเราจะทำอะไรได้ในชั่วเวลาอันจำกัดกับกฎหมายที่ค่อนข้างยาก
และสลับซับซ้อนฉบับนี้ ขอขอบคุณครับ

นายสายสิทธิ์ พลแก้ว ท่านประธานที่เคารพ เรื่องกฎหมายนครหลวงกรุงเทพมหานคร
นี้ที่จริงกระผมสนับสนุนอยากจะให้มีการออกกฎหมายไปเร็ว ๆ แต่ที่นี้ติดขัดด้วยว่า เหลือ
อีก ๑๐ กว่าวันก็จะมีอันเป็นไปแล้ว ทางฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายทางเราทั้งหลายที่นั่งอยู่ข้างล่างนี้
และที่ไม่ได้มานั่ง กระผมเห็นด้วยกับการอภิปรายของทุก ๆ ฝ่ายที่บอกว่าเราจะรีบไปไหนกัน
ไปอย่างรวดเร็ว ใช้มีตโกนแล้วเนื้อข้างอย่างรวดเร็วกะผมคิดว่าจะเกิดความเดือดร้อนไกลหลาย
แม้กฎหมายนี้จะผ่านไปจริง ๆ ก็จะต้องไปออกกฎหมายเลือกตั้งกรุงเทพมหานครอีกด้วย
แล้วใครจะมานั่งออกเพื่อจะเลือกให้มันทันสมัย มันก็จะต้องไม่ทันคณะรัฐบาลชุดใหม่อยู่ดี ๆ
ละครับ ท่านประธานที่เคารพ ถึงแม้ว่าเราจะยังไม่เลือกผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในคราวนี้
รัฐบาลใหม่เข้ามาก็ต้องตั้งพวกของตัวเอง อยู่ดี ๆ ละครับ พรรคไหนได้ก็ต้องตั้งพวกตัว
นั้นแหละไปเป็นผู้ว่า ๆ กระผมคิดว่ามันก็พอไปกันได้ละครับ ใครเก่งก็เอาไป พรรคไหนชนะ
แต่ที่นี้ว่าคณะนั้นจะต้องรีบมาดำเนินการภายใน ๒ ปีนับแต่วันใช้รัฐธรรมนูญว่าจะต้อง
เลือกตั้งโดยตรงจะเลือกอย่างไรก็ให้ผู้แทนราษฎรที่เขาเลือกตั้งเข้ามาดำเนินการไป กระผม
คิดว่าถ้าหากว่าเราจะรีบกันเสียวันนี้ก็ไปติดที่คณะกรรมการ แล้วก็ก๊วจะยกกันไปยกกัน
มาคราวหน้าเราก็จะประชุมเรื่องรัฐธรรมนูญกันแล้ว เว้นแต่พวกเราจะตกลงประชุมกันทั้งวัน
ทั้งคืนตั้งแต่นี้ไปจนถึงวันที่ ๒๕ เวลา ๒๔.๐๐ นาฬิกา นั้นแหละครับ จึงจะทันครับแล้ว
กระผมคิดว่าคงไม่มีใครเอาด้วยหรอกครับ หรือว่ามีแต่ก็มีไม่กี่คนครับที่ไม่เหมือนกระผม
ครับ ขอขอบพระคุณมากครับ เอาแค่นี้แหละครับ

LIART

นายบุญชอบ สาครินทร์ : ท่านประธานที่เคารพ กระผม บุญชอบ สาครินทร์
ครับ กระผมได้ฟังคำอภิปรายมานานพอสมควรแล้วครับ กระผมขอเสนอปิดการอภิปรายครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ท่านผู้ใดเห็นด้วย ขอได้โปรดรับรองครับ ที่
คุณบุญชอบเสนอให้ปิดอภิปราย

(มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ขอเชิญคุณประคองครับ

นายประคอง เทวาทธ : กระผมยังไม่ได้พูดนะ คนบ้านนอก คนกรุงเทพฯ พูด
ทั้งนั้นครับ ขอเปิดการอภิปรายต่อครับ ท่านผู้ใดเห็นด้วย โปรดรับรองครับ

(มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ผมขอประทานมตินะครับ ท่านผู้ใดเห็นว่า
ควรเปิดการอภิปรายต่อไป ขอได้โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๔๐ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ท่านผู้ใดเห็นว่าควรปิดอภิปรายได้แล้ว ขอได้
โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๕๔ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เป็นอันว่าที่ประชุมนี้ได้ลงมติให้ปิดอภิปรายได้

ผมขอสรุปประเด็นเพื่อที่จะขอประธานมติต่อไปว่า ตามร่างพระราชบัญญัติทั้ง
สามฉบับ คือ ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ซึ่งคุณชนะ
ลงสงฆ์เป็นผู้เสนอ และร่างพระราชบัญญัติจัดระเบียบการปกครองกรุงเทพมหานคร พ.ศ.
ซึ่งคุณทองต่อ กล้วยไม้ ณ อยุรยา และคุณหมอลอก ธนะสิริ เป็นผู้เสนอ และร่างพระราชบัญญัติ
ยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๕ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕
พ.ศ. ซึ่งคุณทองหยด จิตตวิระ เป็นผู้เสนอนั้น ที่ประชุมลงมติให้พิจารณาารวมกันในทาง
ปฏิบัติก็มักจะเป็นการลงมติรับหลักการรวมกันไป และไปแยกเอาทีหลังว่าจะรับร่างพระราชบัญญัติ

LIRT

ใดเป็นหลักการในการพิจารณาในชั้นกรรมาธิการ แต่ได้มีคุณครูเพทาย อมาตยกุล เสนอ เป็นญัตติขอให้แยกการลงมติรับหลักการร่างพระราชบัญญัติทั้งสามฉบับนี้ออกจากกัน คือ ให้พิจารณาคนละฉบับ อันนี้ก็สุดแล้วแต่ที่ประชุม ซึ่งผมจะขอประธานมติเสียก่อนว่า ที่ประชุมจะให้พิจารณารับหลักการรวมกันทั้งสามฉบับ หรือจะให้แยกกันรับหลักการแต่ละ ฉบับ ท่านผู้ใดเห็นด้วยกับญัตติของคุณครูเพทาย อมาตยกุล ที่ให้พิจารณารับหลักการกฎหมาย ทั้งสามฉบับนี้แยกกัน ขอได้โปรดยกมือขึ้น ให้แยกกันแต่ละฉบับ

(มีสมาชิกยกมือ ๑๘ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ท่านผู้ใดเห็นควรให้พิจารณาลงมติรับหลักการ ร่างพระราชบัญญัติทั้งสามฉบับนี้รวมกัน ขอได้โปรดยกมือขึ้นครับ

(มีสมาชิกยกมือ ๗๒ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เป็นอันว่าที่ประชุมนี้ลงมติให้ลงมติในการรับ หลักการร่างพระราชบัญญัติทั้งสามฉบับนี้รวมกัน ผมก็จะขอประธานมติว่าสมควรจะรับ หลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติทั้งสามฉบับนี้หรือไม่ รวมกันทั้งสามฉบับ ถ้าท่านลงมติรับ หลักการแล้วก็จะขอประธานมติต่อไปว่าที่ประชุมนี้จะรับร่างพระราชบัญญัติฉบับใดเป็น หลักในการพิจารณา ถ้าที่ประชุมลงมติไม่รับหลักการ ร่างพระราชบัญญัติทั้งสามฉบับนี้ก็ เป็นอันตกไป

ท่านสมาชิกที่เห็นสมควรจะรับหลักการร่างพระราชบัญญัติทั้งสามฉบับนี้ ขอได้ โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๕๗ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ท่านสมาชิกที่เห็นสมควรไม่รับหลักการแห่ง ร่างพระราชบัญญัติทั้งสามฉบับนี้ ขอได้โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๔๘ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เป็นอันว่าที่ประชุมนี้ได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติทั้งสามฉบับนี้

ผมขอประธานมติต่อไปครับว่าที่ประชุมนี้จะถือเอาร่างพระราชบัญญัติใดในสามฉบับนี้เป็นหลักในการพิจารณา โดยผมขอถือตามข้อบังคับข้อที่ ๖๑ ที่เอาญัตติสุดท้ายขึ้นมาเสนอเสียก่อน ท่านผู้ใดเห็นว่าสมควรจะถือเอาร่างพระราชบัญญัติยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๕ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕ พ.ศ. ... ซึ่งคุณทองหยด จิตตวีระ เป็นผู้เสนอเป็นหลักในการพิจารณาหลังจากรับหลักการไปแล้ว ขอได้โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๒๑ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ท่านผู้ใดเห็นว่า สมควรจะรับร่างพระราชบัญญัติจัดระเบียบการปกครองกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ... ซึ่งคุณทองต่อและคุณหมอลอกเป็นผู้เสนอเป็นหลักในการพิจารณา ขอได้โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๓๗ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ท่านผู้ใดเห็นว่า สมควรจะรับร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ... ซึ่งคุณชนะ รุ่งแสง เป็นผู้เสนอเป็นหลักในการพิจารณา ขอได้โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๓๔ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เป็นอันว่าที่ประชุมนี้ลงมติให้รับเอาร่างพระราชบัญญัติจัดระเบียบการปกครองกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ... ซึ่งคุณทองต่อและคุณหมอลอกเป็นผู้เสนอ เป็นหลักในการพิจารณา ขอประธานโทษ จะเสนอส่งคณะกรรมการวิสามัญหรือวิสามัญพิจารณาครั้ง กับ คุณทองต่อกับคุณหมอลอก

นายทองต่อ กล้วยไม้ ณ อยุทยา : ท่านประธานที่เคารพ กระผมขอเสนอตั้งคณะกรรมการวิสามัญและกำหนดการแปรญัตติภายในเวลา ๓ วัน

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : กรรมการวิสามัญที่ท่านครับ

LIRT

นายทองต่อ กล้วยไม้ ณ อยุธยา : ๙ ท่านครับผม

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : จะมีท่านผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่นบ้างไหม
(ไม่มีสมาชิกมีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ไม่มี เป็นอันว่าที่ประชุมนี้มีมติให้ตั้งกรรมาธิการ
วิสามัญจำนวน ๙ คน ขอเชิญท่านรัฐมนตรีเสนอได้ ๙ ท่านตามข้อบังคับข้อ ๘๑ คือ
กรรมาธิการวิสามัญนั้นต้องให้คณะรัฐมนตรีเสนอไม่เกินกึ่งหนึ่ง ขอเชิญท่านรัฐมนตรี

พลตำรวจเอก ประจวบ สุนทรากร (รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย) :
รัฐบาลขอเสนอ ๑. คุณหญิงนันทกา สุประภาตะนันท์ ๒. นายคณิง ภาไชย ๓. นายชลอ
ธรรมศิริ ๔. นายเอนก สิงโตโรจน์

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ขอเชิญท่านสมาชิกเสนอได้ ๕ ท่าน

นายพิศาล มุลศาสตราสาร : กระผมขอเสนอคุณชูวงศ์ ฉายะบุตร ท่านผู้ใด
เห็นด้วยโปรดรับรอง

(มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

นายสนอง ตูจันดา : กระผมขอเสนอ นายเล็ก วานิชอังกูร ท่านผู้ใดเห็นด้วย
โปรดรับรอง

(มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

นายทองต่อ กล้วยไม้ ณ อยุธยา : กระผมขอเสนอ นายทองต่อ กล้วยไม้ ณ
อยุธยา ท่านผู้ใดเห็นด้วยโปรดรับรอง

(มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

นายอดุล วิเชียรเจริญ : กระผมขอเสนอ ดอกเตอร์อมร จันทรสมบูรณ์

นายอมร จันทรสมบูรณ์ : ประธานโทษ ผมมีกรรมาธิการบางเรื่องต้องรีบด่วน
กระผมขอถอนและขอเสนอ ดอกเตอร์อดุล วิเชียรเจริญ แทน ท่านผู้ใดเห็นด้วยโปรดรับรอง

LIRT

นายอดุล วิเชียรเจริญ : กระทบยอด และขอเสนอ ดอกเตอร์เฉลิมชัย วสินนท์
ครับ)

นายเฉลิมชัย วสินนท์ : ท่านประธาน กระผมมีกฎหมายใหญ่หลายฉบับ กระผม
ขอถอน กระผมขอเสนอคุณชนะ รุ่งแสง แทนครับ ท่านผู้ใดเห็นด้วยโปรดรับรอง

(มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ๘ ท่านแล้ว ก็เหลืออีกท่านหนึ่ง

นายจักรชัย จรรย์เวชวัฒนา : ท่านประธานที่เคารพ ผมขอเสนอหมอเจ๊ก
ชนะศิริครับ ขอท่านสมาชิกผู้มีเกียรติโปรดรับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ครบ ๙ ท่านแล้วครับ ขอเชิญคุณบุญชอบครับ

นายบุญชอบ สาครินทร์ : ท่านประธานที่เคารพ กระผม บุญชอบ สาครินทร์
ขอเสนอปิดการเสนอชื่ออีกต่อไปครับ ท่านผู้ใดเห็นด้วยโปรดรับรองครับ

(มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

นายประคอง เทวารุทธ : ท่านประธานที่เคารพครับ ไหน ๆ มันก็จะจบกันไม่กี่
วันแล้ว ผมขอให้ท่านพิจารณานิดเถอะครับ ความจริงผมก็จะเสนอคุณทองต่อเหมือนกัน
เสนอตัวเองนี้ได้หรือครับ ท่านประธาน

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ไม่มีข้อบังคับ ๆ ห้ามครับถ้าสมาชิกรับรอง

นายประคอง เทวารุทธ : ถ้าอย่างนั้นก็เอาละครับ แต่ว่ามันเหลืออยู่ไม่กี่วัน
แล้วนะครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ครับ คือไม่มีข้อบังคับ ๆ กำหนดห้ามได้เลยครับ

นายแสวง ทัดเที่ยง : ท่านประธานครับ ท่านสมาชิกเรายังมีเวลาเหลืออีก ๒๗
ชั่วโมง การหาพูดสั้น ๆ ร่างพระราชบัญญัติจะได้หมดเร็วครับ ปากห้องประชาชน ดูปกษิตีซีครับ

LIRT

ดูเป็นอย่างไร ภาคเหนือผมกำลังจะร้องให้เหมือนกันครับ หอมหัวใหญ่เน่า มันฝรั่งเน่า ทุกสิ่งทุกอย่างกำลังเน่าครับ ขอขอบคุณมากครับ โปรดกรุณาได้พิจารณาเร็ว ๆ หน่อยครับ

นายอดุล วิเชียรเจริญ : ท่านประธานที่เคารพ กระผมขอเสนอว่าขอให้มีการแปรญัตติตามข้อบังคับ ฯ ครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : นันทน์ที่หลังครับ เดียวครับ

เมื่อไม่มีท่านสมาชิกผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่น ถือว่าที่ประชุมนี้เห็นชอบตามที่คณะอนุชอบ สาครินทร์ เสนอให้มีการปิดการเสนอชื่อได้ มี ๙ ท่าน ขอเชิญท่านเลขาธิการรัฐสภาอ่านรายชื่อคณะกรรมการวิสามัญครับ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : รายชื่อคณะกรรมการวิสามัญ ๙ ท่านคือ ๑. คุณหญิงนันทกา สุประภาตะนันท์ ๒. นายคณิง ภาไชย ๓. นายชลอ ธรรมศิริ ๔. นายเอนก สิงโตโรจน์ ๕. นายชวงค์ ฉายะบุตร ๖. นายเล็ก วานิชอังกูร ๗. นายทองต่อ กล้วยไม้ ณ อยุรยา ๘. นายชนะ รุ่งแสง และ ๙. นายเจก ธนะสิริ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ผมขอประทานมติต่อไปนะครับว่า กำหนดเวลาแปรญัตตินั้น เจ้าของร่างพระราชบัญญัตินี้คือคุณทองต่อเสนอให้แปรญัตติภายใน ๓ วัน ดอกเตอร์อดุล วิเชียรเจริญ เสนอให้มีการแปรญัตติตามข้อบังคับ ฯ คือภายใน ๗ วัน ก็แล้วแต่ที่ประชุมจะได้โปรดวินิจฉัย

นายชนะ รุ่งแสง : ท่านประธานที่เคารพ โดยที่สภาแห่งนี้จะมีเวลาในการที่จะประชุมอีกถึงวันสุดท้ายก็วันที่ ๒๔ แต่ก็ได้มีท่านสมาชิกบางท่านเสนอที่จะปิดการประชุมในวันที่ ๑๗ นี้ เพราะฉะนั้นถ้าเป็นการใช้ขั้นเชิงในลักษณะแปรญัตติให้ยาวกันถึง ๗ วันแล้ว กฎหมายฉบับนี้จะไม่สามารถผ่านสภานี้ได้ แต่ถ้ากรรมการแปรญัตติภายใน ๓ วัน กฎหมายฉบับนี้จะเข้ามาสู่สภาในวันศุกร์ที่ ๑๗ ภายหลังจากที่เราประชุมรัฐธรรมนุญวันที่ ๑๖ แล้ววันที่ ๑๗ กฎหมายฉบับนี้เข้ามาทันแล้วเมื่อวานนี้เราก็ได้รับกฎหมายแปรญัตติภายใน ๓ วัน เช่นกฎหมายแรงงานสัมพันธ์ไปแล้ว ขอขอบพระคุณครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ผมขอประทานมติในะครับ

LIART

(นายบรรหาร ศิลปอาชา ได้ยกมือขึ้น)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เอ้า คุณบรรหารมีอะไรเชิญครับ

นายบรรหาร ศิลปอาชา : ท่านประธานที่เคารพ กระผมใคร่ขอเดินสายกลางครับ
ใคร่ขอเสนอให้มีการแปรญัตติภายในกำหนด ๕ วันครับ ขอบคุณครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ผู้รับรองครับ ที่คุณบรรหารเสนอแปรญัตติ
ภายใน ๕ วัน

(มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เพราะฉะนั้น ผมขอประธานมติเลยครับ
เริ่มจากญัตติสุดท้ายขึ้นมา ท่านผู้ใดเห็นว่าสมควรจะให้เวลาการแปรญัตติภายใน ๕ วัน
ตามที่คุณบรรหารเสนอ ขอได้โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๓๔ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ท่านผู้ใดเห็นว่าสมควรจะให้เวลาการแปร
ญัตติภายใน ๗ วัน ตามข้อบังคับ ตามที่ดอกเตอร์อดุล เสนอ ขอได้โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๓๒ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ท่านผู้ใดเห็นว่าสมควรจะให้เวลาการแปร
ญัตติภายใน ๓ วัน ตามที่คุณทองต่อ ซึ่งเป็นเจ้าของร่างพระราชบัญญัตินี้กับคุณหมอละเจก
เสนอขอได้โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๔๑ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เป็นอันว่าที่ประชุมนี้ลงมติให้มีการแปรญัตติ
ภายใน ๓ วัน ตามที่คุณทองต่อเป็นผู้เสนอ บัดนี้เวลาใกล้ ๑๒.๐๐ นาฬิกาแล้ว ผมขอพัก
การประชุม และขอเปิดการประชุมต่อไปเวลา ๑๔.๐๐ นาฬิกา ขอได้โปรดประธานมาร่วม
ประชุมด้วยครับ

พักการประชุมเวลา ๑๑.๕๕ นาฬิกา

LIRT

เริ่มประชุมใหม่เวลา ๑๔.๕๕ นาฬิกา

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ต่อไปนี้เป็นการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ในภาคบ่าย มีท่านสมาชิกมาประชุม ๑๓๒ ท่าน ครบองค์ประชุม ผมขอเปิดการประชุม ตามระเบียบวาระการประชุมลำดับต่อไปเป็นการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ซึ่งคุณจันทน์ สันตะบุตร เป็นผู้เสนอ และที่ประชุมได้ลงมติให้นำมาพิจารณาหลังจากได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. แล้ว

(สำเนา)

วันที่ ๓๖๑๖/๒๕๑๗ วันที่ ๗ พ.ย. ๒๕๑๗

สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๖ พฤศจิกายน ๒๕๑๗

เรื่อง เสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

ข้าพเจ้าขอเสนอร่างพระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและ
พาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ฉบับนี้มาเพื่อให้โปรดนำเสนอที่ประชุมสภานิติบัญญัติ
แห่งชาติพิจารณา ได้แนบบันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติมาพร้อมกับ
หนังสือนี้ด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ)

จันทน์ สันตะบุตร

(นางจันทน์ สันตะบุตร)

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำเนาถูกต้อง

สุพงศ์ ศิริพูนเกียรติ)

(นายสุพงศ์ ศิริพูนเกียรติ)

หัวหน้าแผนกระเบียบวาระ

กองการประชุม

สัมฤทธิ์ พิมพ์

๒๕๑๗ ทาน

LIRT

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่ง
และพาณิชย์ (ฉบับที่ ...)
พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๘ มาตรา ๑๔๕๔
มาตรา ๑๔๕๖ มาตรา ๑๔๖๓ มาตรา ๑๔๗๓ มาตรา ๑๕๐๐ (๑) มาตรา ๑๕๓๘ และมาตรา
๑๕๔๗ และยกเลิกมาตรา ๓๘-๔๓ มาตรา ๕๐ มาตรา ๑๔๖๘ มาตรา ๑๕๓๗ วรรคสอง
มาตรา ๑๕๔๕ และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๖๔๖

เหตุผล

เพื่ออนุวัติตามมาตรา ๒๘ วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช ๒๕๑๗ ที่ว่าหญิงชายมีสิทธิเท่าเทียมกัน และ เพื่อให้การสืบมรดกเป็นไปโดย
เหมาะสมจึงจะต้องแก้ไขบทบัญญัติของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังกล่าวข้างต้น

ร่าง
พระราชบัญญัติ
แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ...)
พ.ศ.

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๘ คู่สมรสมีสิทธิในการจัดการสินบริภัณฑ์ร่วมกัน เว้นแต่จะได้มีสัญญาก่อนสมรสกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

ถ้าฝ่ายใดจัดการสินบริภัณฑ์ไปในทางที่จะเกิดความเสียหาย อีกฝ่ายหนึ่งอาจร้องต่อศาลให้สั่งถอนอำนาจในการจัดการสินบริภัณฑ์ทั้งหมด หรือเฉพาะส่วนก็ได้”

LIRT

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกมาตรา ๓๙ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๓ และมาตรา ๕๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๕๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๔๕๔ คู่สมรสมีสิทธิเลือกถิ่นที่อยู่ร่วมกัน และถ้ามีเหตุอันควรต่างฝ่ายอาจจะเลือกถิ่นภูมิลำเนาของตนได้”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๕๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๔๕๖ สามี่ ภริยา ต่างมีสิทธิในการเลือกประกอบวิชาชีพ หรืออาชีพของตนเอง ถ้าวิชาชีพหรืออาชีพนั้น ไม่เป็นที่เสื่อมเสียแก่อีกฝ่ายหนึ่ง”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกมาตรา ๑๔๖๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๖๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๔๖๙ สามี่ ภริยา มีสิทธิฟ้องคดีเกี่ยวกับสินบริภัณฑ์ ในส่วนที่ตนเป็นผู้จัดการ”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๗๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๔๗๓ นอกจากจะมีสัญญาก่อนสมรสไว้เป็นอย่างอื่น คู่สมรสมีอำนาจจำหน่ายสินบริภัณฑ์ส่วนของตน

การจำหน่ายสินสมรสต้องได้รับความยินยอมร่วมกัน”

มาตรา ๑๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๑๕๐๐ (๑)

“ถ้าสามียกย่องหญิงอื่นเยี่ยงภริยา ภริยามีสิทธิฟ้องหย่าได้”

LIRT

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกวรรคสองของมาตรา ๑๕๓๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๓๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๕๓๘ อำนาจปกครอง จะอยู่กับบิดาหรือมารดาเพียงฝ่ายเดียวในกรณีต่อไปนี้ เมื่อ

- (๑) ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งตาย
- (๒) ไม่แน่ว่าบิดาหรือมารดามีชีวิตอยู่หรือตาย
- (๓) บิดาหรือมารดาถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ
- (๔) บิดาหรือมารดา มีจิตฟั่นเฟือน หรือเจ็บป่วยร้ายแรงถึงขนาด ไม่อาจใช้อำนาจปกครองได้
- (๕) ศาลสั่งให้อำนาจปกครองอยู่กับบิดาหรือมารดา

บุตรเกิดนอกสมรสและบิดามีได้จดทะเบียนว่าเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายให้อำนาจปกครองอยู่กับมารดา

มาตรา ๑๓ ให้ยกเลิกมาตรา ๑๕๔๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๑๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสอง ของมาตรา ๑๕๔๗

“ในกรณีตามวรรคหนึ่ง ถ้าผู้มีสิทธิได้รับค่าอุปการะเลี้ยงดูร้องขอ ศาลจะสั่งนายจ้างผู้บังคับบัญชาหรือองค์กรใดหักเก็บเงินจำนวนเท่ากับค่าอุปการะเลี้ยงดูไว้จากผู้มีหน้าที่ต้องให้ค่าอุปการะเลี้ยงดู เพื่อจ่ายให้แก่ตนโดยตรงก็ได้”

มาตรา ๑๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสอง ของมาตรา ๑๖๔๖

“ภายใต้บังคับแห่งมาตรา ๑๖๒๕ มาตรา ๑๖๓๐ และมาตรา ๑๖๓๑ บุคคลใด มีทายาทโดยธรรมอยู่ในขณะที่ตนตาย หากบุคคลนั้นได้ทำพินัยกรรมยกทรัพย์สินมรดกทั้งหมด ของตนให้แก่บุคคลที่มีทายาทโดยธรรม หรือให้แก่นิติบุคคล ให้ทายาทโดยธรรมมีสิทธิได้รับมรดกตามพินัยกรรมหนึ่งในสี่ของทรัพย์สินมรดกทั้งหมด เว้นแต่ในกรณีที่ศาลเห็นว่า ทรัพย์สินมรดกที่ทายาทโดยธรรมจะได้รับดังกล่าวไม่เพียงพอแก่การดำรงชีพและหรือการศึกษาตาม วัตถุประสงค์ของทายาทโดยธรรมผู้ใด ศาลจะกำหนดให้ส่วนที่ทายาทโดยธรรมผู้นั้นจะได้รับสูงขึ้นก็ได้ แต่ส่วนที่ทายาทโดยธรรมผู้นั้นหรือทายาทโดยธรรมทุกคนได้รับรวมกัน จะต้องไม่เกินกึ่งหนึ่งของทรัพย์สินมรดกทั้งหมด”

(ลงชื่อ) จันทน์ สันตะบุตร อัมพร มีศุข กุหลาบ มัลลิกะมาส บุญเลื่อน เครือตราชู เต็มสิริ บุญยสิงห์ บุรรอง นีวาสะบุตร จุรี ศัตตราทา สายหยุด นิยมวิภาต เลอศักดิ์ สมบัติศิริ สุภาพ วิเศษสุรการ จินตนา ยศสุนทร ดวงเดือน ณ เชียงใหม่ แรม พรหมโอบล บุญยประสพ ชนิตต์ ปิยะอุย ผู้เสนอ

(ลงชื่อ) นิติวัดย์ เกษมศรี ชนะ รุ่งแสง อรัญ ธรรมโน มานะ พิทยาภรณ์ พ.ต.ท. ประจักษ์รา บุณนาค เล็ก วานิชอังกูร กำธน สินชวานนท์ จรุญ เรื่องพิเศษ กิตติรัตน์ ศรีวิสารวาจา บรรหาร ศิลปอาชา จำรุญ วัชรภักย์ เรณู สุวรรณสิทธิ์ พล.ต.ต. นภา สารสิน เฉลิม ประจวบเหมาะ บดี จุณณานนท์ ออมร จันทรสมบูรณ์ อำนวย วีรารรรถน กระแส ชนะวงศ์ แกมสิน รัตนพันธ์ ปราโมทย์ นาครทรรพ กระจำง ธรรมชาติ ผู้รับรอง

แผนกระเบียบวาระ

HNAN

สัมฤทธิ์ พิมพ์

HNAN ทาน

LIRT

ร่าง

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ...)

พ.ศ.

ความเดิม

มาตรา ๓๘ ภายใต้บังคับแห่งบัญญัติทั้งหลายต่อไปนี้ ทนึ่งมีสามี่ถ้ามีได้รับอนุญาตของสามี่ ทาอาจทำการอันหนึ่งอันใดที่ผูกพันสินบรคณห์ได้ไม่

การใดอันกระทำลงฝ่าฝืนบทบัญญัติอันนี้ ท่านว่าเป็นโมฆียะ

มาตรา ๑๔๕๔ สามี่เป็นหัวหน้าในคู่ครอง เป็นผู้เลือกที่อยู่และเป็นผู้อำนวยความสะดวกในเรื่องช่วยเหลืออุปการะเลี้ยงดู

มาตรา ๑๔๕๖ ถ้าภริยาประกอบวิชาชีพอยู่แล้วก่อนสมรส ภริยาอาจประกอบวิชาชีพนั้นต่อไปได้ โดยมีต้องรับความยินยอมของสามี่

มาตรา ๑๔๖๔ สามี่มีสิทธิฟ้องคดีที่เกี่ยวกับการสงวนบำรุงรักษาหรือการใด ๆ เพื่อประโยชน์แก่สินบรคณห์ และถ้าภริยาจะฟ้องคดีเช่นนี้ต้องได้รับอนุญาตจากสามี่ก่อน เว้นแต่สัญญาก่อนสมรส กำหนดไว้เป็นอย่างอื่นและหนี้อันเกิดแต่การฟ้องคดีนั้นต้องใช้จ่ายจากสินบรคณห์

มาตรา ๑๔๗๓ นอกจากจะมีสัญญาก่อนสมรสไว้เป็นอย่างอื่นสามี่มีอำนาจจำหน่ายสินบรคณห์ได้

แต่ในกรณีต่อไปนี้ สามี่ต้องรับความยินยอมของภริยาเสียก่อน คือ

- (๑) สินเติมของภริยา
- (๒) โอนโดยมีค่าตอบแทนซึ่งสินสมรสอย่างใดที่ภริยาได้มาโดยทางยกให้หรือ
- (๓) ให้โดยเสน่หา เว้นแต่การให้ตามสมควรในทางศีลธรรมอันดีหรือในทาง

พินัยกรรม

สมาคม

มาตรา ๑๕๐๐ คดีฟ้องหย่านั้น ถ้า

(๑) ภริยามีสู้ สามีฟ้องอย่าได้

มาตรา ๑๕๓๘ อำนาจปกครองจะอยู่แก่มารดาในกรณีต่อไปนี้ เมื่อ

(๑) บิดาตาย

(๒) ไม่แน่นอนว่าบิดามีชีวิตอยู่หรือตาย

(๓) บิดาถูกสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ

(๔) บิดามีจิตพินเพื่อน ต้องรักษาตัวในโรงพยาบาล

(๕) บุตรเกิดนอกสมรสและบิดามีได้จดทะเบียนว่าบุตรโดยชอบธรรมด้วย

กฎหมาย

(๖) ศาลสั่งให้อำนาจปกครองอยู่แก่มารดา

มาตรา ๑๕๓๗ ค่าอุปการะเลี้ยงดูนั้น ให้ชำระเป็นเงินเป็นครั้งคราวตามกำหนด

แต่ถ้ามีเหตุพิเศษจะตกลงกันเอง หรือจะร้องต่อศาลชำระด้วยวิธีอื่นก็ได้

ความที่ขอแก้ไขหรือยกเลิก

มาตรา ๓๘ คู่สมรสมีสิทธิในการจัดการสินบริภัณฑ์ร่วมกันเว้นแต่จะได้มีสัญญาก่อนสมรสกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

ถ้าฝ่ายใดจัดการสินบริภัณฑ์ไปในทางที่จะเกิดความเสียหายอีกฝ่ายหนึ่งอาจร้องต่อศาลให้สั่งถอนอำนาจในการจัดการสินบริภัณฑ์ทั้งหมดหรือเฉพาะส่วนก็ได้

มาตรา ๑๔๕๔ คู่สมรสมีสิทธิเลือกถิ่นที่อยู่ร่วมกัน และถ้ามีเหตุอันควรต่างฝ่ายอาจจะเลือกถือภูมิลำเนาของตนได้

มาตรา ๑๔๕๖ สามี ภริยา ต่างมีสิทธิในการเลือกประกอบวิชาชีพหรืออาชีพของตนเอง ถ้าวิชาชีพหรืออาชีพนั้น ไม่เป็นที่เสื่อมเสียแก่อีกฝ่ายหนึ่ง

มาตรา ๑๔๖๔ สามี ภริยา มีสิทธิฟ้องคดีเกี่ยวกับสินบริภัณฑ์ในส่วนที่ตนเป็น

LIRT

ผู้จัดการ

มาตรา ๑๔๗๓ นอกจากจะมีสัญญาก่อนสมรสไว้เป็นอย่างอื่นคู่สมรสมีอำนาจจำหน่ายสินบริภัณฑ์ส่วนของตน

การจำหน่ายสินสมรสต้องได้รับความยินยอมร่วมกัน

มาตรา ๑๕๐๐ ฯลฯ

(๑) ฯลฯ

(วรรคสอง) ถ้าสามียกย่องหญิงอื่นเยี่ยงภริยา ภริยามีสิทธิฟ้องหย่าได้

มาตรา ๑๕๓๘ อำนาจปกครองจะอยู่แก่บิดาหรือมารดาเพียงฝ่ายเดียวในกรณีต่อไปนี้ เมื่อ

(๑) ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งตาย

(๒) ไม่แน่ว่าบิดาหรือมารดามีชีวิตอยู่หรือตาย

(๓) บิดาหรือมารดาถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ

(๔) บิดาหรือมารดา มีจิตพินเพื่อน หรือเจ็บป่วยร้ายแรงถึงขนาดไม่อาจใช้อำนาจปกครองได้

(๕) ศาลสั่งให้อำนาจปกครองอยู่แก่บิดาหรือมารดา

บุตรเกิดนอกสมรสและบิดามีได้จดทะเบียนว่าเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายให้อำนาจปกครองอยู่แก่มารดา

มาตรา ๑๕๕๗ ฯลฯ

(วรรคสอง) ในกรณีตามวรรคหนึ่ง ถ้าผู้มีสิทธิได้รับค่าอุปการะเลี้ยงดูร้องขอศาลจะสั่งนายจ้างผู้บังคับบัญชาหรือองค์กรใดที่เก็บเงินจำนวนเท่ากับค่าอุปการะเลี้ยงดูได้จากผู้มีหน้าที่ต้องให้ค่าอุปการะเลี้ยงดู เพื่อจ่ายให้แก่ตนโดยตรงก็ได้

ความเห็นเจ้าหน้าที่

LIRT

ขอเชิญคุณจันทน์ครับ

นางจันทน์ สันตะบุตร ท่านประธานสภาที่เคารพ ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติทุกท่าน
 ดิฉันนางจันทน์ สันตะบุตร ขอกราบเรียนเสนอข้อสนับสนุนการเสนอร่างพระราชบัญญัติ
 แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ดังต่อไปนี้ เพื่ออนุมัติ
 ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ ฯ มาตรา ๒๘ วรรค ๒ ที่ให้ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน
 และเพื่อให้การสืบมรดกเป็นไปโดยเหมาะสม เพื่อความเป็นอยู่อันดีของครอบครัว ตามบท
 เฉพาะกาลที่จะให้แก้ไขประมวลกฎหมายที่เกี่ยวกับกฎหมายมาตราอื่น ๆ ภายใน ๒ ปีนั้น
 คณะผู้เสนอขอกราบเรียนว่าระยะเวลา ๒ ปีนั้น ไม่ใช่ยาวนานเกินรอ แต่ทว่าท่านผู้ที่มีความสนใจ
 ในเรื่องนี้ ตลอดจนจนสมาคมบัณฑิตสตรีทางกฎหมายแห่งประเทศไทย กลุ่มส่งเสริมสถานภาพ
 สตรีและสมาชิกสตรีที่เป็นผู้เสนอ ได้พยายามศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้โดย
 ละเอียดยิ่งยวด นำมาประมวลเพื่อเสนอแก้ไขร่างพระราชบัญญัติกฎหมายฉบับนี้เราได้ทำ
 อย่างสุดความสามารถ เพราะฉะนั้นเชื่อว่าถ้าท่านสมาชิกซึ่งอยู่ ณ ที่นี้ ได้รับพิจารณาร่างพระราช-
 บัญญัติฉบับนี้แล้ว ก็คงจะผ่านไปอย่างรวดเร็วและเห็นด้วย ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้นำไป
 ใช้ย่อมมีประสิทธิภาพสมดังเจตนารมณ์ของสภานิติบัญญัติชุดนี้ที่ได้เห็นมาด้วยแล้วตั้งแต่ต้น
 โดยเฉพาะในปี ๒๕๑๘ นี้เป็นปีสตรีระหว่างประเทศดังที่ดิฉันได้กราบเรียนเสนอมาแล้ว
 นานาชาติทั่วโลกได้ให้ความสำคัญโดยมีวัตถุประสงค์และเน้นหนักในเรื่องส่งเสริมความเสมอภาค
 ของสตรีและบุรุษ เพื่อให้สตรีได้มีบทบาทเต็มที่ในการช่วยพัฒนาประเทศและสังคม ดังนั้น
 จึงเป็นโอกาสอันเหมาะสมอย่างยิ่งที่สภานี้จะหยิบยื่นความเป็นธรรมเพื่อเป็นของขวัญอัน
 ล้ำค่าให้แก่มวลสตรีไทยทั่วประเทศ เพื่อสตรีไทยจะได้ถือโอกาสประกาศเฉลิมฉลองความมี
 ภูมิใจของท่านสุภาพบุรุษให้เป็นที่ปรากฏแก่นานาชาติ เป็นเกียรติประวัติสืบไป และสุดท้าย
 ดิฉันอยากจะกราบเรียนว่า กฎหมายที่ขอแก้ไขนั้นไม่กระทบกระเทือนความเป็นอยู่อันดี
 ของครอบครัวเลย โดยเฉพาะท่านสุภาพบุรุษทั้งหลายที่ท่านมีความเป็นธรรม เป็น
 สามีที่ดี เป็นพ่อที่ดีของลูกแล้ว ท่านจะไม่รู้สึกอะไรในการแก้ไขกฎหมายอันนี้ ท่านจะมีแต่
 ความผาสุก เพราะว่าคุณสตรีของท่านมีสุขภาพจิตดีขึ้น นอกจากนั้นครอบครัวจะอยู่ได้ก็
 ด้วยเพราะความรักความเห็นอกเห็นใจและกลมกลมกัน ส่วนชนบชธรรมนิยมประเพณีนั้น
 เป็นขอบเขตที่ชัดเจนไว้ให้ ส่วนกฎหมายนั้นจะมีบทบาทที่ต่อเมื่อครอบครัวแตกแยก ซึ่งจำเป็น

LIRT

ที่จะต้องฝ่าฝืนความเป็นธรรม ก็คือกฎหมาย เปรียบเช่นกฎหมายอาญาที่เราไม่มีลงโทษ ประหารชีวิตก็ดี ลงโทษจำคุกก็ตั้นั้น ดิฉันเชื่อแน่ทีเดียวว่าไม่กระทบกระเทือนท่านสุภาพบุรุษ ทั้งหลายเลย แต่จำเป็นที่จะต้องมีไว้เพื่อป้องกันผู้ร้ายใจทมิฬพินชาติมิให้กระทำผิด นอกจากนี้ ผู้หญิงเราต้องรับความผิดทางอาญาเท่ากับสุภาพบุรุษ แล้วไหนเลยท่านจะไม่ให้สิทธิแก่ ผู้หญิงเราในทางกฎหมายแพ่งๆ ให้เท่าเทียมกัน ดิฉันขอขอบพระคุณ

นายอดุล วิเชียรเจริญ : ท่านประธานที่เคารพ กระผมเองเป็นผู้หนึ่งซึ่งสนับสนุน สิทธิและสถานะของสตรี แล้วก็เรื่องแรกที่กระผมได้เคยแสดงปาฐกถาเมื่อ ๒๐ กว่าปีก่อนที่ หอประชุมมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งตอนนั้นเป็นตึกสองชั้นข้างบนก็เรื่องสถานะของ สตรีในกฎหมายระหว่างประเทศ เพราะฉะนั้นในใจของกระผมเองกระจ่างและผู้ซึ่งเคยฟัง ในตอนนั้นก็กระจ่าง ว่ากระผมเป็นคนที่สนับสนุนในเรื่องสถานะของสตรี สิทธิของสตรี กระผมเองก็เป็นพ่อที่ดี และก็เป็นสามีที่ดีแล้วก็ยังรักกันดี ลอมชอมกันดีในครอบครัว ทำ ความเข้าใจกันดีกันได้ กระผมคิดว่าถ้าหากว่าพิจารณาในแง่นี้แล้วก็ไม่มีสิ่งหนึ่งสิ่งใดแม้แต่ น้อยที่กระผมจะไม่เห็นด้วยในการที่จะส่งเสริมค่าจุนสถานะสิทธิของสตรี แต่มีปัญหาว่า กฎหมายนี้ที่เสนอมานี้เป็นอย่างไร กระผมขอกราบเรียนว่า ในการที่เราจะออกกฎหมายเกี่ยวกับ เรื่องครอบครัวหรือจะแก้ไขเกี่ยวกับเรื่องของครอบครัวนั้น จะต้องพิจารณาในแง่ทางสังคม- วิทยาด้วย ครอบครัวนั้นเป็นองค์กรหน่วยเล็กที่สุดของสังคม การที่จะมีครอบครัวก็ต้องมี หัวหน้าครอบครัว ขณะนี้ตามกฎหมายครอบครัวที่มันเป็นอยู่ กฎหมายเขียนไปให้สามีเป็นหัวหน้า ของครอบครัวแล้วก็ให้สามีมีสิทธิต่าง ๆ ตามที่เราก็คือทราบกันอยู่ ตลอดจนกระทั่งบอกว่าถ้า หากว่าภริยาจะไปทำนิติกรรมอะไรก็ต้องให้สามีเป็นผู้ให้ความยินยอม ในทางปฏิบัติที่แท้จริง โดยพฤตินัยนั้นนะ ในสังคมไทยเราเป็นอย่างไร ความเป็นจริงนั้นนะ ภริยานั้นเป็นหัวหน้า ครอบครัวโดยปริยาย เราจะทำอะไรก็ตามเถอะ ภริยาก็คือเป็นคนบอก ความจริงนั้นผู้ชายเป็น ข้างเท้าหลัง ผู้หญิงเป็นข้างเท้าหน้า แต่ก็บอกว่าเวลาเดินจริง ๆ ก็ให้เราเดินข้างหน้า แต่ผู้หญิง อยู่ข้างหลัง แต่เวลาทำจริงนั้น ผู้หญิงเป็นคนทำทั้งนั้น ทำอะไรก็ได้ แต่กฎหมายเท่านั้นที่ ไม่ตรงกับสภาพความเป็นจริง ผู้หญิงโดยพฤตินัยมีสิทธิมากกว่าผู้ชายอยู่แล้ว แต่กฎหมายนี้ จะมาเขียน เขียนไว้ว่า ให้มีสิทธิเท่ากัน ซึ่งความจริงนั้น สิทธิดังกล่าวแม้จะไม่มีอยู่โดยกฎหมาย โดยพฤตินัยผู้หญิงก็มีอำนาจต่าง ๆ กระผมคิดว่าคนในสภานี้ท่านสุภาพบุรุษทั้งหลายนี้ อย่าง

น้อยที่สุดที่เคยในอดีต รับเงินเดือนมา มีรายได้อีกก็ส่งให้ภริยาเก็บ จัดการหมดแล้วเวลาจะไปทำงานก็ต้องขอจากภรรยาหรือภรรยาก็ให้เท่านั้นเท่านั้นบาท กระผมเองก็เคยเป็นอย่างนั้น จนกระทั่งรู้สึกว่าการจัดการในเรื่องทรัพย์สิน คือเงินเดือนของกระผม แล้วก็ไปจับจ่ายอะไรกันไม่รู้ กระผมก็เลยต้องขอปฏิวัติ คือไม่ให้เงินเดือนของตัวเองกับภริยา แต่ภริยาก็ยังเก็บเงินเดือนของตัวเองไว้แล้วก็ให้กระผมเป็นผู้ใช้จ่ายในครอบครัว กระผมก็ยอม โดยพฤตินัย ผู้หญิงมีสิทธิมากอยู่แล้ว กระผมรู้สึกว่าการเสนอนี้ก็มีความตั้งใจอยากที่จะคำนึงส่งเสริมสภาพของสตรีให้มากยิ่งขึ้น แต่กระผมผิดหวังและรู้สึกผิดหวังเหลือเกินที่ท่านเสนอมาในรูปอย่างนี้ ความคิดของท่านเหล่านี้ทำไมช่างล้ำสมัยนักหนา ล้ำสมัยคือเสนอมาในลักษณะที่ให้สิทธิเท่ากัน ซึ่งไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง กระผมคิดว่าท่านน่าจะเสนอมาในลักษณะที่ว่าเขียนเสียใหม่เลยให้ตรงกันข้าม คือให้หัวหน้าครอบครัวนั้นได้แก่ภริยา ให้ภริยาเป็นหัวหน้าครอบครัว ให้ภริยาเป็นผู้กำหนดถิ่นที่อยู่ให้ภริยาเป็นผู้ที่ให้อนุญาตกับสามี ถ้าจะไปประกอบวิชาชีพแต่ประการใด แล้วก็ให้ภริยาเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายขณะนั้น มาตรา ๑๔๕๔ ที่ให้เป็นผู้อำนวยการในเรื่องช่วยเหลืออุปการะเลี้ยงดูด้วย ที่เสนอมาอย่างนี้ กระผมว่าล้ำหลังเต็มที่ ควรจะให้สามีนั้นถ้าจะไปทำอะไรก็ต้องได้รับความยินยอมจากภริยา เพราะฉะนั้นกระผมไม่เห็นด้วยกับร่างกฎหมายที่เสนอมานี้ เพราะว่าหลักการมันช่างหย่อนห่างล้ำสมัย จะต้องให้ดีกว่านี้และถูกต้องตามความเป็นจริงด้วย กระผมจึงไม่เห็นว่าจะรับหลักการของร่างพระราชบัญญัตินี้ นี่ประการหนึ่ง ในประการที่ ๒ การที่เราจะมาแก้อะไรอย่างนั้นนั้น ควรจะต้องมีเวลาพิจารณากันโดยต้องแท้ เพราะว่ามันเป็นความเห็นของกระผม ความเห็นของท่านผู้อื่นอาจจะเห็นได้ เมื่อเป็นเช่นนี้สภาเราก็มีสมาชิกอยู่ด้วยกันเป็นจำนวนมาก ก็น่าจะใช้เวลาได้ศึกษา ด้วยเหตุผลประการเดียวกันว่า สภาที่กำลังจะสิ้นสุดจะหมดอายุลง ในการที่เราจะมาพิจารณากฎหมายในวาระแรกรับหลักการ และก็มีอยู่หลายมาตราและก็เป็นเรื่องสำคัญ ซึ่งจะปฏิรูปสังคมไทยในแง่ที่ว่าเขียนกฎหมายครอบครัวใหม่ ก็ควรที่จะได้มีเวลาศึกษากันไม่ใช่ว่าเสนอมาริบด่วนแล้วก็ให้ผ่าน ก็นี่ก็ยังไม่ทราบว่าจะถ้าหากว่าบังเอิญสภานี้เกิดจะเห็นอกเห็นใจสตรี เพราะว่ากลับไปบ้านมิฉะนั้นประเดี๋ยวจะต้องถูกไปตั้งปัญหาสอบถามอะไรกันที่บ้านอีกก็ไม่ทราบว่าท่านสมาชิกสภาจะยินยอม ถ้าหากว่าจะมีคนขอบอกว่าจะให้พิจารณา ๓ วาระรวดเดียวจบ กระผมว่าถ้าทำอย่างนั้นก็ยิ่งแย่มากใหญ่ กระผมเข้าใจว่าเราควรจะพิจารณา

กันโดยละเอียดรอบคอบ ส่วนปัญหาที่จะเกิดตามขึ้นมาเมื่อไปถึงบ้านแล้วจะเป็นอย่างไรก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งเมื่อวานนี้กระผมยกมือคัดค้านที่จะไม่ให้นำวาระนี้ขึ้นมาตัดหน้ากฎหมายปฏิรูปที่ดิน ปรึกษากระผมอยู่ที่บ้านได้รับรายงาน แต่กระผมก็เป็นอิสระชน ก็ขออภิปรายในความเห็นที่ว่าในประเด็นข้อที่สองเราไม่ควรจะรีบ ควรที่จะปล่อยอันนี้ไปก่อนให้ได้โอกาสเวลาพิจารณากันนานพอควร เพราะว่าเมื่อเข้านี้กระผมเองก็อภิปรายไม่เห็นด้วยในการที่จะให้กฎหมายเรื่องเกี่ยวกับกรุงเทพมหานครได้มีการรับหลักการ ด้วยเหตุผลอย่างเดียวกัน เพราะฉะนั้นในข้อที่ ๒ กระผมเห็นว่าไม่ควรรับด้วยเหตุดังที่กล่าวมา ข้อที่ ๓ เรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญควรจะได้รับการพิจารณากลับกรองตรวจสอบกันอย่างดีแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าหากว่าสภานี้จะรับพิจารณาหลักการอะไรกันนั้นควรจะได้ผ่านคณะกรรมการกฤษฎีกา ซึ่งมีเครื่องมือเครื่องมือไม่ทำการตรวจสอบ แล้วก็บรรดาท่านผู้นำสตรีทั้งหลายผู้เป็นห่วงเป็นใยก็เข้าไปนั่งในคณะกรรมการกฤษฎีกาก็ไปช่วยพิจารณาอะไรก็ได้ ด้วยเหตุผล ๓ ประการดังที่ได้กราบเรียนมา กระผมจึงไม่เห็นว่สภานี้ควรจะรับหลักการร่างกฎหมายนี้ทั้งๆ ที่กระผมส่งเสริมสนับสนุนและจะเป็นคนนำธงวิ่งนำหน้าบรรดาสตรีทั้งหลายที่จะคำจุนสถานสภาพของสตรีให้สูงส่งยิ่งขึ้นกว่าผู้ชาย คือสามในครอบครัว ขอขอบคุณครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เรื่องนี้ไม่มีท่านสมาชิกอภิปรายหรือครับเป็นเรื่องน่าสนใจเหลือเกิน

นายนิคม จันทรวิฑูร : ท่านประธานที่เคารพ กระผม นิคม จันทรวิฑูร ขออภิปรายในฐานะสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งตระหนักถึงภาระและหน้าที่ กระผมเองได้ศึกษา ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้แล้ว ด้วยรอบคอบพอสมควร ก็เห็นว่าเป็นร่างพระราชบัญญัติซึ่งพยายามที่จะเอาความจริงพยายามที่จะนำเรื่องซึ่งน่าจะกระทำเข้ามาเป็นกฎหมาย เป็นแบบเป็นแผน ให้เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน กระผมไม่ได้เห็นอะไรเป็นเรื่องพิเศษที่จะเป็นการทำอะไรที่ไม่ถูกต้องยิ่งขึ้น ตรงกันข้าม กฎหมายที่เป็นอยู่ในปัจจุบันต่างหากซึ่งแสดงให้เห็นถึงความบกพร่องในเรื่องข้อเท็จจริงและการปฏิบัติ อันนี้ก็เป็นเรื่องที่น่าจะเข้าใจ เพราะเป็นเรื่องที่เขียนมาตั้งเกือบ ๓๐-๔๐ ปี ฉะนั้นโดยสรุปที่สุดโดยสั้นที่สุด กระผมเองสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้และเห็นว่าเป็นเรื่องที่น่าจะกระทำอย่างยิ่งครับ ขอขอบคุณครับ

LIART

นายสนอง ตูจันดา : ท่านประธานที่เคารพครับ สำหรับร่างพระราชบัญญัตินี้ มีเหตุผลเพื่อให้คู่สมรสมีสิทธิเท่าเทียมกันตามรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๘ วรรคสอง คือ กล่าวโดยทั่วไปเฉพาะหลักความเสมอภาค คือให้คู่สมรสมีสิทธิเท่าเทียมกันแล้วถ้าวิเคราะห์ โดยปกติแล้ว ร่างพระราชบัญญัตินี้ก็มีเหตุผลที่สมควร แต่เราจะต้องคำนึงว่าชีวิตสมรสที่มัน เหมือนกับการเข้าหุ้นส่วน การจัดการทรัพย์สินก็ต้องมีหุ้นส่วนผู้จัดการ แต่การเข้าหุ้นส่วน สมรสนั้นเป็นหุ้นส่วนชีวิต หุ้นส่วนนี้ย่อมมีความละเอียดอ่อนและเข้มข้นยิ่งกว่าหุ้นส่วน การค้าหรือการธุรกิจและหุ้นส่วนนี้มีผู้ถือหุ้นเพียงสองคน จะตั้งผู้จัดการโดยเสียงข้างมาก นี้ย่อมทำไม่ได้ เมื่อเป็นเช่นนี้ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์จึงบัญญัติให้สิทธิและหน้าที่ของคู่สมรสไว้โดยเฉพาะ คือให้สามีเป็นผู้นำและเป็นผู้จัดการ สำหรับการทำหน้าที่ตามกฎหมายใหม่โดยให้หุ้นส่วนแต่ละคนมีสิทธิจัดการหุ้นส่วนได้ เป็นเรื่องที่น่าจะกระทำไม่ได้ เหตุที่ กฎหมายบัญญัติให้สามีเป็นผู้จัดการ เป็นหลักของวัฒนธรรมไทยที่ว่า สามีเป็นช้างเท้าหน้า ซึ่งเป็นประเพณีของคนไทยโดยทั่วไป แต่ตามความเป็นจริงแล้วสามียอมเป็นผู้นำของภริยามา โดยตลอด เว้นแต่ภริยาบางท่านที่มีการศึกษาดีหรือมีความรอบรู้ดีซึ่งอาจจะมีโดยจำนวนจำกัด เท่านั้นที่จะทำกิจการใดซึ่งรู้สึกว่าจะลำหน้าสามี แต่ในภาวะปัจจุบันนี้การศึกษาได้ก้าวหน้าขึ้น ทำให้สตรีได้เรียนรู้และมีความสามารถเท่ากับบุรุษมากขึ้น ฝ่ายสตรีจึงเรียกร้องสิทธิเสมอภาค ขึ้นตามตัว แต่ถ้าพิจารณาโดยทั่วทั้งประเทศแล้ว สตรีที่มีความรู้ความสามารถดังกล่าวนี้ยังมี เป็นจำนวนน้อย ซึ่งกล่าวได้ว่ามีอยู่ในเฉพาะเขตที่เจริญแล้ว คือ กรุงเทพมหานครเท่านั้น ส่วนในชนบทจำนวนมากสตรีจำนวนมากเป็นผู้มีสภาพเพียงแต่อ่านออกเขียนได้เท่านั้น ความรู้ความสามารถ ยังไม่เท่าเทียมบุรุษ ฉะนั้นทางสภาจึงต้องควรพิจารณาว่าเหตุที่ขอแก้มานี้ เกิดผลดีหรือ ผลเสียต่อประชาชนพลเมืองและประเทศชาติอย่างไรหรือไม่ เราเป็นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เราทำหน้าที่รัฐสภาเราจะทำอะไรต้องคำนึงถึงคนทั้งประเทศ มิใช่ได้ทำโดยที่เราจะเห็นว่า เพื่อชื่อเสียงเราโดยเฉพาะ หรือเพื่อบุคคลบางกลุ่ม ผลดีที่จะได้รับสำหรับในกรณีที่คู่สมรสมี สิทธิเท่าเทียมกันก็เพียงเฉพาะว่าต่างฝ่ายต่างทำอะไรได้ ต่างฝ่ายที่จะมีอิสระแก่ตัวที่จะไม่ ต้องมาขออนุญาตต่อสามี แต่เราต้องพิจารณาถึงผลเสียบ้าง ผมขอยกตัวอย่างตามมาตรา ๓๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ทางร่างพระราชบัญญัตินี้ได้ขอแก้ไขขึ้นใหม่นั้น ให้คู่สมรสมีสิทธิจัดการสินทรัพย์ร่วมกัน หากจัดการร่วมกันไม่ได้จะต้องนำคดีขึ้นศาล

นี่เมื่อเรามองเห็นเหตุแล้ว ว่าเหตุอะไรที่มีเหตุขึ้นหน่อยก็ต้องไปหาทนาย ทาสกาล ฉะนั้นเป็นกรณีที่ชวนให้มันมีข้อพิพาทเกิดขึ้น สำหรับมาตรา ๑๔๕๔ คู่สมรสมีสิทธิเลือกถิ่นที่อยู่ร่วมกันตามที่แก้ไขใหม่จะครับ ถ้ามีเหตุอันควรว่าต่างฝ่ายต่างเลือกภูมิลำเนาของตนก็ได้นี้ ถ้าหากมันตกลงกันไม่ได้ว่าจะอยู่ที่ไหน ก็มีสิทธิเลือกถิ่นที่อยู่ ในกรณีนี้เราจะต้องมาคำนึงดูว่าการสมรสนี้ในปัจจุบันนี้โดยมากคู่สมรสมีอายุน้อย พอเมื่อสมรสกันก็รักใคร่กันดี อาจจะอยู่ในบ้านของตัวเองตกลงกันหรืออาจจะอยู่บ้านพ่อตาหรือพ่อผัวอย่างนี้ก็เป็น การตกลงกันได้ ลอมซอมกันนะครับ แต่ถ้าเกิดมีบุคคลที่สามแทรกแซงหรือเกิดที่เนื่องจากว่าอายุน้อย เกิดมีข้อข้องขัดใจกันขึ้นมา ก็จะมาอ้างสิทธิว่าฉันกลับไปบ้านอยู่บ้านพ่อฉันบ้านแม่ฉัน นี่กรณีนี้เกิดขึ้นมา และเหตุหย่าร้างเหตุชววนให้เกิดพิพาทมันก็เกิดขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องที่ว่ามันไม่มีใครเป็นใหญ่ สำหรับดอกเตอร์อดุลท่านพูดว่าควรให้สามีเป็นใหญ่หรือควรให้ภริยาเป็นใหญ่นี้ ผมก็เห็นด้วยถ้าว่าจะเอาใครเป็นใหญ่ก็เอาไปสักคนหนึ่ง ในกรณีที่ไม่มีใหญ่ไม่มีการเลือกถิ่นที่อยู่ โดยที่ที่ให้ใครเป็นผู้เลือกนี้แล้ว เหตุพิพาทมันจะเกิดขึ้นได้ง่าย แต่สำหรับคู่สมรสที่อยู่กันไปจนมีอายุมาก เรียกว่าเข้าขั้นวัยเด็กแล้ว สำหรับในกรณีนี้ผมคิดว่ามันไม่มีปัญหาที่ว่า การที่ภริยาจะไปอยู่ที่ไหน ไปอยู่เชียงใหม่ แล้วจะหาว่าจะเกิดเหตุที่จะหย่าร้าง ยิ่งไปอยู่ไกลๆ ได้ ผมคิดว่าสามีก็คงชอบ ก็คงจะไม่น่าจะมีคิดในเรื่องนี้หรอกครับ ตัวอย่างที่ยกมาให้เห็นนี้ ร่างที่ขอแก้ไขนี้เป็นลักษณะที่สนับสนุนให้คู่สมรสที่ตั้งข้อพิพาทที่จะต้องขึ้นศาล และมีกรณีที่จะแยกกันอยู่นับเป็นการกระทบกระเทือนต่อจิตใจอย่างยิ่ง หากเกิดกรณีพิพาทตามตัวอย่างนี้แล้วย่อมแสดงถึงการแตกร้างในครอบครัวซึ่งไม่เป็นผลดีต่อชีวิตสมรส เหตุพิพาทที่เกิดขึ้นแก่คู่สมรสที่มีความรู้ชั้นปัญญาชนเท่าเทียมกัน ความแตกร้างนี้มันมีน้อย พอเข้าใจกันมีเหตุผลเขาก็ตกลงกันได้ แต่สำหรับคู่สมรสที่ไม่มีความรู้ความสามารถแล้วนี้ ยากที่จะทำความเข้าใจกันหรือคู่สมรสที่มีอายุน้อย คืออาจจะถูกขู่ข่มขู่ว่าเรามีสิทธิเท่าเทียมกันแล้ว เราก็มีสิทธิมากนะ โดยปราศจากเหตุผล สำหรับทางผมนี้เห็นว่าจริงอยู่รัฐธรรมนูญนี้เราก็ให้สิทธิเสมอภาค แต่เราในตอนที่เราร่างผมก็เป็นกรรมการร่างรัฐธรรมนูญด้วยผู้หนึ่ง เราก็เห็นว่าให้มีระยะ ๒ ปี เพราะในระยะ ๒ ปีนี้เราอาจจะมึระดับการศึกษา คนได้รับการศึกษามากขึ้น ระดับการศึกษาสูงขึ้น มันก็ทำให้สตรีนี้เพิ่มพูนฐานะในการศึกษามากขึ้น และในกรณีนี้ก็มีความรู้ความสามารถเกิดขึ้นอย่างนี้ สิทธิมันก็จะอาจจะใกล้เคียงขึ้นมาเพิ่มขึ้นมาได้ ฉะนั้นจึงเห็นว่าควรจะให้เวลาไป

ระยะหนึ่ง ให้คนไทยทั้งชายหญิงนี้มีความรู้ความสามารถเท่าเทียมกันเสียก่อน ผมได้ขอย้ำอีกทีหนึ่งว่า ชีวิตสมรสนี้มันไม่ใช่หุ้นส่วนธรรมดา ไม่พอใจก็เลิกหุ้นส่วนได้ การสมรสเป็นหุ้นส่วนชีวิต หากเกิดกระทบกระเทือนใจกันแล้วย่อมเกิดเป็นการแตกแยกและเลิกร้างกันไป ซึ่งน่าจะไม่ใช่เป็นที่ปรารถนาของคู่สมรสทั้งหลายชีวิตสมรสที่จะต้องเกิดจากการรักใคร่เห็นอกเห็นใจกัน ยอมเสียสละกัน ฉะนั้นอย่าเกี่ยงงอนเรื่องสิทธิและหน้าที่กันเลยนะครับ เพราะว่าถ้าเกี่ยงงอนกันแล้วยากที่จะอยู่กันด้วยความราบรื่น การเสมอภาคและสิทธิเท่าเทียมกันนี้มันยากที่จะตรากฎหมายให้เกิดความพอใจทั้ง ๒ ฝ่ายได้ หากเรายกเหตุผลเสมอภาคและสิทธิเท่าเทียมกันขึ้นมาอ้างแล้ว ก็ควรแก้กำหนดว่าให้สามีหรือภริยานี้มีสิทธิใช้นามสกุลเดิมของตนก็ได้ หากมีกฎหมายเกิดขึ้นเช่นนี้ ท่านประธานครับ ท่านจะคิดเห็นอย่างไร ภริยานี้ก็ใช้นามสกุลของตัวก็จะเกิดขึ้นมาก ๆ แล้วท่านก็จะได้เห็นตัวอย่างแล้วในกรณีผู้ที่ใช้นามสกุลของตัวหรือต่อท้ายกันยาว ๆ นี้ โดยปกติก็เป็นผู้มีความรอบรู้ทางกฎหมายอย่างเงียบ ๆ เราอาจจะเห็นว่าบางคนก็ไม่จำกัดสภาพนา บางคนชีวิตสมรสก็รู้สึกว่าจะไม่ปกติสุขนะครับ อันนี้เป็นเรื่องที่ต้องจะคำนึง แต่ส่วนที่ภริยาที่เขามีชีวิตสมรสราบรื่น ผมขอประทานโทษที่ยกตัวอย่างว่าคุณหญิงสมศรีหรือคุณหญิงเลอศักดิ์ตัวอย่างนี้ ปัญหาอย่างนี้ไม่เกิดขึ้นเลยครับ เขาลอมยอมกันได้อยู่กันดีไม่ต้องไปขออนุญาตสามี สามีอนุญาตเสมอ แล้วก็คิดว่าทางบ้านสามีก็เห็นตามเหตุผล และท่านก็ไม่เห็นกระตือรือร้น สำหรับผมนี้ผมถึงอายุน้อยก็จริง ผมก็แต่งงานมาแล้ว แต่ว่ากลับไปบ้านนี้ผมก็ต้องกลัวที่บ้าน ภริยาผมก็เป็นบัณฑิตทางกฎหมายเหมือนกันแต่ไม่เคยเรียกร้องสิทธิไม่เคยบอกผมเลยว่านี่อยากจะมีสิทธิเท่ากับผม แต่อย่างไรก็ตามผมก็แบกภาระอานทั้งที่บ้านทั้งเงินเดือนรายได้ผมก็ต้องให้ที่บ้าน นี่ก็เหมือนกับดอกเตอร์อตุลได้พูดมาเหมือนกันครับ สำหรับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ที่เสนอมานี้ครับ นอกจากมีข้อบกพร่องแล้วและไม่สัมพันธ์กับกฎหมายในมาตราอื่น ๆ แล้ว มันยังทำให้ยุ่งเหยิงและสับสนกัน เพราะเป็นเจาะจงเอาบางข้อบางตอนที่หยิบยกขึ้นมา เช่นว่าอยากจะให้ผู้หญิงเท่าเทียมผู้ชาย แต่นี่มันไม่คำนึงว่าการเท่าเทียมนี้มันเท่าเทียมในลักษณะไหน ถ้าสำหรับในเรื่องการทำนิติกรรมนี้ ผมก็เคยเรียนนายจ้าง ผมคือคุณหญิงสมศรีนี้แหละนายจ้างผม ว่าผมเห็นด้วยในกรณีที่ผู้หญิงมีทรัพย์สินมาก่อน หรือมีอาชีพมาก่อน หรือต่อไปภายหลังมีทรัพย์สินของตนเอง หรือมีอาชีพเกิดขึ้นทีหลังที่ผู้ชายไม่ทักท้วงอะไร ในกรณีนี้ทำนิติกรรม

LIART

นี่ไม่ควรที่ผู้ขายควรจะไปเกี่ยวข้องกับ เพราะผู้ขายควรจะรับรู้เป็นอย่างดีว่าเมื่อแต่งงานกับ
 เขาประกอบอาชีพอยู่นะ เขามีทรัพย์สินของเขาอยู่นะ ถึงเขาไม่ได้แยกต่างหากอะไรก็ตาม
 ในกรณีนี้ไม่จำเป็นจะต้องมาขออนุญาตจากสามีอีก อันนี้ถ้าแก่นั้นรู้สึกจะพอที่จะรับฟังได้
 นะครับ มันก็เป็นธรรมแก่ผู้หญิง แต่สำหรับที่ร่างกฎหมายมานี้ที่ว่าท่านผู้เสนอมาบอกว่า แหม
 พิจารณามาอย่างดีแล้ว ละเอียดแล้วนี้ กระผมก็ว่าดูแล้วกระผมเห็นว่ามันสับสนกันครับ มัน
 ใช้ในทางปฏิบัติไม่ได้เลย กระผมจะยกตัวอย่างให้ที่ประชุมเห็น อย่างมาตรา ๑๔๕๔ นี้ร่าง
 เดิมของเขาดีแล้ว ให้สามีเป็นหัวหน้าคู่ครอง เป็นผู้เลือกที่อยู่ และเป็นผู้อำนวยการในเรื่อง
 ช่วยเหลืออุปการะเลี้ยงดู ในครอบครัวนี้ผมก็เรียนแล้วว่าหุ้นส่วนชีวิตหรือหุ้นส่วนจัดการนี้
 มันจะต้องมีหัวหน้าเข้าคนหนึ่ง ไม่ผู้หญิงหรือผู้ชายก็ต้องเป็นหัวหน้า มันจะไม่มีหัวหน้า ไป
 ตัดเขาออกทั้งมาตรา โดยที่คำนึงถึงเรียกว่า ฉันจะอยู่ที่ไหนก็อยู่ได้แล้วมาตรานี้ตัดออกเลย
 กลายเป็นพูดถึงเรื่องถิ่นที่อยู่โดยเฉพาะ เป็นท่านองว่าถ้าฉันตกลงที่อยู่ไม่ได้ ฉันจะอยู่ที่ไหน
 ก็ได้ นี่ คือไปมุ่งหวังเอาที่ว่ามีความอิสระ นี่เป็นการสนับสนุนคนบางคน และมันไม่คุ้มครอง
 ผู้หญิงส่วนมาก ก็สามีก็เป็นหัวหน้าคู่ครองนี้มันเสียหายอย่างไร ถ้าสมมติว่าภริยานี้มีอำนาจ
 ทำนิติกรรมอะไรได้ อย่างที่ผมเรียนมาตั้งแต่จะไปแก้อย่างนั้นนะครับ มันไม่เสียหายอะไร
 หรือเอาอย่างที่ผมเคยกราบเรียนในที่กรรมาธิการร่างรัฐธรรมนูญว่า ถ้าจะเอาภริยาเป็น
 หัวหน้าคู่ครองก็ไม่ขัดข้องอะไร แต่ว่าการเป็นคู่ครองกันนี้มันจะต้องมีหัวหน้า เพราะมันมา
 เกี่ยวกับการปกครองกันด้วย เกี่ยวกับการที่ลูกบุตรภริยาบุตรด้วยคนอะไรที่เกี่ยวข้องด้วย
 มันก็ต้องมีหัวหน้าอยู่ครับ ที่จัดการ นี่ไปตัดเขาทั้งออกเสียหายหมด -เลือกที่อยู่นี้ก็เหมือนกัน
 ก็ไปเข้าใจกันสับสนว่าภูมิลาเนากับที่อยู่ปนกัน ทว่าไปอยู่ต่างจังหวัดไปรับราชการนี้สามีจะ
 เห็นว่าทั้งร้าง ซึ่งเป็นไปไม่ได้ การที่ไปรับราชการหรือไปที่ไหนนี้ ไม่ใช่เป็นเรื่องที่สามีเป็นเหตุ
 ทั้งร้างเลย แล้วผมก็เรียนไว้แล้ว ถ้าเป็นสามีมีอายุมากแล้วยังไปอยู่ที่ไหน สามีไม่ได้ว่าเลยเชียว
 อันนี้ไม่ขัดข้องเลยเชียว เรื่องนี้รู้สึกว่าเป็นรับข้อเท็จจริง และเรื่องการเป็นผู้อำนวยการได้
 ช่วยเหลืออุปการะเลี้ยงดู ของเขาดีแล้วๆ ไปตัดเขาทำไม ผมไม่เห็นเหตุผล ไหนว่าร่างไว้ว่า
 รอบคอบละเอียด นี่คนต่างจังหวัด ลองคิดดูสิครับ เป็นข้าราชการก็ดี เป็นชาวนาเป็นอะไร
 ก็ดีนี่ ถ้าเกิดแกเกิดไม่อุปการะเลี้ยงดูภริยา ภริยาไม่มีรายได้อะไรนี้ ภริยาเกิดจะไปร้องกับ
 ผู้บังคับบัญชา แกก็บอกว่ากฎหมายไม่ได้บอกให้แกอุปการะเลี้ยงดูนี้ เพราะมีสิทธิเท่าเทียม

กันแล้ว ก็ไปเลี้ยงดูตัวเองซี จะร้องราชการก็ร้องไม่ได้ จะไปฟ้องร้องต่อศาลก็ฟ้องไม่ได้ ตัดออกทั้งหมดทั้งมาตรา และก็ไปลงเรื่องถิ่นที่อยู่ อ้ายที่อยู่ที่ผมเห็นพูดกันนักพูดกันหนาทีเดียวจะกลัวเรื่องทั้งร่าง ผมไม่เห็นน่าจะกลัว หนุ่ม ๆ สาว ๆ เขาไม่ทั้งร่างกันหรอก แก่ ๆ ก็จะมีแต่ภริยาอยากจะไปอยู่ไหนก็ไปอยู่เถอะครับ ที่นี้มาถึงเรื่องการทำนิติกรรมที่จะต้องได้รับความยินยอมจากสามีนั้นะครับ คือในเรื่องนี้เราอย่าไปคิดถึงเฉพาะว่าภริยาที่มีทรัพย์สินมีเงินทอง ภริยาที่มีทรัพย์สินมีเงินทองหรือประกอบการค้านี้ ในทางพฤตินัยแล้วนี้ เมื่อเราประกอบการค้าได้ เราทำอะไรได้นี้ ปกติทางสามียินยอมที่จะอนุญาตให้ทำนิติกรรมได้ และเฉพาะอย่างยิ่งซึ่งผมก็สนับสนุนที่จะให้ในเรื่องนี้ ให้ว่าสามีจะต้องยินยอม แต่เรื่องเราต้องคำนึงว่ากฎหมายนี้เขาเขียนกฎหมายใช้สำหรับคนทั้งประเทศ คู่คุ้มครองผู้หญิงทั้งประเทศการที่ภริยาไปทำนิติกรรมโดยที่สามีไม่ยินยอม นิติกรรมนั้นเป็นโมฆียะ คือหมายความว่าสามีนี้จะบอกเลิกร่างได้ การบอกเลิกร่างนี้ก็หมายความว่าบอกเลิกร่างภายใน ๑ ปี นับแต่ที่สามีรู้หรือภายใน ๑๐ ปี นับแต่ที่ว่าการทำนิติกรรมที่เป็นโมฆียะเกิดขึ้น กรณีนี้เป็นการคุ้มครองครอบครัว เช่นสมมติว่าภริยาไปทำนิติกรรมไปขายที่นาไปขายบ้านโดยที่สามีก็มาเอาอกกลับไปภริยาขายควายไปเสียแล้ว ขายบ้านไปเสียแล้ว ถ้ายอมให้ทำได้โดยไม่ได้ความยินยอมจากสามีตามที่กฎหมายใหม่นี้ร่าง มันก็ไปเลย สิบบริคณฑ์ในครอบครัวหยุดไปเลย เพราะว่าต่างฝ่ายมีสิทธิที่จะจัดการได้ เมื่อเขาจัดการก็ไปเลย ที่นี้ถ้ากฎหมายเดิมนั้นมันมันดีอยู่แล้วครับ ท่านประธานครับ คือมันมีอยู่แล้วว่า ถ้าสามีกลับมาที่บ้านนะ เออภริยาขายนี้ได้กำไร สามีพอใจเราก็นิ่งเฉยเสีย นี้ก็ได้กำไรสิ ถ้าสามีมาเห็นว่าเออได้ไปขายก็เสียเปรียบ สามีบอกเลิกร่างได้ การคุ้มครองใคร คู่คุ้มครองครอบครัวตัว คู่คุ้มครองภริยา คู่คุ้มครองลูกเต้าตัว นี้ของดี ๆ ของอย่างนี้ทำไมถึงจะไปตัดออกเขา คือจะไปคำนึงถึงเรื่องสิทธิ ๆ แล้วจะคำนึงถึงว่าเมื่อมาอยู่ในสภานี้แล้ว ได้ทำอย่างนี้เป็นขึ้นโบว์แดงนี้ ผมไม่เห็นด้วยเลย การที่ผมจะมาคัดค้านนี้ทั้ง ๆ ที่ผมเคารพนับถือ นายจ้างผมหลายคน คนนับถือหลายคนซึ่งเป็นผู้หญิงอยู่ในสภานี้แหละซึ่งผมก็ต้องกินเงินเดือนเขา แต่ว่ามันความเห็นผมก็จะคุ้มครองผู้หญิงคุ้มครองผู้หญิงทั้งประเทศ และผมก็เห็นว่าไม่กระทบกระเทือนนายจ้างผมเพราะนายจ้างผมไม่มีประสบปัญหาเรื่องอย่างนั้นะครับ ไม่มีและรู้สึกว่ามันมีขัดข้องเลยครับ ชีวิตสมรสชาติ ๆ แล้ว ถ้าไปทำอย่างนี้เท่ากับทำให้อาชีพผม

LIRT

นี้เจริญขึ้น อีกหน่อยละครับ หนุ่ม ๆ สาว ๆ มาปรึกษาแล้ว ฉันมีสิทธิฟ้องให้ทนายของคุณ
สนอง อย่างนี้ได้ค่าจ้างอยู่เรื่อยครับ แต่ว่าฉันขอให้สภานี้คำนึง อย่างรับเลยครับ ร่างนี้ แล้ว
ที่ผมกราบเรียนมานี้ผมก็กราบเรียนตามข้อกฎหมายอย่างเป็นทางการ เพราะผมไม่ใช่ว่าฟังมา
พูดกันพร่ำเพรื่อ แล้วก็ไม่ใช่กฎหมายพร่ำเพรื่อ ฉะนั้นที่เรียนมานี้ เรียนตามความรู้ที่ได้
เล่าเรียนมาและตามที่ประสบการณ์เห็นมาจะครับ ถึงจะมากกราบเรียนให้ทราบ ฉะนั้นเรื่องนี้
ขอการสนับสนุนด้วยครับ โปรดให้กฎหมายนี้ตกไปเลยครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ: ผมมีข้อสังเกตว่า ร่างพระราชบัญญัติที่ท่าน
สมาชิกสตรีเสนอขึ้นมาเพื่อให้ชายหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน โดยอนุวัตให้เป็นไปตามกฎหมาย
รัฐธรรมนูญนั้น ซึ่งท่านสมาชิกฝ่ายชายซึ่งท่านเป็นคนที่มีความรู้ดี มีความรู้ต่าง ๆ เวลา
นี้เจ็บไปหมดเลย ความจริงผมเข้าใจว่าท่านสุภาพสตรีที่เสนอนั้นก็คงจะมีใจกว้างพอที่จะรับ
ฟังความคิดเห็นท่านสมาชิกฝ่ายชายได้เสมอ และที่คุณสนองได้กล่าวว่กลัวทางบ้านนั้น
ผมเข้าใจว่า ความจริงนั้นไม่ได้กลัวเลย เพราะสมาชิกฝ่ายชายเราไม่ได้ทำผิดก็ไม่มีอะไร
จะต้องกลัว นอกจากว่าเราเป็นฝ่ายรักสงบเท่านั้นเอง ขอเชิญ คุณหญิงสุภาพครับ

คุณหญิงสุภาพ วิเศษสุรการ: ท่านประธานที่เคารพ ถ้าหากว่าสุภาพบุรุษในประเทศไทย
นี้เป็นเช่นสมาชิกสภานิติบัญญัติที่มีนามกรว่า ดอกเตอร์อดุล วิเชียรเจริญละก็ ผู้หญิง
จะไม่ขอสิทธิใดๆ ทั้งสิ้น หรือว่าสุภาพบุรุษในประเทศไทยนี้ทั้งหมดมีส่วน เขาไม่ต้องทั้งหมด
คะ ส่วนใหญ่เหมือนกับท่านสมาชิกสภานิติบัญญัติในที่ประชุมนี้ เราจะไม้อะไรเลย เพราะ
ว่าท่านเป็นผู้ที่ยกทางบ้านเป็นหัวหน้า ยกทางบ้านไว้ในฐานะเป็นนายท่านเองนั้น แต่ว่า
ที่เราเสนอนี้เราไม่ได้เสนอเพื่อคุณหญิงสมศรี คุณหญิงเลอศักดิ์ เพราะว่าท่านเหล่านี้หรือเราใน
ที่นี้ เราไม่ได้ประสงค์ที่จะทำอะไรเพื่อตัวเราเอง แต่เรามองเห็นว่าผู้หญิงส่วนใหญ่ในประเทศไทย
ซึ่งนอกจากไปจากภรรยา หรือดิฉันไม่ทราบว่าจะเรียกท่านว่าอย่างไรนะคะ ของ ส.ส. ในท้องนี้
นอกจากไปจากนั้น คือระดับหนึ่งต่อๆ เป็นลำดับๆ ลงไปจนกระทั่งถึงชาวไร่ชาวนา สตรี
เหล่านั้นได้รับความทนทุกข์ทรมานเป็นอันมากหลายประการ นี่ประการที่หนึ่งที่ดิฉันจะ
กราบเรียนถ้อยพูดถึงระดับชาวบ้านแล้ว เราจะทราบว่าหัวหน้าครอบครัวนั้นเข้าเฮ เย็นเฮ
ดิฉันไม่ทราบว่าใช้ศัพท์นี้ถูกหรือเปล่า และเมื่อกลับถึงบ้านก็เตะบ้าง ทุบบ้าง ตีบ้างกับภรรยา
ซึ่งเท่าที่เขาจะทำได้ อันนี้ก็นอกเหนือจากเรื่องกฎหมายนี้ ดิฉันเป็นแต่เพียงว่า กราบเรียนถึง

สภาพเพียงเล็กน้อยเท่านั้นนะคะ แต่อย่างไรก็ตาม ตามที่ท่านดอกเตอร์ตอบบอกว่า ท่านเห็นว่ากฎหมายที่ขอมานี้มันขออน้อยไป ควรจะขอมากกว่านี้ ดิฉันก็อยากจะทราบเรียกว่า เราขอแค่นี้แหละเมื่อเราขออน้อยแค่นี้ ท่านก็ให้เกิด สิ่งที่เราขอจะตามกฎหมายนี้เราขอความเป็นธรรมเท่านั้นเอง ขอความเป็นธรรมเท่านั้น อย่างที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ คือคุณสนอง ขอประทานโทษที่เอ่ยนามนะคะ ที่เพิ่งนั่งลงไป ที่ท่านบอกว่า นิติกรรมนั้นถ้าทำแล้วจะเกิดความวุ่นวาย ดิฉันเข้าใจว่านิติกรรมที่ทางกฎหมายนี้ขอขึ้นมา มันขอเพียงความเป็นธรรมในข้อที่ว่า ถ้าหากว่าภรรยาก่อนสมรสนั้นเขาได้มีมรดกมาจากบิดามารดาเขาเป็นชื่อของเขา เมื่อเขามาสมรสแล้ว เขาจะจับจ่ายใช้สอยทรัพย์สินของเขาซึ่งมารดาภักให้ ก็ให้สิทธิเขาเกิดไม่ต้องรอว่าสามีจะอนุมัติหรือไม่ อันนี้เป็นประการหนึ่ง คือว่าพ่อแม่เขาให้มาพอเขาแต่งงานแล้ว ชายของเขาไม่ได้เลย ต้องสามียอมถึงจะขายได้ อันนี้ดิฉันคิดว่า นี่คือความเป็นธรรม ส่วนเรื่องสินบริคณ์ที่ท่านผู้มีเกียรติเมื่อกี้กล่าวถึงนั้น ถ้าอ่านข้อแก้ไข ดิฉันจะขออ่านให้ฟังนะคะสั้น ๆ พูดว่า ถ้าฝ่ายใดจัดการสินบริคณ์ไปในทางที่จะเกิดความเสียหาย อีกฝ่ายหนึ่งอาจร้องต่อศาลให้สั่งถอนอำนาจในการจัดการสินบริคณ์ทั้งหมดหรือเฉพาะส่วนก็ได้ ทำได้ทุกอย่างเลยคะ เพราะฉะนั้นอย่าไปเป็นห่วงว่า ท่านกลับไปภรรยาจะขายของเสียหายหมด เขาทำไม่ได้หรอกคะ ส่วนอีกเรื่องที่พูดถึงเลือกที่อยู่ ท่านบอกว่า ถ้าแก่ ๆ แล้วก็ไปไหนก็ไปเกิดนะคะ ความจริงในกฎหมายนี้นั้นมุ่งหมายจะเรียนว่า ถ้าหากว่าภรรยาไม่อาจจะติดตามท่านสามีไปอยู่ด้วยได้เพราะเหตุจำเป็นอย่างอื่นหรือเพราะสามีไม่ยอมให้ไปเนื่องจากสามีอยากจะอยู่กับผู้หญิงอีกคนหนึ่ง สามีก็จะใช้กฎหมายนี้อ้างว่า เธอไม่ได้มาอยู่กับฉัน เพราะฉะนั้นฉันขอหย่าละ โดยเอากฎหมายนี้ขึ้นมาอ้างอันนี้คือเหตุผล ไม่ใช่ว่าภรรยาไม่ยอมจะไปอยู่ด้วยหรือบางทีไปไม่ได้ เพราะความจำเป็นหรือบางทีก็เขาไม่ให้ไป เมื่อเขาไม่ให้ไปแล้วครบกำหนดตามเวลานั้นเขาก็อ้างข้อนี้เป็นเรื่องขอหย่า เพื่อจะอยู่กับบุคคลใหม่ นั่นเรื่องการเลือกถิ่นที่อยู่ นะคะ ถ้าเราจะดูต่อไปข้ออื่นเราจะเห็นว่า สิ่งที่สมาคมบัณฑิตสตรีร่วมกับสตรีทั้งหลายขอนั้นขอว่าถ้าหากว่าภรรยามีวิชาชีพอยู่ในตัวแล้วอยากจะประกอบอาชีพอย่างนั้น ถ้าสามีเขาบอกว่าฉันไม่ให้เธอทำ ก็ทำไม่ได้ เพราะฉะนั้นสิ่งที่ขอก็คือว่า ขออนุญาตเกิด ว่าถ้าฉันสามารถจะทำประกอบอาชีพด้วยวิชาการที่ฉันรู้อยู่นี้ ก็อนุญาตเกิด นี่คะคือสิ่งที่ขอทุกข้อนี้ เราขอเพื่อความเป็นธรรมทั้งสิ้น ไม่ได้ขอยกเป็นหัวหน้าครอบครัว เราไม่ยกเป็นหรอกคะ

หัวหน้าครอบครัว อยากให้เราอยู่บ้านทำกับข้าว เราก็ยอม เลี้ยงลูกก็ยอม ทำอะไรก็ยอม ยอมหมดทุกอย่าง แต่เราขอนิดเดียวคือความเป็นธรรมที่อย่างที่ดีฉันได้กราบเรียนมาสอง-สามข้อ เพราะฉะนั้นดิฉันคิดว่าท่านสุภาพบุรุษในท้องนี้คงจะสังเกตเห็นว่าสิ่งที่เราขอนั้นเราขออย่างถ่อมตัวที่สุด ที่ท่านบอกว่าทำไมไม่ขอมากกว่านี้ ทำไมขอน้อยไป ก็ขอเรียนว่าเราขออย่างถ่อมตัวที่สุด และขออย่างที่จะไม่ให้กระทบกระเทือนแก่น้ำจิตน้ำใจของท่านผู้ชายที่จะอนุญาตให้ ดิฉันใคร่จะกราบเรียนอย่างนี้ค่ะ ขอขอบคุณค่ะ

นายศักดิ์ สายบัว : ท่านประธานที่เคารพ ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ กระผมก็มัก ลูกขึ้นอภิปรายบ่อย ๆ ถ้าจะผ่านกฎหมายนี้ไปโดยไม่พูดบ้างก็รู้สึกกระไรอยู่ ก่อนอื่นกระผมขอกราบเรียนว่า กระผมก็เป็นนักปกครองครอบครัวโดยใช้ลัทธิรักษาชีพโดยเหมือนกับท่านสมาชิกส่วนใหญ่ทั้งหลาย ณ ที่นี้ เมื่อกระผมดูร่างกฎหมายฉบับนี้แล้ว กระผมก็รู้สึกว่าการฝ่ายสภาพสตรีก็เป็นเพียงขอลิทธิความเสมอภาคในสายตาของกฎหมาย ซึ่งสำหรับกระผมเองไม่ขัดข้องอะไรเลย แต่กระผมห่วงอยู่อย่างเดียวกันว่า ถ้ากระผมยกมือสนับสนุนกฎหมายฉบับนี้ ท่านสภาพสตรีทั้งหลายอาจจะต้องเดือดร้อน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สภาพสตรีที่เรียนกฎหมายหรือสำเร็จวิชาการกฎหมายประการแรกครับ ถ้าใครพูดถึงเรื่องกฎหมายนี้ก่อนแต่งงานก็จะไม่ได้แต่งงาน เมื่ออยู่กันไปแล้วยกเรื่องกฎหมายนี้ขึ้นมาพูดก็รู้สึกว่าต้องหย่ากันไม่ช้าก็ไม่นาน กระผมถึงอยากขอกราบเรียนท่านผู้เสนอกฎหมายนี้ว่า คิดให้ดีครับ คือว่าท่านสุภาพบุรุษนะท่านมีมาตรการอย่างอื่นนอกกฎหมายที่จะใช้จัดการกับคู่รักคู่หมั้นและภรรยาที่ขอบยกข้อกฎหมายมาอ้าง ถ้าหากกระผมยกมือสนับสนุนแล้วนะครับ ท่านผู้รับรองกระผมว่าจะไม่เสียใจ และกระผมจะยกมือให้ ขอพระคุณครับ ท่านประธาน

นางจันทน์ สันตะบุตร : ท่านประธานที่เคารพ ดิฉันรู้สึกว่าเป็นเกียรติอย่างยิ่ง ที่ได้อยู่ท่ามกลางท่านสุภาพบุรุษที่ให้เกียรติกับผู้หญิงเป็นอย่างมาก แต่อย่างไรก็ดีเราอยากจะรับข้อเสนอของดอกเตอร์อดุล ครั้งแรกพอดิฉันเห็นท่านลุกขึ้นมาดิฉันก็เคยเกรงขามท่านทั้งในด้านวิชาในด้านศักดิ์ศรีทุก ๆ ด้านนะค่ะ แต่เมื่อท่านพูดแล้ว ดิฉันก็ความเกรงขามนั้นก็น้อยไป เพราะท่านให้ความเห็นใจแก่ผู้หญิงแต่ท่านให้มากเกินไปจนท่านลืมนึกคิดว่ากฎหมายรัฐธรรมนูญนั้นเขาให้สิทธิผู้หญิงและผู้ชายเพียงเท่าเทียมกันเท่านั้น โดยที่ท่านคิดเอ็นดูผู้หญิง ท่านก็เลยลืมนึกถึงกฎหมายรัฐธรรมนูญที่คณะสภานิติบัญญัติคณะนี้ได้ผ่านไปแล้ว

เมื่อหยก ๆ พูดถึงท่านสมาชิกอีกท่านหนึ่งสุภาพบุรุษนะคะ ท่านน่าจะตระหนักว่า สุภาพบุรุษนั้นได้เสียความมีอำนาจหลายปีสิบปีติดกันนะคะ ท่านก็ยังคงขอต่อไปอีกสองปี ถึงแม้จะสองปีท่านก็ยังอยากได้ เพราะฉะนั้นดิฉันก็อยากจะทราบเรียนท่านว่าไหน ๆ ท่านจะให้แล้วนะท่านอย่ามาเกียจเลยว่าเป็นอีกสองปีผู้หญิงซึ่งอยู่ประมัตถ์จะขึ้นมาเป็นประมัตถ์หรือว่าผู้หญิงที่อ่านหนังสือไม่ออกอีกสองปีนั้นจะทำให้เขาอ่านหนังสือออกจะทำให้เขาฉลาดยิ่งขึ้นดิฉันอยากจะได้เรียนว่าผู้หญิงที่ท่านบอกว่าไม่มีการศึกษานั้น ที่อยู่หัวเมืองที่ท่านเป็นหัวนั้นนะถึงแม้ผู้หญิงเหล่านั้นจะไม่ ดิฉันก็คิดว่าผู้ชายซึ่งเป็นคู่สมรสของผู้หญิงนั้นก็ฉลาดหรือคะ เพราะฉะนั้นท่านอย่าให้เป็นห่วงเลยทั้งสองฝ่าย ดิฉันคิดว่าท่านให้ความเป็นธรรมอย่างกลาง ๆ จะดีกว่า ในด้านหุ้นส่วนของชีวิตนั้นดิฉันเห็นด้วย ดิฉันทราบเรียนตั้งแต่เริ่มต้นแล้วว่า เรื่องหุ้นส่วนชีวิตนั้นเป็นเรื่องละเอียดอ่อนเราไม่สามารถที่จะนำเอาเรื่องของกฎหมายเข้ามายุ่งเกี่ยวได้ กฎหมายจะมีบทบาทก็ต่อเมื่อหุ้นส่วนชีวิตนั้นแตกแยก ตัวดิฉันเองนั้นเป็นนักกฎหมาย แล้วก็แต่งงานกับนักกฎหมายร่วมมายี่สิบเก้าปีแล้วเราไม่เคยมีการแตกแยก เราไม่เคยได้นึกถึงเรื่องกฎหมายเลย ดิฉันอยากจะได้เรียนประสบการณ์ว่าดิฉันเรียนกฎหมายแล้วแต่งงานแล้ว ดิฉันไม่ได้เคยนึกถึงเรื่องกฎหมายครอบครัวหรือกฎหมายแพ่งฯ ว่ามันกระทบกระเทือนถึงครอบครัวของดิฉันอย่างไรบ้าง แต่ดิฉันมามีประสบการณ์ก็เพราะว่าดิฉันได้รับคำปรึกษาจากผู้ที่เขาเดือดร้อน เมื่อเขาเดือดร้อนแล้วเขาก็มาหาความเป็นธรรม คือสมาคมบัณฑิตสตรีทางกฎหมายให้ช่วยแนะนำให้เขา แน่ละ ที่มาทานั้น ๙๐ เปอร์เซนต์เป็นผู้หญิงที่ได้รับความเดือดร้อน แต่สมาคมบัณฑิตไม่สามารถที่จะช่วยเขาได้ก็เพราะอะไร เพราะกฎหมายนั้นละเอียดเสียจนกระทั่งเรา ไม่ได้มีความเป็นธรรมเลย เพราะฉะนั้นอันนี้แหละคะที่เป็นแรงผลักดันให้ทางสมาคมบัณฑิตและพวกผู้หญิงเหล่านี้พยายามที่จะศึกษาหาข้อมูลแล้วนำมาประมวลเสนอให้ท่านพิจารณาอยู่ในขณะนี้ นอกจากนั้นที่ท่านบอกว่าให้สุภาพบุรุษเป็นผู้จัดการทรัพย์สินมรดกหรือว่าสินบริคณฑ์แต่เพียงฝ่ายเดียวนั้นเป็นการดี ก็ท่านก็บอกอยู่แล้วเป็นหุ้นส่วนชีวิต ไม่ใช่หุ้นส่วนบริษัทก็ท่านจะไปเอาแบบอย่างว่าต้องมีผู้จัดการทำไม ในเมื่อเราอยู่กันด้วยความรักความกลม่อมเพราะฉะนั้นเราก็ปลัดกันเป็นใหญ่ใครจะเป็นอะไรก็ได้ พูดที่จริงแล้วปัญหากฎหมายที่จะมาสู่ศาลนั้นมีน้อยเหลือเกิน ถ้าเมื่อทุก ๆ คนที่จะต้องไปหาทนายละก็ ทนายคงจะต้องมีธนาคารสำหรับทนายพิเศษ ท่านจะเห็นได้ชัดยกเว้นจริง ๆ ถึงจะไปหาทนาย ถึงจะไปฟ้องศาล เพราะ

ฉะนั้นดิฉันคิดว่าปัญหาเหล่านี้ไม่ใช่ปัญหาสำคัญ แต่อย่างไรก็ดี ดิฉันอยากจะยกตัวอย่าง สักกรณีหนึ่งว่า ที่เราให้อำนาจผู้ชายเป็นผู้จัดการทรัพย์สินแต่เพียงฝ่ายเดียวนั้น บางทีเราไป เจาะผู้ชายซึ่งไม่มีความเป็นธรรมชาติอย่างอันนี้มีจริง ๆ ผู้ชายคนนั้นอยู่กับภรรยาสัก ๕ ปี ๑๐ ปี ก็ชักจะไปเป็นสนิม เธอก็ไปมีภรรยาใหม่ ก็เคี้ยวเชืงที่จะให้ภรรยาเดิมนั้นเลิก ภรรยา เดิมไม่ยอมเลิกก็เพราะความรักสามีแล้วก็รักลูกด้วย เมื่อเป็นดั่งนั้นแล้ว ผู้ชายก็ใช้วิธีการ ทรัพย์สินบริคณห์นั้น คือการโดยยกเอาจักรไปบ้าง ตู๋เย็นไปบ้าง พัดลมไปบ้าง เอาไปหมด เรียกตำรวจจับก็ไม่ได้ เพราะว่าเขาเป็นผู้จัดการทรัพย์สินบริคณห์ อันนั้นแหละคะเป็นปัญหา นี้ เป็นแต่เพียงปัญหาเดียวที่ดิฉันยกก็รู้ว่าเวลาของสภามีค่า ถ้าดิฉันจะยกมากกว่านี้แล้วทางสภา จะยกมือให้กับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นเอกฉันท์ทีเดียว พูดถึงในด้านนิติกรรมนะคะ เมื่อกี้ที่ท่านบอกว่านายของท่านไม่มีปัญหา อันนั้นดิฉันเชื่อ เพราะว่าเราคุณหญิงสมศรีท่านมี คู่สมรสเป็นคนที่ดี แม้แต่ดิฉันเองก็เหมือนกันให้เซ็นไว้เป็นปึก ๆ แต่ท่านอย่าลืมนะคะถ้า เราไปเจาะนักธุรกิจจริง ๆ ต่อให้เซ็นไว้เป็นปึก ๆ เขาก็ไม่ยอมรับ ถ้าเมื่อเรามีคู่แข่งที่สามารถ กว่าหรือที่ดีกว่าที่ชี้จุดให้เห็นว่าต้องมาเซ็นต่อหน้า บางทีท่านเป็นอธิบดีกรมอุตุฯ เราจะไปดึง เอาท่านมาเซ็นต่อหน้าได้อย่างไร เพียงระยะเวลาพลาดไปเพียงนิดเดียวเท่านั้นก็ทำให้การเงิน การทองผิดไปเป็นหมื่น เป็นแสน เป็นล้านทีเดียว อันนี้ดิฉันก็ขอฝากเอาไว้ด้วย นอกจากนั้น ดิฉันก็คิดว่าดิฉันอยากจะขอวิงวอนให้ท่านสมาชิกในที่นี้โปรดได้นึกถึงหัวอกของครอบครัว ในส่วนที่โชคร้ายไม่มีโอกาสที่จะมาเจาะสภาพบุรุษที่ดี ๆ เหมือนอย่างที่สมาชิกหญิงเมื่อกี้นี้ ท่านได้อภิปรายแล้ว ก็ขอท่านได้โปรดกรุณาผ่านร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ไป ที่ท่านเป็นห่วง ว่ามีบางบทบาทตอนที่เซย ๆ นั้นนะ ดิฉันขอกราบเรียนว่าท่านอาจจะทำได้ด้วยการขอแปรญัตติ หรือไม่ก็อาสาสมัครเข้ามาเป็นกรรมการช่วยกันแก้ไขร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ให้ทันสมัย และถูกใจท่านก็คงจะทำให้ดียิ่งขึ้น ดิฉันขอขอบพระคุณคะ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ขอเชิญท่านรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง ยุติธรรมครับ

นายสมภพ โทตระกิตย์ (รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงยุติธรรม) : ท่านประธาน ที่เคารพ กระผมขออนุญาตกราบเรียนข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับโครงสร้างของร่างพระ- ราชบัญญัติฉบับนี้เพื่อประกอบการพิจารณาของท่านสมาชิกผู้มี่เกียรติ ในเบื้องต้นกระผม

LIRT

อยากจะขอทราบเรียนว่า ในฐานะที่เป็นฝ่ายรัฐบาล รัฐบาลนี้มีได้หนึ่งสนใจเลยในการที่จะปรับปรุงสิทธิของสตรีเพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่ได้บัญญัติว่า ให้ชายและหญิงมีสิทธิทัดเทียมกัน ในเรื่องการปรับปรุงสิทธิสตรีนั้น ทางฝ่ายรัฐบาลก็ได้ตั้งคณะกรรมการพิจารณาชำระสะสาง บรรพ ๕ ที่ว่าด้วยครอบครัว ก็เป็นที่สำเร็จเรียบร้อย และผลของการปรับปรุงนั้นก็ทำให้สิทธิสตรีเพิ่มขึ้นเป็นอันมากในการที่จะจัดการทรัพย์สินได้เป็นอย่างดี แต่เมื่อรัฐธรรมนูญได้มาบัญญัติให้มีสิทธิทัดเทียมกันนั้นก็เกิดเป็นปัญหาขึ้นอีกว่า ระบบครอบครัวที่เราเป็นอยู่ หรือที่ได้ปรับปรุงขึ้นมาแล้วนั้น ถ้าหากจะเปลี่ยนรูปออกมาให้มีสิทธิทัดเทียมกัน จะกระทำได้แค่ไหนเพียงใด และจะทำได้ในลักษณะอย่างไรจึงจะทำให้เอกภาพของครอบครัวนั้นเป็นปึกแผ่น ไม่มีปัญหาขัดแย้ง ในขณะนี้ก็กำลังอยู่ในระหว่างพิจารณา ซึ่งคาดว่าจะเสนอได้ภายในระยะเวลาไม่เกิน ๑ ปี หรือ ๒ ปี แต่อย่างไรก็ตาม กระผมใคร่จะขอทราบเรียนถึงข้อสังเกตในโครงสร้างของร่างพระราชบัญญัตินี้ แต่ที่จะทราบเรียนนั้นก็ใคร่จะขอฝากเป็นข้อสังเกตเบื้องต้นว่า ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติได้เสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ โดยยึดหลักที่จะให้สิทธิชายและหญิงทัดเทียมกัน แต่ท่านอาจจะลืมไปข้อหนึ่งที่ท่านไม่ได้คำนึง ก็คือในขณะนี้ในปัจจุบันนี้ ชายจะทำการสมรสได้ต้องมีอายุ ๑๗ หญิงจะสมรสได้ต้องมีอายุ ๑๕ ทำไมท่านถึงปล่อยความไม่ทัดเทียมข้อนี้ให้มาปรากฏ ไม่แก้ไขข้อนี้ด้วย ทำไมจะต้องปล่อยให้ผู้ชายรออีก ๒ ปีจนอายุ ๑๗ จึงจะแต่งงานได้ ทำไมไม่พิจารณายกฐานะให้หญิงอายุ ๑๗ ด้วยกัน หรือลดอายุชายให้มาเหลือ ๑๕ เท่ากัน อย่างนี้ถึงจะเรียกว่าได้เคารพต่อหลักการให้สิทธิทัดเทียมกัน นี้ในเบื้องต้นที่กระผมอยากจะฝากข้อสังเกต ก็เป็นที่น่าเสียดายว่าข้อนี้ไม่ได้มีปรากฏอยู่ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีความสำคัญอยู่ก็คือว่า การเปลี่ยนระบบการจัดการทรัพย์สินของสามีภริยาว่าให้มีการจัดการทรัพย์สินบริภัณฑ์ร่วมกัน ทรัพย์สินบริภัณฑ์นั้น กระผมขออนุญาตที่จะทราบเรียนว่า ก็หมายถึงสินเดิมและสินสมรส สินเดิมนั้นก็คือทรัพย์สินที่สามีหรือภริยาได้มีอยู่ก่อนสมรส ส่วนสินสมรสนั้นก็เป็นเรื่องทรัพย์สินที่สามีภริยาได้มาในระหว่างสมรส เมื่อสินบริภัณฑ์ประกอบด้วยสินเดิมและสินสมรสแล้ว การที่จะวางหลักให้สามีภริยาจัดการร่วมกัน คำว่า "จัดการร่วมกัน" นี้ มีความหมายในทางกฎหมายมาก อย่างไรเรียกว่าจัดการร่วมกัน การจัดการร่วมกันในสินเดิมก็ดี ในสินสมรสก็ดีนั้น ก็ต้องหมายความว่าจะต้องจัดการในลักษณะที่น่า

ไปหาผลประโยชน์หรือลงทุน หรืออะไรต่าง ๆ หรือบูรณะตบแต่งแกสินบรีคณห์นั้นให้มั่นคงถาวรหรือให้ห้องยกยออกไปเป็นประโยชน์ต่อครอบครัว การที่ให้บุคคล ๒ คนมีสิทธิในการจัดการร่วมกันนั้นก็เหมือนกับท่านสมาชิกผู้มีเกียรติได้กล่าวการเป็นหุ้นส่วน การเป็นหุ้นส่วนระหว่าง ๒ คนนั้นผิดกับการเป็นหุ้นส่วนของครอบครัว หุ้นส่วนที่มาประกอบธุรกิจในการการค้านั้นถ้าหากไม่ตกลงกันได้อะไรต่าง ๆ เกิดความขัดแย้งก็อาจจะเลิกหุ้นส่วนได้โดยง่าย แต่สามภริยาถ้าจะประกอบธุรกิจกันทำนองนั้นแบบหุ้นส่วนแล้ว ย่อมจะเห็นได้ว่ามีแต่ทางก่อให้เกิดความรำคาญความแตกแยก เพราะการจัดการสินบรีคณห์ร่วมกันนั้น ทรัพย์สินของสามีและภริยาอาจจะไม่ตรงกัน ย่อมจะมีความขัดแย้งได้ มีทรัพย์สินอยู่แห่งหนึ่ง สิ่งหนึ่งฝ่ายหนึ่งอาจจะจัดการอยู่อีกอย่างหนึ่ง ฝ่ายหนึ่งอาจจะต้องการจัดการไปอีกทางหนึ่ง ในกรณีนี้จะได้ข้อยุติในทางใด นี่ก็คือปัญหาประการแรกที่จะต้องคำนึงถึง ว่าการจัดการร่วมกันนั้นมันก่อให้เกิดปัญหาได้มาก เพราะเหตุว่าถึงแม้ว่าจะไปหาศาลได้ก็ตาม แต่ผลก็จะเป็นอย่างที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติว่า อาชีพทนายนั้นเองก็จะเฟื่องฟูขึ้น เพราะเหตุที่ว่าหลักการของการจัดการทรัพย์สินร่วมกัน นี่เป็นประเด็นที่กระผมอยากจะกราบเรียนว่า อัยการระบบให้สามภริยาจัดการสินบรีคณห์ร่วมกันนั้นมันมีปัญหาอยู่ แล้วนอกจากนั้นเองท่านก็ได้บัญญัติไว้เป็นหลักการใหม่ว่า ถ้าฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดจัดการสินบรีคณห์ในทางที่เสียหาย อาจร้องขอต่อศาลได้ ความในข้อนี้ก็ไม่รับกับหลักการที่ท่านได้บัญญัติเอาไว้ ก็เมื่อจัดการร่วมกันแล้ว ทำไมฝ่ายหนึ่งจะไปจัดการเสียหายให้แก่อีกฝ่ายหนึ่งได้ มันย่อมจะเป็นไปไม่ได้ เพราะฉะนั้นการที่ท่านจะสร้างบทบัญญัติออกมาว่า ถ้าฝ่ายใดจัดการให้เสียหาย อีกฝ่ายหนึ่งร้องขอต่อศาลขอให้จัดการฝ่ายเดียวได้นั้น มันก็ย่อมเป็นไปไม่ได้ เพราะท่านจัดการร่วมกัน เมื่อร่วมกันก็ต้องหมายความว่าเห็นพ้องกันทุกอย่างในการจัดการสินบรีคณห์นั้น ๆ แล้ว ก็เมื่อเห็นพ้องต้องกันแล้ว ไม่มีข้อขัดแย้งทำไมถึงจะเกิดความเสียหาย ถ้าเมื่อเสียหายแล้วต่างคนต้องเป็นฝ่ายรับผิดชอบ ผิดทั้งคู่ก็ไม่ชอบที่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดจะไปร้องขอต่อศาลที่จะขอให้เพิกถอนอำนาจจัดการของอีกบุคคลหนึ่งได้ด้วย นี่เป็นข้อสังเกตประการต้น ส่วนเรื่องของการภูมิเลือกถิ่นที่อยู่ในเรื่องการประกอบอาชีพ กระผมก็ไม่ตั้งใจ เพราะเหตุที่ว่ามันก็ไม่มีความสำคัญอะไร แต่ในเรื่องการจัดการในเรื่องต่อไปก็คือเรื่องสิทธิฟ้องคดีเกี่ยวกับสินบรีคณห์สามภริยามีสิทธิฟ้องคดีเกี่ยวกับสินบรีคณห์ในส่วนที่ตนเป็นผู้จัดการ นี่สินบรีคณห์ในส่วนที่เป็นผู้จัดการนั้นมีได้อย่างไร หลักการนี้ขัด

ขึ้นไปอีกแล้ว เพราะในตอนต้นนี้ได้สร้างหลักการไว้ว่า ท่านให้จัดการร่วมกัน แต่ในส่วนใดเล่าที่ท่านจะมาจัดการในส่วนของท่านได้ อันนี้ก็ไม่ปรากฏ จริงอยู่ในระบบของการจัดการทรัพย์สินนั่นเอง ถ้าหากประมวลถึงวิธีการระบบต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องของการจัดการทรัพย์สินที่มีอยู่ในโลกนี้มันก็มีอยู่ ๔-๕ ระบบ จริงอยู่อาจจะมียุทธวิธีแยกกันจัดการทรัพย์สินก็ได้ที่ต่างฝ่ายต่างที่จะแยกกันจัดการ แต่ท่านต้องบอกไว้ให้เป็นกิจจะลักษณะต้องเป็นข้อยกเว้น หลักเบื้องต้นก็คือว่า ให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจัดการ แต่มีข้อตกลง อาจจะเป็นสัญญาก่อนสมรสหรือในระหว่างสมรส ที่จะให้ฝ่ายหนึ่งแยกออกไปจัดการทรัพย์สินของตนได้ นั่นเป็นลักษณะพิเศษที่ต่างประเทศเขาก็ทำกันอยู่มาก แต่ถ้าเราจะมาวางหลักโดยไม่คำนึงหรือใคร่ครวญถึงผลที่จะเกิดขึ้นแล้ว สร้างหลักมาให้จัดการร่วมกัน แต่ในขณะเดียวกัน ก็บอกว่าฟ้องคดีเกี่ยวกับสินบริคณ์ในส่วนที่ท่านเป็นผู้จัดการมันจะมีส่วนใดบ้างที่สามีหรือภริยาจะจัดการในส่วนของตัวเองได้ ความข้อนี้กระผมก็ไม่เข้าใจ ก็เป็นห่วงอีกว่าถ้าปล่อยไปเช่นนี้ ผลในทางปฏิบัติก็จะเกิดปัญหาขึ้นอีกมาก และนอกจากนั้นเองก็ได้บอกไว้ว่า คู่สมรสมีอำนาจจ่ายสินบริคณ์ส่วนของตน นี่ก็อีกเช่นเดียวกัน หมายอมรับการแบ่งแยกว่า ในการจัดการร่วมกันนั้น แต่ละฝ่ายมีสิทธิที่จะจำหน่ายสินบริคณ์ส่วนของตนเองได้ นี่ก็เป็นข้อขัดแย้งกับหลักเบื้องต้น เพราะว่าหมายความว่าในระบบที่ท่านร่างขึ้นมาขึ้นมานั้นนะ ท่านยอมรับทั้งระบบสินบริคณ์ที่ให้สามีภรรยาาร่วมกันเป็นเจ้าของ แต่ในขณะเดียวกัน ท่านก็บอกว่าในการจัดการร่วมกันนั้นนะ แต่ละฝ่ายอาจจะจำหน่ายสินบริคณ์ส่วนของตนเองก็ได้ อาจจะฟ้องคดีในส่วนของตนเองก็ได้ ลักษณะการบัญญัติเช่นนี้มันไม่กลมกลืนกัน ถ้าหากว่าผ่านร่างพระราชบัญญัติไปเช่นนี้แล้วนี้ จะก่อให้เกิดปัญหาขึ้นเป็นอย่างมากในทางปฏิบัติ อันนี้กระผมก็อยากจะขอฝากเป็นข้อสังเกตในการประกอบการพิจารณาหลักการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจปกครอง เป็นที่น่าเสียดายที่ท่านไปยึดหลักอยู่แต่เพียงว่าให้อำนาจปกครองบุตรนั้นอยู่กับบิดามารดา แต่ท่านไม่ยอมที่จะเห็นว่าอำนาจปกครองนั้นอยู่กับบิดาดังที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบัน นี่ก็อีกเช่นเดียวกัน การปกครองบุตรนั้นให้ทั้ง ๒ ฝ่ายปกครอง ซึ่งตามความจริงแล้วในลักษณะของการที่จะมีฝ่ายในครอบครัวนั้น กระผมคิดว่าท่านสมาชิกผู้มี่เกียรติก็คงจะได้ตระหนักเป็นอย่างดี ว่าจะต้องมีบุคคลในระหว่าง ๒ คนนั้นต้องมีบุคคลหนึ่งที่มีความเป็นเด็ดขาด และความเป็นเด็ดขาด

เราก็ยอมรับว่าได้แก่หัวหน้าครอบครัว คือสามี และเมื่อเราไม่ยอมรับความมีอำนาจเด็ดขาดของสามีแล้ว มาสร้างอำนาจเท่ากันระหว่างมารดากับบิดา การปกครองบุตรนั้นจะได้ผลดีหรือ กระผมขอฝากเป็นข้อสังเกตอีกประการหนึ่งในข้อนี้ นอกจากนั้นอีกประการหนึ่งท่านไปตัดมาตรา ๑๕๔๕ ออกเสียนี้ คือเป็นเรื่องเกี่ยวกับว่า เมื่อมีการเพิกถอนการสมรสแล้ว ผลของการเพิกถอนนี้มันคุ้มครองผู้สุจริต ถ้าหากไปทำการอะไรเข้าไว้ เกี่ยวกับเรื่องของสามีภรรยาขึ้นขึ้น เขาคู่มือคุ้มครองผู้สุจริต แต่ท่านก็ไปตัดเสีย ซึ่งเป็นที่น่าเสียดาย กระผมก็ไม่ทราบว่าการที่ท่านมีความมุ่งหมายอย่างไร ที่จะไปตัดบทบัญญัติมาตรา ๑๕๔๕ ออกเสีย เพราะเหตุที่ว่ามีสมมติว่าชายหญิงคู่หนึ่งสมรสกัน แต่ทว่าชายหญิงการสมรสของชายหญิงนั่นเอง ไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมาย ซึ่งอาจจะยังไม่บรรลุนิติภาวะ หรือไม่ได้รับความยินยอมจากบิดามารดา ก็อาจจะไปเพิกถอนได้ แต่ในระหว่างที่สมรสแล้วก่อนที่จะถูกการเพิกถอนนั้น สมมติว่าจะทำการซื้อขายทรัพย์สินกับบุคคลอื่นเขา แล้วต่อมามีการเพิกถอนเช่นนี้ กฎหมายมาตรา ๑๕๔๕ เขาคู่มือบุคคลภายนอกที่เข้ามาติดต่อกับสามีภริยาคู่นั้น โดยเขาไม่รู้ถึงเหตุของการไม่สมบูรณ์ของการสมรส เช่นนี้กฎหมายคุ้มครองให้ แต่ท่านก็ไปตัดออกเสียอันนี้ก็เป็นที่น่าเสียดาย เพราะเหตุที่ว่าจะทำให้หลักการคุ้มครองบุคคลภายนอกนั้นมีปัญหาต่อไปหรือน้อยลงไป ประการสุดท้ายท่านได้สร้างหลักขึ้นมาใหม่เกี่ยวกับเรื่องการทำพินัยกรรม ดังปรากฏในมาตราสุดท้ายว่า การที่บุคคลใดมีทายาทอยู่ ทายาทโดยชอบธรรมนี้ก็จะหมายถึงภริยาหรือบุตรหรือบิดามารดาที่ป่าน้ำอา อะไรต่างๆ ถ้าหากไปทำพินัยกรรมไม่ยกให้แก่ภริยาของตนหรือบุตร หรือพี่น้องอะไรต่างๆ ก็ตาม ไปยกให้บุคคลอื่นซึ่งไม่ใช่ทายาท หรือยกให้นิติบุคคล ซึ่งในกรณีเช่นนี้ ท่านบัญญัติเป็นหลักการใหม่ว่าเจ้าของทรัพย์สินนั้นจะทำพินัยกรรมเช่นนั้นไม่ได้ แล้วทำไปก็ไม่มีผล ทายาทโดยชอบธรรมภริยาหรือบุตรนั่นเอง อาจจะร้องต่อศาล ขอให้ศาลสั่งให้ตนมีทรัพย์สินในพินัยกรรมนั้นในมรดกนั้นได้ ๑ ใน ๔ และยังมีบัญญัติต่อไปว่า ถ้าหากศาลเห็นว่า ๑ ใน ๔ นั้นน้อยไปจะเพิ่มให้มากขึ้นก็ได้ หลักการใหม่ข้อนี้เป็นการทำลายกรรมสิทธิ์ของบุคคล มันจะก่อให้เกิดปัญหาอยู่มาก เมื่อเขาเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์แล้วเขาก็ชอบที่จะทำพินัยกรรมยกทรัพย์สินนั้นให้แก่ใครก็ได้ ก็ทำไมเขามีเจตนาที่จะให้บุคคลนั้น ถึงแม้เขาจะไม่ให้ภริยา เพราะเหตุที่ว่ามันอาจจะเกิดว่าภริยานั่นเองมีความประพฤติไม่ดี ได้ร้างกันไปแล้ว ในระยะมีชีวิตอยู่เขาได้ให้ทรัพย์สินออกไว้เป็นจำนวน

มากแล้ว พอเพียงแก่การครองชีพ เขาเหลืออยู่เขาก็สะสมขึ้นมาใหม่ เขาสร้างขึ้นมาใหม่ เขาก็ควรมีกรรมสิทธิ์โดยชอบธรรมที่จะยกให้แก่ใคร โดยทางพินัยกรรมได้ ทำไมจะต้องไปบังคับว่าถึงแม้เขาจะยกให้ไปแล้ว เมื่อตายไปแล้วก็ยังมีสิทธิได้อีก ๑ ใน ๔ อันนี้เป็นสิ่งที่น่าคำนึงถึงว่ากรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินของบุคคลนั่นเองก็จะถูกลดทอนลงไป และในขณะเดียวกันนั้นเองก็จะทำให้เกิดความรู้สึกบางประการ ว่าร่างกฎหมายฉบับนี้มองในลักษณะเป็นการแคบ จริงอยู่เหตุของการซื้อนี้กระผมก็ได้ยินมาฟังมามาก ในขณะที่พิจารณาการปรับปรุงประมวลกฎหมายแพ่งฯ เราได้พิจารณาถึงภริยาหลวงกับภริยาน้อย โดยมากมักปรากฏว่าสามีนั้นเองยกทรัพย์สินสมบัติให้แก่ภริยาน้อยเป็นส่วนใหญ่ทั้งหมด ภริยาหลวงไม่ได้เลย มาตรานี้ก็คงจะมุ่งมันที่จะแก้ข้อขัดข้องข้อนี้ แต่หว่ามันไปกระทบกระเทือนถึงหลักการอื่น ๆ อีกมากมาย เพราะฉะนั้นกระผมจึงขอประทานฝากเป็นข้อสังเกตแก่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติว่า โครงสร้างของร่างพระราชบัญญัติฉบับแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งฯ นี้ ควรจะได้รับการพิจารณาให้รอบคอบ แล้วถ้าหากว่าจะดำเนินการแก้ไขแล้ว กระผมคิดว่าต้องใช้เวลามากทีเดียว เพราะว่ามันเป็นปัญหาที่ละเอียดอ่อนเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตในครอบครัว ซึ่งเราจะต้องพยายามระมัดระวังอย่างยิ่งว่าสร้างหลักการใด สร้างระบบกฎหมายมาประการใดแล้ว จะต้องไม่ก่อให้เกิดความรำคาญภายในครอบครัวนั้น ๆ ขึ้นเป็นอันขาด และโปรดระลึกว่าสามีและภริยานั้น ฐานะย่อมไม่เหมือนกัน ประสพการณ์ย่อมจะผิดกัน การที่จะมายอมรับรู้ให้ภริยาเข้ามามีสิทธิจัดการสินบริภัณฑ์ร่วมกันกับสามีนั้น ต้องคำนึงถึงทางการศึกษา ประสพการณ์ของภริยาที่จะมีทัดเทียมดังเช่นที่อยู่ในมาตรฐานที่ควรจะต้องเข้ามาจัดการสินบริภัณฑ์ได้หรือไม่ ถ้าหากว่าไม่อยู่ในฐานะทัดเทียม หรือไม่มีประสพการณ์ หรือด้อยในการศึกษา ปัญหาการจัดการทรัพย์สินจะเป็นสินเดิมสินสมรสสิน จะก่อให้เกิดปัญหาขึ้นมาก และจะเป็นการสร้างความรำคาญให้แก่ครอบครัวและการแตกแยกในที่สุด อันนี้กระผมจึงใคร่ขอประทานกราบเรียนประกอบการพิจารณา ว่าขอได้โปรดระมัดระวังร่างพระราชบัญญัตินี้ ถ้าจะรับหลักการจะต้องใช้เวลาพิจารณาเป็นอย่างมาก และในขณะเดียวกัน โดยที่รัฐบาลเองก็ได้ทำการปรับปรุงแก้ไขอยู่แล้ว ถ้าหากว่าร่างพระราชบัญญัตินี้ผ่านสภาไป ในปีหน้ารัฐบาลเสนอซึ่งมีหลักการที่ดีกว่า นี้เองจะเห็นได้ว่าเป็นการขัดกันเป็นการสร้างระบบในครอบครัวนั้นในลักษณะที่แตกต่างกัน ซึ่งภายในระยะเวลาอันสั้น ๑ ปีนั้นมีการเปลี่ยนแปลงทางความ

สัมพันธระหว่างสามีกฎ การจัดการทรัพย์สินระหว่างสามีกฎออกไปลักษณะที่เปลี่ยน
อย่างหนึ่งปีหนึ่งใช้อย่างหนึ่ง ปีหนึ่งใช้อีกอย่างหนึ่ง เช่นนี้ย่อมจะมีผลกระทบกระเทือนถึงความ
สัมพันธระหว่างสามีกฎเป็นอย่างมาก กระผมจึงขอประทานฝากเป็นข้อสังเกตประกอบการ
พิจารณาด้วย

นายไพจิตร เอื้อทวิกุล : ท่านประธานที่เคารพ กระผมคิดว่าเราจำเป็นต้อง
พิจารณากฎหมายฉบับนี้จากใน ๒ แง่ด้วยกัน คือในแง่ของหลักการ และก็ในแง่ของรายละเอียด
โดยเฉพาะในประเด็นกฎหมายเท่าที่กระผมได้ฟังมานี้ กระผมไม่ค่อยแน่ใจว่าที่เรา
พูดกันนั้น การที่จะพยายามจะยกเอาปัญหาในรายละเอียดมาเพื่อหักล้างปัญหาในหลักการ
หรือไม่ เพราะฉะนั้นกระผมขอแยก สำหรับในหลักการแล้วกระผมขอสนับสนุนร่างพระราช
บัญญัติฉบับนี้ แล้วกระผมเชื่อว่าทุกคนที่เชื่อในความเป็นธรรม ก็จำเป็นที่จะต้องสนับสนุน
หลักการนี้เรื่องนี้ไม่ใช่เรื่องที่เราจะมาอภิปรายกันโดยตลกขบขัน จะตลกขบขันก็ได้ไม่เสียหาย
อะไรหรอกแต่ว่ามันเป็นเรื่องสำคัญ กระผมเห็นว่าเป็นเรื่องสำคัญ เพราะว่าเรากำลังพูดถึงเรื่อง
ของความเป็นธรรม เรื่องของความเสมอภาคและเรื่องของสิทธิมนุษยชนเราอย่าลืมว่าครั้งหนึ่ง
กว่าครึ่งหนึ่งของคนในโลกนี้เป็นสตรี ถ้าหากว่าสตรียังไม่มีความเสมอภาคทัดเทียมกับชาย
ในกฎหมายแล้ว ความเสมอภาคในสังคมจะสมบูรณ์ไม่ได้ กระผมไม่เห็นด้วยเลยที่กฎหมาย
ของประเทศใดก็ตาม จะเขียนรวบอำนาจให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นหัวหน้าครอบครัวเสมอไป
ไม่มีเหตุผลอะไรทั้งสิ้น นอกจากว่าเขาเกิดมาเป็นชาย เมื่อเกิดมาเป็นชายแล้ว ถึงจะมี
นิสัยไม่ดีอย่างไร สติสัมปชัญญะไม่สมบูรณ์อย่างไร ก็ยังจะต้องเป็นหัวหน้าครอบครัว อันนี้
อาศัยหลักอะไร กระผมคิดว่าเรื่องในครอบครัวนั้นไม่ใช่เรื่องว่าจะไปกำหนดว่าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง
จะเป็นหัวหน้าเสมอไป เพราะว่าการวินิจฉัยการตัดสินใจในครอบครัวนั้นเป็นเรื่องการตัดสินใจ
ใจร่วมกันแม้จะพบว่าตามความจริงแล้วไม่ว่ากฎหมายจะเขียนอย่างไรนั้น ในแต่ละครอบครัว
ใครจะเป็นช้างเท้าหน้าช้างเท้าหลังนั้นมันก็ขึ้นอยู่กับบุคลิกของแต่ละคนของสามีและภรรยา
ตามความจริงแล้วสำหรับสตรีไทย กระผมเชื่อว่ามันไม่ใช่เรื่องของความรู้ว่าจบ ป. ๔ ป. ๖
อะไรหรอก ที่มีท่านสมาชิกบางท่านบอกว่ารอเอาไว้ให้สตรีมีการศึกษาดีกว่านี้ แล้วเราค่อยมา
แก้กฎหมายนั้น กระผมคิดว่ามันไม่เข้าประเด็นเลย เพราะว่าในการตัดสินใจในครอบครัวนั้น
มันไม่ใช่เรื่องของวิชาการและความจริงแล้วสตรีไทยนั้นเชี่ยวชาญเป็นอันมากในทางด้านสงคราม

จิตวิทยา อันนี้กระผมเชื่อว่าเราหลาย ๆ ท่านก็คงทราบที่อยู่ คือสุดท้ายถ้าหากว่าสู้กันด้วยเหตุผลไม่ได้ ทางฝ่ายสตรีก็บอกว่าคุณอย่าใช้เหตุผลมาอ้างเลย เพราะว่ายิ่งฟังยิ่งไม่รู้เรื่อง เอาอย่างที่ท่านต้องการเถิด แล้วสุดท้ายก็มักจะจะเป็นไปตามนั้น เพราะฉะนั้นมันไม่ใช่เรื่องจำมีความรู้ ป. ๔ ป. ๖ อะไรนั้น มันเป็นเรื่องของการตกลงในแต่ละครอบครัว และเป็นบุคลิกลักษณะของสามีและภรรยา เพราะฉะนั้นในทางด้านหลักการนั้น กระผมคิดว่ามันสมควรแล้วที่เราจะต้องมีการแก้กฎหมาย ให้ความเสมอภาค แล้วก็ให้บทกำหนดในรัฐธรรมนูญนั้นมีผล ไม่ใช่เขียนเอาไว้เพียงแต่เพื่อเป็นตัวอักษรเท่านั้นเอง ส่วนในทางด้านประเด็นของกฎหมายนั้น ก็อาจจะมีปัญหาอยู่บ้าง แต่กระผมเชื่อว่า ด้วยความสามารถของสภานี้ ในระดับกรรมาธิการ นั้นก็น่าที่จะแก้ไขให้ลุล่วงไปด้วยดีได้ กระผมยกตัวอย่าง ในมาตรา ๕ ซึ่งแก้มาตรา ๑๔๕๔ นั้น การกำหนดให้คู่สมรสมีสิทธิเลือกถิ่นที่อยู่แยกกันได้นั้น กระผมคิดอันนี้เป็นปัญหามาก และถ้าสภารับหลักการแล้วจะต้องไปพิจารณาให้ดีในระดับกรรมาธิการ กระผมไม่ได้คิดถึงสามีภริยาหนุ่มสาวหรือแก่หรืออะไรทั้งสิ้น แต่กระผมคิดถึงบุตร ถ้าหากว่ากำหนดตามนี้ กระผมเกรงว่าจะมีปัญหาเป็นอันมากในการที่จะให้เลี้ยงดูบุตรให้เติบโตขึ้นมาเป็นคนโดยสมบูรณ์ได้ อันนี้ก็เป็นปัญหา แต่ในขณะที่เดียวกันก็มีจุดดี เราอย่าไปมองแต่เฉพาะปัญหา กระผมคิดว่าในมาตรา ๑๔ ซึ่งให้เพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา ๑๕๕๗ นั้น กำหนดว่าผู้มีสิทธิได้รับค่าอุปการะนั้น สามารถที่จะขอให้ศาลสั่งให้นายจ้าง ผู้บังคับบัญชาหรือองค์การหักเงินเดือนของผู้ให้ความอุปการะได้ อันนี้กระผมคิดว่าเป็นข้อกำหนดที่ดี เพราะในปัจจุบันนี้ เราจะเห็นว่าหัวหน้าครอบครัวเป็นจำนวนมากซึ่งได้ทอดทิ้งครอบครัวของตน สำหรับภริยานั้นยังพอทำเนา แต่การทอดทิ้งบุตรซึ่งยังเยาว์วัยอยู่ไม่มีทางที่จะช่วยตัวเองได้นั้น กระผมคิดว่าเป็นปัญหาสังคมซึ่งจะต้องแก้ และการแก้โดยการที่กำหนดว่าในเมื่อผู้เป็นหัวหน้าครอบครัวไม่ยอมรับความรับผิดชอบของตัวเองแล้ว ก็ต้องมีทางที่จะบังคับ อย่างน้อยที่สุดก็ให้ผู้เยาว์เหล่านั้นสามารถมีชีวิตรอด และมีการศึกษาได้พอสมควรแก่สภาพ เพราะฉะนั้นทั้งหมดนี้กระผมอยากจะขอให้ดูว่า เรื่องนี้ไม่ใช่เรื่องที่ เราจะมาพูดกันเล่น ๆ ตามร่างที่เสนอมานี้มีทั้งจุดดีและจุดที่ยังบกพร่อง แต่ถ้าเรายึดถือหลักการความเสมอภาคและสิทธิมนุษยชนแล้ว กระผมก็คิดว่า เราควรจะรับหลักการของร่างนี้ ส่วนใหญ่ปัญหารายละเอียดนั้นขอให้ไปแก้กันในระดับกรรมาธิการ ขอบพระคุณครับ

นายถาวร ชะนะภัย : ท่านประธานที่เคารพ กระผมมีความเห็นที่จะเสนอต่อที่ประชุมนี้ดังต่อไปนี้ กระผมเห็นด้วยว่ากฎหมายต่างๆ ในหลักการของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ที่จะเสนอมานั้น ควรจะต้องมีการแก้ ปัญหาที่อยู่ต่อไปว่าเราจะแก้อย่างไร การคำนึงถึงหลักการเท่านั้นยังไม่พอ เราต้องคำนึงถึงเหตุผลด้วย เหตุผลของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กล่าวไว้ว่า เพื่ออนุรักษ์มาตรา ๒๘ วรรค ๒ ของกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ กระผมได้ฟังท่านรัฐมนตรีช่วยว่าการยุติธรรมได้ชี้แจงถึงปัญหาต่างๆ ได้ชี้แจงถึงแผนงานของรัฐบาล ได้ชี้แจงถึงจุดบกพร่องหลายอย่างของกฎหมายฉบับนี้ ทำให้กระผมเห็นคล้ายตามว่าเวลาเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องให้การวินิจฉัยและพิจารณาอย่างรอบคอบ ค่าโบราณเขาบอกว่า “ช้า ๆ ได้พร้าสองเล่มงาม ตัวนได้สาม ผลามันก็มักพลิกแพลง” การที่ให้สิทธิเสมอภาคของผู้หญิงและผู้ชายให้มีความทัดเทียมกันเพื่อสิทธิแห่งมนุษยชน เพื่อความเป็นธรรม กระผมเห็นด้วย แต่ว่าวันนั้นวันที่ ๑๑ เวลารวดเร็วเหลือเกิน กระผมเกรงว่าตัวนได้สาม ผลามันก็มักพลิกแพลง อีกประการหนึ่งมีการกล่าวถึงบ่อยๆ ในการอภิปรายวันนี้ว่า ช้างเท้าหน้า ช้างเท้าหลัง ในความคิดส่วนตัวของกระผมนี้ไม่ได้พูดกันอย่างเล่นๆ กระผมเห็นด้วยกับดอกเตอร์อดุล เห็นด้วยกับคุณสนอง ดอกเตอร์ศักดา กระผมก็จะยอมให้เป็นทั้ง ๔ เท้า เลย ให้สตรีเป็นทั้งช้างเท้าหน้าและเป็นช้างเท้าหลัง แต่ผู้ชายเราจะเป็นงวงช้างเพื่อที่จะเดินปากบันรับอันตราายก่อนผู้หญิง นี่เป็นความคิดเห็นและกระผมขอสรุปว่ากระผมไม่เห็นด้วยที่จะรับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ขอบพระคุณครับ

นางสายหยุด นิยมวิภาต : ท่านประธานที่เคารพ และท่านสมาชิกผู้มีเกียรติตามที่ดิฉันได้ยื่นเพื่อนสมาชิกผู้มีเกียรติได้อภิปรายมาทั้งในแง่ของกฎหมายและประกอบกับตัวอย่างอีกมากมายหลายประการ ดิฉันในฐานะที่ไม่เคยเป็นนักกฎหมาย และไม่เคยได้เรียนรู้ในเรื่องของกฎหมาย แต่ใครที่ขอประทานเสนอในแง่ของการปฏิบัติและตามสิทธิอันชอบธรรมที่ควรจะมีและพึงเป็นไป เท่าที่ดิฉันได้ศึกษาร่างพระราชบัญญัติที่ขอแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์นี้ ดิฉันยังมองไม่เห็นว่าจะอะไรจะเป็นข้อทำให้เกิดความแตกร้างในครอบครัวตามที่ท่านสมาชิกผู้ที่เป็นกฎหมายได้กล่าวและเกรงกันนักกันหนาทั้งนี้ก็เพราะเห็นว่าสิทธิที่จะขอเป็นสิทธิที่มีความร่วมกัน มีความเสมอภาคกัน และมีความร่วม

ที่จะต้องรับผิดชอบในชีวิตในครอบครัวทั้งในแง่ของกฎหมายและในแง่ของการปฏิบัติแต่ที่
 ท่านได้กล่าวว่าจะเป็นจุดที่ก่อให้เกิดความแตกร้างในครอบครัวนั้น ดิฉันเข้าใจว่าท่านได้มอง
 เห็นว่าถ้าหากว่าเรามีสิทธิเท่าเทียมกันนั้นเป็นจุดเริ่มต้นที่จะทำให้เกิดความแตกร้าง ก็เป็นสิ่ง
 ที่ช่วยไม่ได้ และที่ท่านได้กล่าวว่าการถือหุ้นส่วนของชีวิตนั้น ดิฉันหาได้คิดในรูปนั้นไม่ ดิฉัน
 ถือว่าชีวิตของครอบครัวนั้นไม่ใช่เป็นการถือหุ้นส่วน เพราะถ้าเป็นการถือหุ้นส่วน นี่แหละ
 คือจุดที่ก่อให้เกิดความแตกร้าง ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น ก็เพราะเหตุว่า เมื่อมีการถือหุ้นส่วน
 แล้วต่างก็มุ่งที่จะต้องคิดถึงผลประโยชน์และกำไรของตนเป็นที่ตั้ง เพราะฉะนั้นการมีชีวิตใน
 ครอบครัวไม่ใช่เป็นการถือหุ้นส่วนแต่เป็นการที่จะต้องร่วมกันรับผิดชอบในตามท่านองคฺลอง-
 ธรรม ประการต่อไป การที่ท่านบอกว่าจำเป็นจะต้องมีหัวหน้าเป็นสุภาพบุรุษที่จะต้องนำ
 ครอบครัว ในแง่ของการปฏิบัตินั้นเราได้มีหัวหน้าและก็ได้ยกย่อง แต่เราต้องการหัวหน้าที่เป็น
 ประชาธิปไตย เราต้องการหัวหน้าที่มีความเป็นธรรมที่ฟังความคิดความเห็น ทั้งในแง่
 ของการปฏิบัติและในแง่ของกฎหมาย เพราะฉะนั้นดิฉันไม่เห็นว่าจะไปกระทบกระเทือน
 ท่านในข้อไหนเลยแม้แต่น้อย ประการต่อไปที่ท่านบอกว่า มาตรา ๓๘ ในการที่จะให้คู่สมรส
 มีสิทธิในการจัดการสินบริคณห์ร่วมกัน อันนี้ก็สิ่งชอบธรรมที่ควรจะต้องทำ และก็ดิฉัน
 ไม่เห็นว่าจะก่อให้เกิดความแตกร้างประการใดอย่างที่ท่านได้กล่าวไว้ว่าจะเกิดความขัดแย้งกัน
 ดิฉันยังมองไม่เห็น ในเมื่อถ้าตกลงร่วมกัน ทั้งในแง่กฎหมายและแง่การปฏิบัติ นั้น และโดย
 เฉพาะอย่างยิ่งในฐานะความเป็นครอบครัวการดำรงชีวิตในครอบครัวอยู่ได้ ต้องยึดถือการ
 ปฏิบัติความกลมกล่อมกันเป็นของสำคัญ แล้วก็ดิฉันว่าถ้าหากผู้นำของครอบครัวหรือสุภาพบุรุษ
 ทั้งหลายที่มีใจและมีความบริสุทธิ์ใจ ไม่เห็นว่าจะต้องตื่นเต้นตกใจอะไรเลยกับกฎหมาย
 ฉบับนี้ อีกประการหนึ่งการที่ขอแก้กฎหมายฉบับนี้ขึ้นมาเพื่อให้เป็นเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ
 และก็เป็นสิทธิอันชอบธรรมที่ควรจะได้ดำเนินการ เพราะฉะนั้นถ้าหากว่าท่านมีเจตนาที่ดี
 และบริสุทธิ์แล้ว ไม่มีสิ่งใดที่จะต้องเป็นเครื่องห่วงเกรง กฎหมายฉบับนี้จะเป็นเครื่องทดสอบ
 ความรู้สึกของท่านสุภาพบุรุษทั้งหลายที่อยู่ในที่นี้หรือไม่อยู่ในที่นี้ก็ตาม กฎหมายฉบับนี้จะ
 เป็นเครื่องแสดงถึงเจตจำนงอันบริสุทธิ์หรือไม่บริสุทธิ์ของท่านที่จะมีต่อไปในอนาคต การที่
 ท่านได้กล่าวว่ามีข้อบกพร่องหลายประการนั้น ดิฉันก็พอที่จะมองเห็นในฐานะที่ไม่ใช่เป็น
 กฎหมาย แต่จะมีกฎหมายอะไรเล่าที่ไม่มีข้อบกพร่องที่จะดี ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ ดิฉันก็ยังมอง

ไม่เห็น เพราะเขามีกฎหมายเอาไว้ให้เราสามารถใช้นำมาปฏิบัติ และเมื่อเราพบข้อบกพร่องก็จำเป็นต้องแก้ไขกันไป ดิฉันก็ยังไม่เห็นมีข้อห้ามที่ไหนว่าถ้าพบข้อบกพร่องแล้ว และยังแก้ไขไม่ได้ ขอขอบพระคุณค่ะ

นายอวย เกตุสิงห์ : ท่านประธานที่เคารพ กระผมไม่ใช่นักกฎหมาย แต่ที่ลุกขึ้นมาพูดนี้ก็เพราะความเป็นห่วง ประการที่หนึ่งเป็นห่วงสตรีไทย ประการที่สอง เป็นห่วงครอบครัว และประการที่สามเป็นห่วงบ้านเมือง รัฐธรรมนูญให้สิทธิสตรีเท่ากับสภาพบุรุษก็เป็นความดีในแง่ของกฎหมายแต่ทว่าในแง่ของกฎธรรมชาตินั้นทำให้เกิดความยุ่งยากหลายประการ ธรรมชาติสร้างผู้ชายกับผู้หญิงให้ต่างกันหลายอย่างทั้งในทางร่างกายและทางจิตใจ ธรรมชาติสร้างให้ผู้ชายเป็นผู้นำ ให้ผู้หญิงเป็นผู้ตาม ทั้งนี้เป็นมาตั้งแต่สมัยโบราณแล้ว และถึงแม้ว่าในปัจจุบันนี้มนุษย์จะได้ก้าวหน้าไปเป็นอันมาก และก็มีหลายอย่างที่หนีธรรมชาติไม่พ้น เช่นผู้หญิงยังเป็นฝ่ายเสียเปรียบในทางด้านกามารมณ์ผู้หญิงยังต้องมีประจำเดือน ผู้หญิงจะต้องเป็นผู้ที่อุ้มท้อง และถ้ามีการกระทบกระทั่งอะไรกันขึ้นผู้หญิงเสียเปรียบกว่าผู้ชาย ฉะนั้นถึงแม้ว่ารัฐธรรมนูญจะว่าอย่างไรก็ตาม เราหนีความจริงไม่พ้นว่า ผู้หญิงเสียเปรียบผู้ชาย ผู้ชายที่ดีย่อมจะต้องเห็นใจผู้หญิง นอกจากในข้อนี้และก็มีข้ออื่นๆ หลายประการ เช่นในความอ่อนแอทางร่างกายเป็นต้น ในทางร่างกายก็ไม่ได้เท่ากัน ผู้หญิงกับผู้ชาย และกระผมเชื่อว่าในทางจิตใจถ้าเราคิดผลเฉลี่ยของผู้หญิงทุกคน ผู้ชายทุกคนไม่ใช่คนพิเศษก็รู้สึกว่าคุณผู้หญิงก็ยังมีจิตใจอ่อนกว่าผู้ชายนั่นเอง เพราะฉะนั้นผู้หญิงจึงถูกธรรมชาติสร้างมาให้เป็ฝ่ายที่ด้อย และตั้งแต่สมัยโบราณมาแล้ว ผู้ชายก็สนองความด้อยของผู้หญิงนี้ด้วยความเอ็นดู ผู้ชายรับหน้าที่เป็นผู้ปกป้องผู้หญิง เพราะรู้สึกว่าคุณผู้หญิงเป็ฝ่ายที่อ่อนแอ ขณะเดียวกันผู้หญิงก็ตอบสนองผู้ชายด้วยความยกย่องให้เกียรติ นี่เป็นกฎธรรมชาติซึ่งเราไม่ควรจะลืมนเสีย และกระผมเข้าใจว่าในปัจจุบันนี้ในบ้านเมืองของเรา ผู้ชายก็ยังมีความรู้สึกเช่นนี้ต่อผู้หญิง โดยทั่วๆ ไป การที่ครอบครัวใดครอบครัวหนึ่งจะมีเสถียรภาพตั้งอยู่มั่นคงได้นั้นอยู่ที่ความสงบเป็นยอดเยี่ยม แม้ว่าจะลำบากยากจนเพียงใด ถ้ามีความสงบในครอบครัวแล้ว กระผมคิดว่าครอบครัวนั้นก็ตั้งอยู่ได้ แต่ถ้าความสงบไม่มี ถึงแม้ว่าฐานะจะเป็นอย่างไร ครอบครัวนั้นก็ตั้งอยู่ไม่ได้ เราเห็นตัวอย่างในประเทศตะวันตกที่เรียกกันว่า "เจริญ" ที่ให้สิทธิผู้หญิงต่างๆ และผู้หญิงมี

LIRT

สิทธิหลายอย่างที่ผู้หญิงไทยไม่มี กระผมเชื่อว่าทุกท่านต้องรู้ว่าในประเทศเหล่านั้นเสถียรภาพของครอบครัวต่างกับในบ้านเรามากทีเดียว กระผมไม่อยากจะครอบครัวของเราตกอยู่ในสภาพเช่นนั้น กระผมไม่ทราบว่ากฎหมายที่ออกมาจะมีผลอย่างไรต่อครอบครัว แต่กระผมไม่อยากจะให้การที่สมมุติว่า ผู้หญิงจะมีสิทธิอย่างนั้นอย่างนี้ขึ้นมาใหม่นั้น จะทำให้เสียหลักธรรมชาติของเราที่ว่าผู้ชายเอ็นดูผู้หญิง และผู้หญิงยกย่องผู้ชาย กระผมคิดว่าคนที่คนสองคนสามารถทำอะไรได้เหมือนกัน อยู่ด้วยกันนั้นมันอยู่กันยากกว่า ถ้าคนหนึ่งอ่อนกว่าอีกคนหนึ่ง ฉะนั้นถ้าในครอบครัวมีคนสองคนดีเท่ากัน เก่งเท่ากันสามารถเท่ากัน กระผมว่าความสงบมีน้อยกว่าในครอบครัวที่ไม่เท่ากัน เพราะฉะนั้นธรรมชาติจึงสอนให้คนเราเลือกคู่ในทำนองนี้ บางทีบางคู่ผู้หญิงก็อาจจะเข้มแข็งกว่าผู้ชายก็ได้ แต่ก็อยู่กันได้ เพราะหลักที่กระผมกราบเรียนแล้วนั้น แต่ถ้าหากว่าเท่ากันทั้งสองฝ่ายแล้ว โอกาสกระทบกระทั่งจะมีมาก การออกกฎหมายที่จะได้รับการเผยแพร่ไปทั่วประเทศว่า เดียวนี้ผู้หญิงกับผู้ชายเท่ากันแล้ว กระผมเกรงว่าจะมีผลทางจิตใจทั้งทางผู้ชายและผู้หญิงทั่วประเทศ ทั้งคนมีการศึกษามากและคนผู้มีการศึกษาน้อยแต่คนที่มีการศึกษาน้อยนั้นได้รับการกระทบกระเทือนมากกว่า เพราะย่อมจะมีความยังคิดน้อยกว่าคนที่มีการศึกษามาก เพราะฉะนั้นต่อไปครอบครัวที่เคยอยู่ด้วยกันได้เพราะฝ่ายหนึ่งต้องทน ต่อไปนี้ก็จะอยู่ด้วยกันไม่ได้ เพราะไม่ยอมทน กระผมคิดว่าอันนี้จะเป็นผลไม่ดีสำหรับบ้านเมือง เราต้องไม่ลืมว่า ถ้ามีการแตกแยกในครอบครัวถึงอย่างไรๆ ก็ตาม ถึงแม้ว่ากฎหมายจะว่าอย่างไรก็ตามแต่ในสายตาของคนทั่วๆ ไปนั้นผู้หญิงเป็นฝ่ายที่เจ็บกว่าชายมาก และผู้ที่เจ็บมากที่สุดก็คือลูก เพราะฉะนั้นกระผมหวังใจว่าท่านสมาชิกคงนึกถึงกฎหมายธรรมชาติในเรื่องครอบครัวนี้ ขอพระคุณครับ

เจ้าดวงเดือน ณ เชียงใหม่ : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ ข้าเจ้าดวงเดือน ณ เชียงใหม่ ขอสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ใครจะขอกราบเรียนและวิงวอนท่านสมาชิกโดยเฉพาะอย่างยิ่งท่านสุภาพบุรุษในสภานี้ได้โปรดให้ความสนับสนุนด้วย เท่าที่ได้ฟังนักวิชาการ นักกฎหมายอะไรต่างๆ หลายท่านได้กล่าวมาถึงแล้ว โดยอ้างข้อบกพร่อง ข้อไม่สมบูรณ์ต่างๆ ของโครงสร้างของกฎหมายฉบับนี้ เรื่องสำหรับตัวข้าเจ้าเองนั้นเป็นผู้หญิงชนบทเป็นผู้หญิงบ้านนอกใคร่ขอเรียนให้ท่านสมาชิกท่านหนึ่งได้ทราบไว้ แต่คิดว่าทำไมหนอเราถึง

จะไม่ให้โอกาสและไม่ให้ความเป็นธรรมแก่สตรีที่มีโอกาสได้รับการศึกษาน้อย กฎหมายฉบับนี้เท่าที่เราได้ศึกษาดู ไม่ใช่เราจะผลิผลลามาตั้งท่านสมาชิกผู้หนึ่ง ท่านได้กล่าวไว้ว่า ถ้าขอมากเกินไปเราจะล้มเหลว อันที่จริงแล้วกฎหมายฉบับนี้ได้เคยเสนอร้องเรียนมาตั้งแต่รัฐบาลสมัยนั้น จำได้ว่าในครั้งนั้นมีหัวหน้าพรรคการเมืองพรรคหนึ่ง ได้กล่าว "พวกผู้หญิงที่ร้องเรียนสิทธิต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นผู้หญิงที่อยากมีหมวด" ซึ่งเวลานี้โดยกฎหมายฉบับแม่ของรัฐธรรมนูญก็ได้ยอมรับความทัดเทียมกันระหว่างสิทธิของสตรีและบุรุษแล้ว จะแปลว่าพวกเรานี้ นอกจากจะไม่ขอแต่หมวดเท่านั้น อยากรจะขอชนหน้าแข้งด้วยซ้ำไป สำหรับท่านสุภาพบุรุษที่ได้กล่าวไป ท่านเป็นนักกฎหมาย ขอยกตัวอย่าง เช่นดอกเตอร์ อดุล และคุณสนอง ตูจินดา ซึ่งท่านก็บอกว่า ท่านไม่เห็นด้วยกับกฎหมายฉบับนี้ ขอให้ท่านได้ลองย้อนไปถึงอดีตกาลสมัยก่อนโน้น ถ้าหากว่าสังคมมนุษย์นี้เรายังยอมรับความเป็นเพศทั้งสองเพศทั้งผู้หญิงและผู้ชายนั้นเป็นเพศที่เกือกลูซึ่งกันและกันเพศใดเพศหนึ่งจะขาดอีกฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ได้เลย ตามปกติแล้วกฎหมายที่ออกมาสมัยก่อน ๆ นั้น ในฐานะที่ผู้ชายมีโอกาสได้ศึกษาเล่าเรียนมากกว่า เพราะฉะนั้นการออกกฎหมายทุกฉบับผู้ชายจะเป็นผู้ออกกฎหมายทั้งสิ้น เป็นไปได้หรือที่ว่าพวกผู้ชายเพศผู้ชายนั้นจะได้ออกกฎหมายให้ความเป็นธรรมแก่เพศตรงข้าม เขาจะต้องนึกถึงผลประโยชน์ของเพศของตัวเองเป็นหลักใหญ่ที่นี้ระยะนี้สตรีเพศมีโอกาสได้รับการศึกษา มีโอกาสที่ต้องแสวงหาความเจริญทางด้านสติปัญญาให้แก่ตัวเองมากขึ้น ทำไมเราจะไม่ยอมรับข้อเสนอของฝ่ายสตรีบ้าง มีก็ยุคที่สมัยที่ว่ในรัฐสภานี้ได้มีสตรีเพศที่เป็น ส.ส. มีมากมายเหมือนกับยุคสภาชุดนิติบัญญัติแห่งชาตินี้ เพราะฉะนั้นเราก็คิดว่าสมควรแก่เวลาที่สุดแล้วที่เราทั้งหลายควรจะได้อีกโอกาสได้เสนอกฎหมายอันนี้มาหลังจากที่เราได้ร้องเรียนกันมานานแล้ว ความจริงที่ท่านทั้งหลายได้กล่าว บางท่านก็กล่าวเป็นเชิงขรณะ ท่านบอกว่า ครอบครั้วไหน ถ้าผู้หญิงก็เก่ง ผู้ชายก็เก่งแล้ว ความสงบในครอบครัวนั้นจะมีขึ้นไม่ได้ อันนี้ตรงกันข้ามซ้ำเจ้ามีความรู้สึกว่า ถ้าหากว่าความสงบของครอบครัวนั้นมันจะมีความเป็นธรรมเป็นรากฐาน อันนั้นจะเป็นความสงบที่ปลอดภัยและก็จะยั่งยืนได้ไปชั่วนานที่ท่านบอกว่าความจริงสตรีเพศนั้นมักจะได้รับเอาเอ็นดูจากบุรุษเพศเพราะว่าน่าสงสารมีความอ่อนแอ ในเชิงสรีรวิทยาเป็นอย่างยิ่ง อันนี้จริงอยู่ในแง่สรีรวิทยา สตรีเพศอาจจะมองเห็นว่าทำงานหนัก ๆ สู้บุรุษไม่ได้ สุภาพชนทางเหนือ เขาถึงได้บอกไว้ว่า "เราแบ่งหน้าที่ของคน ๒ เพศไว้ บุรุษนั้นทำงานหนัก

แต่ว่าสตรีนั้นทำงานหนัก” หมายความว่าทำงานมากกว่ากัน สำหรับความอ่อนแอหรือเข้มแข็งนั้น ข้าเจ้าจะขอค้าน ถ้าหากว่าจะเป็นนักวิชาการที่พิสูจน์ได้ว่า เวลาที่ถ้าจะเทียบส่วนเฉลี่ยของอายุแล้ว สตรีเพศมีอายุเฉลี่ยถึงคนละ ๖๕ ปีตรงกันข้ามกับบุรุษเพศมีอายุเฉลี่ยเพียง ๖๐ เท่านั้นไปมาเหล่านี้มาเอาไปทำอะไรไม่ได้เรื่องไม่ได้ราวเสียบ้าง ในขณะที่ผู้หญิงวางเนื้อวางตัวติดอยู่กับบ้านอันนี้ และถ้าหากว่าท่านทั้งหลายที่มีภรรยาของท่านได้มีโอกาสทำงานร่วมในด้านสังคมสงเคราะห์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริจาคเลือด ท่านจะสังเกตได้ว่าบุรุษนี้ นะคะ บุรุษนี้จะเป็นฝ่ายที่ซื่อสัตย์มากกว่าสตรีเพศเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุรุษที่เป็นทหาร เวลาเขาเลือดนี้ บริจาคเลือดนี้ เขาจะกลัวมากกว่าสตรีเพศด้วยซ้ำไป อันนี้เป็นข้อความจริงที่สุดนะคะ ที่นี้สำหรับท่านสุภาพบุรุษที่มากัดค้านบอกว่า ท่านไม่เห็นด้วยอย่างนั้น อย่างนั้นน่าสงสาร การที่พวกเราเรียกร้องขอให้มีการพิจารณาให้ความเป็นธรรมแก่สตรีเพศนั้น ไม่ได้เชิงในแง่ของเพียงแต่ความเป็นธรรมในครอบครัวเท่านั้น ในแง่ของกฎหมายด้วย ท่าน ยกตัวอย่างมาหลาย ๆ เรื่อง ท่านกรุณาฟังหน่อยซิคะว่า บุรุษสามารถที่จะไปจดทะเบียนซ้ำซ้อนกันได้หลาย ๆ คนโดยที่ตามกฎหมายไม่ได้เอาโทษ ที่นี้เราก็มีการขอแก้ไขกฎหมายนี้ ขอให้การจดทะเบียนนั้น ถ้ามีการจดทะเบียนซ้อน ก็ให้ถือเป็นโมฆะโดยปริยาย ขอให้ถือ การจดทะเบียนสมรสครั้งแรกเป็นการจดทะเบียนที่ถูกต้องตามกฎหมาย เพื่อป้องกันไม่ให้ บุรุษเพศใช้เล่ห์กลล้มล้างของตัวเองไปจดทะเบียนตอนเข้าคนหนึ่ง ตอนสายคนหนึ่ง อาจ ตอนเย็นอีกคนหนึ่งก็ได้ อันนี้ข้าเจ้ามีพยานหลักฐานที่ว่า หัวใจของผู้หญิงนั้นทำมาจะไม่ได้รับความคิดเห็นเห็นใจบ้าง มีเชื่อพระวงศ์ยิ่งใหญ่ผู้หนึ่งในกรุงเทพมหานครซึ่งข้าเจ้าจะไม่ขอเอ่ยนาม ได้ขึ้นไปเมืองเหนือ และในคืนเดียวกันนั้นท่านได้ไปขอแต่งงานขอสมรสกับสตรี ชาวเหนืออย่างถูกต้องตามประเพณีคืนเดียวถึง ๓ คน อันนี้เป็นไปได้แล้วขนาดเชื่อพระวงศ์ ยังเป็นอย่างนี้ อันนี้หรือที่ท่านคิดว่ามันเป็นธรรมแล้ว ยุติธรรมแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับสตรีที่แต่งงานแล้ว ถ้าหากว่าบุรุษเพศที่ท่านจะคิดว่าเก่า ๆ เป็นสนิมเมื่อสาว ๆ หนุ่ม ๆ ก็อยู่กันได้ แต่ตอนแก่ ๆ แล้วนะจะไปอยู่ที่ไหนก็ไม่ว่าเลย อันนี้แสดงให้เห็นธาตุแท้ของ ความบุรุษเพศว่า ท่านชอบของใหม่ของสด และอันใดเล่าที่จะเป็นหลักที่จะให้อิสตรียึดถือ ถ้าหากว่าเราจะไม่ไขว่คว้าทางเป็นธรรมทางด้านกฎหมาย ถ้าหากว่าท่านบุรุษทั้งหลายคิดว่า ทอดทิ้งครอบครัวของตัวเอง แล้วก็ไม่ไปมีภรรยาอีกคนหนึ่ง ภรรยาใหม่ นะคะ สตรีแม่บ้าน

เดิมกอดทะเขียนอยู่ที่บ้าน ตรงข้ามในขณะที่ฝ่ายสามีก็ไปกอดเมีย น้อยอยู่อีกบ้านหนึ่งนั้น ท่านคิดว่าความเป็นธรรมจะเกิดขึ้นอย่างไร ที่นี้เราจะไม่คิดถึงหัวใจสำหรับผู้เป็นมารดาผู้เป็นแม่ หรือผู้เป็นภรรยาเท่านั้น แต่มาคิดถึงผลสะท้อนสำหรับบุคคลที่ ๓ คือลูกที่จะรับกรรมอันนั้น ใครเล่าจะเป็นผู้หยิบบ่อนความเป็นธรรมนั้นให้ ฉะนั้นกฎหมายฉบับนี้ถึงได้ขอรับรองเพื่อให้สอดคล้องกับความเป็นมนุษย์ของโลกปัจจุบันนี้ ว่าถ้าหากสตรีสมัยก่อนสตรีมีชู้สามีฟ้องร้องปรับสินไหมค่าทดแทนได้ ฟ้องร้องได้ แต่ว่าในขณะเดียวกันถ้าหากสามีได้มีการยกย่องสตรีอื่นโดยเป็นที่เปิดเผยเสมือนหนึ่งภริยาภริยาทำอะไรได้บ้าง ไม่มีทางเลย เพราะฉะนั้นกฎหมายฉบับนี้ถึงได้แก่ ขอแก้วว่าถ้าสตรีมีชู้ สามีฟ้องหย่าได้ ในทำนองเดียวกัน ถ้าหากว่าสามียกย่องหญิงอื่นเยี่ยงภริยาเป็นที่เปิดเผย ก็ให้ภริยาฟ้องหย่าได้ และสำหรับค่าเลี้ยงดูก็เหมือนกัน ทอดทิ้งครอบครัวและบุตรไว้ แต่ตัวเองไม่ยอมรับเลี้ยงดู เพราะฉะนั้นเราก็ขอให้กฎหมายฉบับนี้ได้ขอรับรองให้มีการที่จะเรียกร้องค่าเลี้ยงดูบุตรจากสามีได้ และเรียกร้องได้ แม้ว่าเขาจะอ้างเงินน้อยจะไม่ยอมให้ เราก็สามารถที่จะติดตามถึงนายจ้างผู้ที่จะให้เงินเดือนแก่สามีนั้นเพื่อที่จะไปขอรับเงินค่าเลี้ยงดูบุตรจากนายจ้างได้โดยตรง อันนี้ข้าเจ้าก็คิดว่าเป็นธรรมอย่างที่สุดแล้ว สุภาพบุรุษ ๒ ท่านที่ได้กล่าวว่าท่านเป็นอิสระชน ถ้าเราคิดว่าพวกเราผู้หญิงทั้งหลายไม่ได้มีความคิด คิดว่าสตรีทั้งหลายที่เป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติหญิงชุดนี้ไม่เคยคิดที่ว่าเราจะเสนอกฎหมายเพื่อเป็นประโยชน์ของตัวเอง เพราะคิดว่าทุกคนนี้จะไม่มีปัญหาสำหรับครอบครัวของตัวเอง แต่เราก็มองที่จะให้ความเป็นธรรมแก่สตรีทั้งหลายที่ช่วยตัวเองไม่ได้ อันนี้เป็นผลประโยชน์ เราจะไม่นับถึงบุคคลเพียงคนเดียวหรือ ๒ คนดังที่มีสุภาพบุรุษท่านหนึ่งท่านได้กล่าวไว้แล้วว่านายจ้างของข้าพเจ้าไม่ได้เป็นอย่างนั้น อาทิเช่นคุณหญิงสองท่านที่ยกตัวอย่างเลย อันนี้ถึงแม้ว่าข้าเจ้ายังมีโอกาสเป็นนายจ้าง ก็จะไม่เลื่อนขึ้นเงินเดือนให้เป็นอย่างยิ่ง เพราะถือว่าท่านเป็นบุคคลที่น่าสงสาร เป็นบุรุษเพศที่น่าสมเพชน่าเวทนาที่สุด เพราะว่าท่านบอกว่าท่านเป็นอิสระชน แต่ในทำนองเดียวกันความเป็นอิสระชนของท่านนั้น ถึงเงินเดือนออกมาท่านก็ยินดียกให้แก่ภริยาจนหมดสิ้น และก็แบมือขอเงินจากภริยาเป็นค่าใช้จ่ายประจำวันจากภริยา อันนี้จะเรียนว่าท่านพูดแล้วคัดค้านต่อความรู้สึกของตัวเองเป็นอย่างยิ่ง ถ้าหากว่าเราคิดจะยอมรับสตรีนั้นเป็นเพศที่มีความเคียงบ่าเคียงไหล่กับบุรุษเพศแล้ว ก็เป็นการสมควรอย่างยิ่ง ที่เราจำเป็นต้องขอให้ท่านสมาชิกทั้งหลายได้กรุณาพิจารณากฎหมาย

ฉบับนี้ ข้อความใดที่หากว่าจะเป็นสิ่งบกพร่องไม่สมบูรณ์ก็ไม่เป็นการเสียวิสัยที่จะได้มีการแปรญัตติในชั้นกรรมาธิการ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าก็ขอรับรองว่าในฐานะที่ท่านถือว่า ท่านเป็นบุรุษเพศรักสตรีและมีความเอ็นดูแก่สตรี ทำไมปีนี้ไม่จำเป็นจะต้องปีนี้เป็นปีสิทธิสตรีของนานาชาติจะเป็นโอกาสไหนเมื่อไรก็ได้ ถ้าหากว่าท่านบุรุษเพศทั้งหลายจะได้มีความยินดีให้ความรักความเห็นใจแก่ภริยาหรือบุคคลที่เคียงข้างของท่านได้เดินเคียงข้างท่านไปอย่างสง่าผ่าเผย โดยที่ขอให้เกียรติให้การยกย่องให้เธอได้มีความเป็นธรรมในด้านความเป็นมนุษยชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแง่ศีลธรรมนั้น เรื่องของความรักของครอบครัวนั้นเป็นที่เราวัดไม่ได้ในด้านกฎหมาย แต่ว่าในแง่ของความเป็นธรรม ความรักความเห็นอกเห็นใจแล้วน่าจะให้ได้ให้โอกาสแก่ภริยาของท่าน สตรีที่เคียงข้างของท่านที่เป็นที่รักของท่านและเป็นผู้ให้กำเนิดบุตรทายาทแก่สกุลวงศ์ของท่านด้วย อันนี้คิดว่าท่านสุภาพบุรุษทั้งหลายคงจะยินดีเห็นพ้องต้องกันกับข้าพเจ้าว่า สมควรที่จะได้ผ่านกฎหมายไปเสีย ไหน ๆ ท่านก็ยอมรับหลักการใหญ่แล้ว ว่า ยินดีที่จะยกสิทธิความทัดเทียมกันให้ระหว่างสตรีและบุรุษ ก็เหตุไฉนที่เราจะรอไปถึง ๒ ปี ในเมื่อพวกเราก็พร้อมที่จะเสนอชี้แจงอะไรต่าง ๆ ให้ท่านทราบอยู่แล้ว ทำไมไหน ๆ จะให้แล้ว ถึงจะให้เร็วให้ช้าก็ให้เหมือนกัน ทำไมเราจะไม่ให้ในการเสนอคราวนี้เสียเลย คิดว่าอันนี้จะเป็นกำลังใจสำหรับสตรีเพศซึ่งสตรีเพศทั้งหลายมีโอกาที่จะรับผิดชอบต่อสังคมมีโอกาสที่จะเสียภาษีมีโอกาสที่จะติดตารางได้ทัดเทียมกับบุรุษได้แล้ว ข้าพเจ้าก็ขอขอบพระคุณ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ที่เจ้าดวงเดือนเปรียบเทียบและอภิปรายว่าของเก่าเป็นสนิมนั้น กระผมเข้าใจว่าจะไม่จริงครับ เพราะเหตุว่าผู้ชายโดยเฉพาะไปนั้น เห็นว่าของเก่าจะเป็นของลายครามที่มีคุณค่ามากขึ้น

นายสุชน ชื่นสมจิตต์ : ท่านประธานครับ พวกเราก็ซาบซึ้งในคำอภิปรายพอสมควรแล้ว กระผมขอเสนอปิดอภิปรายครับ ท่านผู้ใดเห็นด้วย กรุณารับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : จะมีท่านผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่น

(ไม่มีสมาชิกมีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

LIRT

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ถ้าไม่มีท่านสมาชิกมีความเห็นเป็นอย่างอื่น
ถือว่าที่ประชุมเห็นชอบด้วย

(นายประคอง เทวฤทธิ์ ได้ยกมือขึ้น)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ขอเชิญคุณประคองครับ

นายประคอง เทวฤทธิ์ : ท่านประธานที่เคารพครับ กระผมสงสัยองค์ประชุม
ขณะนี้ กระผมนับได้เพียง ๔๖-๔๗ ท่าน รวมทั้งท่านประธาน รองประธาน

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ขอให้ท่านเลขาธิการรัฐสภาให้เจ้าหน้าที่นับ
อีกทีหนึ่ง

(เจ้าหน้าที่ได้นับจำนวนสมาชิกในที่ประชุมทั้งหมด แล้วเสนอยอดจำนวนสมาชิก
ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยเสนอผ่านเลขาธิการรัฐสภา)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ปรากฏว่าจากที่เจ้าหน้าที่นับจำนวนท่านสมาชิก
มีทั้งหมด ๑๒๑ ท่านครับ คุณสุธน ชื่นสมจิตต์เสนอให้มีการปิดอภิปราย เมื่อไม่มีสมาชิกมี
ความเห็นเป็นอย่างอื่น ถือว่าที่ประชุมเห็นชอบด้วย ตามมติของคุณสุธนที่ให้มีการปิด
การอภิปราย ผมขอประธานมติที่ประชุมว่าสมควรที่จะรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ
ไว้พิจารณาหรือไม่

นายประคอง เทวฤทธิ์ : ท่านประธานที่เคารพครับ กระผมกลัวเหตุจะวุ่นวาย
ไม่แต่เฉพาะที่บ้านในกรุงเทพฯ เท่านั้นครับ อาจจะไปบ้านนอกด้วย กระผมขอเสนอให้ลง
คะแนนลับ ตามข้อบังคับข้อ ๕๘ เสร็จแล้วก็ขอให้ท่านประธานใช้อำนาจทวิวิธีเอาตาม
ข้อบังคับข้อ ๖๐ วรรคท้ายครับผม ขอผู้รับรอง ๓๐ ท่านครับ ขอขอบคุณ

(มีสมาชิกรับรองไม่ครบจำนวน)

นางสุรีพันธ์ มณีวัต : ท่านประธานที่เคารพ ดิฉันขอคัดค้านการเสนอญัตตินี้
นะคะ เพราะเมื่อคืนท่านสุภาพบุรุษหลายท่าน ท่านได้อวดอ้างว่าท่านมีความเข้มแข็งกว่าสตรี
เพศมากมาย เพียงแต่เรื่องแค่นี้ ท่านก็มีความประหวั่นกลัวถึงกับจะต้องขอลงคะแนนลับ เพราะ

LIRT

ฉะนั้นอยากจะขอเรียนอีกว่ามีข้อพิสูจน์แล้ว แม้แต่อย่างเมื่อวันที่จะมีการมาเดินขบวนที่นั่นนะ วันนั้นได้มีคนมาชวนกันหนีกลับเป็นกอง แต่รวมแล้วพวกผู้หญิงนะอยู่ที่นั่นมากกว่าเปอร์เซ็นต์มากกว่า เกือบจะ ๕๐ กว่าเปอร์เซ็นต์ นอกนั้นมีท่านสุภาพบุรุษหาเรื่องกลับบ้านแล้วก็กลับไปทำงานแล้วเรื่องแค่นี้ท่านก็บอกว่าขอลงคะแนนลับเรื่องสลักสำคัญกว่านี้จะเป็นอย่างไรได้คะ ขอขอบคุณค่ะ

นายทัญญู ณ ถลาง : ท่านประธานครับ กระผมเห็นด้วยกับท่านสุภาพสตรีที่เพิ่งกล่าวจบลงไป ตามที่เราได้อภิปรายกันมาทั้งหลักการทั้งทางธรรมชาติทั้งสรีระ ตลอดจนอารมณ์และความเคียดแค้นทั้งปวง กระผมก็คิดว่าพวกเราซึ่งส่วนใหญ่ก็เป็นผู้ชายก็พอจะตัดสินใจได้ว่าใครจะใจอ่อน ใครจะใจแข็งโดยกล้าหาญ เพราะฉะนั้นไม่จำเป็นต้องลงคะแนนลับขอขอบคุณครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ความจริงก็ต้องลงคะแนนโดยเปิดเผยตามข้อบังคับ เพราะเหตุว่าที่คุณประสงค์เสนอให้มีการลงคะแนนลับนั้น ได้มีท่านสมาชิกรับรองไม่ถึง ๓๐ คนอยู่แล้ว

ผมขอประธานมติดครับ ท่านผู้ใดเห็นว่าสมควรที่จะรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่คุณจันทน์ สันตะบุตร เป็นผู้เสนอ ขอได้โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๕๒ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ท่านผู้ใดไม่เห็นด้วย ขอได้โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๕๖ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เป็นอันว่าที่ประชุมนี้ลงมติไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งคุณจันทน์ สันตะบุตร เป็นผู้เสนอ.....

นายเพทาย อมาตยกุล : ท่านประธานที่เคารพ กระผมขอประทานโทษ ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติและท่านที่เคารพทั้งหลาย กระผมเข้าใจว่าคะแนนจะก้ำกึ่งกันมากแล้วก็

LIRT

เรื่องที่สำคัญ แล้วก็นับตั้งแต่ท่านประธานนี้ทำหน้าที่เป็นประธาน กระผมก็ไม่ได้เคยต่อว่าในเรื่องการนับคะแนน แต่อยากจะขอกรณานับคะแนนอีกครั้งหนึ่งจะได้ไหม ถ้าผู้ใดเห็นชอบโปรดได้รับรองด้วย ผู้รับรองที่จะให้นับคะแนนใหม่ต้อง ๓๐ คนใช้ไหมครับผม

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ครับ ๓๐ คน

(มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

นายแพทย์ อมาตยกุล : ๓๐ คน ครบถ้วนแล้วครับผม

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ยังครับ ขอให้ท่านเจ้าหน้าที่นับเสียก่อนครับ

(เจ้าหน้าที่นับจำนวนสมาชิกที่ยื่นขึ้นรับรองแล้วเสนอจำนวนต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ปรากฏว่า得有สมาชิกรับรองครบถ้วนตามข้อบังคับแล้วครับ ในการออกเสียงลงคะแนนอีกครั้งหนึ่งนั้น จะต้องใช้วิธีการยื่นขึ้นตามข้อบังคับที่ ๕๙ ขอเชิญคุณสนอง

นายสนอง ตูจินดา : คือตามที่อาจารย์แพทย์มาชี้แจงนั้น ไม่ได้มีเหตุผลที่จะขอ นับคะแนนใหม่ เพราะไม่ได้บอกว่า การนับคะแนนนี้ผิดพลาดประการใด เพียงแต่บอกว่า ก้ากึ่งกันเท่านั้น อย่างนี้วินิจฉัยไม่ได้ครับ คือมันไม่มีค่าขอที่จะให้ มีค่าขอแต่ไม่มีเหตุผลครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ผมขอประทานมติต่อที่ประชุมดีกว่าครับท่าน ผู้ใดเห็นว่าควรให้มีการนับคะแนนกันใหม่ ขอให้โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๔๑ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ท่านผู้ใดเห็นว่าไม่ควรให้มีการนับคะแนนใหม่ ขอให้โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๖๓ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เป็นไปตามมติที่ประชุมครับ

LIRT

(นายไพจิตร เอื้อทวิกุล ได้ยื่นและยกมือขึ้น)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เชิญคุณไพจิตร

นายไพจิตร เอื้อทวิกุล : ท่านประธานที่เคารพ กระผมอยากจะขอทราบเรียน
ปรึกษา คือกระผมเข้าใจว่า การเสนอขอนับคะแนนใหม่นั้น เป็นอภิสิทธิ์ของสมาชิก ถ้ามี
ผู้รับรองครบถ้วนแล้วต้องกระทำครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : อันนี้อยู่กับที่ประชุมด้วยครับ ผมถือว่าที่
ประชุมเป็นใหญ่ที่จะวินิจฉัยอะไรได้ทั้งสิ้น ท่านสมาชิกที่เห็นควรให้นับคะแนนใหม่มี ๔๑
ท่าน ท่านสมาชิกที่ไม่เห็นด้วยมี ๖๓ ท่าน ก็เป็นไปตามมติของที่ประชุมครับ

ต่อไปเป็นการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติตามระเบียบวาระที่ ๔ คือร่างพระ-
ราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. แต่ผมได้รับยุติตัวจากคุณพิศาล
มุลศาสตรสาทร ขอให้ร่างพระราชบัญญัติหมู่บ้านไทยอาสา พ.ศ. ซึ่งบรรจุอยู่ในระเบียบ
วาระที่ ๕๕ มาพิจารณาเป็นลำดับที่ ๔ ขอเชิญคุณพิศาลครับ

นายพิศาล มุลศาสตรสาทร : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ เนื่องจากว่าพระ-
ราชบัญญัติหมู่บ้านไทยอาสา พ.ศ. ซึ่งทางที่ประชุมได้จัดให้อยู่ในระเบียบวาระประชุมที่
๕๕ เป็นเรื่องของการที่จะช่วยเหลือชาวนบเกี่ยวกับในด้านการเมือง คือในการจัดตั้งการ
ปกครองของในชนบทครับ แต่หลังจากที่กระผมได้พิจารณาว่า การที่พิจารณาในวันนี้ก็น่า
จะได้ต่อเนื่องจากระเบียบวาระที่ ๔ คือร่างพระราชบัญญัติปฏิรูปที่ดินฯ ซึ่งจะเลือกอำนาจให้
แก่ชาวนบตในเรื่องการประกอบอาชีพหรือทางเศรษฐกิจ เพราะฉะนั้นกระผมใคร่จะขอ
อนุมัติต่อที่ประชุมเพื่อที่จะขอเลื่อนร่างพระราชบัญญัติหมู่บ้านไทยอาสาในที่ประชุมได้
พิจารณาต่อจากการประชุมพระราชบัญญัติปฏิรูปที่ดินครับ สำหรับเหตุผลที่ผมขอเลื่อนนั้น
ครับ เนื่องจากว่าเป็นที่ทราบของท่านสมาชิกที่เคารพนั้นได้มีความห่วงใยในเรื่องชาวนบต
โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือชาวนาครับแล้วท่านเองก็ได้ช่วยมาหลายเรื่องครับ เป็นต้นว่าพระราช-
บัญญัติการควบคุมค่าเช่านาที่ดี และกำลังพิจารณาเรื่องร่างพระราชบัญญัติปฏิรูปที่ดินที่ดี
และพระราชบัญญัติเกี่ยวกับเงินทุนสงเคราะห์ชาวนาขานางที่ดีหรือเกษตรกรที่ดีครับ เป็นการ

LIRT

ช่วยเหลือชาวชนบททั้งสิ้น กระผมมีความเห็นว่าการที่เราจะช่วยเหลือแต่ในทางเศรษฐกิจแต่เพียงอย่างเดียวนั้นไม่ได้ เราควรที่จะได้มีการช่วยเหลือคือมีการออกกฎหมายเพื่อที่จะให้ประชาชนเขาได้มีกฎหมายเป็นเครื่องมือในทางการเมืองให้ควบคุมกับการเศรษฐกิจด้วย เพราะฉะนั้นในฐานะที่สภาฯ ได้กรุณาแก่ชาวชนบทมาตลอดครับ ไม่ว่าจะในเรื่องการเศรษฐกิจเพื่อที่จะให้ชาวชนบทได้มีเครื่องมือ ได้มีกฎหมายที่จะสนับสนุนทั้งในด้านเศรษฐกิจและในทางการเมือง กระผมจึงใคร่จะขอประธานกราบเรียนต่อที่ประชุมได้กรุณาอนุมัติเพื่อเป็นการสงเคราะห์แก่ชาวชนบท ให้ได้มีกฎหมายช่วยเหลือในทางการเมืองฉบับนี้ โดยเลื่อนลำดับการพิจารณาจากลำดับที่ ๕๔ มาเป็นลำดับที่ถัดต่อจากพระราชบัญญัติปฏิรูปที่ดินด้วยจะเป็นพระคุณอย่างยิ่ง

นายไพจิตร เอื้อทวีกุล : ท่านประธานที่เคารพ กระผมไม่เห็นด้วยกับการที่จะเลื่อนลำดับ ของกฎหมายตามที่ท่านสมาชิกได้เสนอขึ้นมา ทั้งนี้เพราะหลังจากพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินแล้ว ยังมีพระราชบัญญัติที่สำคัญ ซึ่งควรจะได้รับพิจารณาโดยเร่งด่วนคือพระราชบัญญัติสื่อสารแห่งประเทศไทย เพราะฉะนั้นถ้าหากว่าท่านสมาชิกจะเลื่อนขึ้นมา ก่อนหน้าพระราชบัญญัติฉบับนี้ กระผมไม่เห็นด้วย แต่ถ้าท่านจะต่อท้ายกระผมก็ไม่ขัดข้อง

นายสุธน ชื่นสมจิตต์ : กระผมขอสนับสนุนท่านสมาชิกที่อภิปรายจบไปเมื่ออีกนี้ครับเหตุผล กระผมว่าเรื่องกฎหมายที่เข้าในสภายังมีตั้งเกือบกว่า ๗๐ กว่าฉบับ ของกระผมยังมีอยู่เพราะฉะนั้นกระผมก็จะขอเลื่อนบ้าง กระผมขอสนับสนุนว่าควรที่จะเป็นไปตามระเบียบวาระ เพราะท่านประธานก็ใช้ดุลพินิจดูความสำคัญอยู่แล้วครับ

นายสายสิทธิ พรแก้ว : ท่านประธานที่เคารพ กระผมคิดว่าความปลอดภัย ความมั่นคงของชนบท เกี่ยวกับเรื่องทรัพย์สินชีวิตและความเป็นอยู่มีมันสำคัญยิ่งไม่แพ้สิ่งอื่น ๆ ครับ แล้วเป็นภัยที่คุกคามอยู่ตลอดเวลาทั้งเรื่องโจรผู้ร้ายทั้งภัยยิงกันทางการเมืองอะไรต่าง ๆ นั้น ชาวบ้านยังไม่มีกฎหมายที่จะคุ้มครองตัวเอง และยังไม่เป็นตัวของตัวเอง มีการจัดตั้งหน่วยการปกครองตนเองซ้อนรัฐบาลนี้ขึ้นแล้วในหมู่บ้านในชนบท ถ้าหากกฎหมายนี้ไม่ออก กระผมไม่ทราบว่าเราจะต้องสูญเสียเงินทองงบประมาณ หรือว่าเจ้าหน้าที่ชีวิตตำรวจทหาร อส. หรือว่าชาวบ้านเองสักเท่าไร ถ้าหากกฎหมายนี้ออกก็จะช่วยค้ำจุนสนับสนุนเป็น

LIRT

พื้นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจแล้วก็สังคม แล้วก็กฎหมายอื่น ๆ ซึ่งจะหลั่งไหลกันออกมา
ในสภานี้และในสภาหน้าถ้าหากมี ขอบพระคุณครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : กระจกผมจะขอประทานมตินะครับ กล่าวคือ
ตามที่ คุณพิศาล มุลคาสตรสาทร ได้เสนอเป็นญัตติขอเปลี่ยนวาระให้นำร่างพระราชบัญญัติ
หมู่บ้านไทยอาสา พ.ศ. ซึ่งอยู่ในระเบียบวาระการประชุมลำดับที่ ๕๙ มาพิจารณาหลัง
จากมีการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินฯ เสร็จแล้ว ผมขอประทานมติว่า สมควร
ที่จะเปลี่ยนระเบียบวาระหรือควรจะเป็นไปตามเดิม ท่านผู้ใดเห็นว่าควรเปลี่ยนไปตามที่
คุณพิศาล เสนอ ขอได้โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๔๙ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ท่านผู้ใดเห็นว่า ควรให้เป็นไปตามระเบียบ
วาระเดิม ขอได้โปรดยกมือขึ้น คือให้มีการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. ก่อนตามลำดับไป

(มีสมาชิกยกมือ ๑๓ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เป็นอันว่าที่ประชุมนี้ลงมติให้นำร่างพระราช-
บัญญัติหมู่บ้านไทยอาสา พ.ศ. มาพิจารณาหลังจากที่ได้มีการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. แล้ว

ต่อไปนี้เป็นกรพิจารณาาร่างพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว เป็นการพิจารณาในวาระที่ ๒

รายงานของคณะกรรมการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
พ.ศ.

ตามที่ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ได้ลงมติรับหลักการ
แห่งร่างพระราชบัญญัติปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ... (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ)
และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณานั้น บัดนี้ได้ดำเนินการแล้ว ปรากฏผล
ดังนี้

๑. ที่ประชุมคณะกรรมการได้เลือก นายเถลิง ชำรงนาวาสวัสดิ์ เป็นประธาน
คณะกรรมการ และเลือกข้าพเจ้าเป็นเลขานุการคณะกรรมการ

๒. ผู้ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้ชี้แจงแสดงความคิดเห็น คือ นายวิทย์
ยอแสงรัตน์ ผู้ตรวจการสงเคราะห์ยางชั้น ๑ สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง
นายสมนึก ศรีปลั่ง หัวหน้ากองเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานปลัดกระทรวง นายทิพย์
เรืองโชติวิทย์ เศรษฐกรเอก กองนโยบายที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
และนายฐิ์สันต์ ศิริโรจน์ หัวหน้ากองวิชาการ กรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย

๓. ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีผู้แปรญัตติ ๑๓ คน คือ ๑. นายสวัสดิ์ อุทัยศรี
๒. นายสุวิทย์ ระวังวงศ์ ๓. นายเจ็ด อนุสรราชกิจ ๔. หม่อมราชวงศ์จักรทอง ทองใหญ่ ๕.
นายแสวง หัดเที่ยง ๖. นายอินทรี จันทรสติชัย ๗. นายอุทิศ นาคสวัสดิ์ ๘. นายกฤษ สมบัติศิริ
๙. นายชนะ รุ่งแสง ๑๐. นายเฉลียว วัชรพุกก์ ๑๑. นายพิมล จิตต์หมั่น ๑๒. นายจรูญ สุภาพ
และ ๑๓. นายเจริญ คันธวงศ์

๔. ผลของการพิจารณา

ชื่อร่างพระราชบัญญัติ
คำปรารภ
มาตรา ๑

ไม่มีผู้แปรญัตติ ไม่มีการแก้ไข

"

"

"

"

LIRT

<u>มาตรา ๒</u>	"	"
<u>มาตรา ๓</u>	"	"
<u>มาตรา ๔</u>	มีผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๕</u>	ไม่มีผู้แปรญัตติ	"
หมวด ๑ สำนักงานการปฏิรูป		
<u>ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม</u>		
<u>มาตรา ๖</u>	"	ไม่มีการแก้ไข
	มีผู้แปรญัตติ	"
<u>มาตรา ๗</u>	ไม่มีผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๘</u>	มีผู้แปรญัตติ	"
<u>มาตรา ๘ ทวิ</u>	คณะกรรมการธิการ เพิ่มขึ้นใหม่	"
<u>มาตรา ๙</u>	มีผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๐</u>	ไม่มีผู้แปรญัตติ	คณะกรรมการธิการ ตัดออก
<u>มาตรา ๑๑</u>	"	"
<u>มาตรา ๑๒</u>	มีผู้แปรญัตติ	"
<u>มาตรา ๑๒ ทวิ</u>	คณะกรรมการธิการ เพิ่มขึ้นใหม่	"
หมวด ๒ การกำกับ การควบคุม		
<u>และการบริหาร</u>		
<u>มาตรา ๑๓</u>	ไม่มีผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไข
	มีผู้แปรญัตติ	"
<u>มาตรา ๑๓ ทวิ</u>	คณะกรรมการธิการ เพิ่มขึ้นใหม่	"
<u>มาตรา ๑๔</u>	ไม่มีผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไข

LIRT

<u>มาตรา ๑๕</u>	"	"
<u>มาตรา ๑๖</u>	"	"
<u>มาตรา ๑๗</u>	"	"
<u>มาตรา ๑๘</u>	"	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๙</u>	มีผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๙ ทวิ</u>	คณะกรรมการ เพิ่มขึ้นใหม่	
<u>มาตรา ๒๐</u>	มีผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๑</u>	ไม่มีผู้แปรญัตติ	คณะกรรมการ ตัดออก
<u>มาตรา ๒๒</u>	"	"
<u>มาตรา ๒๓</u>	"	"
<u>มาตรา ๒๔</u>	"	"
<u>มาตรา ๒๕</u>	"	"
<u>มาตรา ๒๖</u>	มีผู้แปรญัตติ	"
<u>มาตรา ๒๗</u>	"	"
<u>มาตรา ๒๘</u>	ไม่มีผู้แปรญัตติ	"
<u>มาตรา ๒๙</u>	มีผู้แปรญัตติ	"
<u>มาตรา ๓๐</u>	มีผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓๑</u>	"	"
<u>มาตรา ๓๒</u>	มีผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไข
<u>หมวด ๒ ทวิ นิกมเกษตรกร</u>		คณะกรรมการ เพิ่มขึ้นใหม่
<u> <u> เอนกประสงค์</u></u>		
<u>มาตรา ๓๒ ทวิ</u>		"
<u>มาตรา ๓๒ ตริ</u>		"

LIRT

<u>มาตรา ๓๒</u> <u>จัตวา</u>	"	"
<u>มาตรา ๓๒</u> <u>เบญจ</u>	"	"
<u>มาตรา ๓๒</u> <u>ฉ</u>	"	"
<u>มาตรา ๓๒</u> <u>เสต</u>	"	"
<u>หมวด ๓</u> <u>การดำเนินการปฏิรูป</u> <u>ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม</u>	ไม่มีผู้แปรญัตติ	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓๓</u>	มีผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓๔</u>	"	"
<u>มาตรา ๓๕</u>	ไม่มีผู้แปรญัตติ	"
<u>มาตรา ๓๖</u>	"	"
<u>มาตรา ๓๗</u>	มีผู้แปรญัตติ	"
<u>มาตรา ๓๘</u>	"	"
<u>มาตรา ๓๙</u>	"	"
<u>มาตรา ๔๐</u>	"	คณะกรรมการ ตัดออก
<u>มาตรา ๔๑</u>	ไม่มีผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๔๒</u>	"	"
<u>มาตรา ๔๓</u>	"	"
<u>มาตรา ๔๔</u>	มีผู้แปรญัตติ	"
<u>มาตรา ๔๕</u>	ไม่มีผู้แปรญัตติ	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๔๖</u>	"	"
<u>มาตรา ๔๗</u>	มีผู้แปรญัตติ	"
<u>หมวด ๓</u> <u>ทวิ อุทธรณ์</u>		คณะกรรมการ เพิ่มขึ้นใหม่
<u>มาตรา ๔๗</u> <u>ทวิ</u>		"
<u>มาตรา ๔๗</u> <u>ตรี</u>		"

LIRT

<u>มาตรา ๔๗ จัตุวา</u>			
<u>มาตรา ๔๗ เบญจ</u>			
<u>มาตรา ๔๗ ฉ</u>			
<u>มาตรา ๔๗ สัตต</u>			คณะกรรมการธิการ เพิ่มขึ้นใหม่
<u>มาตรา ๔๗ อัฏฐ</u>			
<u>หมวด ๔ บทกำหนดโทษ</u>	ไม่มีผู้แปรญัตติ		ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๔๘</u>			
<u>มาตรา ๔๙</u>			มีการแก้ไข

๕. รายละเอียดการพิจารณาคำแปรญัตติและการสงวนความเห็นของกรรมาธิการ

มาตรา ๔ นายสวัสดิ์ อุทัยศรี นายชนะ รุ่งแสง นายสุวิทย์ ระวีวงศ์ นายเจ็ด อนุสรราชกิจ หม่อมราชวงศ์จักรทอง ทองใหญ่ นายแสวง ทัดเที่ยง นายอินทรี จันทรสถิตย์ นายอุทิศ นาคสวัสดิ์ นายเฉลียว วัชรพุกก์ และนายพิมล จิตต์หมั่น

ขอแปรญัตติไว้
คณะกรรมการได้แก้ไขและชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

นายกฤษฎ สมบัติศิริ ขอแปรญัตติไว้
คณะกรรมการได้แก้ไขและชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติขอสงวน

เฉพาะ ให้แก่ความในบทนิยาม "การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม" เป็นดังนี้

"การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม" หมายความว่า การปรับปรุงเกี่ยวกับสิทธิและการถือครองในที่ดินเพื่อเกษตรกรรมรวมตลอดถึงการจัดที่อยู่อาศัยในที่ดินเพื่อเกษตรกรรมนั้น โดยรัฐนำที่ดินของรัฐหรือที่ดินที่รัฐจัดซื้อหรือเวนคืนจากเจ้าของที่ดินซึ่งมิได้ทำประโยชน์ในที่ดินนั้นด้วยตนเองหรือมีที่ดิน

LIRT

<u>มาตรา ๘</u>	นายเฉลียว วัชรพุกก์ คณะกรรมการธิการได้ชี้แจงแล้ว	ขอแปรญัตติไว้ ผู้แปรญัตติพอใจ
<u>มาตรา ๑๒</u>	นายเฉลียว วัชรพุกก์ คณะกรรมการธิการได้ตัดออกแล้ว	ขอแปรญัตติไว้ ผู้แปรญัตติพอใจ
<u>มาตรา ๑๓</u>	นายสุวิทย์ ระวีวงศ์ นายเจ็ด อุตสรราชกิจ หม่อมราชวงศ์ จักรทอง ทองใหญ่ นายแสวง หัดเที่ยง นายอินทรี จันทรสถิตย์ นายอุทิศ นาคสวัสดิ์ นายเฉลียว วัชรพุกก์ นายจรูญ สุภาพ และนายเจริญ คันธวงศ์ คณะกรรมการธิการได้แก้ไขและชี้แจงแล้ว	ขอแปรญัตติไว้ ผู้แปรญัตติพอใจ
	นายกฤษ สมบัติสิริ ขอแปรญัตติให้เพิ่ม "อธิบดีกรมส่งเสริม อุตสาหกรรม" เป็นกรรมการร่วมด้วยอีกผู้หนึ่ง คณะกรรมการไม่เห็นด้วย	ผู้แปรญัตติขอสงวน
<u>มาตรา ๑๕</u>	นายกฤษ สมบัติสิริ นายชนะ รุ่งแสง นายเฉลียว วัชรพุกก์ และนายพิมล จิตต์หมั่น คณะกรรมการธิการได้แก้ไขและชี้แจงแล้ว	ขอแปรญัตติไว้ ผู้แปรญัตติพอใจ
<u>มาตรา ๒๐</u>	นายเฉลียว วัชรพุกก์ คณะกรรมการธิการได้แก้ไขและชี้แจงแล้ว	ขอแปรญัตติไว้ ผู้แปรญัตติพอใจ
<u>มาตรา ๒๖</u>	นายพิมล จิตต์หมั่น ขอแปรญัตติตัดออกทั้งมาตรา คณะกรรมการธิการได้ตัดออกแล้ว	
<u>มาตรา ๒๗</u>	นายพิมล จิตต์หมั่น คณะกรรมการธิการได้ตัดออกแล้ว	ขอแปรญัตติไว้ ผู้แปรญัตติพอใจ
<u>มาตรา ๒๘</u>	นายเฉลียว วัชรพุกก์ คณะกรรมการธิการได้ตัดออกแล้ว	ขอแปรญัตติไว้ ผู้แปรญัตติพอใจ
<u>มาตรา ๓๒</u>	นายเฉลียว วัชรพุกก์ คณะกรรมการธิการได้แก้ไขและชี้แจงแล้ว	ขอแปรญัตติไว้ ผู้แปรญัตติพอใจ

LIRT

มาตรา ๓๗ (ต่อ) มีความประสงค์จะประกอบเกษตรกรรมด้วยตนเองในที่ดินนั้นต่อไป ให้คณะกรรมการพิจารณาอนุญาตโดยคำนึงถึงความขาดแคลนที่ดินและความจำเป็นในการจัดซื้อหรือเวนคืนที่ดินเพื่อใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม”

นายอดุล วิเชียรเจริญ (กรรมาธิการ) : ขอสงวนความเห็น โดยให้แก้ความใน (๑) และ (๒) เป็นดังนี้

“(๑) ที่ดินแปลงเดียวหรือหลายแปลงมีเนื้อที่รวมกันเกินกว่าสองร้อยไร่ ซึ่งบุคคลในครอบครัวเดียวกันไม่ว่าคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นเจ้าของและใช้ประกอบเกษตรกรรมด้วยตนเอง ให้ สป.ก. มีอำนาจจัดซื้อหรือดำเนินการเวนคืนที่ดินส่วนที่เกินกว่าสองร้อยไร่

ถ้าเจ้าของที่ดินรายใดมีความประสงค์จะประกอบเกษตรกรรมด้วยตนเองในที่ดินเกินกว่าสองร้อยไร่ และแสดงได้ว่าตนได้ประกอบเกษตรกรรมในที่ดินเกินกว่ากำหนดสองร้อยไร่ อยู่แล้วในวันใช้พระราชบัญญัตินี้ ให้ยื่นคำร้องต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้สอบสวนแล้ว ให้รายงานต่อคณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมายเพื่อพิจารณาอนุญาตให้ผู้ร้องขอนั้นมีสิทธิในที่ดินนั้นต่อไปตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร และคณะกรรมการจะกำหนดเงื่อนไขในการอนุญาตก็ได้ ในกรณีที่ผู้ร้องขอได้รับสิทธิในที่ดินดังกล่าวไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข ให้ สป.ก. มีอำนาจจัดซื้อหรือดำเนินการเวนคืนที่ดินที่ได้รับเพิ่มขึ้นนั้นเพื่อใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่อไป”

คุณหญิงสภาพ วิเศษสุรการ และพลตำรวจตรี สิบ พงษ์สุวรรณ
(กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น ดังนี้

LIRT

มาตรา ๓๗ (ต่อ) ๑. ให้แก่ความในวรรคสองเป็นดังนี้

“ถ้าเจ้าของที่ดินรายใดมีความประสงค์จะประกอบเกษตรกรรมด้วยตนเองในที่ดินเกินกว่าตามที่กล่าวไว้ใน (๑) หรือ (๒) และแสดงได้ว่าตนได้ประกอบเกษตรกรรมในที่ดินด้วยตนเองเกินกว่าที่กล่าวไว้ใน (๑) หรือ (๒) อยู่แล้วไม่ต่ำกว่าหนึ่งปีก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและ แสดงได้ว่าตนมีความสามารถและมีปัจจัยที่จะทำที่ดินนั้นให้เป็นประโยชน์ทางเกษตรกรรมได้ ทั้งตนจะเป็นผู้ประกอบเกษตรกรรมในที่ดินนั้นด้วยตนเองให้ยื่นคำร้องต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งแสดงหลักฐานอ้างอิงประกอบคำร้อง เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้สอบสวนแล้ว ให้รายงานต่อคณะกรรมการถ่วงดุลกรรมการเห็นสมควรอนุญาตก็ให้กำหนดเงื่อนไขในการอนุญาตเสนอรัฐมนตรีพิจารณา หากรัฐมนตรีเห็นชอบก็ให้อนุญาตให้ผู้ร้องขออนั้นมีสิทธิในที่ดินนั้นต่อไป แต่ต้องไม่เกินสองร้อยไร่ตามที่กล่าวไว้ใน (๑) และไม่เกินสี่ร้อยไร่ตามที่กล่าวไว้ใน (๒) ในกรณีที่ผู้ร้องขอได้รับสิทธิในที่ดินดังกล่าวไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด ให้ สป.ก. มีอำนาจจัดซื้อหรือดำเนินการเวนคืนที่ดินที่ได้รับเพิ่มขึ้นนั้นเพื่อใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่อไป”

๒. ให้แก่ความในข้อ จ. เป็นดังนี้

“จ. ในระยะเวลาภายในห้าปี ให้สถาบันเกษตรกรเป็นผู้ถือหุ้นในกิจการนั้นไม่ต่ำกว่าร้อยละหกสิบของจำนวนหุ้นทั้งหมด ทั้งนี้ให้เป็นไปตามวิธีการและรายละเอียดที่คณะกรรมการกำหนด”

มาตรา ๓๘

นายสวัสดิ์ อุทัยศรี นายชนะ รุ่งแสง และนายเฉลียว วัชรพุกก์
ขอแปรญัตติไว้

LIRT

มาตรา ๓๘ (ต่อ) คณะกรรมาธิการได้แก้ไขและชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ
 นายศักดิ์ดา สายบัว และนายอดุล วิเชียรเจริญ (กรรมาธิการ)
 ขอสงวนความเห็นโดยให้ตัด "เช่าซื้อ หรือซื้อ" ในวรรคหนึ่ง
 และ (๓) ออก และขอตัดออกทุกแห่งด้วย

พลตำรวจตรี สืบ พงษ์สุวรรณ (กรรมาธิการ) ขอสงวน
 ความเห็น โดยให้แก้ความในวรรคหนึ่งตอนต้น เป็นดังนี้

"ในเขตปฏิรูปที่ดินถ้าเป็นที่ดินของรัฐซึ่งมีจำนวนเนื้อที่ตั้ง
 แต่หนึ่งหมื่นไร่ขึ้นไป ให้คณะกรรมการจัดให้สถาบันเกษตรกร
 เช่าระยะยาวหรือเช่าซื้อ ถ้าเป็นที่ดินของรัฐซึ่งมีจำนวนเนื้อที่
 ไม่ถึงหนึ่งหมื่นไร่ คณะกรรมการจะให้สถาบันเกษตรกรหรือ
 เกษตรกรเช่าระยะยาวหรือเช่าซื้อก็ได้ แต่ถ้าเป็นที่ดินที่ได้มา
 โดยการจัดซื้อหรือเวนคืน คณะกรรมการจะให้เกษตรกร
 หรือสถาบันเกษตรกรเช่าระยะยาวหรือเช่าซื้อ ตามเงื่อนไขที่
 คณะกรรมการกำหนดทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

มาตรา ๓๙ นายสวัสดิ์ อุทัยศรี นายชนะ รุ่งแสง และนายเฉลียว
 วัชรพุกก์ ขอแปรญัตติไว้

คณะกรรมาธิการได้แก้ไขและชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา ๔๐ นายเฉลียว วัชรพุกก์ ขอแปรญัตติไว้
 คณะกรรมาธิการได้ตัดออกแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา ๔๑ นายศักดิ์ดา สายบัว (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น
 โดยให้ตัดออกทั้งมาตรา

มาตรา ๔๔ นายพิมล จิตต์หมั่น ขอแปรญัตติไว้
 คณะกรรมาธิการได้แก้ไขแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

นายศักดิ์ดา สายบัว (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น
 โดยให้แก้ความในวรรคหนึ่งเป็นดังนี้

LIRT

“การจ่ายเงินค่าทดแทนให้แก่เจ้าของที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่ต้องเวนคืนเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้คำนึงถึงการได้มา สภาพความอุดมสมบูรณ์และทำเลที่ตั้งของที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ ประกอบกับมูลค่าของผลผลิตเกษตรกรรมหลักที่สามารถผลิตได้จากที่ดินในท้องที่นั้น ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่สังคมและแก่บรรดาเกษตรกรผู้ที่จะต้องรับภาระจ่ายค่าที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์แก่ ส.ป.ก. ต่อไปด้วย”

นายอดุล วิเชียรเจริญ และนายวิรัช อารมย์ดี (กรรมาธิการ)
ขอสงวนความเห็นโดยให้คงไว้ตามร่างเดิมของรัฐบาล

มาตรา ๔๘ นายสวัสดิ์ อุทัยศรี และ
นายชนะ รุ่งแสง ขอแปรญัตติไว้
คณะกรรมาธิการได้ชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

หมวด ๓ ทวิ นายอดุล วิเชียรเจริญ และนายวิรัช อารมย์ดี (กรรมาธิการ)
ขอสงวนความเห็นโดยให้ตัดหมวด ๓ ทวิ ออกรั้ง
หมวด

๖. ข้อสังเกตของคณะกรรมการ

การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นงานระดับชาติและเป็นนโยบายสำคัญของประเทศที่จะปฏิรูปเศรษฐกิจและสังคมของชาวชนบทให้มีรายได้และความเป็นอยู่สูงขึ้น ในอนาคตรัฐบาลควรดำเนินการยกฐานะสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมขึ้นเป็นกระทรวง โดยรวมงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมไว้แห่งเดียวกัน เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นและเป็นการขจัดปัญหางานซ้ำซ้อนกันด้วย

LIRT

๗. ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติตามที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมมาพร้อมกับรายงานนี้
ด้วยแล้ว.

(ลงชื่อ)

ไชยยงค์ ชูชาติ
(นายไชยยงค์ ชูชาติ)
เลขาธิการคณะกรรมการการ

ร่าง

พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

พ.ศ.

.....
.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ."

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ บรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

"การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม" หมายความว่า การปรับปรุงเกี่ยวกับสิทธิ และการถือครองในที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รวมตลอดถึงการจัดที่อยู่อาศัยในที่ดินเพื่อเกษตรกรรมนั้น โดยรัฐนำที่ดินของรัฐหรือที่ดินที่รัฐจัดซื้อหรือเวนคืนจากเจ้าของที่ดินซึ่งมิได้ทำประโยชน์ในที่ดินนั้นด้วยตนเองหรือมีที่ดินเกินสิทธิตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อจัดใหม่ให้

LIRT

แก่เกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินของตนเองหรือเกษตรกรที่มีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพ และสถาบันเกษตรกรได้เช่าซื้อ เช่า หรือเช่าทำประโยชน์ในชื่อโดยรัฐให้ความช่วยเหลือในการ พัฒนาอาชีพเกษตรกร การปรับปรุงทรัพยากรและปัจจัยการผลิต ตลอดจนการผลิตและการจำหน่ายให้เกิดผลดียิ่งขึ้น

“เขตสหปฏิรูปที่ดิน” หมายความว่า เขตที่ดินที่พระราชกฤษฎีกากำหนดเป็น เขตสหปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

“ที่ดินของรัฐ” หมายความว่า บรรดาที่ดินทั้งหลายอันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน หรือสาธารณสมบัติของแผ่นดินหรือทรัพย์สินของแผ่นดินตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้อนุมัติให้บุคคลเช่าอยู่อาศัยหรือทำประโยชน์ตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ รวมทั้งที่ดินที่มิใช่ของหลวงแต่มีสภาพเสมือนดังที่ดินของรัฐ

“สำนักงานสหปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม” หมายความว่า สำนักงานสหปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้

“เจ้าของที่ดิน” หมายความว่า ผู้มีสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน

“เกษตรกรรม” หมายความว่า การทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงสัตว์น้ำ และกิจการอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

“เกษตรกร” หมายความว่า บุคคลธรรมดาผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก

“สถาบันเกษตรกร” หมายความว่า กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์การเกษตรและ ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ และนิคมเกษตรกรนอกประสงค์ตามพระราชบัญญัตินี้

“การเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม” หมายความว่า การเช่า หรือการเช่าช่วงโดยได้รับความยินยอมจากผู้ให้เช่าซึ่งที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ไม่ว่าการเช่าหรือเช่าช่วงนั้นจะมีหลักฐาน

LIRT

เป็นหนังสือหรือไม่ก็ตาม และหมายความรวมถึงการยินยอมให้ใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยได้รับค่าเช่าที่ดินและการทำนิติกรรมอื่นใดเพื่อเป็นการอำพรางการเช่าดังกล่าว

“ค่าเช่าที่ดิน” หมายความว่า ผลผลิตเกษตรกรรม เงิน หรือทรัพย์สินอื่นใด ซึ่งเป็นค่าตอบแทนการเช่าที่ดิน และหมายความรวมถึงประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ที่ผู้ให้เช่าที่ดินหรือบุคคลอื่นได้รับเพื่อตอบแทนการให้เช่าที่ดินทั้งโดยตรงหรือทางอ้อม

“เจ้าของที่ดินผู้ประกอบการเกษตรกรรมด้วยตนเอง” หมายความว่า เจ้าของที่ดินผู้ซึ่งดำเนินการผลิตด้านเกษตรกรรม โดยเป็นผู้ลงทุนและได้ผลประโยชน์จากการผลิตนั้นโดยตรง และไม่เป็นผู้ให้เช่าที่ดินนั้น

“บริษัทเกษตรกรรม” หมายความว่า บริษัทจำกัดที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายหมายในราชอาณาจักรที่มีเงินหุ้นที่จดทะเบียนไม่ต่ำกว่าหนึ่งล้านบาท และบริษัทประสงค์เพื่อประกอบเกษตรกรรมเป็นหลัก หรือที่สนใจผลิตผลเกษตรกรรมเป็นวัตถุประสงค์พิเศษโรงงานของบริษัทนั้นเสมอ แต่ทั้งนี้จะต้องมีบุคคลธรรมดาซึ่งมีสัญชาติไทยและบรรดาในกิจการเป็นผู้ถือหุ้นไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบของส่วนรวมหุ้นทั้งหมด โดยมีผู้ถือหุ้นไม่น้อยกว่ายี่สิบคน และผู้ถือหุ้นแต่ละคนต้องไม่เป็นบุคคลในครอบครัวเดียวกัน ในส่วนรวมหุ้นดังกล่าวต้องมีเกษตรกรหรือสหกรณ์เกษตรกรเป็นผู้ถือหุ้นไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนหุ้นทั้งหมด

“บุคคลในครอบครัวเดียวกัน” หมายความว่า คู่สมรสและผู้สืบสันดานที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“ผู้อำพรางการ” หมายความว่า ผู้อำพรางการส่งผลกระทบต่อปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

“รองผู้อำพรางการ” หมายความว่า รองผู้อำพรางการส่งผลกระทบต่อปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมาธิการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

“คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด” หมายความว่ารวมถึงคณะกรรมการปฏิรูป
ที่ดินกรุงเทพมหานครด้วย

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่
กับออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ในส่วนที่เกี่ยวข้องด้วยอำนาจหน้าที่ของ
แต่ละกระทรวง

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

มาตรา ๖ ให้จัดตั้งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมขึ้นในกระทรวง
เกษตรและสหกรณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามพระราช-
บัญญัตินี้เรียกโดยย่อว่า ส.ป.ก.

มาตรา ๗ ให้ ส.ป.ก. เป็นนิติบุคคลทบวงการเมือง มีฐานะเทียบเท่ากรรมมี
ส่วนได้รอกใหญ่ในกรุงเทพมหานครและจะตั้งสำนักงานสาขาขึ้น ณ ที่ใดก็ได้โดยมีเลขานุการ
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเป็นหัวหน้าสำนักงาน

มาตรา ๘ ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจระดมทรัพย์สินทุก สหกรณ์สหกรณ์แห่งวัตถุประสงค์
ตามกฎหมาย ๘ หน้าที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามพระราชบัญญัตินี้ ส่วน
ส่วนนี้ให้รวมเข้า

(๑) สักที่ดินของรัฐเพื่อพร้อมใช้ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(๒) จัดซื้อหรือดำเนินการเวนคืนที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามกฎหมาย ๘๗

LIRT

(๓) จัดทำเงินทุนโดยยืมเงินจากต่างประเทศ หรือกู้ยืมเงินภายในประเทศ หรือจากต่างประเทศ หรือจากองค์การระหว่างประเทศ

(๔) ให้ตำรวจช่วยเหลือทางการเงินแก่เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกร โดยการให้กู้ยืมเงินทุน

(๕) กำหนดแผนการผลิตและการจำหน่ายผลผลิตในพื้นที่ดินเพื่อคุ้มครองและรักษาผลประโยชน์ของเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกร

(๖) ส่งเสริมและปรับปรุงเกษตรกรรมในเขตเกษตรปฏิรูปที่ดิน รวมถึงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปรับปรุงผลิตภาพทางการผลิตและคุณภาพผลผลิตเกษตรกรรม ตลอดจนสวัสดิภาพเกษตรกรและผู้บริโภค วรรคเดียว และวิธีการสหกรณ์ของเกษตรกร

(๗) สร้าง ชื่อ จัดทำ ส่วนแนวเขต ให้เช่า ให้เช่าซื้อ ให้เช่าซื้อ ส่วนของ รั้วส่วนส่งเสริม ให้ยืม แสกลเปลี่ยน โฉนด รั้วโฉนด ถือกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครอง มีทรัพย์สินสิทธิ หรือดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินใด ๆ

(๘) ปรึกษากับกิจการอื่น ๆ ซึ่งสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับวัตถุประสงค์ของ ส.ป.ก.

มาตรา ๘ ทวิ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองหนึ่ง เรียกว่า กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในกระทรวงการคลังประกอบด้วยเงินและทรัพย์สินตามมาตรา ๙ เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนและใช้จ่ายเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

รายได้ที่ ส.ป.ก. ได้รับจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้นำส่งเข้าบัญชีกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

การใช้จ่ายเงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้กระทำได้เฉพาะการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

ให้กระทรวงการคลังเก็บรักษาเงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และเบิกจ่ายเงินจากกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อใช้จ่ายตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ หุ้นของ ส.ป.ก. กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประกอบด้วย

- (๑) เงินที่ได้รับจากงบประมาณแผ่นดิน
- (๒) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่ได้รับจากรัฐบาลหรือจากแหล่งต่างๆ ภายในประเทศ หรือต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศหรือบุคคลอื่น
- (๓) เงินที่ได้รับจากกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร

(๔) เงินที่ ส.ป.ก. ได้รับตามมาตรา ๘ (๓)

(๕) เงิน ดอกผลหรือผลประโยชน์ใดๆ ที่ ส.ป.ก. ได้รับเกี่ยวกับการดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

มาตรา ๘๑ รายได้ที่ ส.ป.ก. ได้รับจากการดำเนินงาน ให้ตกเป็นของ ส.ป.ก. สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายต่างๆ ในเขตดำเนินการ ตามวรรคต่างๆ ที่เหมาะสมกับค่าจ้างชีวิตคน ต่อเนื่องมาตลอดเส้นสมทบของทุนสมทบหรือสหกรณ์สงเคราะห์อื่น ๆ เพื่อสวัสดิการของ ผู้ปฏิบัติงานและครอบครัวตามกฎหมาย ๑๔ (๑๑) ประโยชน์ตอบแทน เงินเดือน ค่าจ้าง ค่าพาหนะ เบี้ยเลี้ยง ค่าเช่าบ้านหรือที่พักทดแทน ค่าใช้สอยและค่าตอบแทนตามกฎหมาย ๑๔ (๑๑) และมาตรา ๒๖

รายได้ที่ได้รับในปีหนึ่ง ๆ เมื่อได้หักค่าใช้จ่ายและค่าภาระดังกล่าวในวรรคหนึ่งแล้ว ส.ป.ก. ไม่สามารถหักเงินจากทางอื่น รัฐพึงช่วยเงินให้แก่ ส.ป.ก. เท่าจำนวนที่ขาด

ถ้ารายได้มีจำนวนไม่พอสำหรับค่าใช้จ่ายและค่าภาระดังกล่าวในวรรคหนึ่ง และ ส.ป.ก. ไม่สามารถหาเงินจากทางอื่น รัฐพึงช่วยเงินให้แก่ ส.ป.ก. เท่าจำนวนที่ขาด

มาตรา ๑๑ ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจเงินเฟดไว้กับธนาคารที่เป็นรัฐวิสาหกิจ

LIRT

มาตรา ๑๖ ต.พ.ก. จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อนจึงจะ
ดำเนินการดังต่อไปนี้ได้ คือ

- (๑) ดัชนีเงินตราหนึ่งเป็นจำนวนเงินตราสิบล้านบาท
- (๒) สภาผู้แทนราษฎรมีมูลค่าเกินกว่าหนึ่งแสนบาทยกเว้นบัญชีเงินฝาก
- (๓) จำนวนยาสั่งหรือทรัพย์สินให้หันไปจากทรัพย์สินเพื่อเกษตรกรรม

มาตรา ๑๒ ทวิ เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินตามมาตรา
๓๓ ใช้บังคับในท้องที่จังหวัดใดแล้ว ให้จัดตั้งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดขึ้นสังกัด
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยให้มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการปฏิรูป
ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามที่คณะกรรมการและคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนด

ในกรณีที่ได้กำหนดเขตปฏิรูปที่ดินเขตหนึ่งเขตใดคลุมที่ดินในเขตของสอง
จังหวัดขึ้นไปคณะกรรมการจะมอบหมายให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดใดมีอำนาจหน้าที่
ดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดเขตปฏิรูปที่ดินนั้นก็ได้ ไม่ว่าจะมิสำนักงานการ
ปฏิรูปที่ดินในจังหวัดที่เกี่ยวข้องนั้นหรือไม่

ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามมาตรา ๖ ทำหน้าที่สำนักงาน
การปฏิรูปที่ดินกรุงเทพมหานครด้วย

หมวด ๒

ตราตั้งที่ คณะรัฐมนตรี และกระทรวง คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

มาตรา ๑๓ ให้มีคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมซึ่งมีประธานหนึ่งประกอบด้วย
ด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงเกษตร
และสหกรณ์เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย

LIRT

เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม อธิบดีกรมชลประทาน อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร อธิบดีกรมป่าไม้ อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมอัยการ อธิบดีกรมที่ดิน อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ เลขาธิการจังหวัดพัฒนาชนบท ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมกรพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เป็นกรรมการ และกรรมการอื่นอีกไม่เกินห้าเจ็ดคนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิสี่คนและผู้แทนเกษตรกรสามคน ให้ผู้อำนวยการเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๑๓ ทวิ เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินตามมาตรา ๓๓ ใช้บังคับในเขตอำเภอหนึ่งอำเภอใดในจังหวัดใดแล้ว ให้มีคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมประจำจังหวัดขึ้นคณะหนึ่งในจังหวัดนั้น เรียกว่า "คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด" ประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ เกษตรจังหวัด พาณิชย์จังหวัด อุตสาหกรรมจังหวัด เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด ผู้จัดการสาขาธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และนายอำเภอในท้องที่ที่มีการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เป็นกรรมการและกรรมการอื่นอีกสามคนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้แทนเกษตรกร

ให้คณะกรรมการตามมาตรา ๑๓ ทำหน้าที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินกรุงเทพมหานครด้วย

มาตรา ๑๔ ให้กรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งตามมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๓ ทวิ มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่งไม่วาระเป็นกรณีขึ้นหรือแต่งตั้งซ่อม ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งซ่อมนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้วนั้น

กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการอีกได้

LIRT

มาตรา ๑๕ กรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งต้องไม่มีลักษณะดังต่อไปนี้เป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญากับ ส.ป.ก. หรือในกิจการที่กระทำให้แก่ ส.ป.ก. ทั้งนี้ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

(๑) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของ ส.ป.ก.

(๒) เป็นหรือเคยเป็นบุคคลสัมพันธ์สาย

(๓) เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ

(๔) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่มีโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๕) เป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญากับ ส.ป.ก. หรือในกิจการที่กระทำให้แก่ ส.ป.ก. ทั้งนี้ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม เว้นแต่เป็นเพียงผู้ถือหุ้นที่ขอประโยชน์ในการลงทุนโดยสุจริตในบริษัทจำกัดที่กระทำการอันมีส่วนได้เสียเท่านั้น

(๖) อายุเกินหกสิบห้าปี

มาตรา ๑๖ นอกจากการพ้นตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง กรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี แล้วแต่กรณี ให้ออก

(๔) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๕

มาตรา ๑๗ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งจำนวนของกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการซึ่งได้รับเลือกจากกรรมการที่มาประชุม เป็นประธานในที่ประชุม

LIRT

ถ้าประธานกรรมการได้เข้าร่วมประชุมหรือไม่อยู่ในที่ประชุม หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

มาตรา ๑๘ การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก

กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๙ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่วางแผนและความรับผิดชอบในการกำหนดนโยบายและมาตรการ ข้อบังคับหรือระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการปฏิรูปที่ดินของ ส.ป.ก. ตลอดจนการควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งมีผลต่อการบริหารงานของ ส.ป.ก. รวมทั้งอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณากำหนดเขตการปฏิรูปที่ดิน เพื่อดำเนินการตามมาตรา ๓๓

(๒) พิจารณากำหนดโครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในเขตการปฏิรูปที่ดิน ตลอดจนแผนการดำเนินงานตามโครงการนั้นเสนอต่อรัฐมนตรีเพื่ออนุมัติ

(๓) ดำเนินการจัดหาที่ดินของรัฐและดำเนินการจัดซื้อหรือเวนคืนที่ดินของเอกชนตามมาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ เพื่อนำมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(๔) กำหนดขนาดที่ดิน ชั้นที่ดินตามคุณภาพและตามประเภทเกษตรกรรมตามมาตรา ๓๕ เขตกำหนดราคาและอัตราค่าเช่าที่ดิน ในท้องที่ต่าง ๆ ที่จะให้เช่าหรือให้เช่าซื้อแก่เกษตรกร สหกรณ์เกษตรกรหรือบริษัทเกษตรกรรม และกำหนดอายุสัญญาเช่าและเช่าซื้อ

(๕) พิจารณากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินตามมาตรา ๓๓ การจัดซื้อหรือเวนคืนที่ดินตามมาตรา ๓๘ และการกำหนดเนื้อที่ที่ดินที่จะให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรเช่าระยะยาวหรือเช่าซื้อตามมาตรา ๓๘

(๖) ให้ตรวจเห็นชอบในกรณีพิจารณาการกำหนดแผนผังและการจัดแบ่งแปลงที่ดินในเขตการปฏิรูปที่ดิน เพื่อให้เกษตรกร สหกรณ์เกษตรกรหรือบริษัทเกษตรกรรมเช่าหรือเช่าซื้อ

LIRT

(๕ ทวี) พิจารณอนุมัติแผนงานและโครงการการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ตลอดจนงบค่าใช้จ่ายของ ส.ป.ก. เสนอรัฐมนตรี

(๕ ตรี) พิจารณากำหนดแผนการผลิตและการจำหน่ายผลิตผลเกษตรกรรม
ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อยกระดับรายได้ และคุ้มครองผลประโยชน์ของเกษตรกรหรือสถาบัน
เกษตรกร

(๕ จัตวา) พิจารณากำหนดแผนการส่งเสริมและบำรุงเกษตรกรรมในเขตปฏิรูป
ที่ดิน รวมถึงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปรับปรุงประสิทธิภาพในการผลิตและคุณภาพ
ผลิตผลเกษตรกรรมตลอดจนสวัสดิการ การสาธารณสุข โภค การศึกษาและการสาธารณสุข
ของเกษตรกร

(๖) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรและสถาบัน
เกษตรกรและสหวิสาหเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ตลอดจนแบบสัญญาเช่าและเช่าซื้อที่จะทำกับเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรหรือสหวิสาห
เกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน

(๗) กำหนดระเบียบการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรหรือสหวิสาหเกษตรกร
ผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเช่าทำประโยชน์ในที่ดิน
และปฏิบัติตามแผนการผลิตและการจำหน่ายผลิตผลเกษตรกรรม

(๘) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร
ในเขตปฏิรูปที่ดินกู้ยืมเงินจาก ส.ป.ก. ตลอดจนอัตราดอกเบี้ย ระยะเวลาให้กู้ และ
การผ่อนชำระคืนผู้เงื่อนไขของการกู้ยืมโดยอนุมัติรัฐมนตรี

(๙) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับทรัพย์สิน การจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกร
และสถาบันเกษตรกรและสหวิสาหเกษตรกรอันที่สหวิสาหผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดิน
เพื่อเกษตรกรรม ตลอดจนการควบคุมดูแลกิจการอื่น ๆ ภายในเขตการปฏิรูปที่ดิน

(๙ ทวี) ติดตามการปฏิบัติงานของ ส.ป.ก. ให้เป็นไปตามแผนงานและโครงการ
ที่ได้รับอนุมัติ ตลอดจนกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน

LIART

(๔) จัดทำงบประมาณค่าใช้จ่ายตามโครงการการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
แต่ละโครงการเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ

(๕) ดำเนินการเกี่ยวกับการเงินและกิจการอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดิน เพื่อ
เกษตรกรรมตามระเบียบหรือข้อบังคับหรือมติของคณะกรรมการหรือตามที่คณะกรรมการ
มอบหมาย

(๖) วางระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของสำนักงานการปฏิรูป
ที่ดินจังหวัดเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบหรือข้อบังคับหรือมติของคณะกรรมการ

มาตรา ๒๐ ให้คณะกรรมการหรือคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีอำนาจ
แต่งตั้งอนุกรรมการคณะหนึ่งหรือหลายคณะเพื่อพิจารณาเรื่องต่าง ๆ หรือปฏิบัติงานอย่าง
หนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการหรือคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมอบหมาย

การประชุมของอนุกรรมการ ให้นำความในมาตรา ๑๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๑ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีอำนาจแต่งตั้ง
และถอดถอนผู้ส่วนราชการ และรองผู้ส่วนราชการโดยสมควรเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

ให้ผู้ส่วนราชการและรองผู้ส่วนราชการได้รับเงินเดือนตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๒๒ ผู้ส่วนราชการหรือรองผู้ส่วนราชการต้องไม่มีลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) เป็นผู้มีลักษณะดังที่ตามมาตรา ๑๕ (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๕)

(๒) เป็นข้าราชการหรือลูกจ้างของกรมราชการ ไม่เว้นกรณีข้าราชการบริหารส่วนกลาง
ราชการสหรัทธิกส่วนภูมิภาค ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น หรือราชการของกรุงเทพมหานคร
พนักงานหรือลูกจ้างขององค์การของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ

(๓) เป็นผู้มีตำแหน่งทางทหารเมืง หรือเป็นสมาชิกสภาซึ่งมีหน้าที่ในทางนิติ-
บัญญัติหรือบริหารท้องถิ่น

(๔) เป็นผู้ไม่สุจริตบรรณเต็มยศให้แก่ ส.ป.ต. หรือ

(๕) อายุนเกินหกสิบปี

มาตรา ๒๓ ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ว่าราชการจังหวัดจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ว่าง

(๒) ลาออก

(๓) ตันะรัฐมนตรีให้ออก หรือ

(๔) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๒

มาตรา ๒๔ ผู้ว่าราชการจังหวัดที่บริหารกิจการของ ส.ป.ท. ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ข้อบังคับ ระเบียบและนโยบายที่คณะกรรมการกำหนด และมีอำนาจบังคับบัญชาพนักงาน และลูกจ้างของ ส.ป.ท.

ผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งรับผิดชอบต่อคณะกรรมการในการบริหารกิจการของ ส.ป.ท.

มาตรา ๒๕ ให้รองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัดที่ลาออกหรือ อยู่นอกพื้นที่ของผู้ว่าราชการ และเป็นผู้ทำการแทนผู้ว่าราชการในเรื่องที่ผู้ว่าราชการมอบหมาย หรือเมื่อผู้ว่าราชการไม่สามารถปฏิบัติงานนี้ได้

มาตรา ๒๖ ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการ ย่อมได้รับ ประโยชน์ตอบแทนตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด และอาจได้รับค่าตอบแทน เบี้ยเลี้ยง ค่าเช่า ที่พัก ค่าใช้สอย และค่าตอบแทนตามที่กำหนดในข้อบังคับของ ส.ป.ท.

มาตรา ๒๗ ให้ ส.ป.ท. วางระเบียบไว้ซึ่งระเบียบบัญญัติอันถูกต้อง

มาตรา ๒๘ ให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชี ทำการตรวจสอบ งบการเงินและงบการเงินทุกประเภทของ ส.ป.ท.

มาตรา ๒๙ ผู้สอบบัญชีที่มีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบงบการเงินตามกฎหมาย หน้าที่ตามกฎหมาย ส.ป.ท. เพื่อการนี้ให้มีอำนาจสอบสวนประชาชนกรรมการ รองประธานกรรมการ กรรมการ อนุกรรมการ ผู้ว่าราชการ หรือผู้ว่าราชการ พนักงานและลูกจ้างของ ส.ป.ท.

มาตรา ๓๐ ผู้สอบบัญชีต้องทำรายงานผลการตรวจสอบบัญชีและงบการเงินเสนอ ต่อคณะกรรมการภายในหนึ่งร้อยหกสิบห้าวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี เพื่อคณะกรรมการเสนอต่อ

รัฐมนตรีภายในกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณทุกปี ให้รัฐมนตรีประกาศรายงาน
รับจ่ายเงินของ ส.ป.ก. ในราชกิจจานุเบกษา

รายงานการรับจ่ายเงินตามวรรคหนึ่ง เมื่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้
ตรวจสอบแล้ว ให้ทำรายงานผลการตรวจสอบเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอรัฐสภาทราบ

มาตรา ๓๑ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปตรวจสอบการประกอบเกษตรกรรม
หรือการทำประโยชน์หรือกิจการอื่น ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ในที่ดินในเขตการปฏิรูปที่ดิน
ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก และให้แสดงบัตรประจำตัวต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง
ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือผู้ที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

บัตรประจำตัวให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓๒ ให้ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ กรรมการ อนุกรรมการ
ผู้ช่วยกรรมการ เลขานุการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รองผู้ช่วยกรรมการ เลขานุการ
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และพนักงานเจ้าหน้าที่ และเจ้าหน้าที่ของ ส.ป.ก.
เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๒ ทวิ

นิคมเกษตรกรนอกประสงค์

มาตรา ๓๒ ทวิ ในเขตปฏิรูปที่ดิน รัฐอาจจัดตั้งนิคมเกษตรกรนอกประสงค์
ในความดูแลของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดที่อยู่อาศัย เครื่องอุปโภค
บริโภคและบริการต่าง ๆ ที่จำเป็นแก่การดำรงชีวิตให้แก่สมาชิก โดยสมาชิกทำงานร่วมกันใน
การประกอบเกษตรกรรมในที่ดินของรัฐ การแปรรูปผลิตผลเกษตรกรรม การจำหน่ายผลิตผล
และกิจการอื่นที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการจัดสรรให้บริการต่าง ๆ แก่สมาชิก

การจัดตั้งนิคมเกษตรกรนอกประสงค์ในท้องที่ใด ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
เกษตรและสหกรณ์ทำเป็นประกาศ โดยกำหนดรายละเอียดต่าง ๆ พร้อมทั้งมีแผนที่แสดงเขตด้วย

LIRT

มาตรา ๓๒ ตี ให้นิคมเกษตรกรเอนกประสงค์เป็นนิติบุคคล มีอำนาจกระทำ การต่าง ๆ ภายในขอบเขตแห่งวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๓๒ ทวิ

มาตรา ๓๒ จัตวา เกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินประกอบเกษตรกรรมและไม่มีทุนทรัพย์ หรือบุคคลอื่นที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดในกฎกระทรวง มีสิทธิสมัครเข้าเป็นสมาชิกของ นิคมเกษตรกรเอนกประสงค์ และมีสิทธิที่จะออกจากสมาชิกภาพเมื่อใดก็ได้โดยสมัครใจ

ผู้เป็นสมาชิกมีหน้าที่ทำงานเต็มความสามารถของตนและมีสิทธิได้รับประโยชน์ ตอบแทนตามความต้องการในรูปของที่อยู่อาศัย เครื่องอุปโภคบริโภค และบริการต่าง ๆ ที่ จำเป็นแก่การดำรงชีวิตของตนจากนิคมเกษตรกรเอนกประสงค์

สมาชิกที่ได้ทำงานมาด้วยความสามารถและเป็นเวลานานพอสมควร เมื่อลาออก จากสมาชิกภาพโดยสมัครใจ และถ้าที่ประชุมใหญ่ของสมาชิกเห็นสมควร ก็ให้มีสิทธิได้รับ เงินตอบแทนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๒ เบญจ ให้การจัดการและการดำเนินงานของนิคมเกษตรกรเอนกประสงค์ อยู่ภายใต้การควบคุมของที่ประชุมใหญ่ของสมาชิก โดยสมาชิกแต่ละคนมีสิทธิและส่วนร่วม ในการแสดงความคิดเห็นโดยเสมอภาคกัน

ที่ประชุมใหญ่ของนิคมเกษตรกรเอนกประสงค์มีสิทธิที่จะให้สมาชิกผู้หนึ่งผู้ใด ที่ปฏิบัติตนไม่สมควรออกจากสมาชิกภาพได้

มาตรา ๓๒ ฉ บรรดาทรัพย์สิน ทรัพย์สินสิทธิ และรายได้ต่าง ๆ จากการดำเนินงาน ของนิคมเกษตรกรเอนกประสงค์แห่งใด ให้เป็นของนิคมเกษตรกรเอนกประสงค์แห่งนั้น สมาชิกโดยลำพังหรือโดยร่วมกันก็ตาม ไม่มีสิทธิแบ่งทรัพย์สินหรือรายได้นั้นไม่ว่าในกรณีใดๆ

หากนิคมเกษตรกรเอนกประสงค์แห่งใดมีเหตุต้องสิ้นสุดลง ให้ทรัพย์สินและ ทรัพย์สินสิทธิของนิคมเกษตรกรเอนกประสงค์แห่งนั้นตกเป็นของรัฐ

มาตรา ๓๒ สัตต หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการรับสมาชิก การดำเนินงานและการเลิก นิคมเกษตรกรเอนกประสงค์ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

LIART

หมวด ๓

การดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

มาตรา ๓๓ การกำหนดเขตที่ดินในท้องที่ใดให้เป็นเขตทรวปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

ในพระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่ง ให้มีแผนที่แสดงเขตและระบุท้องที่ที่อยู่ในเขตทรวปฏิรูปที่ดินแนบท้ายพระราชกฤษฎีกานั้นด้วย แผนที่ดังกล่าวให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของพระราชกฤษฎีกา

การกำหนดเขตที่ดินให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินตามวรรคหนึ่งให้ถือเขตของอำเภอเป็นหลัก โดยให้ดำเนินการกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินในเขตท้องที่อำเภอที่มีเกษตรกรรมผู้ไม่มีที่ดินประกอบเกษตรกรรมเป็นของตนเอง หรือมีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพ หรือต้องเช่าที่ดินของผู้อื่นประกอบเกษตรกรรมอยู่เป็นจำนวนมากตลอดจนที่มีผลผลิตต่อไร่ต่ำ เป็นเกณฑ์ในการจัดอันดับความสำคัญในการกำหนดเขตก่อนหลัง

ให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมโดยมีชักช้า และให้ดำเนินการสำรวจที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและวางโครงการเพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในท้องที่ทุกจังหวัดทั่วราชอาณาจักรให้เสร็จภายในสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๓๔ เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตทรวปฏิรูปที่ดินใช้บังคับในท้องที่ใดแล้ว

(๑) ถ้าในเขตทรวปฏิรูปที่ดินนั้นมีที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน หรือใช้ประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ หรือเป็นที่ดินที่แต่พลเมืองเล็กใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้น หรือได้เปลี่ยนสภาพจากการเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันก็ดี หรือพลเมืองยังใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นอยู่ หรือยังไม่เปลี่ยนสภาพจากการเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน เมื่อได้จัดที่ดินแปลงอื่นให้พลเมืองใช้ร่วมกันแทนโดยคณะกรรมการประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วก็ดี และมิได้ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ใดรวมอยู่ด้วย ให้

LIART

พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตสหปฏิรูปที่ดินนั้นมีผลเป็นการถอนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับที่ดินดังกล่าว เว้นแต่ที่ดินอันเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ หรือที่ดินที่ได้จัดประเภทไว้ตามวรรคสามของรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้โดยมีต้องดำเนินการถอนสภาพตามประมวลกฎหมายที่ดิน และให้ ส.ป.ก. มีอำนาจหน้าที่ดินนั้นมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้

ถ้าที่ดินที่ได้ถอนสภาพตาม (๑) วรรคหนึ่ง เป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันหรือเป็นที่ดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ให้คณะกรรมการจัดที่ดินต่อนั้นคงเห็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันหรือใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะต่อไป ถ้าไม่ประสงค์ที่ดินดังกล่าวไว้เป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ประโยชน์ร่วมกันหรือใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะต่อไปได้ ให้คณะกรรมการจัดที่ดินแปลงอื่นแทน

เมื่อได้จัดที่ดินต่อนั้นเป็นที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน หรือใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะหรือจัดที่ดินแปลงอื่นไว้เป็นที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันหรือใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะตาม(๑) วรรคสองแล้ว ให้คณะกรรมการประกาศในราชกิจจานุเบกษาและให้มีแผนผังแสดงขอบเขตที่ดินต่อนั้นแนบท้ายประกาศด้วย

(๑ ทวิ) ถ้าในเขตปฏิรูปที่ดินนั้นมีที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ แต่ทางราชการเลิกใช้หรือไม่ใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นต่อไปแล้วก็ดี หรือทางราชการยังใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นอยู่ เมื่อได้จัดที่ดินแปลงอื่นให้ใช้แทนโดยคณะกรรมการประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วก็ดี ให้พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินนั้นมีผลเป็นการถอนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินดังกล่าว โดยมีต้องดำเนินการถอนสภาพตามประมวลกฎหมายที่ดิน และให้ ส.ป.ก. มีอำนาจหน้าที่ดินนั้นมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้

(๒) ถ้าในเขตสหปฏิรูปที่ดินนั้นมีที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินซึ่งเป็นที่ดินรกร้างว่างเปล่าหรือที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งหรือกลับมาเป็นของแผ่นดินโดยประการอื่นตามประมวลกฎหมายที่ดิน และที่ดินนั้นอยู่นอกเขตป่าสงวนแห่งชาติหรือเขต

LIRT

ที่ดินที่ได้จำแนกให้เป็นเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ให้ สป.ก. มีอำนาจนำที่ดินนั้น มาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้

มาตรา ๓๕ เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตการปฏิรูปที่ดินใช้บังคับใน ท้องที่ใดแล้วภายในเขตการปฏิรูปที่ดิน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งปฏิบัติงานร่วมกับ พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปทำการอันจำเป็นเพื่อการสำรวจรังวัดได้ แต่ต้องแจ้งให้เจ้าของหรือ ผู้ครอบครองที่ดินทราบเสียก่อน

(๒) ทำเครื่องหมายขอบเขตหรือแนวเขตโดยปักหลักหรือขุดร่องแนว ในกรณี ที่ต้องสร้างหมุดหลักฐานการแผนที่ในที่ดินของผู้ใด ก็ให้มีอำนาจสร้างหมุดหลักฐานลงได้ ตามความจำเป็น

เมื่อมีความจำเป็นและโดยสมควร พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจขุดดิน ตัดราน กิ่งไม้และกระทำการอย่างอื่นแก่สิ่งกีดขวางการสำรวจรังวัดได้เท่าที่จำเป็น ทั้งนี้ ให้คำนึงถึง การที่จะให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ได้รับความเสียหายน้อยที่สุด

ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินและผู้ที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๓๖ ภายในระยะเวลาห้าสามปี นับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกากำหนด เขตการปฏิรูปที่ดินตามมาตรา ๓๓ ใช้บังคับ ห้ามมิให้ผู้ใดจำหน่ายด้วยประการใด ๆ หรือ ก่อให้เกิดภาวะติดพันใด ๆ ซึ่งที่ดินในเขตการปฏิรูปที่ดิน หรือสหกรณ์การใด ๆ อันอาจทำให้ สหกรณ์ที่ดินสูงขึ้นในที่ดินนั้น เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากคณะกรรมการ หรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมาย

ในกรณีที่สหกรณ์การใด ๆ ที่ทำให้สหกรณ์ที่ดินสูงขึ้นในที่ดินนั้นโดยไม่ได้ รับอนุญาตตามวรรคหนึ่ง มิให้นำสหกรณ์ที่ดินและทรัพย์สินในที่ดินที่สูงขึ้นนั้นรวมในสหกรณ์ที่ดินและทรัพย์สินในที่ดินนั้น ในกรณีที่ สป.ก. จัดซื้อหรือดำเนินการเวนคืนที่ดิน นั้น ถ้ามีการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนความในวรรคหนึ่ง และเป็นทรัพย์สินหรือสิ่งกีดขวางที่ก่อให้เกิด ความเสียหายหรือกีดขวางการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้คณะกรรมการหรือผู้ซึ่งได้รับ

LIRT

มอบหมายจากคณะกรรมการมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินทำการ รื้อถอนเสียได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินไม่ปฏิบัติตาม ให้ คณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมายมีอำนาจดำเนินการรื้อถอนโดยเจ้าของ หรือผู้ครอบครองที่ดินดังกล่าวจะเรียกร้องค่าเสียหายมิได้ และต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายใน การรื้อถอนนั้นด้วย

มาตรา ๓๗ ในเขตผังรูปที่ดิน เมื่อคณะกรรมการพิจารณาเห็นว่าที่ดินบริเวณ ไตสมควรดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อหรือดำเนินการ เวนคืนที่ดินได้ ดังต่อไปนี้

(๑) ที่ดินแปลงเดียวหรือหลายแปลงมีเนื้อที่รวมกันเกินกว่าห้าสิบไร่ ซึ่งบุคคล ในครอบครัวเดียวกันไม่ว่าคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นเจ้าของเสียใช้ที่ดินผู้ประกอบเกษตรกรรม ด้วยตนเอง ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อหรือดำเนินการเวนคืนที่ดินส่วนที่เกินกว่าห้าสิบไร่

(๒) ถ้าที่ดินดังกล่าวใน (๑) มีเนื้อที่รวมกันเกินกว่าหนึ่งร้อยไร่ และเจ้าของ ใช้ที่ดินผู้ประกอบเกษตรกรรมหรือส่วนราชการที่ประโยชน์ในที่ดินนั้นด้วยตนเองใช้เพื่อ การเลี้ยงสัตว์จำพวกสัตว์ใหญ่ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดชนิด จำนวน และเงื่อนไขใน ราชกิจจานุเบกษา ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อหรือดำเนินการเวนคืนที่ดินส่วนที่เกินกว่าหนึ่งร้อยไร่

ถ้าเจ้าของที่ดินรายใดมีความประสงค์จะประกอบเกษตรกรรมด้วยตนเองใน ที่ดินเกินกว่าตามที่กล่าวไว้ใน (๑) หรือ (๒) และแสดงได้ว่าตนได้ประกอบเกษตรกรรม ในที่ดินด้วยตนเองเกินกว่าที่กล่าวไว้ใน (๑) หรือ (๒) อยู่แล้วไม่ต่ำกว่าหนึ่งปีก่อนวันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและแสดงได้ว่าตนมีความสามารถและมีปัจจัยที่จะทำที่ดินนั้นให้ เป็นประโยชน์ทางเกษตรกรรมได้ ทั้งตนจะเป็นผู้ประกอบเกษตรกรรมในที่ดินนั้นด้วยตนเอง ให้ยื่นคำร้องต่อพนักงานเจ้าหน้าที่พร้อมทั้งแสดงหลักฐานอ้างอิงประกอบคำร้อง เมื่อพนักงาน เจ้าหน้าที่ได้สอบสวนแล้ว ให้รายงานต่อคณะกรรมการ ถ้าคณะกรรมการเห็นสมควรอนุญาต ก็ให้กำหนดเงื่อนไขในการอนุญาตเสนอรัฐมนตรีพิจารณา หากรัฐมนตรีเห็นชอบก็ให้อนุญาต ให้ผู้ร้องขอนั้นมีสิทธิในที่ดินนั้นต่อไป แต่ต้องไม่เกินหนึ่งพันไร่ ในกรณีที่ผู้ร้องขอได้รับสิทธิ

LIRT

ในที่ดินดังกล่าวไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อหรือดำเนินการเวนคืนที่ดินที่ได้รับเพิ่มขึ้นนั้นเพื่อใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่อไป

ในกรณีที่เจ้าของที่ดินรายใดได้แสดงว่าตนได้ประกอบเกษตรกรรมในที่ดินด้วยตนเองเกินกว่าหนึ่งพันไร่อยู่แล้วไม่ต่ำกว่าหนึ่งปีก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และมีความประสงค์จะประกอบเกษตรกรรมด้วยตนเองในที่ดินนั้นต่อไป ให้คณะกรรมการพิจารณาตามหลักเกณฑ์ต่อไปนี้

ก. ได้ลงทุนในกิจกรรมการเกษตรในที่ดินนั้นไปแล้วเป็นจำนวนมากและการลงทุนนั้นได้กระทำไปด้วยการส่งเสริมของรัฐ

ข. เป็นการประกอบการเพื่อพัฒนาวิทยาการเกษตรแผนใหม่ หรือที่ยังมีความต้องการอยู่มากภายในประเทศหรือเพื่อการส่งออก

ค. ในการที่จะประกอบกิจการได้ต่อไปนั้นจะต้องมีลักษณะที่ช่วยพัฒนาการเกษตรและช่วยเหลือเกษตรกรในด้านปัจจัยการผลิต เพื่อส่งเสริมผลผลิตการเกษตรและอุตสาหกรรมการเกษตรได้อย่างกว้างขวางในเรื่องการสาธิต และเป็นตลาดรับซื้อผลผลิตผลเกษตรกรรมจากเกษตรกรโดยตรง

ง. ในระยะเวลาภายในสิบห้าปีในสถาบันเกษตรกรเป็นผู้ถือหุ้นในกิจการนั้นไม่ต่ำกว่าร้อยละหกสิบของจำนวนหุ้นทั้งหมด ทั้งนี้ให้เป็นไปตามวิธีการและรายละเอียดที่คณะกรรมการกำหนด

การอนุญาตแต่ละรายให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ในกรณีที่ผู้ได้รับอนุญาตไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกา ให้รัฐมนตรีมีอำนาจเพิกถอนการอนุญาตได้ และให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อหรือดำเนินการเวนคืนที่ดินนั้นเพื่อใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่อไป

(๓) ที่ดินแปลงใดถ้าเจ้าของไม่ได้ใช้ที่ดินประกอบเกษตรกรรมด้วยตนเอง หรือมิได้ใช้ประกอบเกษตรกรรมอย่างใดหรือประกอบเกษตรกรรมเล็กน้อย หรือประกอบ

LIRT

เกษตรกรรมบางส่วนเพียงเป็นการแสดงสิทธิในที่ดิน ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อหรือดำเนินการเวนคืนที่ดินนั้นได้ทั้งหมดในส่วนที่เกินกว่ายี่สิบไร่

ถ้าเจ้าของที่ดินตาม (๓) มีความประสงค์จะประกอบเกษตรกรรมด้วยตนเอง และแสดงได้ว่าตนมีความสามารถและมีปัจจัยที่จะทำที่ดินนั้นให้เป็นประโยชน์ทางเกษตรกรรมได้ ทั้งตนจะเป็นผู้ดำเนินการประกอบเกษตรกรรมในที่ดินนั้นด้วยตนเอง ให้ยื่นคำร้องต่อพนักงานเจ้าหน้าที่พร้อมทั้งแสดงหลักฐานอ้างอิงประกอบคำร้อง เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้สอบสวนแล้ว ให้รายงานต่อคณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมายเพื่อพิจารณาอนุญาตให้ผู้ร้องขอนั้นมีสิทธิในที่ดินต่อไปตามขนาดใน (๑) หรือ (๒) แล้วแต่กรณี และให้คณะกรรมการระบุกำหนดเงื่อนไขในการอนุญาตที่ได้ ในกรณีผู้ได้รับสิทธิในที่ดินดังกล่าวไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อหรือดำเนินการเวนคืนที่ดินนั้นเพื่อใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่อไป

บทบัญญัติในมาตรานี้ มิให้ใช้บังคับแก่ที่ดินบรรดาที่เป็นของทบวงการเมือง องค์การของรัฐ รัฐวิสาหกิจ สถาบันเกษตรกร หรือที่ดินตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๘ ในบทสรุปปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ถ้าเป็นที่ดินของรัฐซึ่งมีจำนวนเนื้อที่ตั้งแต่หนึ่งหมื่นไร่ขึ้นไป ให้คณะกรรมการจัดให้เกษตรกร สถาบันเกษตรกร หรือสหวิสาหกิจเกษตรกรรมเช่าระยะยาว ถ้าเป็นที่ดินของรัฐซึ่งมีจำนวนเนื้อที่ไม่ถึงหนึ่งหมื่นไร่ คณะกรรมการจะให้สถาบันเกษตรกรหรือเกษตรกรเช่าระยะยาวก็ได้ แต่จะโอนสิทธิในที่ดินของรัฐนั้นมิได้ แต่ถ้าเป็นที่ดินที่ได้มาโดยการจัดซื้อหรือเวนคืน คณะกรรมการจะให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรหรือสหวิสาหกิจเกษตรกรรมเช่าระยะยาวหรือเช่าซื้อตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด หรือซื้อก็ได้ ทั้งนี้ ตามเงื่อนไขหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) เกษตรกรและบุคคลในครอบครัวเดียวกันซึ่งประกอบเกษตรกรรมประเภทอื่นเว้นแต่ (๒) จำนวนไม่เกินห้าสิบไร่

(๒) เกษตรกรและบุคคลในครอบครัวเดียวกันซึ่งประกอบเกษตรกรรมหรือผู้ดำเนินการทำประโยชน์ในที่ดินนั้นด้วยตนเองเพื่อการเลี้ยงสัตว์จำพวกสัตว์ใหญ่ตามที่รัฐมนตรีประกาศตามมาตรา ๓๗ (๒) จำนวนไม่เกินหนึ่งร้อยไร่

LIRT

(๓) สถาบันเกษตรกรซึ่งจะนำที่ดินไปจัดให้แก่เกษตรกรตาม (๑) หรือ (๒) เข้าระยะยาวหรือเช่าซื้อ หรือซื้อ จำนวนเนื้อที่ที่ดินตามแต่คณะกรรมการจะเห็นสมควร

(๔) บริษัทเกษตรกรที่มีส่วนร่วมไม่เกินหนึ่งพันไร่

มาตรา ๓๙ ถ้าเกษตรกรผู้ใดต้องการมีสิทธิในที่ดินหรือขอเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเกินกว่าที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๓๘ (๑) หรือ (๒) และแสดงได้ว่าตนมีความสามารถและมีปัจจัยที่จะทำที่ดินที่ขอเพิ่มนั้นให้เป็นประโยชน์ในทางเกษตรกรรมได้ ทั้งตนจะเป็นผู้มีส่วนผสมประกอบเกษตรกรรมในที่ดินนั้นด้วยตนเอง ให้ทำคำร้องยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่พร้อมทั้งแสดงหลักฐานอ้างอิงประกอบคำร้อง

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่สอบสวนแล้ว ให้เสนอคำร้องพร้อมด้วยบันทึกรายงานผลการสอบสวนต่อคณะกรรมการ

คณะกรรมการมีอำนาจพิจารณาอนุญาตให้ผู้ยื่นคำร้องมีสิทธิในที่ดินหรือได้เช่าที่ดินได้ตามที่เห็นสมควร แต่ต้องไม่เกินหนึ่งเท่าของจำนวนเนื้อที่ที่ดินที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๓๘ (๑) หรือ (๒) ทั้งนี้โดยกำหนดเงื่อนไขก็ได้ ในกรณีที่ได้รับอนุญาตไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข คณะกรรมการมีอำนาจสั่งเพิกถอนการอนุญาตเสียได้และจัดซื้อหรือดำเนินการเวนคืนที่ดินหรือสั่งเลิกการเช่าที่ดินดังกล่าวได้ทั้งหมดหรือแต่บางส่วนตามแต่จะเห็นสมควร และนำที่ดินนั้นไปใช้เพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่อไป

มาตรา ๔๐ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการประกอบเกษตรกรรมแบบการค้าด้วยบริษัทเกษตรกรหรือผู้ประกอบเกษตรกรรมแบบการค้าผู้ใดต้องการขอเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมระยะยาวเกินกว่าจำนวนเนื้อที่ที่ดินที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๓๘ (๑) (๒) หรือ (๔) และแสดงได้ว่าตนมีความสามารถและมีปัจจัยที่จะทำที่ดินนั้นให้เป็นประโยชน์ในทางเกษตรกรรมได้ ทั้งตนจะเป็นผู้มีส่วนผสมประกอบเกษตรกรรมในที่ดินด้วยตนเอง ให้ทำคำร้องยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่พร้อมทั้งแสดงหลักฐานอ้างอิงประกอบคำร้องและให้นำมาตรา ๓๙ มาตราสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

LIRT

คณะกรรมการมีอำนาจพิจารณาอนุญาตให้ผู้ยื่นคำร้องเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้ตามจำนวนเนื้อที่ที่ดินที่เห็นสมควร ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดโดย พระราชกฤษฎีกา ถ้าผู้ขออนุญาตเช่าที่ดินไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าว คณะกรรมการจะ เลิกเช่าเช่าที่ดินเสียทั้งหมดหรือบางส่วนตามที่เห็นสมควรก็ได้

มาตรา ๔๑ เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตการปฏิรูปที่ดินใช้บังคับใน ท้องที่ใดแล้วให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้บรรดาเจ้าของที่ดินที่มีที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่อยู่ใน เขตการปฏิรูปที่ดินแจ้งจำนวนแปลงที่ดิน ขนาดของที่ดินแต่ละแปลง ที่ตั้งของที่ดิน และการทำประโยชน์ในที่ดินที่ตนเป็นเจ้าของทุกแปลงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายใน กำหนด ระยะเวลาเก้าสิบวัน ตามแบบและวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๔๒ ในการเวนคืนที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อ เกษตรกรรมตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นำกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์มาใช้ บังคับโดยอนุโลม

สำหรับที่ดินที่เวนคืนตามวรรคหนึ่ง ให้ สป.ก. หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจาก สป.ก. มีอำนาจเข้าครอบครองที่ดินดังกล่าวเพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้ทันที

มาตรา ๔๓ การชำระเงินค่าทดแทนให้แก่เจ้าของที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ ที่ต้องเวนคืนเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้จ่ายเป็นเงินไม่พินัยร้อยละยี่สิบห้าของ เงินค่าทดแทนทั้งหมด นอกจากส่วนที่เหลือให้จ่ายเป็นพันธบัตรเงินกู้หรือหลักทรัพย์ของ รัฐบาลมีระยะเวลาไม่เกินคืนภายในสิบปี

ส่วนราชการสงวนเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่เจ้าของที่ดินตกลงขายให้แก่ สป.ก. ครอบครองเช่าที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่ว่างเปล่า ๆ ตามระยะเวลาที่ตกลงกันในหนังสือขอเช่าได้

ในการนี้ที่ดินซึ่งจะต้องเวนคืนตามวรรคหนึ่ง มีเนื้อที่ไม่เกินยี่สิบห้าไร่ และ เจ้าของที่ดินนั้นไม่มีที่ดินอื่นไม่ว่าในหรือนอกเขตปฏิรูปที่ดิน ให้ชำระเงินทั้งหมดในวันที่มี การโอนสิทธิในที่ดินนั้น

LIRT

มาตรา ๔๔ การจ่ายเงินค่าทดแทนตามมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง ให้ผู้หนึ่งซึ่งกร
 ใต้มี สภาพ สุขภาพสุดสมบูรณ์ และที่พลที่ตั้ง ชนงที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ ปรขอขกับ
 จ่ายแก่เจ้าของที่ดินเท่ากับสามเท่าครึ่งของมูลค่าของผลผลิตเกษตรกรรมหลักที่สามารถ
 ผลิตได้จากที่ดินในท้องที่นั้น ทั้งนี้เพื่อกให้เกิดความเป็นธรรมแก่สังคมและแก่บรรดาเกษตรกร
 ผู้ที่ขอรับบการช่วยเหลือค่าที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่ ส.ป.ก. ด้ไปด้ตามหลักเกณฑ์ที่
 กำหนดในกฎกระทรวง

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหนังสือแจ้งจำนวนเงินค่าทดแทนให้เจ้าของที่ดินหรือผู้
 มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนทราบ ถ้าเจ้าของที่ดินหรือผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนไม่เห็นชอบ
 ด้วกับจำนวนเงินค่าทดแทนดังกล่าว มีสิทธิอุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๔๗ ทวิ

บรรดาที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่เวนคืนตามพระราชบัญญัตินี้ให้ ส.ป.ก.
 เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

มาตรา ๔๕ ห้ามมิให้ยกอายุความครอบครองขึ้นเป็นข้อต่อสู้กับ ส.ป.ก. ใน
 เรื่องที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่ ส.ป.ก. ได้มาตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๖ ถ้า ส.ป.ก. เกี่ยวข้องในกิจการใดที่กฎหมายกำหนดให้จดทะเบียน
 ในอสังหาริมทรัพย์หรือทรัพย์สินอันเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
 ให้ ส.ป.ก. ด้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนนั้น

มาตรา ๔๗ ที่ดินที่บุคคลได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจะ
 ทำการแบ่งแยกหรือโอนสิทธิในที่ดินนั้นไปยังผู้อื่นมิได้ เว้นแต่เป็นการตกทอดทางมรดก
 แก่ทายาทโดยธรรม หรือโอนไปยังสถาบันเกษตรกร หรือ ส.ป.ก. เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูป
 ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎ
 กระทรวง

หมวด ๓ ทวิ

อุทธรณ์

มาตรา ๔๗ ทวิ ถ้าเจ้าของที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์หรือผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทน ผู้ใด ประสงค์จะอุทธรณ์ ให้ยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการอุทธรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งตามมาตรา ๔๕

คำวินิจฉัยอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด เว้นแต่กฎหมายว่าด้วยศาลปกครองจะบัญญัติเป็นอย่างอื่น

มาตรา ๔๗ ตริ ให้มีคณะกรรมการอุทธรณ์คณะหนึ่ง ประกอบด้วยปลัดกระทรวงยุติธรรม เป็นประธานกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิทางกฎหมายหนึ่งคน ผู้ทรงคุณวุฒิทางดินหนึ่งคน ผู้ทรงคุณวุฒิทางเศรษฐกิจการเกษตรหนึ่งคน ผู้ทรงคุณวุฒิทางพืชพรรณหนึ่งคน เป็นกรรมการให้ประธานกรรมการแต่งตั้งกรรมการหรือบุคคลใดเป็นเลขานุการคณะกรรมการ

ให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นกรรมการอุทธรณ์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจะเป็นกรรมการหรืออนุกรรมการในคณะกรรมการหรือคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมิได้

มาตรา ๔๗ จัตวา ให้คณะกรรมการอุทธรณ์มีอำนาจหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยคำอุทธรณ์ที่ยื่นต่อคณะกรรมการอุทธรณ์

มาตรา ๔๗ เบญจ ให้คณะกรรมการอุทธรณ์มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นคณะหนึ่งหรือหลายคณะ - เพื่อกระทำการที่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการอุทธรณ์หรือให้ช่วยเหลือในการดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่ได้รับมอบหมาย ทั้งนี้ เว้นแต่การวินิจฉัยอุทธรณ์และให้นำมาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๔๗ ฉ ให้กรรมการอุทธรณ์ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการอีกได้

LIRT

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการอุทธรณ์ระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งชื่อนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการอุทธรณ์ซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้วนั้น

มาตรา ๔๗ สัตต ให้นำมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๘ มาใช้แก่คณะกรรมการอุทธรณ์โดยอนุโลม

มาตรา ๔๗ ัญญู หลักเกณฑ์และวิธีการในการยื่นอุทธรณ์ และวิธีพิจารณาในการวินิจฉัยคำอุทธรณ์ ให้กำหนดโดยกฎกระทรวง

หมวด ๔

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๘ ผู้ใดขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตาม มาตรา ๓๑ หรือมาตรา ๓๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๙ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศของรัฐมนตรีซึ่งออกตาม มาตรา ๔๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

การจ่ายเงินทดแทนตามมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง

เนื่องจากราคาที่ดินในบริเวณที่ทำการสำรวจอยู่ในระหว่าง ๒,๘๐๐-๓,๘๐๐ บาท ต่อไร่ ดังนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิตของที่ดิน ค่าเช่าที่ดินและราคาที่ดินจึงแสดงให้เห็นว่าผลตอบแทนที่ได้รับจากที่ดินจะมีค่าเฉลี่ยราว ๘% ของราคาที่ดินซึ่งค่อนข้างสูง โดยทั่วไปแล้วผลตอบแทนที่ได้รับจากการลงทุนในที่ดินเพื่อการเกษตรจะต่ำกว่าการลงทุนด้านอื่น ๆ เช่น ทางด้านอุตสาหกรรม เป็นต้น ในหลายประเทศด้วยกันปรากฏว่ามูลค่าตอบแทนที่ได้รับจากที่ดินเพื่อการเกษตรจะมีแค่ ๓-๕ เปอร์เซ็นต์ เท่านั้น และอัตราค่าตอบแทนขั้นต่ำนั้นเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป เพราะการเป็นเจ้าของที่ดินนั้นแม้ไม่มีผลตอบแทนในรูปของเงินตรามาก แต่ได้รับผลตอบแทนทางด้านจิตใจมาก ทั้งในด้านส่วนตัวและสังคม

อย่างไรก็ตาม ในการพิจารณาราคาที่ดินที่จะการเวนคืนนั้นเราอาจใช้มูลค่าดอกเบียในอัตรา ๘ เปอร์เซ็นต์ได้ ซึ่งเป็นการเหมาะสมเพราะผลตอบแทนที่ได้รับจากการลงทุนด้านอื่น เช่น ซื้อพันธบัตรรัฐบาลก็ได้รับผลตอบแทนจากดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๘ ต่อปี เช่นเดียวกัน ถ้าอัตราผลตอบแทนจากที่ดินเพื่อการเกษตร ๘ เปอร์เซ็นต์ เป็นที่ยอมรับ เราก็สามารถคำนวณราคาที่ดินจะถูกเวนคืนได้โดยใช้อัตรานี้เป็นตัวคำนวณโดยตรงกับค่าเช่าที่ดิน และหากว่าได้มีการกำหนดให้ค่าเช่าที่ดินเป็นอัตราคงที่ของมูลค่าผลผลิตแล้ว ราคาที่ดินก็อาจแสดงได้ในรูปแบบจำนวนที่เท่าของมูลค่าการผลิตทั้งหมด

สูตร ในการคำนวณราคาที่ดินเพื่อการเกษตรมีดังนี้.-

$$\text{ราคาที่ดิน} = \frac{\text{ค่าเช่าที่ดิน}}{\text{อัตราดอกเบี้ย}}$$

เมื่อทราบมูลค่า ค่าเช่าที่ดิน และอัตราดอกเบี้ยแล้ว ก็จะทราบราคาที่ดินได้ทันทีจากการคำนวณ

จากตัวเลขมูลค่าผลผลิตของที่ดินในตารางที่แนบมานี้ มีตัวเลขเพียงพอที่จะมาใช้เป็นตัวอย่งคำนวณมูลค่าที่ดินเวนคืนได้ โดยกำหนดให้อัตราดอกเบี้ยเท่ากับ ๘% และมีข้อเสนอแนะให้เลือก ๒ ทาง สำหรับมูลค่าค่าเช่าที่ดินนั้นคือ ค่าเช่าที่ดินนั้นอาจกำหนดให้เท่ากับ ๓๓% ของรายได้จากผลผลิตทั้งหมดซึ่งเท่ากับมูลค่าที่กสิกรจ่ายอยู่ในปัจจุบัน หรือค่าเช่าที่ดินอาจกำหนดขึ้นใหม่ให้ต่ำกว่าเดิม คือ ๒๕% ของรายได้จากการผลผลิตทั้งหมด

LIRT

ซึ่งเป็นอัตราที่ทางรัฐบาลพยายามจะให้เจ้าของที่ดินเรียกเก็บค่าเช่าในอัตรานี้มานานแล้ว และเนื่องจากมีการร้องเรียนเรื่องค่าเช่าสูงมากขึ้น ในอนาคตค่าเช่าที่ดินซึ่งปัจจุบันอยู่ในระหว่างอัตรา ๓๓% และสูงกว่า อาจจะลดลงมาอยู่ระหว่าง ๒๕-๓๓% ของรายได้จากผลผลิตทั้งหมดก็ได้

จากตัวอย่างการคำนวณราคาที่ดินจะเห็นได้ชัดว่า ราคาที่ดินนั้นอาจแสดงในรูปจำนวนเท่าของรายได้ทั้งหมดจากการผลิตได้จำนวนกี่เท่าของรายได้จะอยู่ระหว่าง ๓.๑-๔.๒ เท่า ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอัตราค่าเช่าซึ่งคิดเป็นจำนวนร้อยละของรายได้ทั้งหมดของผลผลิต ซึ่งในที่นี้เท่ากับ ๒๕ หรือ ๓๓ เปอร์เซ็นต์ ดังนั้นอาจสรุปได้ว่า มูลค่าชดเชยสำหรับที่ดินที่จะซื้อคืนจากเจ้าของที่ดินโดยรัฐบาลภายใต้โครงการปฏิรูปที่ดินนั้นควรจะกำหนดให้เท่ากับ ๓.๕ เท่าของมูลค่ารายได้ทั้งหมดที่ได้รับจากการผลิตในที่ดินนั้น

ผลิตภาพของที่ดิน และค่าเช่า ในเขตโครงการชลประทานของภาคกลาง พ.ศ. ๒๕๑๗

ชื่อโครงการ	ผลผลิต กก./ไร่	ราคา บาท/กก.	รายได้ทั้งหมด บาท/ไร่	ค่าเช่าที่กสิกร จ่ายในปัจจุบัน ๑/บาท/ไร่	ค่าเช่าที่ เสนอแนะให้ ควรเก็บ ๒/บาท/ไร่
โคกกระเทียม	๓๖๔	๒ ๓๒	๘๔๕	๒๗๐	๒๑๑
ชั้นสุตร	๓๘๔	๒.๐๐	๗๖๘	๒๔๖	๑๙๒
บรมธาตุ	๔๑๕	๒.๐๑	๘๓๔	๒๕๐	๒๐๙
มโนรมย์	๔๒๕	๒.๐๕	๘๗๑	๒๔๔	๒๑๘
โครงการสามชุก (ในเขตขยาย)	๓๐๒	๑.๙๖	๕๙๒	๒๖๐	๑๕๘
โครงการสามชุก	๓๘๓	๑.๙๙	๗๖๒	๒๔๗	๑๙๑
รวมเฉลี่ย	๓๘๐	๒.๐๕	๗๘๐	๒๖๐	๑๙๕

๑/ คิดคำนวณได้เท่ากับ ๓๓% ของมูลค่าการผลิตทั้งหมด

LIRT

๒/ คิดคำนวณได้เท่ากับ ๒๕% ของมูลค่าการผลิตทั้งหมด

ตัวอย่างการคำนวณ : ราคาที่ดิน = ค่าเช่าที่ดิน ทารด้วย อัตราดอกเบี้ย

ข้อเสนอแนะ	รายได้ทั้งหมด (บาท/ไร่) *	อัตราค่าเช่า ที่ดินคิดเป็น เปอร์เซ็นต์ของ รายได้ทั้งหมด (%)	อัตราดอกเบี้ย (%)	ราคาที่ดิน (บาท/ไร่)	อัตราส่วนของ ราคาที่ดิน/รายได้ ทั้งหมด
๑	๗๘๐	๒๕	๘	๒,๙๕๐	๓.๑
๒	๗๘๐	๓๓	๘	๓,๒๕๐	๔.๒

* ๗๘๐ บาท/ไร่ มาจากการเฉลี่ยมูลค่ารายได้ทั้งหมดในตารางแรก

หมายเหตุ : ตัวเลขในตารางทั้งสองได้มาจากการรวบรวมของเจ้าหน้าที่ กองเศรษฐกิจชลประทาน กรมชลประทาน และกองนโยบายที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน ซึ่งทำการสำรวจเกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจและสังคมของกสิกร ในบริเวณโครงการจัดรูปที่ดินชั้นสูตรอำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี ปีละ ๒ ครั้งของการทำงานปีและนาปรัง เริ่มตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๑ และตัวเลขเหล่านี้อาจจะถือได้ว่า เป็นตัวแทนที่ดีพอประมาณของสภาพทั่วไป สำหรับที่ดินเพื่อการเกษตรในภาคกลาง

ขอเชิญคณะกรรมการเข้าประจำที่

(คณะกรรมการเข้าประจำที่)

นายแพทย์ อมาตยกุล : ท่านประธานที่เคารพ กระผมขอความกรุณา กระผมได้
เสนอญัตติเอาไว้เกี่ยวกับเรื่องขอเลื่อนร่างพระราชบัญญัติเทคโนโลยีอาชีวศึกษา พ.ศ.
มาพิจารณาครับผม

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : หลังจากพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้เสร็จ
เสียก่อนครับ ร่างพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. คณะรัฐมนตรี
เป็นผู้เสนอ และสภานี้ได้ลงมติรับหลักการร่างพระราชบัญญัตินี้ไปแล้ว และได้ตั้งกรรมาธิการ
วิสามัญขึ้นพิจารณา บัดนี้คณะกรรมการได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้เสร็จสิ้นไปแล้ว
จึงเป็นการพิจารณาในวาระที่ ๒ ท่านกรรมาธิการมีอะไรจะแถลงบ้าง ขอเชิญท่านประธาน
คณะกรรมการ

นายเถลิง ชำรงนาวาสวัสดิ์ (ประธานคณะกรรมการ) : ท่านประธานที่เคารพ
ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ เนื่องจากรัฐบาลได้แถลงตั้งแต่ตอนเสนอร่างกฎหมายฉบับนี้เข้าสู่สภา
แล้วว่า จะเปิดโอกาสให้มีการปรึกษาหารือกันอย่างกว้างขวาง เพราะเป็นกฎหมายใหม่และมี
ความสำคัญมาก จึงได้มีการอภิปรายกันโดยกว้างขวางในคณะกรรมการ เพื่อประหยัดเวลา
อันมีค่าของท่านสมาชิก กระผมใคร่ขออนุญาตสรุปประเด็นสำคัญ ๆ ซึ่งได้มีการเปลี่ยนแปลง
แตกต่างไปจากร่างเดิมของรัฐบาลดังต่อไปนี้ ในมาตรา ๔ ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับค่านิยาม
คณะกรรมการได้ตัดข้อความที่เกี่ยวกับบริษัทเกษตรกรรมออก ทั้งนี้เพราะคณะกรรมการ
เห็นว่าวัตถุประสงค์หลักของกฎหมายปฏิรูปที่ดินนี้ก็เพื่อช่วยเหลือเกษตรกร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
เกษตรกรซึ่งยากจนแร้นแค้นไม่ควรจะเอาเรื่องบริษัทซึ่งเป็นนิติบุคคลประกอบธุรกิจเข้ามา
อยู่ในความหมายของกฎหมายฉบับนี้ แต่อย่างไรก็ตามก็ได้มีข้อซึ่งกล่าวถึงบุคคลซึ่งสามารถ
ประกอบเกษตรกรรมด้วยตนเองอยู่แล้ว ซึ่งคณะกรรมการก็ได้เติมคำนิยามขึ้นในมาตรา ๔
นี้ว่าด้วยผู้ประกอบเกษตรกรรมด้วยตนเอง นอกจากนั้นก็ได้เติมคำนิยามเกี่ยวกับเรื่องการ
เช่าที่ดินเพื่อการเกษตรขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการเช่าในมาตรา
ต่อไปซึ่งกระผมอยากจะขอทราบเรียนท่านสมาชิกทราบ ก็คือในมาตรา ๗ เราได้แก่ฐานะ

LIART

ของสำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมซึ่งร่างรัฐบาลตั้งใจไว้ว่าจะให้เป็นองค์การของรัฐ คณะกรรมการได้พิจารณาแล้วเห็นว่ากฎหมายนี้ควรจะเป็นกฎหมายซึ่งรัฐดำเนินการและฐานะขององค์การของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจนั้นจะมีปัญหาอุปสรรคหลายประการในการปฏิบัติงาน จึงเห็นควรให้แก้เป็นส่วนราชการ เมื่อได้แก้เป็นส่วนราชการแล้วก็จำเป็นต้องไปแก้ไขมาตราอื่น ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับหลายมาตรา เพราะร่างเดิมร่างมาในรูปที่จะให้เป็นองค์การของรัฐ ยกตัวอย่าง เช่นมาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ และมาตราอื่น ๆ อีกหลายมาตรา ในมาตรา ๙ นั้น เนื่องจากได้เปลี่ยนฐานะเป็นส่วนราชการแล้ว จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเสนอการตั้งกองทุนปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมขึ้น โดยเราได้ยกความเลี่ยนจากกฎหมายว่าด้วยกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร ซึ่งได้ประกาศใช้ไปแล้ว ทั้งนี้เพราะเหตุว่าเงินที่จะนำมาใช้จ่ายในการปฏิรูปที่ดินนี้จำเป็นจะต้องใช้ยอดสูงมาก มีลักษณะเฉพาะเรื่อง คือใช้เฉพาะในเรื่องนี้โดยเฉพาะและมีความผูกพันต่อเนื่องกัน จึงจำเป็นต้องเสนอในรูปกองทุน ในมาตรา ๑๓ เราได้ตัดจำนวนข้าราชการลงคือข้าราชการที่เป็นกรรมการลงและเพิ่มกรรมการอื่นขึ้นโดยรวมผู้แทนเกษตรกรไว้จำนวน ๓ ท่าน มาตรา ๑๔ ซึ่งว่าด้วยอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ คณะกรรมาธิการได้ปรับปรุงให้คณะกรรมการมีหน้าที่รับผิดชอบในการกำหนดนโยบายและการบริหารงานอย่างแท้จริง เพื่อให้คณะกรรมการนี้มีลักษณะเป็นกรรมการปฏิบัติหรือกรรมการบริหาร แทนที่จะเป็นกรรมการลอย ๆ ซึ่งมีเอาไว้สำหรับออกระเบียบหรือดูแลกว้าง ๆ เท่านั้น ให้คณะกรรมการนี้มีหน้าที่รับผิดชอบในด้านการบริหารและการจัดการอย่างแท้จริง คณะกรรมาธิการได้เติมหมวด ๒ ทวีขึ้น ว่าด้วยนิคมเกษตรกรอเนกประสงค์ ทั้งนี้เพราะคณะกรรมาธิการส่วนมาก เห็นว่ามีเกษตรกรที่ไร้เงินแค้นล้มล้างอยู่จำพวกหนึ่ง ซึ่งสมควรที่จะจัดให้อยู่ในที่ดินของรัฐที่เป็นผืนใหญ่และใช้บริการต่าง ๆ ร่วมกัน ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการที่รัฐเข้าไปให้การอนุเคราะห์ส่งเสริม จึงได้ตั้งไว้ว่า ในกรณี queเห็นสมควรซึ่งอาจจะเป็นในอนาคตต่อไปข้างหน้า รัฐอาจจัดตั้งนิคมเกษตรกรอเนกประสงค์นี้ขึ้นได้ โดยมีฐานะเป็นสถาบันเกษตรกรเช่นเดียวกันกับสหกรณ์การเกษตร หรือกลุ่มเกษตรกร มาตราอีกมาตราหนึ่งที่กระผมอยากกราบเรียนก็คือมาตรา ๓๓ ซึ่งคณะกรรมาธิการได้เติมข้อความขึ้นว่า การกำหนดเขตที่ดินนั้นให้ถือเขตของอำเภอเป็นหลัก แล้วก็ให้มีการจัดอันดับความสำคัญโดยถือจำนวนและเนื้อที่ที่เกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินประกอบเกษตรกรรมเป็นของตนเองเป็นหลัก หมายความว่า การปฏิรูปที่ดินนี้

เราจะไม่ได้ทำ เราจะไม่ทำพร้อมกันไปทั้งประเทศ เพราะมันเกินกำลังที่จะทำได้ แล้วโดยที่แท้จริงแล้วก็ไม่มีควมจำเป็นต้องทำเช่นนั้น เพราะเขตที่จะควรมานำปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมก็คือเขตที่เหมาะสมกับการเกษตรเท่านั้น ไม่ควรจะไปเอาเขตอื่น ๆ เช่นตัวเมืองหรืออะไรซึ่งไม่เกี่ยวข้องเข้ามาอยู่ในกฎหมายฉบับนี้ แล้วยิ่งกว่านั้นแม้แต่ในเขตการเกษตรเอง ก็จำเป็นต้องมีการจัดอันดับความสำคัญอันไหนก่อนหลัง ซึ่งเราจะถือความเดือดร้อนของเกษตรกรเป็นใหญ่ แล้วเพื่อต่อเนื่องกันนี้ เราก็ได้มีการกำหนดไว้ว่า ให้ดำเนินการสำรวจและวางโครงการเพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในท้องที่ทุกจังหวัดทั่วราชอาณาจักร อันนี้มิได้หมายความว่าเราจะไปทำทั่วทุกแห่งไปหมด แต่หมายความว่าให้สำรวจทั่วราชอาณาจักร เพื่อให้ตระหนักถึงความเดือดร้อนของเกษตรกรว่าที่ไหนมากน้อยกว่ากันเพียงใด และเหมาะสมที่จะดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในรูปแบบไหน แล้วเราจึงจัดทำเป็นโครงการขึ้น และการปฏิบัติก็จะได้อัตราการสำรวจและโครงการที่ได้กำหนดไว้เป็นหลักเป็นเกณฑ์ในการปฏิบัติงาน ในมาตรา ๓๗ คณะกรรมการก็มีความเห็นแยกกันเป็น ๒ ฝ่ายนะครับ ซึ่งทั้งนี้ที่สุดแต่ที่ท่านสมาชิกจะวินิจฉัย แต่ที่คณะกรรมการเห็นพ้องกันเป็นส่วนรวมก็คือว่าน่าจะมีการป้องกันสิทธิของผู้ที่ได้ประกอบกิจกรรมเกษตรอยู่ก่อนแล้ว ไม่ให้เขาต้องเสียสิทธิไปโดยมิชอบ แต่การที่จะให้เขาได้มีสิทธิดังกล่าวต่อไปก็จำเป็นจะต้องมีเงื่อนไข เพราะมีฉะนั้นแล้วเจ้าของที่ดินไหน ๆ ก็มาอ้างได้ก็จะหลุดหมด เมื่อหลุดไปหมดแล้วเราก็จะไม่มีที่ดินที่จะเอามาใช้ในการปฏิรูป เพราะฉะนั้นคณะกรรมการจึงได้ผ่อนไว้เป็นขั้นตอน เป็นต้นว่าถ้าประกอบเกษตรกรรมด้วยตนเองอย่างจริงจังแล้ว แล้วคณะกรรมการเห็นด้วยก็เสนอคณะรัฐมนตรี ซึ่งมีรัฐมนตรี ๒ ท่านนะครับ ร่วมกันอนุมัติ อย่างนี้ก็ให้ได้ไม่เกิน ๑,๐๐๐ ไร่ แต่ในกรณีพิเศษเช่นได้ลงทุนไปในโรงงานอุตสาหกรรมเกษตร สับปะรดกระป๋อง หรือผลไม้กระป๋อง หรือโรงงานแปรรูปเนื้อสัตว์พวกนี้ได้ลงทุนไปอย่างมากมาแล้ว แล้วก็การลงทุนนั้นบางครั้งก็เกิดมาจากการส่งเสริมของรัฐนั่นเอง เช่นการส่งเสริมการลงทุน เราก็ควรที่จะป้องกันสิทธิของบุคคลเหล่านั้นโดยให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ได้กำหนดไว้ ๔ ประการ ซึ่งใน ๔ ประการนี้บางข้อก็มีการพิจารณาบางท่านก็ไม่เห็นด้วยก็สงวนไว้ กระผมก็เรียนให้ทราบว่า บางข้อนี้ก็ยังไม่เห็นกันเป็นเอกฉันท์ และนอกจากนั้นในมาตรา ๓๗ นี้เองเราก็ได้ยกเว้นให้ว่า ส.ป.ก. หรือสำนักงานนี้มีอำนาจจัดซื้อหรือเวนคืนได้เฉพาะในส่วนที่เกินกว่า ๒๐ ไร่ แม้ว่าเจ้าของที่ดินนั้นจะไม่ได้

ประกอบเกษตรกรรมด้วยตนเอง ที่เราได้ยกเว้นให้นี้ก็เพราะว่ามีผู้ที่อาศัยอยู่ในชนบทหลายแห่งหลายที่ซึ่งอายุมากแล้วหรืออาจจะมีคามผูกพันอย่างอื่น ไม่สามารถประกอบเกษตรกรรมได้ แต่ทว่ายากจนอาจจะให้ที่ดินเขาเช่าไป หรืออะไรพวกนั้นนะครับ แล้วก็ยากจนไม่มีรายได้อื่นนอกจากค่าเช่า ถ้าเราไปเอาที่ของแกมาเสียหมดแล้วแกก็จะไม่มีรายได้ไปอีกต่อไป แล้วยิ่งกว่านั้น จะไม่มีบ้านอยู่ด้วย ด้วยเหตุนี้เราก็ผ่อนปรนให้ ที่ถือ ๒๐ ไร่ก็เพราะว่าเนื้อที่ถือครองเฉลี่ยของประเทศไทยนี้มีประมาณ ๒๐ ไร่ต่อครัวเรือน อัตรานี้ก็เป็นที่อัตราเฉลี่ยทั้งประเทศในมาตรา ๓๘ นั้นเราได้กำหนดว่าที่ดินของรัฐนั้นจะมี ๒ ประเภท คือประเภทใหญ่ตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ ไร่ขึ้นไป ซึ่งจัดให้เฉพาะสถาบันเกษตรกรเช่าระยะยาวเท่านั้น ได้แก่เช่าระยะยาว ถ้าเป็นเนื้อที่ที่ดินของรัฐจำนวนไม่ถึง ๑๐,๐๐๐ ไร่ ก็อาจจะเป็นแปลงเล็กแปลงน้อย ซึ่งอยู่ตามที่ต่าง ๆ คณะกรรมาธิการส่วนมากก็เห็นว่าควรจะให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรเช่าระยะยาว หรือเช่าซื้อตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด ที่เราได้กำหนดไว้ว่าเช่าซื้อ เพราะเรากำลังถึงเกษตรกรผู้น้อยซึ่งอยู่กระจัดกระจายกัน แต่ต้องเช่าที่ดินเขาอยู่นะครับ และก็มีความต้องการจะเป็นเจ้าของที่ดินนั้น เพื่อที่จะได้พัฒนาให้ที่ดินและอาชีพของตนนี้ได้เจริญก้าวหน้าขึ้นไป ถ้าเราไม่ผ่อนผันในเรื่องเช่าซื้อนี้ มันก็หมายความว่ารัฐจะต้องไปเป็นเจ้าของที่ดินแปลงเล็กแปลงน้อยทั่วไปนะครับ ทั้งราชอาณาจักร และจะมีปัญหามากมายในเรื่องการที่จะเก็บค่าเช่าที่ดี หรือในกรณีที่เขาเดือดร้อน รัฐในฐานะเจ้าของที่ดินก็ต้องเข้าไปช่วยเหลือจะต้องใช้งบประมาณมากมายเหลือเกิน ด้วยเหตุผลดังกล่าว เราถึงว่าผ่อนไว้เฉพาะเช่าระยะยาวหรือเช่าซื้อเท่านั้น แต่เราไม่ได้เปิดให้ถึงซื้อด้วย เพราะการเปิดให้ถึงซื้อนั้น ก็หมายความว่าเราไปเอาที่ดินของบุคคลหนึ่งมาขายให้อีกบุคคลหนึ่ง ซึ่งเมื่อมีเงินซื้อแล้วก็ไม่ได้อยู่ในลักษณะผู้ที่เร้นแค้นควรที่รัฐจะเข้าไปช่วยเหลือ มาตรา ๔๔ นะครับ กระผมอยากจะเรียนเป็นมาตราสุดท้ายในขั้นนี้ ก็คือว่า คณะกรรมาธิการได้มีความเห็นแบ่งแยกจากกันเช่นกัน คือร่างเดิมของรัฐบาลนะครับ เราได้ร่างมาโดยคำนึงถึงการได้มา สภาพความอุดมสมบูรณ์และทำเลที่ตั้งเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาเมื่อไม่พอใจก็ไปเสนอต่อในเรื่องบทอุทธรณ์นะครับ ซึ่งเราได้เพิ่มเติมมาว่า ถ้าเห็นว่าไม่พอใจก็ไปเสนอคณะกรรมการอุทธรณ์ ซึ่งมีปลัดกระทรวงยุติธรรมเป็นประธานกรรมการ ให้พิจารณาวินิจฉัย แต่เมื่อมีการลงคะแนนกันแล้ว กรรมาธิการส่วนมากตอนนั้นนะครับ ในระยะที่ลงคะแนนนั้นนะก็มีความเห็นว่าควรจะใช้คำว่าจ่ายแก่เจ้าของที่ดินเท่ากับ ๓ เท่าครึ่งของมูลค่า

ผลิตผลเกษตรกรรมหลัก ที่สามารถผลิตได้จากที่ดินในท้องที่นั้น อันนี้ก็หมายความว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องไปคิดว่ามูลค่า ประการแรกว่าผลิตผลเกษตรกรรมหลักในท้องที่ใดคืออะไร และมูลค่าที่ยุติธรรมควรจะเป็นอย่างไร อันนี้กระผมก็เรียนเพื่อประกอบการพิจารณาว่าอันนี้มีความหมายแตกต่างไปจากร่างเดิมของรัฐบาลเป็นอย่างมาก ในขั้นนี้กระผมขอกราบเรียนเพียงแค่นี้ครับ

นายประคอง เทวารุท : ท่านประธานที่เคารพ โดยที่กฎหมายฉบับนี้เป็นเรื่องใหญ่เปลี่ยนแปลงโครงสร้างของบ้านของเมือง กระผมก็ใคร่ขอประธานกราบเรียนท่านประธานว่าขอได้โปรดชักซ้อมทางปฏิบัติในการพิจารณาเสียก่อนว่า นี่ถ้าเราจะแก้กัน สมาชิกมีสิทธิเสนอจะแก้กันวนวายไปใหญ่เหมือนแต่ก่อน ๆ นี้หรือไม่ หรือว่าเราจะพิจารณาเฉพาะว่าเอาเฉพาะที่กรรมสิทธิ์การแก้ หรือยื่นตามร่างเดิมเท่านั้น เพราะถ้ามีฉะนั้นแล้ว เดียวก็มีกรรมสิทธิ์ข้อบัญญัติ บางที่ท่านอาจจะเพี้ยน ๆ ไป ท่านก็อาจจะใช้เป็นแต่ข้อ ๒๑ อยู่ตะบันว่า ละอะก็ให้สภาโหวต อย่างนั้นกระผมว่าจะไม่ชอบเพราะฉะนั้นขอให้ท่านชักซ้อมเสียว่า เราจะเปลี่ยนแปลง นอกจากที่เสนอมานี้ได้ไหม จะเอาเฉพาะที่คณะกรรมการแก้ไว้แล้ว หรือไม่เอาเท่านั้น มันจะได้เร็ว และก็แน่นอนปราศจากข้อสงสัย และถูกต้องตามข้อบังคับครับผมขอบพระคุณ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : อันนี้ผมขอเรียนว่าสำหรับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติในวาระที่ ๒ นั้น ก็อยู่ที่ท่านสมาชิกซึ่งท่านได้ขอแปรญัตติไว้ แต่ถ้ากรรมการไม่เห็นด้วย ท่านสงวนคำแปรญัตติไว้ ท่านก็มีสิทธิที่จะขอให้ประชุมลงมติให้เป็นไปตามมติของท่าน แต่สำหรับที่กรรมการแก้กัน สมาชิกก็มีสิทธิที่จะขอให้กลับไปหาร่างเดิมได้ในเมื่อไม่เห็นด้วย นี่มีเท่านั้นเองครับ ขอเชิญคุณประคองครับ

นายประคอง เทวารุท : ครับ ขอบพระคุณ แต่ว่าถ้าแก้เป็นอย่างอื่นไม่ได้ใช้ใหม่ครับ หมายความว่าถ้าหากว่าไม่ได้ยื่นขอสงวนไว้ เอาไว้ตามคณะกรรมการหรือร่างเดิม

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ร่างเดิมครับ เป็นไปตามร่างเดิม

นายประคอง เทวารุท : ครับ จะได้เป็นที่แน่ใจกัน ขอบคุณครับ

LIRT

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ขอเชิญคุณเรณูครับ

นายเรณู สุวรรณสิทธิ์ : ท่านประธานสภาครับ แต่มีบางหมวดบางตอนซึ่งคณะกรรมการได้เขียนมาใหม่ทั้งหมดเลย สำหรับหมวดอันนั้น กระผมเชื่อว่าทางสภานี้คงจะมีสิทธิที่จะแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงถ้อยคำ ไม่ใช่ว่าจะตัดทอนออกทั้งหมด ใช่ไหมครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : จะแก้ไขถ้อยคำหรือครับ

นายเรณู สุวรรณสิทธิ์ : อาจจะแก้ไขเนื้อหา

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ขอให้ต่อรองกับคณะกรรมการอีกทีครับ

นายเรณู สุวรรณสิทธิ์ : แต่ก็จะต้องให้มีการโหวตจากสภาใหม่ครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : อันนี้ถ้ากรรมการไปแก้ร่างเดิมทั้งหมดก็ต้องพิจารณาว่าจะกลับไปหาร่างเดิมหรือไม่

นายเรณู สุวรรณสิทธิ์ : บางที่ไม่มีอยู่ในร่างเดิมเลย คือมาเขียนขึ้นใหม่ทั้งหมด ขอยกตัวอย่างนะครับ อย่างที่เห็นต่อหน้ากระผมนี้ หมวด ๓ ทวิ อุทธรณ์นี้ เขียนขึ้นใหม่ทั้งอันเช่นนี้ อันนี้ซึ่งทางสภานี้ทางสมาชิกไม่เคยได้ทราบว่าจะมีร่างขึ้นมาในรูปแบบนี้ เพราะฉะนั้นก็น่าจะมีสิทธิที่จะ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : อันนี้ท่านสมาชิกมีสิทธิครับ ที่จะขอแก้ไขหรือขอตัดได้เลยทีเดียว

นายเรณู สุวรรณสิทธิ์ : ไม่ใช่แต่เพียงตัดใหม่ครับ อาจจะเปลี่ยนรูปร่าง

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ครับได้ อันนั้นก็เป็ร่างที่กรรมการยกขึ้นมาใหม่เลยทีเดียว ซึ่งไม่มีในร่างเดิม ทำได้ ขอเชิญคุณไพจิตรครับ

นายไพจิตร เอื้อทวิกุล (กรรมการ) : ท่านประธานที่เคารพ กระผมคิดว่าเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในการพิจารณานะครับ ก็เป็นการดีที่เราจะซักซ้อมความเข้าใจเอาไว้ กระผมคิดว่าในส่วนที่กรรมการเพิ่มขึ้นมาใหม่นั้นกรรมการพร้อมที่จะฟังความเห็นของท่านสมาชิก แต่ว่ากระผมขอกราบเรียนด้วยความเคารพว่า ตามข้อบังคับนั้นท่านสมาชิกจะขอ

LIRT

แก้เนื้อหาของกรรมาธิการโดยตรงนั้นไม่ได้ แต่ว่าเนื่องจากกรรมาธิการนั้นมีสิทธิที่จะเสนอแก้ไขในสภานี้ได้ เพราะฉะนั้นวิธีที่ปฏิบัติกันมาซึ่งกระผมคิดว่าชอบแล้ว ก็คือเราก็พิจารณาแก้กันด้วยความรอบคอบด้วยความใจกว้างทุกประการ และถ้ากรรมาธิการเห็นด้วย กรรมาธิการเป็นผู้เสนอแก้ ถ้าอย่างนั้นเราจะได้ตามวัตถุประสงค์ และเราจะรักษาข้อบังคับเอาไว้ได้ กระผมคิดว่าถ้าเราตกลงกันได้ตามนี้ก็จะมีปัญหา ขอขอบคุณครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ถ้าไม่มีท่านผู้ใดติดใจอภิปรายต่อไป ขอให้ท่านเลขาธิการรัฐสภาอ่านร่างพระราชบัญญัตินี้ในวาระที่ ๒

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : ร่างพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ ไม่มีการแก้ไข คำปรารภ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๑ มาตรา ๒ และมาตรา ๓ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๔ มีการแก้ไข มาตรา ๕ มีการแก้ไข

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ขอเชิญคุณสวัสดิ์ครับ

นายสวัสดิ์ อุทัยศรี : ท่านประธานที่เคารพครับ สำหรับมาตรา ๔ นี้ กระผมเองก็ได้แปรญัตติไว้ แล้วก็ส่วนใหญ่ก็คณะกรรมาธิการก็ให้เห็นด้วย แต่มีอันหนึ่งในวรรคแรกคือบรรทัดที่ ๓ นั้นมาจากข้างล่างขึ้นมา หรือเข้าทำประโยชน์ เดิมมีคำว่า “และรัฐให้ความช่วยเหลือ” กรรมาธิการไปแก้ว่า “โดยรัฐให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาอาชีพเกษตรกร กระผมยังชอบที่จะใช้คำว่า “และ” เป็นการบังคับ เพราะการปฏิรูปที่ดินนี่นะโดยลักษณะของร่างพระราชบัญญัตินี้ทั้งหมดแล้ว เป็นการลักษณะดำเนินการในทำนองสังคมนิยม หากจะทำก็ต้องทำให้เต็มที่ อย่าทำครึ่ง ๆ กลาง ๆ ประโยชน์ไม่เกิดจะเกิดโทษมากกว่า เพราะฉะนั้นคำว่า “และ” จึงเท่ากับบังคับว่า รัฐต้องให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาอาชีพเกษตรกร ถ้าใช้คำว่า “โดย” นี้ เบบ๊วไป รัฐอาจจะมองผิวเผินไปได้ และผลก็จะไม่เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ กระผมจึงขอเสนอว่าควรใช้คำเต็มว่า “และ” ครับผม

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ขอเชิญท่านกรรมาธิการ คุณไพจิตรครับ

นายไพจิตร เอื้อทวิกุล (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ ถ้าความจริงท่านสมาชิกกับกรรมาธิการนั้นมีเจตนารมณ์ตรงกันทุกประการ แต่ว่าเป็นเรื่องของภาษา คือ

LIART

กรรมการได้พิจารณาแล้วว่า หากใช้คำว่า “และ” นั้น น้ำหนักไม่เพียงพอ เพราะว่าเป็นการบอกว่ารัฐบาลทำ ก็คือไปแบ่งปันที่ดินแล้ว และนอกจากนั้นก็ให้ทำอย่างอื่นด้วย แต่ว่าถ้าใช้ “โดย” แล้วนี้มีน้ำหนักมากขึ้น เพราะว่าเป็นอยู่ในคำนิยามเลยว่า การที่แบ่งปันที่ดินออกไปนั้น ยังไม่เป็นการปฏิรูป ถ้าจะเป็นการปฏิรูปนั้นจะต้องแบ่งปันที่ดินออกไปแล้ว โดยรัฐให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาอาชีพ การปรับปรุงทรัพยากรตลอดจนการผลิตและการจำหน่ายด้วย เหตุนี้กรรมการจึงได้แก้ไขด้วยความเข้าใจที่จะทำให้คำนิยามนี้มีน้ำหนักมากขึ้น ขอขอบคุณครับ

นายสวัสดิ์ อุทัยศรี: กระผมยังมีความเห็นเช่นเดิมครับว่า คำว่า “และ” นั้นมันบังคับมากกว่าคำว่า “โดย” ถ้ากระผมจะทำได้ใหม่ ขอเสนอญัตติว่าให้ใช้คำว่า “และ” แทน “โดย”

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ: อันนี้ทำได้

นายสวัสดิ์ อุทัยศรี: ท่านผู้ใดเห็นด้วย กรุณายืนขึ้นรับรองด้วยครับ
(มีสมาชิกยืนขึ้นรับรอง)

นายถาวร ชะนะภัย: ท่านประธานที่เคารพ เนื่องจากการใช้ถ้อยคำในวรรคนี้มีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องภาษา กระผมอยากจะแสดงความคิดเห็นอีกเล็กน้อยว่า กระผมเห็นด้วยกับการที่ใช้ถ้อยคำของคณะกรรมการธิการ เพราะว่าโดยรูปแบบของภาษา การเขียนใช้คำว่า “โดย” นั้นเป็นประโยคเดียวกัน ซึ่งให้ความหมายที่รัดกุมและถูกต้องกว่า และจะเป็นไปตามเจตนารมณ์ของท่านผู้ที่ขอสงวนแปรญัตติกลางสภาเมื่อสักครู่นี้ การใช้คำว่า “และ” ซึ่งเป็นสันธาน จะทำให้เกิดเป็นอนุประโยค ๒ ประโยค ซึ่งแยกออกจากกัน นี่เป็นปัญหาเกี่ยวกับภาษาครับ ซึ่งกระผมขอแสดงความคิดเห็นให้สภานี้ได้พิจารณา กระผมเห็นด้วยกับคณะกรรมการ ขอขอบคุณครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ: ผมขอประธานมติเลยครับ ตามที่คุณสวัสดิ์ได้ขอแก้ไขข้อความที่กรรมการเขียนว่า “โดย” เป็น “และ” ตามร่างเดิมของรัฐบาล ท่านผู้ใดเห็นด้วยกับญัตติของคุณสวัสดิ์ในร่างมาตรา ๔ นี้ ขอได้โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๖ คน)

LIRT

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ท่านผู้ใดเห็นว่าควรให้เป็นไปตามร่างของ
คณะกรรมการธิการ ขอได้โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๓๔ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เป็นอันว่าในร่างมาตรา ๔ นี้ ให้ใช้คำว่า "หรือ
เข้าทำประโยชน์โดยรัฐให้ความช่วยเหลือ" ตามร่างของคณะกรรมการธิการ
รัฐสภาอ่านต่อไป

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : มาตรา ๕ มีการแก้ไข หมวด ๑
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๖ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๗
มีการแก้ไข มาตรา ๘ มีการแก้ไข มาตรา ๘ ทวิ คณะกรรมการเพิ่มขึ้นใหม่ มาตรา ๙
มีการแก้ไข มาตรา ๑๐ คณะกรรมการตัดออก มาตรา ๑๑ คณะกรรมการตัดออก มาตรา ๑๒
คณะกรรมการตัดออก มาตรา ๑๒ ทวิ คณะกรรมการเพิ่มขึ้นใหม่ หมวด ๒ การกำกับ
การควบคุม และการบริหาร มีการแก้ไข มาตรา ๑๓ มีการแก้ไข มาตรา ๑๓ ทวิ คณะกรรมการ
เพิ่มขึ้นใหม่

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ขอเชิญท่านหม่อมราชวงศ์จักรทอง ทองใหญ่ครับ

หม่อมราชวงศ์จักรทอง ทองใหญ่ : ท่านประธานที่เคารพ เรื่องมาตรา ๑๓ ทวินี้
ในวรรคสองว่า "ให้คณะกรรมการตามมาตรา ๑๓ ทำหน้าที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินกรุงเทพ
มหานคร" ด้วยนั้น กระผมเห็นว่าจะไม่สะดวกในทางปฏิบัติและไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง เพราะ
ตามมาตรา ๑๓ นั้นกรรมการปฏิรูปที่ดินไปอยู่ในระดับสูง คือหมายความมีปลัดกระทรวง
และอื่น ๆ ตลอดจนกระทั่งผู้ที่เป็นเกษตรกรซึ่งเป็นผู้แทนคล้าย ๆ กับว่าเกษตรกรทั่ว
ประเทศ เพราะฉะนั้นอยู่ในเขตเรียกว่าส่วนใหญ่ในเนื้อที่ใหญ่ ๆ ทีนี้จะเอาระดับนั้นเข้ามา
เป็นผู้ปฏิรูปที่ดินในเขตของกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีอำเภอรอบ ๆ อยู่มากอำเภอ กระผมรู้สึก
ว่าคณะกรรมการในระดับสูงนั้นจะไม่สามารถเข้าไปในเรื่องของในเขตอำเภอต่าง ๆ เหล่า
นั้นจะให้มีความกรรมการปฏิรูปที่ดินของกรุงเทพมหานครด้วย เช่นเดียวกับของจังหวัดและ
อำเภออื่น ๆ เพราะฉะนั้นกระผมอยากจะขอเสนอว่าถ้าเผื่อจะให้รวมว่าทั้งนี้ให้รวมกรุงเทพ

LIRT

มหานครเข้าไปด้วยในมาตรา ๑๓ ทวิ แล้วตัดวรรคสองออกเสียจะเหมาะสมกว่า กระผมขอเสนอแก้ไขอย่างนี้ครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ขอผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกลงชื่อรับรอง)

นายเถลิง ชำรงนาวาสวัสดิ์ (ประธานคณะกรรมการ) : ท่านประธานที่เคารพ กระผมขอเรียนชี้แจงโดยสังเขปแต่เพียงว่า เหตุผลที่คณะกรรมการได้ใส่วรรคสองนี้ ก็เพราะเห็นว่าเนื้อที่ของกรุงเทพมหานครในส่วนที่จะมาปฏิรูปที่ดินก็มีอยู่บ้างไม่ใช่ไม่มี และก็อาจจำเป็นจะต้องปฏิรูปที่ดินในบริเวณชานเมืองกรุงเทพมหานคร แต่ต้องประกอบที่คณะกรรมการเห็นว่าควรจะเป็นโครงการใหญ่นั้นก็เพราะเห็นว่าถ้าเมื่อจับคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินของกรุงเทพมหานครแล้วก็ตัวบุคคลที่จะเข้ามาเป็นโครงการ นี้ก็ส่วนมากก็จะมีวามสนใจเน้นหนักไปในเรื่องตัวเมืองหรือย่านชุมชนมากกว่านะครับ ก็อาจจะไม่สนองความต้องการที่แท้จริงของเกษตรกร แต่อย่างไรก็ตามครับ ถ้าหากว่าที่ประชุมเห็นว่าควรจะให้คณะกรรมการระดับจังหวัดซึ่งรวมทั้งกรุงเทพมหานคร ทำหน้าที่นี้ในคำนิยามตามมาตรา ๔ เราก็ได้เขียนไว้แล้วว่า คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดในตอนท้ายที่ขีดเส้นใต้ นะครับ ของหน้า ๒ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด หมายความว่ารวมถึงคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินกรุงเทพมหานครด้วย ถ้าใช้คำนิยามนี้แล้ว กระผมเข้าใจว่าก็จะสามารถตัดวรรคสองนี้ออกไปได้ ถ้าหากว่าท่านสมาชิกพึงประสงค์เช่นนั้นแล้ว คณะกรรมการไม่ขัดข้องที่จะตัดวรรคสองออกครับแล้วก็ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดโดยคำนิยามที่เขาทำหน้าที่คณะกรรมการของกรุงเทพมหานคร เมื่อถึงเวลาปฏิรูปที่ดินในบริเวณกรุงเทพมหานครแล้ว เราก็ตั้งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินกรุงเทพมหานคร แล้วก็มองค้ประกอบเหมือนกันกับหรือเทียบกันได้กับมาตรา ๑๓ ทวิ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เมื่อไม่มีท่านสมาชิกอภิปรายต่อไป ผมขอประธานมติครับ คือตามที่หม่อมราชวงศ์จักรทอง ทองใหญ่ ขอตัดวรรคสองของมาตรา ๑๓ หรือออกนั้น ท่านผู้ใดเห็นด้วย ขอให้โปรดยกมือขึ้น

LIRT

(มีสมาชิกยกมือ ๓๓ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ท่านผู้ใดเห็นว่าควรให้ยื่นไว้ตามร่างของคณะกรรมการฯ ขอได้โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๑๒ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เป็นอันว่าที่ประชุมนี้ลงมติให้ตัดวรรคสองของร่างมาตรา ๑๓ ทวิ ออก ตามที่หม่อมราชวงศ์จักรทอง ทองใหญ่ เสนอ ขอเชิญท่านเลขาธิการรัฐสภาอ่านต่อไป

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา) : มาตรา ๑๔ มีการแก้ไข มาตรา ๑๕ มีการแก้ไข มาตรา ๑๖ มีการแก้ไข มาตรา ๑๗ มีการแก้ไข มาตรา ๑๘ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๑๙ มีการแก้ไข

นายสวัสดิ์ อุทัยศรี : ท่านประธานที่เคารพ มาตรา ๑๙ อนุมาตรา (๔) ทวิที่คณะกรรมการกำหนดขึ้นใหม่ พิจารณากำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน ตามมาตรา ๓๓ การจัดซื้อหรือเวนคืนที่ดินตามมาตรา ๓๗ และการกำหนดเนื้อที่ที่ดินที่จะให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรเช่าระยะยาวหรือเช่าซื้อตามมาตรา ๓๘ อันนี้กระผมยังมีความสงสัยอยากจะเรียนถามท่านกรรมาธิการว่าเพราะในเมื่อกั้นทางประธานคณะกรรมการได้พูดแล้วว่า การปฏิรูปที่ดินนั้นคงจะทำไม่ได้พร้อมกันทั่วประเทศ คงจะแบ่งเป็นเขตๆไป ถ้าเช่นนั้นสมมติว่าคนที่มียี่ดินอยู่หลาย ๆ จังหวัด แล้วก็บางจังหวัดอยู่นอกเขตปฏิรูปที่ดินและบางจังหวัดอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน อันนี้ยังไม่ทราบว่าจะมีวิธีการที่จะจัดเวนคืนหรือจัดซื้อที่ดินที่เกินกว่าที่กำหนดไว้นี้ได้อย่างไรในเมื่อที่ดินนั้นอาจจะอยู่นอกเขตปฏิรูปที่ดินอยากจะถามปัญหาข้อนี้

นายไพจิตร เอื้อทวิกุล : ท่านประธานที่เคารพ ปัญหาที่ท่านสมาชิกได้เสนอเรียนขึ้นมา นั้น ผมขอกราบเรียนว่ากรรมาธิการได้พิจารณาแล้วและเราได้มีความเห็นว่าจำเป็นที่ต้องคำนึงเฉพาะที่ดินที่อยู่ในเขตของการปฏิรูปที่ดิน เพราะมิฉะนั้นแล้วอาจจะเกิดปัญหาในทางปฏิบัติเป็นอันมากและอาจจะเกิดความไม่เป็นธรรมขึ้น ผมอยากจะขอยกตัวอย่างง่ายๆ สมมติว่ามีเกษตรกรผู้หนึ่งมียี่ดินอยู่ในเขตการปฏิรูปที่ดินเพียง ๔๐ ไร่ ซึ่งก็จะไม่เข้าเกณฑ์

LIRT

ตามกฎหมายนี้ไม่ต้องถูกเวนคืน แต่ว่าได้ทำการสมรสแล้วก็เมียยังมีที่กียกให้สัก ๖๐ ไร่ ซึ่งอยู่นอกเขตปฏิรูปที่ดิน แต่ว่าเกษตรกรผู้นี้ได้ทำเกษตรกรรมอยู่ในที่ดินของตัวเองมาตั้งแต่ ปู่ ย่า ตา ยาย ญาติพี่น้องอยู่ในที่นั่นหมด แล้วถ้าอย่างนี้ถ้าเราเอาเนื้อที่นอกเขตมารวมด้วยแล้ว ก็จะได้ ๑๐๐ ไร่ ก็จะต้องถูกเวนคืน เมื่อเป็นเช่นนั้นก็หมายความว่าเราก็จะเอา ๔๐ ไร่ของเกษตรกรผู้นั้นเวนคืนมาปฏิรูป แล้วเกษตรกรผู้นั้นก็ต้องโยกย้ายครอบครัวไปอยู่ในที่ที่ตัวเองไม่เคยอยู่เลย เพราะว่ายังมีที่อยู่อีก ๖๐ ไร่ ซึ่งจะก่อความลำบากเดือดร้อนให้เป็นอันมาก นั่นก็ยังพอทำเนา แต่ถ้าหากว่าในระหว่างก่อนที่กฎหมายนี้จะออก เกษตรกรผู้นั้นเอา ๖๐ ไร่ ที่อยู่นอกเขตปฏิรูปที่ดินไปให้คนอื่นเช่า ตามพระราชบัญญัติการเช่านั้น ก็จะต้องให้เขาเช่าไปอีก ๖ ปี เอาคืนก็ไม่ได้ แล้วถ้าเราทำอย่างนั้นในระหว่างนั้นเกษตรกรครอบครัวนั้นจะเอาที่ใดทำกิน ก็แปลว่าไม่มี เมื่อเราได้พิจารณาปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้แล้ว จึงเห็นว่าจำเป็นที่จะต้องกำหนดเฉพาะที่ดินที่อยู่ในเขตการปฏิรูปที่ดิน ขอขอบคุณครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ขอเชิญคุณสวัสดิ์อีกครั้งครับ

นายสวัสดิ์ อุทัยศรี : ขอขอบคุณครับท่านประธาน ปัญหาที่ท่านกรรมาธิการชี้แจงนั้น ยังไม่ได้ครอบคลุมทุกประเด็นทุกปัญหา กระผมอย่างที่ท่านชี้แจงนั้นกระผมเข้าใจแต่ว่ามันเป็นอีกปัญหาหนึ่ง เช่น สมมติว่า นาย ก. มีที่ดินอยู่ ๓ จังหวัด จังหวัดหนึ่งนั้น ๔๐ ไร่ อีกจังหวัดหนึ่ง ๑๐๐ ไร่ อีกจังหวัดหนึ่ง ๕๐ ไร่ อย่างนี้ไม่ใช่ว่าพ่อตาหรือแม่ยายยกให้ แต่มีเป็นกรรมสิทธิ์ของเขา ชื่อของเขามาก่อนที่พระราชบัญญัติปฏิรูปที่ดินนี้เกิดขึ้น จะใช้วิธีการอย่างไรเพื่อการนี้ ขอเรียนตามครับ

นายอดุล วิเชียรเจริญ (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ ปัญหาที่ท่านสมาชิกยกขึ้นมานั้นก็ปัญหาที่น่าคิด แต่ว่าถ้าหากว่าเราจะก้าวเข้าไปดูถึงกรณีทีอาจจะมึบุคคลคนหนึ่งซึ่งมีที่อยู่ในเขตของการปฏิรูป และก็ก้าวเข้าไปดูว่าบุคคลเหล่านั้นมีที่ดินอยู่ในเขตต่าง ๆ อีกอย่างไร ปัญหาข้อแรกก็คือปัญหาในทางปฏิบัติ เราย่อมจะสันนิษฐานได้ว่าเจ้าพนักงานที่ดินนั้นย่อมจะต้องรู้แน่ๆว่าใครคนหนึ่งมีที่ดินอยู่ที่ใดบ้าง ถ้ารู้ได้อย่างนั้นก็ดี แต่ในทางปฏิบัติมันเป็นไปได้ หอทะเบียนที่ดินแต่ละแห่งก็รู้แต่เพียงว่าในที่ดินในเขตนั้นเป็นที่ดินของใครบ้าง แต่ว่าที่จะมารวมยอดเราไม่มีเป็นทะเบียนรวมเป็นรายชื่อของบุคคลทั่ว

LIRT

ประเทศว่าคนหนึ่งจะมีที่ดินกระจายอยู่หลายแห่งอย่างไร นี่เป็นข้อหนึ่งในทางปฏิบัติ อีกข้อหนึ่งเรามาดูในแง่ของความเป็นธรรม ถ้าเราจะปฏิรูปที่ดิน ทั่วประเทศที่เรายังไม่สามารถจะกระทำได้ทั่วประเทศพร้อมกัน พร้อมกันไปหมด เราก็ต้องทำเฉพาะในเขตซึ่งเราพร้อมที่จะกระทำได้ คือต้องประกาศร่างพระราชกฤษฎีกาเป็นเขตๆ ไป และการที่เราจะประกาศเขตไหนแล้วก็ไปเอาที่ดินเขตอื่น มันก็ไม่เป็นไปตามหลัก ซึ่งเรามุ่งจะกระทำเป็นขั้นต้น กระทำตามความสามารถของรัฐที่มีภาระทางการเงิน มีความสามารถในการบริหารงานและเจ้าหน้าที่ที่จะก้าวไปทำ กระผมคิดว่าการที่ไม่สามารถจะทำ ก้าวเข้าไปคลุมถึงปัญหาที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติยกขึ้นมา นั้น เป็นสิ่งที่ เป็นข้อจำกัดอยู่ในตัวของมันในเรื่องของทางปฏิบัติ ถ้าเราทำได้อย่างที่ท่านว่าก็ดี อาจจะยุติธรรมยิ่งขึ้น แต่ก็ต้องทำทั้งประเทศพร้อมกันไปหมด ซึ่งกระผมไม่เชื่อว่าประเทศเราสามารถกระทำได้เลยในแง่ประมาณ ในแง่ประสบการณ์ ในแง่เรื่องของการพร้อมของเจ้าหน้าที่ ขอบพระคุณครับ

นายสวัสดิ์ อุทัยศรี : กระผมได้ฟังคำชี้แจงของท่านกรรมาธิการแล้วยังไม่ครบประเด็นอีกครับ ยังมีประเด็นที่เกิดสงสัยอีกเล็กน้อยครับ จริงอยู่ท่านบอกว่าอาจจะไม่ทราบข้อเท็จจริง แต่ว่าดูเหมือนกระผมจำได้ว่าในมาตราใดมาตราหนึ่งนี้ต้องมีเขตปฏิรูปที่ดินแล้วเจ้าของที่ดินจะต้องแถลงข้อเท็จจริงว่ามีที่ดินเท่าไรๆ สมมติว่าถ้าเขาแจ้งแถลงว่า เขามีอยู่ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ๔๐ ไร่แล้วมีเขตนอกปฏิรูปที่ดินอีก ๑๐๐ ไร่ สมมติอย่างนั้นนะครับแล้วก็เราก็ปฏิรูปที่ดินในเขต ๔๐ ไร่เสียก่อน ที่นี้เป็นปัญหาว่าต่อไปอีกสัก ๓ ปีปฏิรูปที่ดินในเขตที่เขามีอีก ๑๐๐ ไร่นี้ ปัญหาทางกรรมาธิการจะแก้อย่างไรครับ คือให้เขาอีก ๑๐ ไร่ หรือว่าอย่างไร ทั้งๆ ที่ ๒ แห่งนี้เขาทำกินด้วยตัวของเขาเองทั้ง ๒ แห่ง

นายเถลิง ชำรงนาวาสวัสดิ์ (ประธานคณะกรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ ผมขอเรียนว่ามาตราที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติได้กล่าวถึงนั้น คือมาตรา ๔๑ แต่ในมาตรา ๔๑ นั้นเองเราก็ได้ระบุไว้เฉพาะในเขตปฏิรูปที่ดิน คือผมขอเรียนนะครับว่า กฎหมายปฏิรูปที่ดินนี้ไม่ใช่มีวัตถุประสงค์ที่จะดำเนินการกำหนดที่ที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งจะถือครองได้แบบประมวลกฎหมายที่ดิน ไม่ใช่อย่างนั้น ที่เราได้กำหนดเฉพาะเขตปฏิรูปที่ดินเขตใดเขตหนึ่งก็เพื่อแก้ปัญหาในที่แห่งนั้น ถ้าที่อื่นอยู่ข้างนอกไม่มีปัญหา เพราะฉะนั้นก็ไม่ต้องเอาไป

LIART

ในเขตที่มีปัญหาเท่านั้นที่เรามีความจำเป็นจะต้องเอาที่ที่เราเห็นว่าควรจะต้องเอาจัดให้คนที่ไม่มีที่เร้นแค้นได้อยู่อาศัย ไม่ได้มีวัตถุประสงค์ที่จะไปคุมทั่วประเทศว่าทุกคนมีที่เกิน ๕๐ ไร่ ไม่ได้ นะครับ อันนั้นเป็นเรื่องของกฎหมายอีกฉบับหนึ่งซึ่งผมเข้าใจว่าอยู่ในระเบียบวาระแล้ว คือประมวลการแก้ไขประมวลกฎหมายที่ดินที่ถ้าผมจำไม่ผิดคุณสมคิด ศรีสังคม เสนอ ไม่ได้มีเจตนาเท่านั้นครับที่เราจะเข้าไปทำในเขตก็เพราะเขตนั้นมีปัญหา เมื่อเขตนั้นมีปัญหาเราก็ไปพิจารณาแก้ไขในเขตนั้น คนที่อยู่นอกออกไปนี้เราไม่ไปแตะต้อง แต่ในกรณีที่มีเจ้าของที่ดินซึ่งมีที่ดินอยู่มากมายนะครับเป็นที่ดินเกษตรกรรมซึ่งเข้าลักษณะที่เราจะเวนคืน หรือจัดทามาขึ้นนะครับ อันนี้ในที่สุดเราก็จะต้องตามไปถึง เพราะว่าเขตปฏิรูปที่ดินนี้เมื่อที่ไหนมีปัญหาติดตามไปจะไปกักตุนที่หลบจากเขตนี้ไปกักที่โน่นนี่มันทำได้ยาก เพราะมันไม่มีความแน่นอน ขอขอบคุณครับ

นายแพทย์ อมาตยกุล : ท่านประธานที่เคารพ มาตรา ๑๔ ในเริ่มต้นและในบรรทัดที่ ๓ กระผมอ่านดูแล้วก็มีความว่ามันจะซ้ำกันในตอนท้ายที่บอกว่า “รวมทั้งอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ” ในบรรทัดต้นก็เขียนบอกว่า มาตรา ๑๔ ให้กรรมการมีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบและกำหนดนโยบายอะไรต่าง ๆ พอมาตอนนั้นก็รวมทั้งรวมอำนาจหน้าที่รับผิดชอบอีกจะตัดออกจะได้ไหม ถ้าตัดออกก็ไม่เห็นเสียความอะไรประการหนึ่ง ประการที่ ๒ ในมาตรา ๑๔ อนุมาตรา (๕) จัตวา กระผมอ่านดูแล้ว กระผมไม่เข้าใจคำว่า “การปฏิรูปที่ดิน” นี้ทำไมจะไปจัดเกี่ยวกับประชาสงเคราะห์ สาธารณสุข การศึกษาอะไรต่าง ๆ บรรทัดท้ายของอนุมาตรา (๕) จัตวา กรุณาได้ชี้แจง กระผมขอเรียนถามว่ามาตรา ๑๔ บรรทัดที่ ๓ นะ รวมทั้งอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังต่อไปนี้ ตัดอันนั้นออกเสียข้างบนก็ทำได้อยู่แล้ว ตัดออกได้ไหม ท่านประธานที่เคารพ กระผมสนับสนุนขอรับรองวงวนท่านสมาชิกผู้มีเกียรติว่า ช่วยกันให้จบเสียวันนี้ครับผม

นายไพจิตร เอื้อทวิกุล (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ กรรมาธิการขอขอบคุณท่านสมาชิกที่ได้กรุณาเป็นห่วงในเรื่องถ้อยคำ แต่ความจริงแล้วในวาระแรกนั้น จำเป็นที่จะต้องมีอยู่ในประโยคท้าย เพราะว่าเมื่อตอนต้นนั้นเป็นการระบุโดยหลักการว่าคณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบอะไรบ้าง เมื่อได้ระบุกว้าง ๆ โดยหลักการแล้ว เราก็ระบุ

LIRT

ในรายละเอียดซึ่งเป็นหลักการสำคัญ ที่ทำอย่างนี้ก็เพื่อที่ว่า หากว่าไม่ลงไปรายละเอียดถึงหลักการสำคัญแล้ว เมื่อกฎหมายนี้ออกไปก็จะต้องไปนั่งตีความกัน ว่าข้อใดข้อหนึ่งนั้นเข้าข้อความที่ได้เขียนไว้ในวรรคหนึ่งหรือไม่ซึ่งในทางปฏิบัติก็จะยุ่งยากเป็นอันมาก เพื่อแก้ปัญหานี้จึงจำเป็นที่จะต้องมือนุมาตราต่าง ๆ ต่อไป ทั้งนี้ในเมื่อมีอนุมาตราแล้วก็จำเป็นที่จะต้องบอกว่า อ่างานหน้าที่ที่เราว่าในวรรคหนึ่งตอนต้นนั้นรวมถึงอ่างานหน้าที่และความรับผิดชอบต่อไปนี้ อันนี้ไม่เป็นการซับซ้อน แต่เป็นการทำให้กฎหมายนั้นมีสาระ และปฏิบัติได้สมตามเจตนา ส่วนในเรื่องอนุมาตรา (๕) จัดว่านั้น ถ้าหากว่าท่านสมาชิกจะกรุณาพลิกกลับไปดูถึงคำนิยามของคำ "ปฏิรูปที่ดิน" ท่านจะเห็นว่าทั้งหมดนี้เป็นการระบุลงไปให้แน่ชัดเท่านั้นเองว่า ในคำนิยามที่พูดถึงการปรับปรุงผลิตกาพก็ดี การช่วยเหลือในทางด้านการผลิต การจำหน่าย การที่เราจะปรับปรุงคุณภาพของดินอะไรต่าง ๆ นั้นก็ได้มาระบุให้แน่ชัดในอนุมาตรา (๕) จัดว่านี้ ว่าจะให้รวมถึงสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้ ซึ่งจำเป็นจะต้องมี เพราะมันเกี่ยวข้องกับการอยู่ดีกินดีของประชาชนที่เราจะไปช่วยเหลือ ถ้าหากว่าเราไม่เขียนไว้ก็จะต้องมีปัญหาตีความอีกว่าแล้วทำไมถึงไปช่วยเขาสร้างโรงเรียน นี่เกี่ยวอะไรกับปฏิรูปที่ดิน คำตอบก็คือว่า ในเมื่อเข้าไปทำมาหากินในที่นั้นเป็นจำนวนมาก แล้วบุตรหลานของเขาจะไปเรียนที่ไหน เพราะฉะนั้นที่เราระบุเช่นนี้ก็เพื่อแก้ปัญหาไม่ให้เป็นต้องไปตีความให้ยุ่งยากในภายหลัง ที่เราเสนอมาอย่างนี้ ท่านสมาชิกก็ได้โปรดพิจารณาดูว่าเหมาะสมอย่างไรหรือไม่ ถ้าเหมาะสมเราผ่านไปแล้วผู้ปฏิบัติก็จะได้ปฏิบัติได้ถูกต้อง ขอขอบคุณครับ

นายวัญญู ณ ถลาง : ท่านประธานที่เคารพ กระผมเห็นด้วยกับการที่ท่านกรรมาธิการได้เติมข้อ ๕ จัดว่านี้ และรู้สึกว่าจะเป็นวิธีการที่จะทำให้เกิดชุมชนเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดินที่มีความสมบูรณ์ในตนเอง หากกระผมจะมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอีกบางประการ ก็คือว่าอันนี้ก็ขอหารือทางท่านกรรมาธิการครับว่า เราสมควรจะเพิ่มเติมเข้าไปหรือไม่คือในเรื่องของความปลอดภัยหรือจะเรียกว่าสวัสดิภาพหรือจะเรียกว่าอะไรก็สุดแล้วแต่ของชุมชนนั้น ๆ ขอขอบคุณครับ

นายเถลิง ชำรงนาวาสวัสดิ์ (ประธานคณะกรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ เรื่องนี้ความจริงก็คณะกรรมาธิการก็ได้พูดถึงกันอยู่ในตอนประชุมและก็เป็นห่วงว่าจะเป็น

LIRT

เรื่องที่สำคัญอย่างยิ่งตามที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติได้กรุณาเสนอ แต่ตอนนั้นนะเท่าที่ผมจำได้ เราเป็นห่วงว่า จะเป็นหน้าที่ของฝ่ายบ้านเมืองคือฝ่ายทางเจ้าหน้าที่พนักงานตำรวจอะไรพวกนี้ นะครับในการเพิ่มขึ้นนี้เป็นสวัสดิภาพ ถ้าหมายความเฉพาะในขอบเขตที่สำนักงานเราจะ ทำให้ได้ เช่นให้มียามอะไรพวกนี้หรือป้องกันการลักขโมยโคกระบือ ไม่ใช่ไปไล่จับเขานะครับ หมายความว่าป้องกัน อันนี้ผมคิดว่าคณะกรรมการรับได้ครับ ไม่ขัดข้อง

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ถ้าไม่มีท่านสมาชิกสงสัย ต่อไปขอให้เลขาธิการ รัฐสภาอ่านต่อ

นายเรณู สุวรรณสิทธิ์ : ผมใคร่ขอความกรุณาจากท่านเลขาธิการรัฐสภาเวลาที่ ท่านอ่าน กรุณาแจ้งหน้าดูคนที่นั่งหน่อยนะครับ คือที่ผมอยากจะขออภิปราย นี่บังเอิญเป็น มาตรา ๑๖ ซึ่งก็ได้ยื่นขึ้นแล้วแต่บังเอิญไม่ได้รับการชี้ให้พูด อยากจะขออนุมัติว่าจะมีโอกาส ที่จะอภิปรายในมาตรา ๑๖ ไหมครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ร่างมาตรา ๑๖ ก็ไม่มีการแก้ไขอะไรมาครับ

นายเรณู สุวรรณสิทธิ์ : มีการเพิ่มใน

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : มีรัฐมนตรี แล้วแต่กรณีเท่านั้นเอง จะอภิปราย ในตอนนั้นหรือเปล่า

นายเรณู สุวรรณสิทธิ์ : ครับ ผมอยากจะขอย้อนไปถึงมาตรานี้ ขออนุญาตย้อน ไปในมาตรานี้

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เชิญครับ

นายเรณู สุวรรณสิทธิ์ : ท่านประธานครับ ในการที่กรรมการได้เพิ่มรัฐมนตรี แล้วแต่กรณี ให้มีอำนาจในการที่จะให้กรรมการออกได้นี้ ผมยังมีความเป็นห่วงด้วยเหตุ ๒ ประการ ประการที่ ๑ กรรมการที่ได้รับแต่งตั้งเพื่อกิจการนี้ซึ่งเป็นกิจการที่สำคัญของชาติ ควรจะเป็นกรรมการที่มีความมั่นใจในตัวเองและมีความไม่จำเป็นที่จะต้องกระทำตามที่รัฐมนตรี เห็นด้วย อาจจะต้องมีความแตกต่างในความคิดเห็นกันอยู่บ้าง และบางครั้งอาจจะต้องไม่ถึง

LIRT

กับคัดค้านกันอย่างเปิดเผย ดังนั้นถ้าหากจะให้รัฐมนตรีมีอำนาจถึงกับว่าจะให้ออกได้นั้น
 เถียงว่าจะทำให้กรรมการนั้นอยู่ในอิทธิพลและไม่สามารถที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้ด้วยความเข้มแข็ง
 ประการหนึ่ง ประการที่ ๒ กรรมการนี้ตามมาตราที่ผ่านมาแล้วในการแต่งตั้ง คือมาตรา ๑๓
 กรรมการนี้เป็นผู้ที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง แต่เหตุไฉนจึงจะมาให้อำนาจ ที่ว่ารัฐมนตรีจึงจะมา
 มีสิทธิที่จะให้กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งนั้นให้ออก ถ้าหากว่าคณะรัฐมนตรีให้ออก
 ก็ยังมีความสอดคล้องกันอยู่ ผมจึงคิดว่าน่าจะเห็นสมควรที่จะไม่ให้มีคำว่า "หรือรัฐมนตรี
 แล้วแต่กรณี" นั้นใส่ไว้ในที่นี้

นายเถลิง ชำรงนาวาสวัสดิ์ (ประธานคณะกรรมการ) : ท่านประธานที่เคารพ
 ผมขอขอบคุณท่านสมาชิกผู้มีเกียรติที่ได้เสนอ แต่ผมอยากจะเรียนชี้แจงว่ามาตรา ๑๖ (๓)
 นี้เราหมายความถึงกรรมการซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง ซึ่งหมายความถึง
 กรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งตามมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๓ ทวิ มาตรา ๑๓ นี้เป็นคณะกรรมการ
 กลางซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง ส่วนมาตรา ๑๓ ทวินี้เพื่อความสะดวกรวดเร็วและเพื่อให้ได้
 เลือกจากผู้ที่มีความชำนาญมีประสบการณ์ในท้องถิ่นแต่ละจังหวัดจริง ๆ เราจึงมอบให้
 เป็นรัฐมนตรีแต่งตั้ง และรัฐมนตรีในที่นี้หมายความถึงรัฐมนตรีทั้งสองกระทรวงเป็นผู้แต่งตั้ง
 ในเมื่อเขาเป็นผู้แต่งตั้งแล้วในการให้ออกนี้เขาก็เป็นผู้ให้ออกแล้วแต่กรณีนะครับ ผมอยาก
 จะเรียนเพิ่มเติมว่าในกรณีเช่นนี้นี้หมายความถึงผู้ที่ไม่มีความสัมพันธ์อะไรต่ออะไรซึ่งไม่เหมาะสม
 จริง ๆ ส่วนการอยู่ดี ๆ ไปตั้งเขาแล้ว แล้วไปเอาเขาออกโดยไม่มีเหตุผลนี้ ผมเกรงว่าคณะ-
 รัฐมนตรีที่ดีหรือรัฐมนตรีแล้วแต่กรณี คงจะต้องใช้ความระมัดระวังเป็นอย่างยิ่ง ผมขอเรียน
 ชี้แจงอย่างนี้ครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ขอเชิญคุณเรณู อีกครั้งหนึ่งครับ

นายเรณู สุวรรณสิทธิ์ : ท่านประธานสภาครับ ผมเห็นความเจตนาดีของกรรมาธิการ
 สำหรับในกรรมการที่รัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้ง อันนั้นก็อาจจะพอมีเหตุผลตามสมควร แต่ถ้ามา
 เขียนไว้อย่างนี้ เขียนไว้ว่า "กรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้ง" แล้วก็บังเอิญมาเขียนว่า มาตรา ๑๔
 วรรคหนึ่ง ซึ่งอันนั้นก็หมายถึงคณะกรรมการที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งด้วย มันจึงจะเป็นการ
 เปิดโอกาสให้มีการตีความกันขึ้นในกรณีที่รัฐมนตรีเห็นสมควรอาจจะเอาให้ใครออกไปก็ได้

LIART

ดังนั้นผมเกรงว่าจะเป็นการเปิดโอกาสให้รัฐมนตรีซึ่งอยากจะตีความเข้าข้างตัวที่จะทำได้

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ขอเชิญท่านกรรมการ อาจารย์อดุลครับ

นายอดุล วิเชียรเจริญ (กรรมการ) : ท่านประธานที่เคารพ อาจจะตีความดั่งที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติได้พูดขึ้นด้วยความเป็นห่วงนั้นได้ ถ้าหากว่าข้อความในอนุมาตรา (๓) นั้น เขียนแต่เพียงว่า “คณะรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีให้ออก” ถ้ามีเพียงแค่นี้แล้วก็ตีความเช่นนั้นได้ แต่จะตีความดั่งกล่าวมิได้ เพราะเหตุว่ามีคำอีกว่า “แล้วแต่กรณี” นี้หมายความว่า กรณีที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้ง ก็คณะรัฐมนตรีเป็นผู้ให้ออก ตามมาตรา ๑๓ แต่ว่าถ้าหากว่าเป็นกรณีที่รัฐมนตรีเองแต่งตั้งตามมาตรา ๑๓ ทีวี ก็เฉพาะแต่รัฐมนตรีเท่านั้นที่ให้ออก เมื่อมีคำว่า “แล้วแต่กรณี” เช่นนี้จะไปแปลความกันโดยอิสระนั้นไม่ได้ ถ้าอย่างนั้นคำว่า “แล้วแต่กรณี” ก็ไม่มีความหมาย แล้วคำว่า “แล้วแต่กรณี” ก็เป็นคำที่ใช้และเป็นทางปฏิบัติที่ตีความกันในกฎหมายกันอยู่ตลอดมา ขอบพระคุณครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ขอเชิญคุณเรณู อีกครั้งครับ

นายเรณู สุวรรณสิทธิ์ : ถ้าจะมีทางที่จะเขียนให้มันชัดเจนกว่านี้จะทำได้ไหมครับ คำว่า “แล้วแต่กรณี” นี้ ถ้าหากว่าตีความกันด้วยความบริสุทธิ์ใจอย่างท่านกรรมการก็คงจะไม่มีปัญหา แต่ว่าในบางครั้งบางคราวนี้อาจจะมีการตีความกันและกว่าจะเกิดการโต้แย้งหรืออะไรว่าขัดกฎหมายหรืออะไร กาลมันก็ล่วงเลยไปแล้ว ผมคิดว่ากรรมการซึ่งจะแต่งตั้งโดยคณะรัฐมนตรีก็ดีโดยรัฐมนตรีก็ดีนี้เป็นกรรมการที่จะต้องมีความซื่อสัตย์ จะต้องมีความกล้าหาญพอที่จะต้องคัดค้านรัฐมนตรีด้วยพอสมควร เพราะฉะนั้นเพื่อประโยชน์ในการที่จะให้ความมั่นใจแก่ผู้ที่รัฐมนตรีแต่งตั้งก็ดี หรือผู้ที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งก็ดีจะมีทางอะไรที่จะเขียนให้ชัดกว่านี้ไหมครับ ผมเองนะเห็นเจตนาอย่างที่ท่านกรรมการว่าไม่อยากจะให้เสียเวลา

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ขอเชิญท่านกรรมการ ท่านรัฐมนตรีครับ

นายเถลิง ชำรงนาวาสวัสดิ์ (ประธานคณะกรรมการ) : ท่านประธานที่เคารพ ความจริงเจตนาของคณะกรรมการและของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติตรงกันอยู่แล้วนะครับ

LIRT

กรรมการก็ได้ชี้แจงแล้วว่า คำว่า "แล้วแต่กรณี" นี้หมายความว่าในต้นกฎหมายนี้จำเพาะเจาะจงอยู่แล้ว แต่ทั้งนี้ถ้าสมมติท่านสมาชิกผู้มีเกียรติจะขอเพิ่มเติมอะไรให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ก็สุดแท้แต่สภาจะวินิจฉัยครับ คณะกรรมการยอม ถ้าหากว่าที่ประชุมเห็นว่าการแก้ไขจะทำให้ชัดเจนและเป็นประโยชน์ยิ่งขึ้น เพราะเจตนาตรงกันอยู่แล้ว

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ: ถ้าไม่มีท่านสมาชิกอภิปรายต่อไป ขอเชิญคุณเรณูครับ

นายเรณู สุวรรณสิทธิ์: ท่านประธานที่เคารพ ผมขอบพระคุณท่านกรรมการแต่จะขอเวลานิด ถ้าหากว่าบังเอิญที่ผมนึกขึ้นมาได้ ในการที่จะให้มันชัดเจนขึ้นนอยากจะขอร้องกรรมการที่จะพูดเรื่องนี้อีกครั้งหนึ่ง

นายเถลิง ชำรงนภสวัสดี้ (ประธานคณะกรรมการ): กรรมการไม่ขัดข้องครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ: ขอเชิญท่านเลขาธิการรัฐสภาอ่านร่างมาตรา ๑๙ ทวิต่อ

นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ (เลขาธิการรัฐสภา): มาตรา ๑๙ ทวิ คณะกรรมการเพิ่มขึ้นใหม่ มาตรา ๒๐ มีการแก้ไข

นายแพทย์ อมาตยกุล: ท่านประธานที่เคารพ มาตรา ๑๙ ทวิ (๓) น่าจะตัดออกได้ทั้งข้อ แล้วก็ปรับปรุงเสียให้เหลือแต่เพียง ๕ ข้อ เนื่องจากว่า ข้อ ๒ มีการติดตามผลปฏิบัติงาน แต่ข้อ ๓ พิจารณาผลการปฏิบัติงาน นี่ติดตามผลการปฏิบัติกับพิจารณาผลการปฏิบัติในอนุมาตรา (๒) กับอนุมาตรา (๓) ก็เหมือนกัน นี่เหมือนกัน ซ้ำกันตรงว่าปรับปรุงแผนงานโครงการ ที่นับค่าใช้จ่าย งบประมาณก็ไปพูดอยู่ในข้อ ๔ งบประมาณก็ไปพูดในข้อ ๕ ส่วนในเรื่องวิธีปฏิบัติงานในอนุมาตรา (๓) ก็ไปพูดอยู่แล้วในข้อ ๖ เพราะฉะนั้นกระผมคิดว่า ข้อที่ ๓ นี้ตัดออกได้ทั้งข้อ ติดตามการปฏิบัติงานกับพิจารณาผลการปฏิบัติงานนี้ซ้ำซ้อนกันแล้วครับ แล้วก็เยิ่นเย้อมากเกินไป ตัดเสียก็น่าจะทำได้ ขอประธานเสนอ

นายไพจิตร เอื้อทวิกุล (กรรมการ): ท่านประธานที่เคารพ กรรมการขอชี้แจงดังนี้ ในอนุมาตรา (๒) นั้นเป็นเรื่องของการที่จะไปติดตามดูว่าประเมินผลดูว่าในการ

LIRT

ทำงานนั้นเป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่อย่างไรบ้าง แต่ว่าขอประทานโทษ ในอนุมาตรา (๓) นั้นเป็นการปฏิบัติงานในขั้นต่อไป คือเมื่อได้ประเมินผลมาแล้ว ถ้าอยู่เฉยๆ ก็ไม่เกิดประโยชน์อะไรขึ้น อันนี้ไม่ใช่เป็นเรื่องเล็กน้อยครับ ปัญหาใหญ่ประการหนึ่งของการปฏิบัติงานในประเทศไทยในปัจจุบันนี้ ก็คือเรามีการประเมินผล แต่ว่าเราไม่มีการติดตามในขั้นต่อไป เมื่อประเมินแล้วก็จำเป็นที่จะต้องพิจารณาผลงานเพื่อที่จะมีการปรับปรุงโครงการค่าใช้จ่ายและวิธีปฏิบัติงาน มันจึงได้ผล อันนี้เป็นขั้นตอนการควบคุมการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ซึ่งในปัจจุบันนี้เรามีปัญหาในทุกระดับตั้งแต่ระดับชาติลงไป เพราะฉะนั้นเพื่อที่จะแก้ปัญหานี้ คณะกรรมาธิการจึงได้เห็นชอบพร้อมกันว่าควรจะเขียนเสียให้ชัด แยกขั้นตอนการทำงาน มิฉะนั้นแล้วจะมีการประเมินผลและจะไม่มีการปรับปรุง ขอขอบคุณครับ

นายแพทย์ อมาตยกุล : ท่านประธานที่เคารพ เมื่อตัดอนุมาตรา (๓) ออกแล้ว ก็ไปได้เลยครับผม

นายศักดิ์ สายบัว (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ ที่เราเขียนไว้ตั้งนี้ตามลำดับที่ท่านกรรมาธิการท่านหนึ่งชี้แจงนั้นก็คือว่า เมื่อเรามีโครงการขึ้นแล้วเราก็คิดว่าเป็นโครงการที่ดี แล้วเราติดตามปฏิบัติงานและเขาก็ปฏิบัติงานเป็นไปตามโครงการทุกประการแล้ว แต่ว่าผลมันไม่ได้ก็เป็นไปได้ เพราะฉะนั้นไม่จำเป็นต้องไปเปลี่ยนที่ไหน เปลี่ยนที่โครงการใช้ใหม่ครับ ถ้าเราพิจารณาแล้ว เพราะฉะนั้นเขียนไว้ตอนนั้นมันชัดจะตายครับ โครงการที่เราคิดว่าดีทำงานตามโครงการครบถ้วนทุกประการครับ แต่ไม่ได้ผล เป็นไปได้ใช้ใหม่ครับ เพราะฉะนั้นที่เราเอาผลการปฏิบัติงานครบถ้วนตามโครงการแล้วว่า โครงการนั้นดีจะทำต่อไปหรือว่าจะเปลี่ยนรูปโครงการใหม่ เพราะฉะนั้นการเขียนไว้สามตอนนั้นมันจำเป็นเพราะเป็นกระบวนการของบริหารและการควบคุมการบริหารงาน ขอขอบคุณครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : บัดนี้เวลาใกล้จะถึงเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกาแล้ว ผมเห็นว่าร่างพระราชบัญญัตินี้ยังมีท่านสมาชิกที่ขอสงวนคำแปรญัตติไว้หลายท่านด้วยกัน ใครจะขอประทานปรึกษาต่อที่ประชุมว่า ท่านเห็นสมควรจะให้เลื่อนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ไปในวันพฤหัสบดีหน้าหรือว่าจะพิจารณากันวันนี้ให้เสร็จสิ้น ท่านผู้ที่เห็นสมควรให้เลื่อนไปในวันพฤหัสบดีหน้า ขอได้โปรดยกมือขึ้น

LIRT

(มีสมาชิกยกมือ ๖๓ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ท่านผู้ที่เห็นสมควรให้พิจารณาในวันนี้ ขอได้โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๑๑ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เป็นอันว่าที่ประชุมนี้ลงมติให้เลื่อนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม ที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอออกไปในวันพฤหัสบดีหน้า

นายไพจิตร เอื้อทวีกุล (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ ถ้าสภานี้ว่าจะเลื่อนไปประชุมในวันพฤหัสบดีหน้ากรรมาธิการก็ไม่มีอะไรขัดข้อง แต่อยากจะขอความกรุณาทราบเรียนท่านประธานไว้ว่า จะเป็นไปได้หรือไม่ที่จะมีการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ต่อเป็นเรื่องแรกหลังจากการลงมติในวาระที่ ๓ เกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญฯ แล้ว

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ผมเห็นว่าควรจะเป็นอย่างนั้น เพราะเป็นการพิจารณาดัดต่อเนื่องกันไป ผมเข้าใจที่ประชุมคงไม่ขัดข้อง

ต่อไปนี้ผมใคร่ขอประธานปรึกษาโดยไม่ต้องออกทางวิทยุกระจายเสียงนะครับ ขอได้ปิดทางด้านวิทยุกระจายเสียงด้วยครับเป็นการปรึกษาภายใน

คือได้รับหนังสือจากท่านสมาชิกกลุ่มหนึ่ง มีคุณชนะ รุ่งแสง ได้มีหนังสือถึงผมว่าการปฏิบัติหน้าที่รัฐสภาของท่านสมาชิกทุกท่านกำลังจะสิ้นสุดในไม่ช้านี้ และโอกาสที่ท่านสมาชิกสภานิติบัญญัติจะมาร่วมประชุมโดยพร้อมเพรียงกันก็คงจะเป็นวันพฤหัสบดีที่ ๑๖ มกราคม คกนี้ อันเป็นวันประชุมพิจารณาเพื่อลงมติเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญในวาระที่ ๓ โดยสภาของความพร้อมเพรียงในวันและเวลาดังกล่าว จึงใคร่ขอเชิญท่านสมาชิกมาถ่ายภาพร่วมกันในตอนเช้าของวันพฤหัสบดีที่ ๑๖ เวลา ๙.๐๐ นาฬิกา ผมขอประธานทราบเรียนให้ทราบ ซึ่งทางเจ้าหน้าที่จะได้จัดให้มีการถ่ายภาพร่วมกัน ณ ที่หน้าพระที่นั่งอนันตสมาคม

LIRT

อีกเรื่องหนึ่งที่ผมใคร่ขอกราบเรียนก็คือว่า ตามที่ท่านสมาชิกร่วมกับทางฝ่ายคณะรัฐมนตรีและฝ่ายตุลาการได้จัดให้มีการแข่งขันฟุตบอลการกุศลนั้น ปรากฏว่าท่านสมาชิกได้ร่วมกันบริจาคร่วมกับทางคณะรัฐมนตรีและตุลาการเป็นเงินประมาณ ๓ แสนบาทเศษ ซึ่งเป็นรายได้ที่รับมา ผมใคร่ประทานกราบเรียนว่าผมจะนำความขึ้นทูลเกล้าฯ มีหนังสือถึงท่านราชเลขาธิการ ขอให้พวกเราทุกท่านได้มีโอกาสเข้าเฝ้าเพื่อทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินจำนวนนี้ ซึ่งทั้งนี้ท่านสมาชิกคงเห็นชอบด้วย คือแล้วแต่จะทรงกำหนดนัดหมายมาอีกทีหนึ่ง

นายแพทย์ อมาตยกุล : ท่านประธานที่เคารพ การถ่ายรูปในเช้าวันที่ ๑๖ นั้น สภาจะเชิญคณะรัฐมนตรีมาด้วยหรือเปล่าครับผม

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ถ่ายเฉพาะสมาชิกเป็นการภายใน ถ้าไม่มีอะไร ผมขอเลิกการประชุมในวันนี้เพียงเท่านี้ ขอบพระคุณทุกท่านครับ

เลิกประชุมเวลา ๑๗.๕๕ นาฬิกา

รายงานการประชุมครั้งนี้คณะกรรมการฯ ยังไม่ได้ตรวจ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ได้สิ้นสภาพไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ มาตรา ๒๓๔ และโดยที่ข้อบังคับการประชุมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา พ.ศ. ๒๕๑๗ ข้อ ๒๔ วรรคสอง บัญญัติว่า "รายงานการประชุมที่ยังมิได้มีการรับรอง เพราะเหตุที่สมาชิกภาพของสมาชิกสิ้นสุดลงตามวาระหรือเพราะเหตุที่สภาสิ้นสภาพไป ให้เลขาธิการ รัฐสภาบันทึกเหตุอันไว้ และเป็นผู้รับรองความถูกต้องของรายงานการประชุมนั้น"

ฉะนั้น จึงขอบันทึกเหตุไว้ตามนัยแห่งข้อบังคับการประชุมดังกล่าวข้างต้น

(ลงชื่อ) ประสิทธิ์ ศรีสุชาติ

(นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ)

เลขาธิการรัฐสภา